

**VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE GEMEENTERAAD VAN
GEMEENTE DORDRECHT D.D. 7 NOVEMBER 2023**

Raadzaal

Voorzitter: De heer Kolff
Raadsgriffier: Mevrouw Wepster
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Mevr. Boom (VVD)
Dhr. Burakçin (GroenLinks)
Dhr. Van Dam-Timmers (CDA)
Mevr. Van Engelen (GroenLinks)
Dhr. De Feijter (ChristenUnie/SGP)
Dhr. Groenewege (Partij voor de Dieren)
Dhr. Gündogdu (Op ons Eiland)
Dhr. Den Hartog (GroenLinks)
Dhr. De Heer (ChristenUnie/SGP)
Dhr. Den Heijer (VVD)
Dhr. Katif (Beter Voor Dordt)
Dhr. Klerk (CDA)
Mevr. Koene (Gewoon Dordt)
Mevr. Kruger (GroenLinks)
Dhr. Van der Kruijff (CDA)
Dhr. Kuhlmann (VVD)
Dhr. Van der Meer (GroenLinks)
Dhr. Van der Net (VVD)
Mevr. Nieuwland Van den Bosse (ChristenUnie/SGP)
Dhr. Noldus (VVD)
Mevr. Pichel (Forum voor Democratie)
Dhr. Portier (SP)
Dhr. Safranti (DENK)
Dhr. Schalken-Den Hartog (Beter Voor Dordt)
Mevr. Schnabel (PvdA)
Mevr. Simon-Van Waardhuizen (Fractie van Waardhuizen)
Dhr. Van der Spoel (Fractie Van der Spoel)
Dhr. Stam (Fractie van Waardhuizen)
Mevr. Stolk (VSP)
Dhr. Stolk (VSP)
Dhr. Struijk (ChristenUnie/SGP)
Mevr. Van den Tol (VVD)
Dhr. Uysal (GroenLinks)
Dhr. In 't Veld (VSP)
Dhr. Venderbos-Lambinon (Partij voor de Dieren)
Dhr. De Vries (VSP)

Mevr. Van Vugt-Roose (CDA)
Dhr. Wringer (Beter Voor Dordt)

Portefeuillehouders: De heer Burggraaf, Mevrouw Van Benschop, De heer Heijkoop,
De heer Van der Linden, Mevrouw De Jonge, De heer Merx

Opening

1. Opening en vaststellen agenda

De voorzitter: Geachte leden van de raad neemt uw plaats in alstublieft. We gaan beginnen, vergadering is geopend. Hartelijk welkom allemaal, vergadering van dinsdag zeven november 2023. Alle leden van de raad natuurlijk van harte welkom, leden van het college, mensen van de griffie, mensen aanwezig in de zaal en mensen die meekijken via de livestream van harte welkom. Allereerst wil ik graag mevrouw Nieuwland van harte welkom heten terug het in onze raad. Wat goed dat u er weer bent, deze zomer bent u bevallen van een prachtige dochter, Nore. De griffier en ik zijn op kraamvisite geweest en hebben Nore mogen bewonderen. Dat was erg leuk. En fijn dat het allemaal goed gaat en dat u ook weer terug bent in onze raadszaal. En veel succes en plezier met het oppakken van uw raadswerk. En dan is dit ook dames en heren, de eerste raadsvergadering dat we met zestien fracties aan tafel zitten. Toch wel een unicum voor Dordrecht, denk ik. En ook landelijk behoren we nu tot de top met het aantal fracties. Ik weet niet of we de trots op moeten zijn. Maar feit is dat de heer Van der Spoel om zijn moverende reden is afgesplitst van de Partij van de Arbeid en verder is gegaan als fractie van der Spoel. En u ziet ook dat de zitplaatsen in onze raad nu iets anders zijn ingedeeld. De heren van der Spoel en van Leeuwen zijn van plek geruild, waarbij mevrouw Pichel een plaats is opgeschoven en verder is iedereen op dezelfde plaats gebleven. Dus dank voor uw flexibiliteit aan degenen die van zitplaats zijn gewijzigd het is nog een beetje rumoerig in de zaal. Ik snap het. We zijn net begonnen, maar ik zou toch graag om stilte willen vragen. Ik heb voor vandaag een afmelding gekregen van de heer Van Leeuwen, heeft niks met zijn nieuwe plek te maken. Maar hij is helaas ziek en de heer Portier heeft gemeld dat hij wat verlaat is vanwege treinproblematiek. Die komt van ver weg, maar ik geloof dat hij wel onderweg is hiernaartoe. Verder zijn we vandaag compleet. Dus dat is fijn en dan ga ik over naar het vaststellen van de agenda. En bijzonder hieraan is dat we de hamerstukken vandaag zullen behandelen na de bespreekstukken. Dat doen we normaal andersom. En dit is omdat de volgorde ordelijkheid nodig is voor het vaststellen van een aantal verordeningen, dus eerst de begroting en dan die verordeningen. En dan heb ik begrepen bij agendapunt 27 het toepassen Wet voorkeursrecht gemeenten op plangebied Weeskinderendijk Oost/Woningen Weeskinderendijk Vlietwegzijde te Dordrecht. Motie wordt ingediend door een aantal partijen. Dat klopt volgens mij? Ik zie mevrouw Stolk al knikken. Dat agendapunt wordt ook een bespreekstuk. Er zit een deadline op het voorstel, dus mijn voorstel is om dat agendapunt te behandelen na agendapunt 23 dus voor en na een aantal bespreekstukken, maar wel voordat we de begroting behandelen en de vraag is of u zich daarin kunt vinden.

Mevrouw Stolk: Ja voorzitter als het inderdaad dat het laatste bespreekstuk is, dan kunnen we daarmee akkoord.

De voorzitter: Dus het laatste bespreekstuk voordat we aan de begroting beginnen. Dat was het idee zodat we ook zo compleet mogelijk zijn als raad bij het bespreken van dat voorstel. Dan kijk ik even rond of met deze wijziging in de agenda kunt instemmen met de agenda, dat is het geval, dan stellen we die vast.

2. Vaststellen van de notulen van de Gemeenteraad van 10 oktober en de Dordtse Dinsdag van 26 september en 3 oktober 2023 Vergaderzalen 1, 3, 5

De voorzitter: En dan kom ik bij agenda punt twee de notulen van de gemeenteraad van 10 oktober en van de Dordtse dinsdag van 26 september en 3 oktober in de vergaderzalen 1, 3 en 5 kunnen we die notulen zo vaststellen, dat is het geval.

Benoemingen / Aanwijzingen

3. Diverse benoemingen – Raadsvoorstel

De voorzitter: Dan kom ik bij een aantal benoemingen agendapunt drie als gevolg van de afsplitsing van de heer Van der Spoel. Dan hou ik er daarna over op hoor mijnheer Van der Spoel. En op verzoek van mevrouw Pichel wordt u in bijgaand voorstel voorgesteld een aantal wijzigingen voor het presidium, de commissie CTO en de audit commissie door te voeren. En de vraag is of u daarmee kunt instemmen. Dat is het geval. Stellen we dat zo vast.

4. Mevrouw N. Güdük per 1 januari 2024 voor een periode van 6 jaar (wettelijke termijn) te benoemen als lid van de Rekenkamer Dordrecht – Raadsvoorstel

De voorzitter: Dan heb ik bij agendapunt vier de benoeming van mevrouw Güdük per 1 januari 2024 voor een periode van zes jaar, de wettelijke termijn als lid van de Rekenkamer voor Dordrecht. Met het vertrek van een van de leden van onze Rekenkamer was daar een vacature en vanuit het presidium is de werkgeversdelegatie gevraagd hiermee aan de slag te gaan. Dat heeft ze met ondersteuning van een extern bureau gedaan. En uiteindelijk wordt mevrouw Güdük voorgesteld te benoemen als lid van onze Rekenkamer. Vanaf 1 januari. En ik kijk even rond of u daarmee kunt instemmen. Dat is het geval. En dan zal mevrouw Güdük tijdens de eerstvolgende raadsvergadering de eed of belofte afleggen.

5. Aanwijzing en beëdiging van de heer J.H. Boogaard tot 4^e plaatsvervangend griffier – Raadsvoorstel

De voorzitter: Dan zijn we bij agendapunt vijf aanwijzing en beëdiging van de heer J.H. Boogaard tot vierde plaatsvervangend griffier en raadsadviseur. Een heugelijk feit want vanaf vorige week 1 november is hij als raadsgriffier gestart, naar aanleiding van uw besluit eerder dit jaar om de griffie met een FTE uit te breiden. En de heer Boogaard zal een groot deel van de taken van mevrouw Van Poppel overnemen, mevrouw Van Poppel zal een aantal van de gewenste nieuwe taken op zich nemen en hiermee kunnen we de heer Boogaard ook benoemen als plaats van de griffier en treft het voorstel hierover aan bij de stukken. Persoonlijk ben ik blij met deze aanvulling op de griffie en tegelijkertijd verdrietig dat hij de afdeling veiligheid heeft verlaten met deze keuze. Maar goed you win some you lose some. Ik kijk even rond of u akkoord bent met deze voordracht.

Dat is het geval. En dan wil ik de heer Boogaard graag vragen naar voren te komen voor het afleggen van de belofte en verzoek ik iedereen zover mogelijk te gaan staan. Nou wie had gedacht dat wij ooit nog eens zo tegenover elkaar zouden staan? Ik lees de tekst voor van de verklaring en daarna hoeft u alleen maar te zeggen dat verklaar en belooft ik. Ik verklaar dat ik om tot raadsadviseur benoemd te worden rechtstreeks nog middellijk onder enige of onder welke naam of welke voorwendsel ook enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en belooft dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten rechtstreeks nog middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik belooft dat ik getrouw zal zijn aan de grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plicht als raadsadviseur naar eer en geweten zal vervullen. Dan wil ik u vanaf deze plek heel hartelijk feliciteren en daar mag u voor applaudisseren. Vergadering is geschorst voor een kort momenten van felicitaties. Neemt u de plaats weer in. Alstublieft. De vergadering is heropend, mooi om te zien dat de komst van de heer Boogaard zoveel opwinding veroorzaakt we zijn allemaal verheugd.

Stukken ter kennisname

De voorzitter: We gaan weer verder met de vergadering, de stukken ter kennisname. U kunt kennismaken van deze agendapunten 6 tot en met 20. En ik begreep dat er nog een paar opmerkingen zijn bij het eerste onderwerp geloof ik. Mevrouw Van Vught had ik meegekregen. Gaat uw gang.

Mevrouw Van Vught-Roose: Als het gaat over de kerkenvisie dan klopt dat. Nee als CDA zijn we heel blij met deze kerkenvisie, die overigens ooit begonnen is bij CSGP. Mooi om te zien hoe gebedshuizen een volwaardige plek hebben in onze Dordtse samenleving. Vind het belangrijk dat dit werk als basis kan dienen om vraagstukken op het gebied van geloofsgemeenschappen te ondersteunen.

De voorzitter: Dank u zeer. Mevrouw Schnabel zag ik, ga uw gang.

Mevrouw Schnabel: Bij agendapunt 16. Wij hebben een inderdaad bedankt. We hebben inderdaad voor of een stemverklaring bij agendapunt 16 over het Jongeren Perspectief Fonds we lezen in raadsinformatiebrief dat de sociale dienst Drechtsteden het niet nodig vindt om een maatschappelijke tegenprestatie in te voegen. Wij vinden dat wel nodig. En dienen bij de begrotingsbehandeling een nieuwe motie in met een ander accent.

De voorzitter: Ja. Het is niet echt een stemverklaring, want er wordt niet gestemd, maar het is een opmerking inderdaad. Waarvan akte. Gaat uw gang, mijnheer Van der Meer.

De heer van der Meer: Ja, dank u wel. Voorzitter bij punt zeven de brief over het personeelsbestand. Deze raadsinformatiebrief geeft niet zoals bedoeld informatie over de waardoor personeelskrapte problemen ontstaan. We hopen dat waar de uitvoering van beleid in de knel komt, de raad daar wel over wordt geïnformeerd als het over personeelstekorten gaat. En dan nog een opmerking over punt 12 Afwegingskader Warmte. Wij hebben daar nog een vraag over gesteld en het is denkbaar dat wij naar aanleiding van het antwoord op die vraag op deze zaak terugkomen dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank waarvan akte. De heer Groenewege.

De heer Groenewege: Ja, dank u wel voorzitter. De Partij voor de Dieren sluit zich aan bij de opmerking van GroenLinks over raadsinformatiebrief zeven over het personeelsbestand. De Partij voor de Dieren vindt het jammer dat deze brief op zo'n algemeen niveau is geformuleerd. Helaas geeft dit geen inzicht in de projecten die door het personeelstekort vertraging oplopen. En wij zullen dit op het niveau van individuele dossiers in de gaten blijven houden.

De voorzitter: Dank u zeer, dan de heer Klerk CDA fractie.

De heer Klerk: Dank u wel voorzitter. Wij hebben een verklaring met punt 18 de bestuursovereenkomst AZC, het CDA is blij dat het gelukt is om deel te nemen aan een pilot meedoen en werken. Dit draagt bij aan een goede bedding van het AZC in Dordrecht. Het CDA zal de toezeggingen die gedaan zijn door de wethouder met het oog op vermelden van de geldstromen. En dus de budget neutraliteit in de PEC producten volgen en benadrukt ook het belang van continue monitoring van de maatschappelijke impact en om daar ook op te sturen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de heer De Feijter, ChristenUnie/SGP.

De heer De Feijter: Dank u voorzitter. Ja. Wat betreft agendapunt zes de raadsinformatie brief over de kerkfusie sluiten we ons aan bij hetgeen CDA daarover heeft gezegd.

De voorzitter: Anderen nog opmerkingen over de stukken ter kennisname? Dat is niet het geval dan nemen we daar verder kennis van, met inachtneming van hetgeen daarover is gezegd.

- 6. Raadsinformatiebrief over Kerkenvisie Tussen hemel en aarde – Een visie op gebedshuizen in Dordrecht – Raadsinformatiebrief**
- 7. Raadsinformatiebrief over Personeelsbestand gemeente Dordrecht**
- 8. Raadsinformatiebrief over Stand van zaken fysieke projecten Dordt West**
- 9. Raadsinformatiebrief over Stand van zaken verduurzaming stadslogistiek**
- 10. Raadsinformatiebrief over Herijking Plan van aanpak Energiehulp voor huishoudens**
- 11. Raadsinformatiebrief over Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)**
- 12. Raadsinformatiebrief over Afhandelen motie 230207/ M2 Afwegingskader Warmte**
- 13. Raadsinformatiebrief over Stand van zaken Dagrecreatieterrein**
- 14. Raadsinformatiebrief over Stand van zaken afwikkeling Drechtwerk**
- 15. Raadsinformatiebrief over Evaluatie inburgering Drechtsteden**

16. Raadsinformatiebrief over Advies deelname Jongeren Perspectief Fonds

17. Raadsinformatiebrief over Deelname programma Veilige Steden 2023 – 2026

18. Raadsinformatiebrief over Voortgang Bestuursovereenkomst AZC

19. Raadsinformatiebrief omtrent dossier Chemours/DuPont

20. Raadsinformatiebrief over Informatie over de uitspraak van de rechter en het vervolproces en afhandelen motie 'Samen Sterk tegen Chemours'

Stukken ter bespreking

De voorzitter: En dan gaan we naar de stukken ter bespreking.

De voorzitter: Het eerste is het vaststellen van de Uitgangspuntennotitie Mobiliteitsplan Dordrecht 2040. Die hebben we tijdens de raadsbehandeling raadsvergadering van 10 oktober ook besproken. Zijn meerdere amendementen en moties ingediend. En bij amendement 14 staakten de stemmen. De uitslag was toen 18 18 en dat betekent dat we vandaag opnieuw beginnen met stemmen op amendement A14. Dat is het amendement geen extra rood voor automobilisten en daar kunnen we dus meteen overgaan tot stemmen. staat hij al klaar stemverklaring. Ja de stemverklaringen zijn eigenlijk al geweest want we waren al aan stemmen. Maar omdat we toch nog even wachten op het klaarzetten, laat ik daar ruimhartig in zijn. Dus gaat uw gang.

De heer Van der Kruijff: Dank u wel voorzitter. Ja. Voorzitter CDA heeft er inderdaad nog een maandje extra tijd gehad om over na te denken en geconstateerd dat het niet uitmaakt of je nou voor of tegen deze motie stemt. Want uitvloeisel van het STOMP principe is sowieso dat op doorgaande routes, waar fietsers en voetgangers voorrang krijgen, automobilisten langer zullen moeten wachten. En het amendement houdt ook niet in dat er opgeschreven wordt dat dat niet mag gebeuren. Des al niettemin omdat de suggestie wordt gewekt dat het gaat om autootje pesten. En dat is onze bedoeling niet, zullen wij toch tegen dit amendement stemmen.

De voorzitter: Dank u wel anderen nog. Gaat uw gang de heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Ja. Dit is een heel goed amendement waarmee we voorkomen dat we automobilisten in onze stad expres langer laten wachten voor de verkeerslichten. Die verkeerslichten zijn bedoeld om het kruisende verkeer veilig en efficiënt af te handelen en wanneer je automobilisten opzettelijk langer laat wachten voor het rode licht leidt dat tot verstopping van ons wegennetwerk. Een auto die langer moet wachten voor het rode licht, veroorzaakt ook meer uitstoot. Het is een slecht idee. En daarom zullen wij voor dit amendement stemmen om deze fout in het plan te corrigeren.

De voorzitter: Dank u wel. Dat was een zeer uitgebreide stemverklaring. Anderen nog, mijnheer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Dank u wel voorzitter. Het STOMP principe houdt in voorrang voor waar dat mogelijk is voor voetgangers en fietsers. Dat ik het logischerwijs dat zo nu en dan autoverkeer even iets langer moet wachten. En wij zijn dus tegen dit amendement.

De voorzitter: Dank u zeer. Zullen we dan maar gaan stemmen, nee toch nog niet? Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Ook wij sluiten toch nog even aan bij de stemverklaring van de heer Kuhlmann.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Wij sluiten graag aan bij de stemverklaring van GroenLinks.

21. **Vaststellen Uitgangspuntennotitie Mobiliteitsplan Dordrecht 2040**
Toelichting: Er wordt alleen gestemd over de resterende amendementen, het voorstel en de moties nadat de stemmen staakten bij het Amendement A14 tijdens de raad van 10 oktober jl. Amendement A14 wordt opnieuw in stemming gebracht. De amendementen A15, A16, het raadsvoorstel en de moties M5 t/m M10 worden in stemming gebracht.

De voorzitter: Dank u wel. Zullen we dat gewoon in de stemming tot uitdrukking brengen? We gaan stemmen op amendement A14. Geen extra rood voor automobilisten. Voor is plus tegen is min, gaat het over het amendement A14. Amendement is aangenomen 20 stemmen voor en 17 stemmen tegen. Mag ik even stilte in de zaal ook aan de Collegetafel graag. Tegen waren de fracties CDA, ChristenUnie, SGP, GroenLinks, Partij voor de Dieren en Partij van de Arbeid en de overige fracties voor. Daarmee is amendement aangenomen, dan gaan we naar amendement A15 van CDA en GroenLinks. Expliciet besluit over het STOMP ontwerpprincipie, zijn er nog stemverklaringen. De heer Kuhlmann, kort graag.

De heer Kuhlmann: Voor ons staat voorop dat onze stadsgenoten zelf het beste de keus kunnen maken hoe ze zich willen verplaatsen. Zij weten immers zelf welk vervoermiddel op welk moment voor hen het meest geschikt is. We zitten daarom ook niet zo dogmatisch in die prioriteitsstelling, zolang elke vorm van mobiliteit maar aan bod komt. Geen steun voor dit amendement.

De voorzitter: Andere stemverklaringen. Gaat u gang de heer Schalken.

De heer Schalken: Ja. Voorzitter. Wij sluiten ons aan bij de heer Kuhlmann.

De voorzitter: Anderen nog? Dat is niet het geval. Gaan we stemmen op amendement A15, expliciet besluit over het STOMP ontwerpprincipie. Amendement is verworpen, 20 tegen 17 voor. Voor waren de fracties CDA, ChristenUnie, SGP, GroenLinks, Partij voor de Dieren en Partij van de Arbeid en de overige fracties tegen. Dan gaan we naar amendement A16 van SP, Dordrecht en Partij voor de Dieren. Parkeren doe je in de garages. Ik kijk even rond of er nog stemverklaringen zijn. Heer Kuhlmann, ik heb u gezien.

De heer Kuhlmann: Dank u voorzitter. We zijn het eens met de grondgedachte dat we bezoekers van de binnenstad zoveel mogelijk willen laten parkeren in garages, zodat er meer plek op straat overblijft voor bewoners parkeren. Dit amendement is echter te rigouzeus, denken aan het scenario dat je uitgebreid wil gaan shoppen bij de radio beurs op de Voorstraat. Dan is het wel handig als je eventjes in de buurt kan parkeren om de nieuwe installatie hifi installatie mee te kunnen nemen. Of het voorbeeld van een hoogbejaarde tante die waarmee je een hapje gaat eten bij Daily K's. Ook dan is het wel handig als je auto in de buurt kan parkeren. Wij zullen tegen dit amendement stemmen.

De voorzitter: dank u zeer andere stemverklaringen. De heer Schalken.

De heer Schalken: Ja, voorzitter. Om ook weer het kort te houden sluiten we ons aan bij de woordvoering van de heer Kuhlmann.

Mevrouw Stolk: Geldt ook voor de VSP voorzitter.

De voorzitter: Anderen nog wat? Anderen nog, nog andere stemverklaringen? Zo niet, dan gaan we stemmen. op A16 voor is plus tegen is min. Amendement is verworpen, 28 stemmen tegen 9 stemmen voor, voor waren de fracties Forum voor Democratie, GroenLinks, Partij voor de Dieren en de overige fracties tegen. Dan gaan we naar het voorstel zelf. Dat is dus het geamendeerde voorstel. Het was de vorige keer al geamendeerd het is vandaag nog iets meer geamendeerd en dan hebben we het voorstel zelf. Zijn daar nog stemverklaringen bij. Gaat uw gang? De heer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dank u wel. U heeft in de vorige raadsvergadering duidelijk vernomen wat ons standpunt is, qua richting die het college kiest om deze visie nu met zulke uitgebreide plannen voor te leggen aan de raad. Ondanks dat er een aantal amendementen zijn aangenomen, willen we toch het college ervoor behoeden om fouten te maken voor in de toekomst die financiële gevolgen zullen hebben. Daarom zullen wij tegen de dit voorstel stemmen, ondanks dat we wel voor het principe van STOMP zijn.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zag ik de heer De Vries, namens de VSP. Gaat u gang.

De heer De Vries: Dank u wel voorzitter. Het college van Dordrecht wil een auto nieuw beleid, maar de VSP is van mening dat die bewoners erop moeten kunnen vertrouwen dat er eerst vaak vlot en betrouwbaar openbaar vervoer beschikbaar is. Dat aansluit bij de wensen van de bewoners. Betaalbaar en gratis voor de 65-plussers, eerst dit opbouwen en voldoende parkeerplaatsen creëren. Dus geen sterk sturend parkeerbeleid voor minder blik op straat en dan pas autoluwe maatregelen. De VSP stemt tegen de uitgangspuntennotitie mobiliteitsplan.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Dank u wel voorzitter. De keuze voor het principe STOMP en alles wat daaruit voortvloeit, is een noodzakelijke stap om de stad leefbaar te houden en het klimaat te behouden. Dus wij stemmen van harte in met de uitgangspunten en zien uit naar de uitwerking.

De voorzitter: Dank u wel, andere stemverklaringen. Gaat uw gang mevrouw Van Waardhuizen.

Mevrouw Van Waardhuizen: Dank voorzitter. Wij sluiten aan bij de stemverklaring van de VSP.

De voorzitter: Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Dank voorzitter, wij stemmen normaal gesproken niet zo snel tegen een voorstel. Wij zien ons wel genoodzaakt omdat bij dit voorstel wel te doen. Het heeft een te hoog gehalte naïviteit/ wensdenken. Wij vinden het te weinig realistisch. Er wordt niet gekeken naar het tenminste... Het belang van de inwoner wordt niet vooropgesteld, maar wel het belang van de overheid. En dat vinden wij niet oké.

De voorzitter: Dank u zeer. De heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Nu het voorstel is geamendeerd en ook met de stemming zojuist in gedachten, waarin een meerderheid van de raad ook wel terughoudend is voor wat betreft dat STOMP principe, kunnen we heel goed instemmen met dit voorstel.

De voorzitter: Anderen? Dat is niet het geval. Dan gaan we stemmen op het voorstel zelf dus de Uitgangspuntennotitie Mobiliteitsplan Dordrecht 2040, het geamendeerde voorstel. Plus is voor, tegen is min. Voorstel is aangenomen, 29 stemmen voor en 8 stemmen tegen. Tegen Gewoon Dordt, Op Ons Eiland, Fractie van Waardhuizen, VSP en de overige fracties voor. Dan gaan we naar de zes moties bij dit voorstel, eerste is motie M5 van de ChristenUnie, Partij voor de Dieren en GroenLinks motie op openbare fiets oplaadpunten. Zijn er nog stemverklaringen bij motie M5? De heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Ja, dank u voorzitter. Ja. Wij vragen ons nog steeds af voor wie dit idee is bedoeld met de elektrische fiets vanuit Stadspolders of Sterrenburg. Heb je echt geen lege accu zodra je in de binnenstad bent? En ja we kunnen voor iedereen wat gaan doen. Maar voor die hele exotische gevallen. Ja dan geldt een beetje hetzelfde voor als de caravan van Bassie Adriaan. Dat vraagt niet om een speciale regeling.

De voorzitter: Andere stemverklaringen? De heer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Voorzitter. Wij kunnen vanuit op ons eiland aansluiten op de woorden van de heer Kuhlmann. Behalve die opmerking voor Bassie en Adriaan.

De voorzitter: U bent meer van de baron, denk ik. Of niet? Drommels, even kijken mevrouw Stolk gaat uw gang.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, wij kunnen ons aansluiten bij de woorden van de Heer Kuhlmann.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Ja, voorzitter, ik sluit mij niet aan bij de heer Kuhlmann. Het is heel erg belangrijk om je te realiseren dat er meer gefietst moet worden. Elektrisch of niet we willen ook meer bezoekers, dus oplaad gelegenheid is absoluut gewenst.

De voorzitter: Dank u wel andere stemverklaringen nog, dat is niet het geval. Dan gaan we stemmen op motie M5 openbare fiets oplaadpunten, voor is plus tegen is min. Amendement is of de motie sorry is verworpen. 19 tegen 18 voor.

Voor waren de fracties CDA, ChristenUnie, SGP, Forum voor Democratie, GroenLinks, Partij voor de Dieren en de fractie van der Spoel en de overige fracties tegen. Zeg ik goed. Ja. Dan gaan we naar motie M6 motie van CDA, GroenLinks, Partij voor de Dieren en ChristenUnie, SGP. Onderzoek of gewenste doorstroming en ruimte gecreëerd kan worden voor door eenrichtingsverkeer, moet ik zeggen, niet voor maar door eenrichtingsverkeer. Zijn er stemverklaringen. De heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Dank u voorzitter. Er zitten voor- en nadelen aan eenrichtingsverkeer waardoor we in eerste instantie terughoudend zijn met steun voor deze motie die dit oproept. We zien meer in een beeldvormende commissievergadering. Waarom waarin we ons vrijblijvend kunnen laten informeren en zullen daarom tegenstemmen.

De voorzitter: Andere stemverklaringen dat is niet het geval, dan gaan we stemmen op motie M6 voor is plus tegen is min. De motie is aangenomen, 21 stemmen voor en 16 stemmen tegen. Tegen Beter voor Dordt, Gewoon Dordt, Fractie van Waardhuizen, VSP en VVD en de overige fracties voor. Motie M6 is aangenomen. Gaan we naar motie M7 van de Partij van de Arbeid, fijnstof en geluidsbelasting zijn er nog stemverklaringen? De heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Ja, dank u. Mobiliteit en bereikbaarheid hangen samen met allerlei andere beleidsterreinen met een bloeiende economie, met eenzaamheidsbestrijding met de bereikbaarheid van de hulpdiensten. En ook inderdaad met luchtkwaliteit en geluidsoverlast. En nog zo heel veel duizenden andere beleidsterreinen. Ze zijn allemaal belangrijk en daarom hebben we ook een beleidsstuk waarin al die zaken samenkomen. De Omgevingsvisie van Dordrecht. Dit mobiliteitsplan is niet de Omgevingsvisie. We hebben al een hele kluit om ons tot die mobiliteit te beperken. Dus laten we niet andere onderwerpen er bijhalen. Wij zullen daarom tegenstemmen.

De voorzitter: Dank. Dan zag ik nog de heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Dank u wel voorzitter, luchtkwaliteit is natuurlijk hartstikke belangrijk voor leefbare stad en voor gezondheid voor mensen. De veronderstelling die uit deze motie spreekt dat het autoverkeer per definitie zal toenemen en dat er daardoor meer luchtkwaliteit geschaad zal worden. Deden wij niet zonder meer. En er wordt ook beleid ingezet met het mobiliteitsplan om die automobilititeit terug te dringen. Dat steunen wij van harte. Wij denken dus dat deze motie overbodig is, maar we zijn wel voor, kan ik meteen op vooruitlopen. Motie M10 waarin gepleit wordt voor onderzoek naar milieuzones.

De voorzitter: Daar komen we straks motie 10. Dit is nog even motie M7 om verwarring te voorkomen. Zijn er nog andere stemverklaringen, gaat uw gang de heer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dank u wel. In tegenstelling tot wat mijnheer Van der Meer aangeeft, de verwachting naar de toekomst toe is dat wel degelijk het autoverkeer zal toenemen. Dat komt uit diverse onderzoeken naar voren en wij denken dat juist dit in een model naar ons toe laat komen. Wij kunnen zien en inzage krijgen. Hoeveel extra woningen of bewoners hier last van zullen hebben. Van fijnstof en geluidsbelasting, een waardevol instrument om daar een totaalbeeld over te krijgen.

De voorzitter: Andere stemverklaringen nog? Is niet het geval. Gaan we stemmen op motie M7 over fijnstof en geluidsbelasting, voor is plus tegen is min. M7 is verworpen voor waren Op ons Eiland, Partij voor de Dieren, Partij van de Arbeid en fractie van der Spoel en de overige fracties tegen. Dan gaan we naar motie M8 van Partij voor de Dieren en ChristenUnie, SGP fractie. Dat is de moties te bom. Ook ruimte voor de bakfiets en zo heet hij toch mijnheer Groenewege. Ja. Zijn er nog stemverklaringen, de heer Kuhlmann? Verrassend, krijgt u als eerste het woord.

De heer Kuhlmann: Lijkt ons prima te onderzoeken of meer parkeerplaatsen voor bakfietsen kunnen creëren. We gaan voor stemmen.

De voorzitter: Dank, anderen nog. Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: In aanvulling daarop voorzitter wil ik dan ook graag de fietsen met kratten daarbij onderzocht hebben.

De voorzitter: Anderen nog, niet? Dan gaan we stemmen op motie M8, voor is plus tegen is min. Het gaat over ruimte voor de bakfiets. De motie is aangenomen 30 stemmen voor 7 stemmen tegen de fracties. Beter voor Dordt, DENK, van der Spoel en Fractie van Waardhuizen en de overige fracties voor. Gaan we naar motie M9, onderzoek waar Dordrecht verder kan ontvlechten. Motie van Partij voor de Dieren en ChristenUnie/SGP zijn er nog stemverklaringen op motie M9? De heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Dank u ontvlechten. Dat klinkt heel onschuldig, maar komt in feite neer op het meer en meer afsluiten van straten voor autoverkeer. In specifieke gevallen moet dat kunnen. We moeten we daar natuurlijk naar kunnen kijken in het kader van maatwerk maar om het als uitgangspunt te gaan hanteren gaat ons te ver en daarom hoeft daar ook niet op zo'n manier onderzoek naar gedaan te worden en zijn we tegen.

De voorzitter: Anderen nog? Dat is niet het geval, gaan we stemmen op motie M9 onderzoek waar Dordrecht verder kan ontvlechten. Voor is plus tegen is min. De motie is verworpen 24 stemmen tegen 13 stemmen voor. Voor waren de fracties ChristenUnie/SGP, GroenLinks, Partij voor de Dieren en van der Spoel en de overige fracties tegen. Gaan we tot slot bij dit onderwerp naar motie M10 van de Partij voor de Dieren onderzoek naar milieuzones, zijn er nog stemverklaringen de heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Ja, dank u voorzitter. Dit is in onze ogen echt een heel verwerpelijk motie, wij vinden het niet goed als we in onze stad in de wijken als we die alleen nog maar toegankelijk zouden zijn voor een elite die zich dure nieuwe elektrische auto's kan veroorloven. Het moet toegankelijk zijn voor iedereen in alle wijken en daarom zitten we niet te wachten op milieuzones die de Partij voor de Dieren voorstelt en vinden een onderzoek totaal overbodig.

De voorzitter: Anderen nog, de heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Voorzitter. Wij zijn voorstander van toegankelijkheid van wijken voor schone lucht en daarom zullen wij voor deze motie stemmen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zag ik mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Wij sluiten ons ook graag aan bij de woordvoering van GroenLinks en we willen tegelijkertijd zeggen dat we wel vinden dat dan prioriteit aangebracht moet worden om vooral te kijken als eerste naar Krabbewijk en Krispijn.

De voorzitter: Dank u wel dan gaan we naar de heer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Voorzitter. Wij horen al heel veel klachten van ondernemers rondom de Zero Emissie Zone voor in de binnenstad, laat staan voor de hele stad milieuzones mogelijk in te voeren. Wij zullen daarom tegen dit voorstel of motie stemmen.

De voorzitter: Dank u wel. Motie is ook een voorstel dan mevrouw Koene, gaat uw gang.

Mevrouw Koene: Dank voorzitter. Ik sluit me aan iets minder teatraal bij de stemverklaring van de VVD en bij die van Op ons Eiland.

De voorzitter: Anderen, zo niet dan gaan we stemmen op motie M10 onderzoek milieuzones, voor is plus tegen is min. De motie is verworpen 28 stemmen tegen negen stemmen voor GroenLinks, Partij voor de Dieren, Partij van de Arbeid en de overige fracties tegen. Dan hebben we daarmee dit agendapunt afgerond. Effe kijken hoor.

22. Vaststellen Startnotitie Dordrecht klimaatneutraal 2040

Toelichting: Het debat beperkt zich tot de in te dienen moties en/of amendementen (spreektijd per fractie 2 minuten).

De voorzitter: Ja en dan gaan we naar het eerstvolgende agendapunt bespreekstuk. Dat is het agendapunt 22 het vaststellen van de Startnotitie Dordrecht klimaatneutraal 2040. Die startnotitie is uitgebreid besproken in een drietal commissies, twee beeldvormende commissies vergaderingen en een oordeelsvorming. Op 24 oktober heeft de commissie besloten dat onderwerp ter bespreking doorgaat naar de raad waarbij alleen nog over in te dienen moties en amendementen gesproken wordt. Ik heb een drietal moties aangekondigd gezien en ik verzoek de indieners de eerste kort toe te lichten en in te dienen waarna iedereen een spreektijd van twee minuten krijgt om de moties, om op de moties te reageren. En die moties zijn afkomstig van Forum voor Democratie en voor Partij voor de Dieren. Volgens mij klopt dat, geen andere moties of amendementen. Dan wil ik eerst graag mevrouw Pichel het woord geven om de motie kort toe te lichten. Ze heeft ze al afgegeven bij de griffier. Het woord is aan mevrouw Pichel. Gaat uw gang.

Mevrouw Pichel: Dank u wel. Voorzitter ik had ook overwogen om een amendement in te dienen maar toen ik hem aan het maken was, toen dacht ik nee dat heeft geen zin, want dan schrijf ik een complete startnotitie. Dus dat heb ik maar gelaten en ik kan ook tellen dus ik weet dat er een meerderheid is voor dit beleid, dus ik ga dat ook niet tegenwerken. Maar ik zou wel graag de raad gewoon een aantal aandachtspunten willen meegeven waarvan ik hoop dat ze deze zullen overwegen. Zoals ik tijdens commissie ook al heb gezegd Forum voor Democratie heeft groot ontzag voor de aarde, creatie van een universele macht die tijd ruimte materie overstijgt. En uit diverse commissievergaderingen mondelinge en schriftelijke vragen die er zijn gesteld, zie ik nog steeds een aantal dilemma's die nog te makkelijk door het college aan de kant worden geschoven.

De eerste is erkenning in de beantwoording van artikel 40 vragen dat voor het product ter bevordering van de energietransitie chemische stoffen ingezet worden, waar Chemours een belangrijk producent van is en Chemours zelf ook documentatie aangeleverd waar in zij bevestigen dat zij essentiële materialen vervaardigen die nodig zijn voor een energietransitie. Denk hierbij aan microchips, kabels en batterijen voor elektrische voertuigen en warmtepompen. En twee bij de vraag hoe het college, gezien het feit dat het effect op de gezondheid altijd pas achteraf bewezen kan worden, de inwoners van Dordrecht en omgeving gerust denkt te stellen en te garanderen dat men met vervaardiging van materialen van de energietransitie geen ongewenste effecten zullen ontstaan. Was het antwoord: de industrie moet vanuit hun eigen verantwoordelijkheid zorgen voor het zoveel als mogelijk voorkomen van gezondheidsschade. Het college wil dus producten stimuleren, verplichten en subsidiëren, maar de verantwoordelijkheid van mogelijke gezondheidsschade wordt afgeschoven. En drie in hetzelfde antwoord wordt bevestigd dat emissies van chemische stoffen nooit in het geheel volkomen kunnen worden. Het college bevestigt in deze brief dat uitstoot van chemische stoffen nooit voorkomen kunnen worden en is dus doordrongen van het feit dat dit reële gevolgen zijn van de productie die gepaard gaat met de energietransitie, wat een cruciaal onderdeel is van het klimaatneutraal beleid. Dus ja. We kunnen producten stimuleren en subsidiëren die de vervaardiging van chemische stof op gang brengen en dat is het risico wat we zullen moeten aanvaarden als dat de keuze is die we maken. Ik merk echter dat velen niet weten dat deze connectie en directe afhankelijkheid van de chemische industrie er is. Dus zijn onze inwoners dan willens en wetens het risico aan het aanvaarden of zijn ze het effect van de keuze van de overheid? En daarbij wil ik over een jaar of 20 als blijkt dat er meer vervuiling is dan we dachten, niet horen dat we niet wisten dat de chemische stoffen zo gevaarlijk waren voor de gezondheid. Ik hoor men het zo weer zeggen als we dat hadden geweten, hadden we het natuurlijk nooit toegestaan. En om de positieve elementen uit de startnotitie kracht bij te zetten hebben we de volgende moties, dus de motie ook aandacht voor stap één van trials energetica. In de startnotitie kunnen we lezen dat het politiek akkoord 2022 - 2026 inzet op energieneutraal, wat een belangrijk onderdeel is van de route naar klimaatneutraal. En energieneutraal betekent dat je energieverbruik sterk beperkt en de energie die je gebruikt duurzaam opwekt. Wat gebleken is uit de commissievergaderingen, maar ook omschreven is in de startnotitie bij onderdeel drie.

De voorzitter: Ik onderbreek u even, bent u al bijna klaar. Want u heeft twee minuten om de moties toe te lichten maar daar bent u al ruim overheen. Dus ik kijk even of het einde nadert. Nee, het is niet per motie. Zo werkt het natuurlijk niet.

Mevrouw Pichel: Ja ik rond deze af en dan heb ik alleen de tweede motie nog toe te lichten. Even kijken waar was ik gebleven? Bij startnotitie bij onderdeel drie hoe gaan we onze concrete acties en doelen bepalen? Is dat men zich vooral richt op alternatieve manieren van energie opwekken en concrete aandacht actie en doelen om de mensheid te motiveren om te reduceren. Die zijn er niet. Dus zoals gewoonlijk zitten mensen weer meteen bij de oplossing, zonder te kijken naar datgene wat ten grondslag ligt aan de gebeurtenissen die zich manifesteren. En dan motie beantwoording technische vraag naar aanleiding van de startnotitie klimaatneutraal 2040, argumenten die ik een aantal keer heb gehoord om het antwoord niet te hoeven geven, is dat de vraag te technisch of te wetenschappelijk is. De vraag gaat over een wetenschappelijk rapport dat gebruikt wordt als aanleiding van de startnotitie.

Het lijkt me dus heel logisch dat mijn vraag wetenschappelijk van aard is. En als een kleine verdiepingsvraag al te ver gaat, dan vraag ik via u voorzitter aan mijn collega's van de raad wat zijn we dan aan het doen? En een ander argument om mijn verzoek niet te steunen, was we willen zelf die vraag niet stellen en zijn niet geïnteresseerd in het antwoord. Wanneer we het wel of niet beantwoorden van vragen laten afhangen van de behoefte van een andere fractie om de vraag te stellen, dan zou dat voldoende reden zijn om deze hele show te stoppen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik nu naar de heer Groenewege voor het indienen van zijn motie, althans van zijn fractie. Gaat uw gang.

De heer Groenewege: Dank u wel voorzitter, voor de Partij voor de Dieren is het heel belangrijk dat onze verduurzaming niet ten koste gaat van de natuur. We zitten midden in een uitstervingsgolf en zijn daar zelf ook de hoofdoorzaak van. Het gaat ontzettend slecht met de biodiversiteit in Nederland en wereldwijd. Van de 8 miljoen plant en diersoorten worden er 1 miljoen met uitsterven bedreigd. Om het verschil te maken moeten we op ieder niveau ingrijpen, van lokaal tot wereldwijd. Dat zei Robert Watson, voorzitter van het intergouvernementeel platform voor biodiversiteit en eco systeemdiensten. Ook de natuur en Milieufederatie Zuid-Holland heeft ons in een commissievergadering opgeroepen om ons klimaatbeleid natuur inclusief te maken. En op die manier niet verder bij te dragen aan de achteruitgang van de biodiversiteit en die waar mogelijk zelfs te helpen herstellen. De Natuur en Milieufederatie is landelijk hebben gezamenlijk ook een heel aantal handreikingen opgesteld die de gemeente hiervoor als inspiratie kan gebruiken. Handreikingen ook met nuttige voorbeelden van voorlopers op dit vlak, voorlopers die ecologische gebied analyses doen voor ze ingrijpen, voorlopers die experts betrekken bij hun besluitvorming en voorlopers die kansen pakken om meer waarde te creëren voor natuur en landschap. Dat kan allemaal in Dordrecht ook alleen staat er nu nog geen letter over de natuur in de startnotitie. Vandaar onze motie natuur inclusief verduurzaming die we samen met de PvdA, ChristenUnie/SGP en GroenLinks indienen. Daarin roepen we het college op om een handboek natuur inclusief verduurzamen op te stellen. Vergelijkbaar met het handboek natuur inclusief bouwen en dat handboek standaard toe te passen bij de projecten die onder het Dordtse klimaatbeleid vallen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan hebben we daarmee de drie moties compleet. Als die van de heer Groenewege ook wordt ingediend. En dan geef ik ze graag in bespreking. Kijk even rond wie van u het woord wil voeren. Allemaal of niet over deze moties. Ja kort dan ga ik gewoon de ronde maken. Begin ik bij de VVD fractie. Wie mag wil het woord hebben? Mevrouw Boom, gaat uw gang.

Mevrouw Boom: Dank u wel voorzitter. Ik had ook nog twee vragen maar die stel ik wel in mijn twee minuten over de motie, stap een energetica. Daarvan zet de gemeente Dordrecht nu al veel op in op deze eerste stap, bijvoorbeeld in 2023, wordt al ingezet op het informeren van bewoners op isolatie mogelijkheden. Er wordt gezamenlijk inkopen gedaan op vloer, bouw, muur isolatie, de energiehulp wordt ingezet. Er is een regionaal energieloket opgericht om burgers te informeren over het verduurzamen of eigenlijk stap één het besparen van je energie. En we lezen in de begroting 2024 dat een intensieve aanpak op het verduurzamen van label E, F, G woningen in de wijk Wielwijk, Krabbenhof, Krispijn gedaan worden de zogenaamde doorwaai woningen. Wat ons betreft wordt er dus al heel veel gedaan.

Maar uit het indienen van deze motie en wat wij horen in de wijken, is er nog heel veel onduidelijkheid over besparingsmogelijkheden. Dat zou mogen verbeteren, maar het indienen van deze moties is in onze eigen ogen overbodig. Qua de technische vraag voorzien wij nou dus er is een antwoord gekomen. Maar de wetenschappelijke onderbouwing, zoals gewenst door Forum voor Democratie is niet gekregen. Het college heeft in onze ogen haar best gedaan en meer kan je niet verwachten. Daarnaast hebben wij vertrouwen in de vele nationale en internationale wetenschappers die IPCC rapport hebben opgesteld en daarom zien wij geen noodzaak om een extra expert in te huren. En voor de motie van Partij voor de Dieren. Daar staan wij in principe positief tegenover. We hebben alleen nog wel twee vragen die voor ons belangrijk zijn.

De voorzitter: Interruptie van mevrouw Pichel

Mevrouw Pichel: Dank u wel. Ja. Ik hoorde mevrouw Boom zeggen een expert in te huren. Ik wilde daar even bij aangeven dat dat niet het verzoek is om een expert in te huren. Onze vraag is eigenlijk bij deze motie om een antwoord te geven op de vraag. Dus dat laten we die verwarring even weghalen.

Mevrouw Boom: Nou volgens mij gaan we dan het riedeltje weer omdoen. Er kan geen antwoord op de vraag komen, daar moet een expert bij ingehuurd worden, maar ik sluit mij even bij u aan voor Forum voor Democratie. Ja. Sorry Partij voor de Dieren. Heel wat anders. Ik zat nog met mevrouw Pichel in mijn hoofd. De vragen die wij hebben om mede in te kunnen stemmen is wordt u verwijst naar Dordts klimaatbeleid. Wat wordt daaronder verstaan? Is dat specifiek voor de gemeente Dordrecht geldt dat ook dat burgerinitiatief of ondernemers zich daaraan moeten houden. En de tweede vraag is dit is een extra opdracht in de begroting 2024, welke bijbehorende kosten schat Partij voor de Dieren hiervoor in en hoe gaan ze die dekken?

De voorzitter: Misschien zullen er meer vragen zijn, dat we die gewoon dat die meeneemt in uw nieuwe woordvoering en als daar iets meer ruimte voor nodig is, dan zullen we die geven. Ik ga naar GroenLinks, mijnheer Van der Meer. Gaat u gang.

De heer van der Meer: Ja, dank u wel voorzitter. Klimaat neutraliteit is een levensvoorwaarde voor de toekomst van de stad. We zijn daarom heel blij met de ambities en de urgentie die uit de startnotitie blijkt. We denken graag actief mee over alle mogelijke manieren om dit te concretiseren en tot een snelle implementatie te komen. Dat moet natuurlijk op een manier die recht doet aan allerlei andere belangen. Eén daarvan is het belang van natuurontwikkeling en versterking van de biodiversiteit. En de motie die net door de Partij van de Dieren is toegelicht, dienen wij dan ook om die reden mede in. Over de moties van de van Forum voor Democratie kan ik kort zeggen het college is naar onze mening bezig geweest om een poging te geven een antwoord te geven, het college kan niet gevraagd worden op elke willekeurige vraag een antwoord te geven. Als dat niet in staat is om dat te doen, is dat acceptabel. En bovendien ontgaat ons wat de relevantie van het antwoord op de vraag is voor het beleid wat er gevoerd moet worden.

De voorzitter: Dank, interruptie van mevrouw Pichel. Gaat uw gang.

Mevrouw Pichel: Dank u wel voorzitter. Ja. De heer Van der Meer heeft het over een willekeurige vraag. Als ik aan hem zou vragen er staat een wetenschappelijk rapport als aanleiding in de startnotitie, waar een kleine verdiepvingsvraag op is. Zou u dat omschrijven als een zou hij dat omschrijven als een willekeurige vraag?

De heer van der Meer: Ik bedoel willekeurige vraag voorzitter niet denigrerend, ik bedoel gewoon dat het college niet op elke wetenschappelijke vraag geacht kan worden een direct antwoord te geven. En mijn indruk is dat de relevantie van deze vraag voor het beleid niet dusdanig is dat dat van het college gevraagd kan worden.

Mevrouw Pichel: Voorzitter mag ik een vervolgvraag stellen? In de startnotitie wordt aangegeven dat dit wetenschappelijke rapport de aanleiding is voor het hele beleid. En over dit wetenschappelijk rapport is er een natuurkundig inhoudelijke vraag, hoe kan de heer Van der Meer dan zeggen dat dit verder niks te maken heeft met het beleid?

De heer van der Meer: Ik heb het niet over het wetenschappelijk rapport als fundament van het beleid, ik heb het over het over de relevantie van het antwoord op uw vraag voor het verdere beleid. Wat betreft de andere motie van Forum voor Democratie, over stap een in de trias energetica het belang van die stap onderschrijven wij natuurlijk van harte. Dat doet dit college in onze ogen ook door de doelstelling van 30 procent energiebesparing in de komende jaren ambitieus in het programma te schrijven. We gaan daar uiteraard in detail op in, maar de motie is op dat punt overbodig want wordt allang gewerkt. Dank u wel.

Mevrouw Pichel: Voorzitter, even reageren?

De voorzitter: Ja gaat uw gang, laatste vraag.

Mevrouw Pichel: Ja. De heer Van der Meer geeft aan dat het overbodig is omdat er wordt gesproken dat besparingen er al zijn. Ik heb ook inderdaad de raadsinformatie brief die eraan zit te komen gezien en ik heb ook inderdaad de besparingen van de 30 procent gezien. En zoals eigenlijk ook in punt drie van de bullit wordt aangegeven dat de beperking van de energievraag beperkt zegt niet alleen tot besparingen zoals die 30 procent. Maar waar we ook naar kunnen kijken is natuurlijk gewoon de gedragingen van de mensen waardoor we natuurlijk gewoon meer gaan kijken of er inderdaad een energievraag beperking kan zijn. En ik wil aan de heer Van der Meer vragen hoe hij dat onderscheid ziet tussen een beperking van de energievraag en gewoon soort van verminderen van energiegebruik.

De heer van der Meer: Ja voorzitter. Natuurlijk gaat het bij energiebesparing om ook om gedrag. Het gaat zelfs in de eerste plaats om gedrag. Het gaat ook om isolatie maar ook om hoe je van A naar B begeeft, hoe sterk je je huis verwarmt, hoe je je verder gedraagt. Dat heeft allemaal invloed, dus er ligt inderdaad ook een grote verantwoordelijkheid bij burgers. En ik denk dat we het dus niet alleen over isolatie moeten hebben, maar ook over gedragsverandering en de wijze en de vraag hoe burgers daartoe en bedrijven daartoe gebracht, verleid, gefaciliteerd kunnen worden. Dat hoort wat ons betreft allemaal bij het verhaal over 30 procent energiebesparing.

De voorzitter: Dank u zeer. Dan gaan we naar de inbreng van de fractie. Beter Voor Dordt de heer Wringer gaat uw gang.

De heer Wringer: Dank voorzitter. We zullen het kort houden Beter Voor Dordt heeft in een commissie haar standpunt al gedeeld met het college. Dit is nog maar een startnotitie. We kijken uit reikhalzend uit zelfs naar het uitvoeringsprogramma. Het jaar 2040 is voor ons niet heilig en de race om in 2040 klimaatneutraal te zijn mag wat ons betreft niet de koste gaan van het Dordtse economie of buitensporig hoge lasten voor onze Dordtenaren. En dat gezegd hebbende zullen we wel voor het voorstel stemmen.

De voorzitter: Dank u zeer, dan gaan we naar mevrouw Stolk namens de VSP fractie.

Mevrouw Stolk: Voorzitter ik kan me bijna volledig aansluiten bij de woordvoering van de heer Wringer. Maar over de moties en amendement volgens mij is het, moties. Willen wij eerste, willen we eerst even de antwoorden van het college afwachten. We staan niet onwelwillend tegenover deze moties maar we wachten even de reactie van het college af.

De voorzitter: Hartelijk dank ChristenUnie/SGP mevrouw Nieuwland.

Mevrouw Nieuwland: Dank u wel. Nou ook wij zijn uiteraard voor de startnotitie van klimaatneutraal maar bij deze nog de reactie op de drie voorgestelde moties. De eerste van Forum van Democratie over de technische vraag ja. Ik kan met mevrouw Pichel meevoelen, haar recht op informatie en tegelijkertijd is dat ook niet onbeperkt. Naar mijn gevoel heeft het college ook haar best gedaan om de vraag te beantwoorden en denk ik ook dat we daarbij dan toch op een gegeven moment ook genoeg mee moeten nemen. Daar zullen we dus niet voor stemmen. De tweede over de trias energetica. Nou, delen we zeker ook de zorg dat er meer gekeken moet worden naar besparing. Kijk even om je heen de toename van het aantal airco's. Als we daarmee de klimaatveranderingen tegen willen gaan, dan denk ik dat we op de verkeerde weg zitten. Maar tegelijkertijd heb ik ook het idee, voordat deze motie overbodig is dat er al ingezet wordt op beperking van de energievraag. Dus ik hoor daarin graag het college hoe die over deze motie denkt. En de derde van Partij voor de Dieren hebben we mede ondertekend omdat het inderdaad niet alleen belangrijk is om natuur inclusief te bouwen, maar ook te verduurzamen. Dat is het wat ons betreft

De voorzitter: Dank u zeer. Dan gaan we naar de heer Van Dam Timmers, namens CDA fractie.

De heer Van Dam Timmers: Dank voorzitter. De CDA fractie kan van harte instemmen met deze startnotitie, waarin we bewegen richting een schonere leefomgeving. De beweging is namelijk ook in lijn met de christen democratische uitgangspunten, namelijk rentmeesterschap. In de uitvoering hopen we natuurlijk dat er ook verder uitvoering aangegeven wordt en dat dat vlot gebeurt. Er zijn een aantal moties ingediend en de moties van Forum voor Democratie, die kunnen wij daarin niet steunen. De motie van de Partij voor de Dieren die kunnen we nog niet steunen omdat we nog niet goed kunnen overzien wat nou de effecten zijn van een dergelijke motie op de vlotheid van de verduurzaming. Eerder hebben we bijvoorbeeld gezien dat een rechtelijke uitspraak over spouwmuur isolatie toch flinke effecten of negatieve effecten heeft op verduurzaming. Ook in onze stad. En ik maak me wat zorgen dat als wij grote of meer toegenomen eisen gaan stellen dat dat ook de uitvoering in gevaar gaat brengen.

Kortom werken aan klimaatneutraal is trouwens niet alleen een taak van de gemeente, maar ik denk van de hele samenleving en ik hoop dat die opdracht die we vandaag met deze startnotitie hopelijk aannemen, dat die ook door de hele samenleving wordt opgepakt. Dus wij zien met vertrouwen dat tegemoet.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Schnabel Partij van de arbeid.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel voorzitter. Nou ja. Wij steunen natuurlijk ook het voorstel. We zullen ons leven anders moeten gaan inrichten en we voelen en zien dat we zorgvuldiger om moeten gaan met energie. Met onze directe leefomgeving en het gebruik van grond, lucht en water. We zien ook steeds meer berichten over de niet stoppen bosbranden, super storm, verdroging en watersnoden. En we vinden het belangrijk dat er een masterplan gemaakt wordt voor het isoleren en het energieneutraal maken van de bestaande woningvoorraad. Dat vraagt om een goed uitvoeringsplan waarin zowel bewoners, eigenaren, energiebedrijven en overheid samenwerken. Want in de wijken maken mensen zich zorgen. Ze willen wel maar ze hebben vaak niet het geld om de besparingen te realiseren. We sluiten ons aan bij de woordvoering van de Partij voor de Dieren als het gaat over natuur inclusief verduurzamen. Die hebben we ook mede ingediend en wat betreft de moties van Forum voor Democratie steunen we niet.

De voorzitter: Dank u zeer. Dan ga ik naar de heer Groenewege, Partij voor de Dieren.

De heer Groenewege: Ja, dank u wel voorzitter. De startnotitie Dordrecht klimaatneutraal 2040. Daar hebben we het over. Klimaatneutraal in pas 2040. Wat de Partij voor de Dieren betreft is dat te laat, maar daar zullen we bij de begroting nader op terugkomen. Onze eigen motie hebben we al toegelicht. Ik ga aan het eind nog even in wat vragen, maar ik wil eerst nog even reageren op de moties van Forum voor Democratie. Forum voor Democratie heeft een motie ingediend over de beantwoording van een van hun technisch vragen en die vraag ging over de Kwantum fysische achtergrond van klimaatverandering. Kwantum fysische achtergrond. dat moest ik wel even googelen. Dat is de natuurkunde die zich bezighoudt met het allerkleinste niveau atomen en alles wat nog kleiner is.

Mevrouw Pichel: Voorzitter de heer Groenewege vergist zich in de vraag. Dus als hij de vraag wil citeren wil ik hem vragen om de juiste vraag te citeren.

De heer Groenewege: Kan mevrouw Pichel dan misschien in een tweede interruptie de juiste vraag duiden.

Mevrouw Pichel: Dat zou zeker kunnen.

De voorzitter: Misschien de derde interruptie dan.

De heer Groenewege: Ik zal dat, we steunen hem niet. En dan de motie trias energetica weet niet goed. We zijn het niet helemaal eens we zijn het niet helemaal eens met de motie trias energetica. We vinden dat hij wel het beleid van het college wat tekort doet. De Partij voor de Dieren zegt meermaals we vinden het niet ver genoeg gaan. Maar dat er niks gebeurt aan energiebesparing is ook wel een beetje te gek zoals de VVD in haar bijdrage ook al heeft aangegeven. Maar de oproep om met een expertgroep te kijken naar opties voor energiebesparing vinden we wel een goeie.

Dus we zullen die motie wel steunen. Dan nog wat vragen van de VVD over onze motie over natuur inclusief verduurzamen. De eerste vraag was of hoe wij het Dordts klimaatbeleid zien. Gaat dat alleen over wat de gemeente uitvoert, of gaat het ook over wat burgers uitvoeren? Nou. Onze motie is een oproep aan het college dus er staat verzoekt het college. Dus het gaat feitelijk alleen over wat het college moet doen. Maar als het college op de een of andere manier burgers mee kan krijgen in rekening houden met natuurwaarden. Dat hoeft niet per se met dwang, maar dat kan ook met voorlichting of op een andere manier. Dan zouden we dat zeer toejuichen. Dat is niet het verzoek van de motie. Maar nou ja, dat is best een goed idee. Dan de tweede vraag van de VVD was dit is een extra opdracht en welke kosten komen daarbij kijken? Nou ik denk dat je dat in twee velden uiteen moet trekken. Het eerste is het opstellen van dat handboek en de tweede is het toepassen van het handboek. Ik denk dat het opstellen van het handboek niet zo gek ingewikkeld hoeft te zijn, omdat de natuur en milieufederaties al heel veel handreikingen beschikbaar hebben gesteld. Ik had ook een linkje in de motie gezet, dat is gewoon ontzettend veel zijn, ontzettend veel goede voorbeelden beschikbaar waar je als gemeente onmiddellijk bij aan kan sluiten en waarmee je zo'n handboek zou kunnen vullen. We denken wel dat we wat meer in de uitvoering van dat handboek in het toepassen van het handboek zul je waarschijnlijk wat meer proceskosten maken omdat je iets zorgvuldiger bij het toepassen van bij het uitvoeren van klimaatbeleid gaat kijken, van wat is het effect van dit zonnepark op de ecologie op deze plek en kunnen we misschien tegelijkertijd met het aanleggen van dit zonnepark ook meerwaarde creëren? Voor die ecologie. Daar komen natuurlijk wat kosten bij kijken, maar daar staat ook meerwaarde tegenover en we hebben de motie ook redelijk vrij geformuleerd. We hebben eigenlijk geen normen meegegeven aan het college van wat moet er nou in dat handboek komen? Daar is het college best wel vrij in en daar geven we het college ook een hoop vertrouwen mee. Maar daarmee heeft het college ook de vrijheid om een eigen afweging te maken van wat kan wel, wat is kost qua kosten nog haalbaar en wat gaat misschien te ver om in Dordrecht met onze middelen te realiseren? Dus op die manier hebben we daar geprobeerd invulling aan te geven.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar Denk. Gaat uw gang de heer Safranti.

De heer Safranti: Dank u wel voorzitter. Wij zijn enthousiast over de startnotitie klimaatneutraal 2040, dat hebben we ook kenbaar gemaakt tijdens commissies, dus we kunnen hier in instemmen. Wat betreft de moties op zich staan we voor alle drie de moties positief over. Alleen net als een aantal andere collega's wil ik toch even de reactie afwachten van het college.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan ga ik naar Gewoon Dordt. Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Dank voorzitter. Ik vroeg me al af of we klimaat neutraliteit zover hebben laten gaan dat het hier een soort vriescel is in de raadszaal. Maar dat kan geheel aan mij liggen. Dus besparen doen we dan waarschijnlijk sowieso al. Nou dat moet toch heleboel mensen deugd of daar moeten een heleboel mensen blij van worden. Voorzitter, ik beperk me tot de moties die zijn ingediend de motie van Forum over het antwoord krijgen op een vraag, die zullen wij steunen en niet omdat we er iets van snappen want we snappen er op zijn...

Nou ja ik zal niet zeggen zoals ik het denk maar we snappen eigenlijk helemaal niks van wat mevrouw Pichel wil, maar mevrouw Pichel is een raadslid en een raadslid heeft gewoon basisrecht om een vraag te stellen en daar een antwoord op te krijgen. Dat kan je te ver vinden gaan als in een wetenschappelijke context maar in een stuk wordt gerefereerd aan een bijlage wat een wetenschappelijk rapport is en dan moet je die er niet bij doen. Dus als je dat erbij doet, als dat de informatie is die je erbij doet en daar ze vraag over dan hoor je die gewoon als wethouder slash organisatie te beantwoorden. Dus vandaar dat wij die zullen steunen de andere motie over de trias energetica. Ja daar moet ik echt nog even goed voor luisteren, ook naar anderen. Wat dat precies inhoudt. Ik flitst wel even door mijn hoofd dat het stimuleren van elektrische fietsen daarmee in tegenstrijdigheid lijkt te zijn. Maar goed dat zal ook wel weer aan mij liggen. En met betrekking tot de motie van mijn buurman. Mijnheer Groenewege heb ik zoiets van... Volgens mij hebben we wel 85.000 handboeken en regels en dingen. Maar goed als het er niet ingewikkelder mee wordt en we bereiken er iets mee. Maar dat horen we dan wel van de wethouder, dan gaan we overwegen om hem te steunen. Dank.

De voorzitter: Dank u wel dan steek ik over naar Op Ons Eiland, de heer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Voorzitter dank u wel. Voorzitter om te beginnen complimenten richting het college met deze startnotitie die wij van harte zullen ondersteunen. Voorzitter over de moties, motie één van fractie Forum van Democratie voor Democratie en dat gaat over de technische vragen. Wij hebben deze mede ingediend en dat heeft een heel eenvoudige reden. Voorzitter er wordt van ons verwacht en ik kijk dus ook even het publiek in op de tribune aan wij zijn een leken bestuur, maar het college verwacht ons van ons dat wij als gemeenteraad een beslissing nemen over een heel belangrijk document. Die voor de komende decennia zijn sporen zal nalaten. Dat betekent dat wij nu een keuze moeten gaan maken op basis van een aantal documenten, waarvan wij eigenlijk niet we weten als leken zijnde wat de strekking daarvan is. En in dat kader stelt een raadslid een vraag waarop zij dus haar beslissing vervolgens op kan baseren en die antwoord krijg zij niet. Laat staan kijk als het zo zou zijn dat zij het antwoord zou krijgen en dat het geen voldoening zou nemen, dan zou ik zeggen oké. Dat is uw politieke keuze maar krijgt zij niet...

De voorzitter: Interruptie van de heer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Voorzitter, eigenlijk even om iets rechtzetten. Mijn indruk van deze situatie is dat er wel degelijk een antwoord is gekomen op deze vraag, die is ook in de commissievergadering is dat wel degelijk beantwoord. Alleen het antwoord was niet naar tevredenheid van een van de aanwezige commissieleden en dat is natuurlijk wel iets anders dan dat er geen antwoord is gekomen. Dus ik wil dat toch even rechtzetten. Want volgens mij ontstaat er nu een beeld dat er geen antwoorden komen, maar volgens mij is deze vraag wel degelijk beantwoord in de commissie en later ook nog een technische vraag. Alleen ja als het antwoord niet naar je wensen is dat wil niet zeggen dat je tot in het einde van de tijden recht hebt op een nieuw antwoord.

De heer Gündogdu: En mijn reactie voorzien daarop is dat ik me daar absoluut niet iets bij kan voorstellen. Dat was namelijk niet het geval, maar in ieder geval voorzitter van elkaar niet over en weer proberen te overtuigen. Maar mijn boodschap is zonder een uit en welk onderwerp dit ook zou gaan.

Het is een principiële keuze van Op Ons Eiland als er een vraag wordt gesteld en dan hoor je daar een ordentelijk antwoord op te krijgen zodat je je besluit daarop kunt richten.

De voorzitter: De heer Groenewege bij interruptie.

De heer Groenewege: Ik ben toch nog wel benieuwd om welke vraag het nou eigenlijk gaat, dat is me nog steeds niet duidelijk. Ik heb de motie erop aangeslagen. Het staat er niet in. Dus misschien kan de heer Gündogdu het duiden, want hij heeft de motie immers mede ingediend.

De heer Gündogdu: Ik zou me zo willen weerleggen naar mevrouw Pichel, want die kan die vraag heel goed stellen.

De voorzitter: Die krijgt bij uitzondering dan een vierde termijn.

De heer Gündogdu: Voorzitter motie trias energetica, prachtig mooi woord. We hebben de stukken erop nageslagen. Maar we hebben even nog geen oordeel en wachten even reactie van het college af wat dit nou concreet betekent als we dit, als we deze motie zouden opnemen in de startnotitie. De derde motie natuur inclusief bouwen of verduurzamen voorzitter. Wij krijgen wat kriebels als wij lezen standaard toepas van natuur inclusief verduurzamen en op zich wij zijn van duurzaamheid. Wij ondersteunen deze startnotitie ook maar gezien de ambities van onze stad en de groei en aantal inwoners, aantal woningen, kan het zo zijn. En dat is een vraag richting het college, mijnheer Groenewege zou dat ook eventueel kunnen beantwoorden, maar zou in het geval dat wij standaard de toepassing gaan doen van natuurlijke inclusief verduurzamen een beperking kunnen zijn voor de ambities van deze stad. Hier ben ik het bij laat.

De voorzitter: Dank u zeer. Kriebels zijn weer voorbij. Uw tijd zit er ook op, dan gaan we naar de nee, de SP fractie is er natuurlijk niet. Forum Voor Democratie mevrouw Pichel heeft nog behoefte aan zelf een toelichting te geven of een inbreng te leveren. Gaat uw gang.

Mevrouw Pichel: Ik zal inderdaad even een korte toelichting geven. Ja laat ik dan even beginnen om toch maar even te vragen van de heer Groenewege te beantwoorden, omdat ik oprecht merk dat hij het heel graag wil weten. De heer Groenewege voor de helderheid ik zal gewoon de korte vraag herhalen, want die staat in een startnotitie. Dus een verwijzing naar het IPCC rapport waarbij er sprake is van een versnelde toename van de temperatuur, die 10 jaar eerder is. En de vraag was wat is de kwantum fysische verklaring voor deze versnelde toename? Nee niet een verdieping, een kwantum fysische verklaring dus dat wil ook zeggen de natuurkundige verklaring, een kwantum fysische is alleen een onderdeel van de natuurkunde en dat was de vraag. Natuurlijk steunen wij onze eigen moties dat mag voor zich spreken, ik ga ze verder niet onderbouwen. Dat heb ik net al gedaan. Motie van Partij voor de Dieren die die heb ik gezien en die, daar staan wij positief tegenover. Ik ben inderdaad wel benieuwd ook naar de haalbaarheid van zoals mevrouw Koene ook net aangaf. Er zijn al zoveel handboeken en regeltjes en dingen en het is maar de vraag of dat dit een aanvulling is. Maar ja daar staan we zeker niet negatief tegenover tot zover.

De voorzitter: Dan ga ik naar de fractie van Waardhuizen, mevrouw Waardhuizen gaat uw gang.

Mevrouw Van Waardhuizen: Ja dank voorzitter. Vanuit fractie van Waardhuizen kunnen wij instemmen met de startnotitie Dordrecht klimaatneutraal 2024 en kijken uit naar de verdere uitwerking hiervan. Voor wat betreft de moties van Partij voor de Dieren. We vinden deze zeer sympathiek. Tegelijkertijd gaan we ervanuit dat de gemeente niet uit een blinde verduurzaamd, dus we zijn ook wel benieuwd naar de reactie van het college. Voor wat betreft de moties van Forum wachten we ook graag even reactie van het college af voordat we een definitief oordeel vellen.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan ga ik tot slot naar de heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Dank u wel voorzitter. Wij kunnen instemmen met de startnotitie en verder sluiten wij ons aan bij de woordvoering van gewoon Dordt.

De voorzitter: Dank u wel. Dan hebben we daarmee de eerste termijn van de raad gehad. En dan kijk ik naar het college. Wethouder De Jonge gaat in op de moties en op de vragen gaat uw gang.

Mevrouw De Jonge: Ja dank u wel voorzitter valt mijn systeem uit. Zal je altijd zien inderdaad. Ja daar is hij weer. Ja dat dank u voor in ieder geval de brede steun voor de startnotitie klimaatneutraal, we moeten inderdaad snel aan de slag. En met uw toestemming hiervoor vandaag gaat het ook helemaal goed komen. Waarbij natuurlijk ook altijd al eens gezegd van we zijn al op heel veel onderdelen zijn we al bezig, want klimaatneutraal is in principe een paraplu waaronder vele ontwikkelingen die bijdragen klimaatneutraal Dordrecht in 2040 bij elkaar zijn gebracht. Als ik even kijk naar de moties is het ook gelijk de reactie op de eerste motie Forum over de trias energetica, de trias energetica is in Nederland de aanjager geweest om over het verduurzamen te gaan spreken met elkaar. En dus al van jongs af aan om het zo te zeggen ook in deze met de trias energetica leidend geweest. En energie besparen of het nou aan de voorkant is door of geen energie te gebruiken of ervoor te zorgen dat je minder energiegebruik voor waar je het nodig hebt dat is altijd het leidend principe geweest in het kader van de energietransitie. En dat zag u wel in de opgave van de duurzame start, daar zat een groot onderdeel in en u ziet het ook terug in het doorstart notitie die door uw raad is vastgesteld, dat een heel groot deel zich nog steeds richt op die energiebesparing. Want elke energie die we niet gebruiken is de meest duurzame. En vorige week heeft u ook nog twee plannen van aanpak ontvangen, eentje over de energie hopen waar we mee doorgaan. Om inderdaad ook te helpen om mensen met een hoge energierekening te helpen. Maar we hebben ook het plan van aanpak energiebesparing met uw gedeeld waarin duidelijk is gemaakt hoe we aanslag gaan met allerlei maatregelen die nodig zijn. Isoleren verder beperken van het energieverbruik. Zodat we inderdaad ook de 30 procent gaan halen in 2030.

Mevrouw Pichel: Mijn vraag aan de wethouder is ze noemt net een punt om mensen te gaan helpen op het, met hoge energierekening in hoeverre strook zeg maar een te hoge energierekening met dat werkelijk het reduceren van energieverbruik.

Mevrouw De Jonge: Nou dat strookt de 100 procent mee want het valt midden in onze pijler reductie en op het moment dat je ik zou u aanraden een keer met de energie hulp mee te gaan. Dan zult u zien hoe die gesprekken plaatsvinden als ze in huis zijn. En natuurlijk worden er dan de bekende middelen als de tochtstrip en het folie aan de verwarming bevestigd. Maar vindt ook gesprek plaats van hoe gebruikt u uw wasmachine, hoe gebruikt u de verwarming op hoeveel graden, hoe lang doucht u dat soort vragen worden ook gesteld. Het één staat gewoon niet los van het ander. Reduceren betekent dus niet gebruiken en wat je moet gebruiken, doet dat zo zuinig mogelijk. Dat is wat ons betreft gewoon dezelfde zijde van de medaille.

Mevrouw Pichel: Mag ik nog een vervolgvraag stellen

De voorzitter: Ja gaat uw gang.

Mevrouw Pichel: Ik snap absoluut en ik ben het eens met de wethouder om dat zo te stellen hoor. Want dat dat klopt ook en er zijn meerdere elementen. En ook deze motie is echter niet... Niet gericht op al deze stappen want deze stappen zijn goed, die moeten worden genomen en daar ben ik het ook 100 procent mee eens. Maar mijn vraag en ook met betrekking tot deze motie en het reduceren van het energieverbruik, heeft ook meer te maken met wat kunnen wij als mens. En ik heb ook in de motie de zeg maar de corona periode aangehouden als voorbeeld waarin we zien dat we toen eigenlijk alles stil moesten leggen. De wereld lag even stil, dat dat was dat was iets en daarna gingen we eigenlijk allemaal weer aan de slag want alles kon weer en dan voor ons gevoel moeten we dan ook weer. En dan zie je ook weer dat dat gebruik enorm omhoog gaan en daartussen ligt denk ik ergens een balans. Dus het zeg maar niet even niet mogen omdat het gewoon niet kan en het allemaal weer volop aan de slag gaan omdat de wereld weer draait. En daartussen zit natuurlijk iets en daar zie ik ook een stukje besparing om het even zo te zeggen. En ik ben wel benieuwd even naar een reflectie van de wethouder op dit idee.

Mevrouw De Jonge: Ja voorzitter, volgens mij verschillen wij helemaal niet van mening, dat je in de breedte kijkt naar dit vraagstuk en helaas inderdaad in een corona periode was er een andere situatie van toepassing. Maar dat moeten we ook heerlijk eerlijk in zijn. Het verschoof van de energie die we in de bedrijven gebruikten naar de energie die we thuis gebruikten en belangrijkste is natuurlijk dat we volop gaan inzetten van hoe kunnen we gewoon veel slimmer omgaan met energie in de breedte. Nogmaals niet gebruiken tot en met zo zuinig mogelijk zijn. Nou u gaat in uw motie ook nog in op experts. U heeft ook gezien de afgelopen tijd. We hebben ronde tafels gehad waar de experts van buiten kwamen. We hebben onze eigen partners in de stad en we hebben ook het initiatief dat is aangereikt om bottom up om ook met elkaar in gesprek te blijven. Want onze beste experts zijn onze inwoners en dat zijn onze ondernemers die gewoon dagelijks bezig zijn met die energierekening goed in de gaten te houden en ons te helpen wat we elkaar kunnen leren. Wat dat betreft conclusie van college is dat wij deze motie ontraden. De tweede motie van Forum gaat over...

Mevrouw Pichel: Mag ik nog een kleine interruptie doen voorzitter.

De voorzitter: Gaat uw gang.

Mevrouw Pichel: Dank u wel. Er is één ding wat ik de wethouder hoorde zeggen. En dat was in de corona periode dat waar wereldwijd eigenlijk allerlei dingen plat lagen dat dat verschoof naar het verbruik binnenshuis Wil de wethouder hiermee zeggen dat zeg maar al het reduceren van het vliegverkeer en al het andere vrachtverkeer en alles wat er in de wereld gebeurde waarvan we weten dat uiteindelijk ontzettend weinig werd gedaan, dat we dat allemaal in de huishoudens deden. Begrijp ik dat goed?

Mevrouw De Jonge: Nou voorzitter. Volgens mij beperken we hier ons tot de energie en daar heb ik een toelichting opgegeven hoe dat in de corona periode is geweest. Dus wat de rest van de wereld precies voor gevolg had laat ik buiten deze beschouwing. Ik ga door naar de motie over de technische vraag. Een herhaling van wat ik eerder heb gezegd. Het IPC bestaat uit een heel breed scala aan wetenschappers, dat is in het rapport omschrijven. Daarop is het klimaatakkoord Parijs gebaseerd. Onze eigen gemeente heeft via de gemeente ook dit akkoord verwerkt in haar landelijk akkoord en daarmee is het ook in Dordrecht geldig geworden voor hoe wij onze opgaven hebben aangepakt. En hebben we dat inderdaad nog een keer bevestigd in een notitie van klimaatneutraal. Ja. Er mag uiteraard een andere invalshoek gekozen worden. En het is aan u als u zegt van we willen het college een andere opdracht gaan geven van dat betekent namelijk dat we vanuit andere wetenschappelijk oogpunt naar het vraagstuk gaan kijken. En dat hebben we ook in beantwoording meegegeven. De expertise bij ons aanwezig, richt zich op uitvoering van het klimaatakkoord van Nederland. En ja met de griffie ook afgestemd want het staat altijd vrij om een expert in te schakelen. Als u dat wil. Dan ga ik door naar de motie van Partij voor de Dieren de natuur inclusieve energietransitie, nou dan hadden we naar mijn mening in de commissie ook al een leuk debat over en ik merkte ook bij mezelf dat dat wel even tot denken zetten van wat doen we nu precies? En ik heb toen ook enkele voorbeelden genoemd van we zijn al bezig natuur inclusief bouwen en ontwikkelen. Het handboek is binnenkort afgerond. Uiteraard kijken we ook al als er zonne- of windparken ontwikkeld worden. Van goh. Hoe moet je daar zo goed mogelijk rekening houden met de flora en fauna? Onze Omgevingsvisie heeft zelfs een rapport doelstelling opgenomen. En ja u gaf zelf ook het voorbeeld. Bij isoleren hebben we ook te maken. Helaas nu met dat daar de stop op is omdat inderdaad de vleermuizen beschermd moeten worden. Nou we zijn nu al bezig met een soort management programma aan het opstellen zodat we ook echt wel binnen een half jaar daar weer onze inwoners bij kunnen ondersteunen. Dat ze dat niet meer extra onderzoek voor hoeft te doen. Maar dat alles bekijkend voelden wij wel met u mee, dat we zeiden maar hebben we nou ook een soort algemeen principe. Hebben we een algemeen uitgangspunt om te zeggen van wel we bekijken de hele klimaatneutraal opgave met net als we circulair pakken als een rode draad dat natuur inclusief en dat dat doen we nog niet. Dus in die zin hebben we als college gezegd, we kunnen deze motie omarmen en we kunnen inderdaad kijken van hoe kunnen we bij de beslissingen die we nemen natuur inclusiviteit een plek geven, de goede afwegingen maken? En ja, ik begrijp de vragen die er zijn van gaat dit ten koste van snelheid, die begrijp ik. Ik zou het liefst per definitie zeggen nee, want we hebben gekozen voor versnelling. Maar we moeten natuurlijk wel altijd de balans in de gaten houden, want waar doen we dit voor? Is natuurlijk om een gezonde leefomgeving te hebben waar ook de flora en fauna wel helemaal tot haar recht komt. En dat hoort denk ik wel een goed afweging uiteindelijk bij van hoe wegen de investeringen of de maatregelen die je moet nemen af tegenover de natuur inclusieve doelstellingen die wij ook willen nastreven als gemeente. Dus deze kunnen wij omarmen.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan hebben we daarmee de eerste termijn van het college gehad. Kijk even rond of nog behoefte aan tweede termijn van de raad. Dat is niet het geval. Dan gaan we stemmen. Als eerste op het voorstel zelf de startnotitie Dordrecht klimaatneutraal 2040, is er nog behoefte aan stemverklaringen? Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank u wel voorzitter. Wij zullen tegen deze startnotitie stemmen. Vanwege de grote investering ter bevordering van de energie producten die afhankelijk zijn van de chemische industrie. Chemische stoffen zijn chemisch en dat wil natuurlijk zeggen dat ze niet thuishoren in de natuur en menselijk lichaam. Tot op zekere hoogte kunnen we dit verdragen, maar aangezien we allemaal weten dat de Rijksoverheid bereid is om miljarden te investeren in het klimaat neutrale beleid ter bevordering van het gebruik van de producten voor energietransitie. Zal dus ook de productie van de chemische grondstof omhoog moeten om de markt te voorzien in haar vraag, een vraag die gestimuleerd en gesubsidieerd wordt door de overheid. Dus voorzitter neemt de Dordtse raad het risico nu en in de toekomst. Mijn partij niet. Dank u wel.

De voorzitter: Andere stemverklaringen. De heer Groenewege.

De heer Groenewege: Voorzitter de Partij voor de Dieren gaat ook tegen de startnotitie stemmen. Wel een beetje met pijn in ons hart. Het doel in de startnotitie is 2040 klimaatneutraal en de Partij voor de Dieren staat voor 2030. Ik zal in de bijdrage bij de begroting veel uitgebreider toelichten. Waarom dat zo is. Maar vandaar dus tegen.

De voorzitter: Dank anderen nog. Ja. Gaat uw gang? Heer van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Dank voorzitter CDA fractie zou instemmen met deze startnotitie. Wel willen we de kanttekening plaatsen dat 2040 omdat haalbaar te maken dat dat we dan wel de huidige snelheid moeten versnellen. Maar dat is ook een onderdeel van deze startnotitie en dat blijft een vraagstuk voor ons allemaal.

De voorzitter: Dank andere stemverklaringen nog op het voorstel. Ja, gaat uw gang, Partij van de Arbeid.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel voorzitter. Wij steunen natuurlijk ook van harte. We maken ons wel echt zorgen over het uit over de uitvoering en ook vooral over de geluiden die we in de stad horen van mensen die bang zijn dat ze niet mee kunnen komen en dat ze niet zo goed weten waar ze die informatie moeten vinden. Dus we ja. We hopen dat er een uitvoering komt met een heel gerichte aanpak.

De voorzitter: Andere stemverklaringen nog? Is niet het geval gaan we stemmen op het voorstel klimaatneutraal Dordrecht 2040. En moet even kijken naar de heer Noldus of het kaartje bij uw buurvrouw... Ja die is eruit heel goed. Gaan we stemmen voor is plus tegen is min. Het voorstel is aangenomen, 33 stemmen voor en drie stemmen tegen. Tegen Partij voor de Dieren en Forum Voor Democratie en de overige fracties voor. Dan hebben we de drie moties, als eerste motie M1 van Forum Voor Democratie en Op Ons Eiland het gaat over het beantwoorden van de technische vraag over de aanleiding startnotitie Dordrecht klimaatneutraal 2040 zijn daar nog stemverklaringen. De heer Groenewege.

De heer Groenewege: Ja, voorzitter. Het is ons duidelijk geworden waar de vraag over gaat, gaat over de Kwantum fysische verklaring voor de versnelde opwarming van anderhalve graad. Stel je voor dat we bij ieder beleid dus onderwerp de kwantum fysische verklaring zouden moeten doorgronden voor we beleid kunnen formuleren. Dat is niet te doen dus daarom stemt Partij voor de Dieren tegen deze motie.

De voorzitter: Andere stemverklaringen? Is niet het geval. Gaan we stemmen op motie M1 voor is plus tegen is min. Motie is verworpen 24 stemmen tegen 12 stemmen voor de fracties. Voor Beter Voor Dordt, Denk, Forum voor Democratie, Gewoon Dordt, Op Ons Eiland, van der Spoel, VSP en de overige fracties tegen. Dan hebben we motie M2. Die heeft ook aandacht voor stap één van de trias energetica. Motie van Forum voor Democratie zijn er nog stemverklaringen. Dat is niet het geval, dan gaan we stemmen voor is plus tegen is min. Motie is verworpen 28 stemmen tegen acht stemmen voor. Voor de fracties Denk, Forum voor Democratie, Partij voor de Dieren en VSP en de overige fracties tegen. Dan hebben we nog motie M3 van Partij voor de Dieren, Partij van de Arbeid, ChristenUnie, SGP en GroenLinks de motie natuur inclusief verduurzaming. Zijn daar nog stemverklaringen? Gaat uw gang mijnheer Safranti.

De heer Safranti: Dank u wel voorzitter. Ik ga in dit geval tegenstemmen omdat ik ook van mening ben dat we niet overal een handboek voor hebben nodig hebben.

De voorzitter: Dank u wel andere stemverklaringen. Mijnheer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Voorzitter, wij zullen voor deze motie stemmen na de uitleg van de wethouder, omdat we wel de kanttekeningen hebben dat we moeten oppassen dat we inderdaad niet alles voor handboekiseren om de uitvoering niet in de weg te staan. Maar we zijn wel voor het uitgangspunt.

De voorzitter: Anderen nog? Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter de VSP sluit zich aan bij de stemverklaring van het CDA.

De voorzitter: Anderen nog. Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank u wel voorzitter. Nou. Wij hebben het antwoord gehoord van de wethouder en gaf aan dat dit al gebeurt en dat ook omarmd wordt. Dus om die reden zou deze motie overbodig zijn. En stemmen wij tegen.

De voorzitter: Andere stemverklaringen nog, is niet het geval. Gaan we stemmen op M3, voor is plus tegen is min. Nog wel een stemverklaring u zat achter de heer De Feijter, maar u mag nog een stemverklaring geven hoor. Wilt u dat nog? Nee gaan we stemmen, voor is plus tegen is min. Motie M3 is aangenomen 30 stemmen voor 6 stemmen tegen. Tegen Beter voor Dordt, DENK en Forum voor Democratie en Op Ons Eiland en de overige fracties voor, daarmee is motie M3 aangenomen.

23. Vaststellen Heffingsverordening Essenhof 2024 met bijbehorende Tarieventabel Essenhof 2024 en Wijzigingsverordening tot wijziging van de Beheers verordening Essenhof, derde wijziging
Toelichting: Het debat beperkt zich tot de politieke vraag naar (de wenselijkheid van) grafrechten voor onbepaalde tijd (spreektijd per fractie: 2 minuten).

De voorzitter: Dan gaan we nu naar agendapunt 23, vaststellen heffingsverordening Essenhof 2024 met bijbehorende Tarieventabel Essenhof 2024 en de Wijzigingsverordening tot wijziging van de Beheers verordening Essenhof, derde wijziging. Vorige week in de commissievergadering al oordeelsvormend gesproken over het onderwerp, de commissie heeft geconcludeerd hierover in de raad verder te willen praten en het politieke gesprek te richten op het onderwerp grafrecht voor onbepaalde tijd. Hierbij is niet afgesproken alleen over de motie amendementen te spreken. Dus politieke duiding staat centraal in het debat. Ik heb gezien dat er twee amendementen liggen die betrekking hebben op het politieke onderwerp, ik denk dat het wel handig is als we die eerst kort laten toelichten en indienen en dan het debat daarop richten. Ik heb een concept amendement gezien van CDA en van GroenLinks. Aangevuld met andere partijen. Ik geef als eerst het woord aan CDA fractie gaat uw gang mijnheer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Dank u voorzitter. Als we kijken naar dit voorstel dan zien we dat er een voorstel wordt gedaan voor grafrecht voor onbepaalde tijd. En wij zien daar eigenlijk problemen mee omdat grafrecht voor onbepaalde tijd naar ons inzicht en andere partijen gaven dat inzicht ook aan, capaciteitsproblemen geeft richting de toekomst. Daarnaast bestaat al de mogelijkheid om een grafrecht voor onbepaalde tijd te hebben, zolang je dat in feite blijft verlengen. Ook zien we in dat of wij denken dat de gemeente eigenlijk de belofte voor onbepaalde tijd niet kan waarmaken, omdat we de toekomst niet goed kunnen voorspellen. En we ook geen financiën hebben gereserveerd voor het onderhoud van die graven voor de lange termijn. Tegelijkertijd zien we natuurlijk ook dat er een wens is tot het hebben van deze graven voor onbepaalde tijd, maar wij denken dat dat ook door de gemeenschap zelf georganiseerd kan worden.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dat is dan motie of amendement A1 moet ik zeggen. Ga ik naar GroenLinks, wie heeft het woord? Ja, gaat uw gang

De heer Burakçin: Voorzitter, dank u wel. Ja. Voorzitter zoals het CDA hoort hebben we het vorige week over gehad over de heffingsverordening en de beheers verordening Essenhof. De belangrijkste wijziging in het verordening betreft de verruiming van grafrechten van tot 50 jaar en voor onbepaalde tijd. Overigens hebben we daar uitvoerig het debat over aangegaan met elkaar, maar tijdens deze bespreking bleken in elk geval dat verschillende fracties moeite hadden met verruiming van grafrechten voor onbepaalde tijd, omdat de gevolgen voor de toekomst wat betreft exploitatie niet te overzien zouden zijn. Dat heeft te maken met de kosten voor de toekomst en ook het ruimtegebrek voorzitter. Nou om te zorgen in ieder geval om deze zorgen weg te nemen, stellen wij in ieder geval binnen dit amendement die wij ook mede hebben ingediend met Op Ons Eiland, Denk en de VVD om onbepaalde tijd te schrappen en om bepaalde tijd voor 100 jaar in toe te voegen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Daarmee hebben we de twee amendementen ingediend. Ik kijk even rond of er nog andere amendementen of moties ingediend worden bij dit onderwerp. Dat is niet het geval dan gaan we het stuk en amendementen in bespreking geven. Ik begin bij de VVD fractie. Wie mag ik het woord geven? De heer Van der Net gaat uw gang.

De heer Van der Net: Ja dank u wel voorzitter. We hebben tijdens de commissievergadering een tijd lang eigenlijk langs elkaar heen gepraat omdat het niet duidelijk was wat nou precies de implicaties waren. Uiteindelijk werd er wel het een en al duidelijk maar wij hebben toch ook altijd al aangegeven dat voor onbepaalde tijd inderdaad, dat dat wij dat iets te ver vinden gaan. Aan de andere kant hebben wij wel goed gehoord wat de wensen zijn. Met name uit de islamitische gemeenschap in Dordrecht. En we vinden op dit moment dat het voorstel in de motie van GroenLinks dat dat recht doet aan datgene wat veel mensen ook willen. En op grond daarvan hebben wij ook gezegd dat wij mee zullen tekenen met de motie van of het amendement van GroenLinks. En wij hopen op die manier inderdaad recht te doen aan de wens van veel mensen. Dat was hem voorzitter.

De voorzitter: Interruptie van de heer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Ja voorzitter dank. Ik ben wat verbaasd overigens over de woordvoering van de VVD in relatie tot de woordvoering van hen vorige week. Omdat een aantal vraagstukken eigenlijk rondom capaciteit en ook rondom langjarige financiering eigenlijk niet zijn opgehelderd. En ik vraag me af? VVD ken ik normaal gesproken als een partij die langjarige financiering maar ook zorgvuldig omgaan met ruimte. Ruimte is op ons eiland beperkt. Hoog in het Vaandel heeft staan. Hoe kijkt de VVD dan naar een voorstel waarbij dat eigenlijk nog niet voldoende is opgehelderd.

De heer Van der Net: Maar dat het niet voldoende is opgehelderd dat dat dat bestrijden wij voorzitter. Ik heb wat dat betreft even uitgerekend dat nu voor 100 jaar uiteindelijk het op een bedrag komt van 15.000 en 300 euro. Dat gaat over de grond, het grafrecht en het onderhoudsrecht. En wat dat betreft denken wij dat dat voldoende zijn moet zijn om in ieder geval de exploitatie ook te dekken. En ja, wij vinden het als zich ook verder niet zou kiezen om hier verder al te veel politiek opgaan te bedrijven. We hebben de wens gehoord en we vinden wat dat betreft ook om mee te gaan. Inderdaad om die 100 jaar in te stellen dus vandaar voorzitter.

De heer Van Dam Timmers: Ja voorzitter.

De voorzitter: De heer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Ik moet ja, ik moet lachen ik zie dat de gehele raad ongeveer moet lachen. Dat vind ik interessant, want juist de VVD vindt het belangrijk om dingen goed te overdenken om degelijk financieel beleid te voeren, om degelijk na te denken over ruimte. Ik heb begrepen dat we het hier in eerste instantie over 300 grafplekken hadden. Later in de commissievergadering het over 200 plekken die die mogelijkheid kregen, oftewel de ruimtelijke vraagstukken zijn nog niet echt opgelost of in ieder geval niet opgehelderd. Ik hoop dat de wethouder die zo meteen verder gaat ophelderden, maar ik begrijp niet zo goed hoe de VVD al zo snel tot een andere conclusie kan komen dan vorige week.

De heer Van der Net: Volgens mij voorzitter heb ik dat net ook al uitgelegd en dat we inderdaad een afweging hebben gemaakt van 50 of voor 100 jaar. En dat wij de islamitische gemeenschap op dat punt tegemoet willen komen en inderdaad meegaan naar die 100 jaar. En nou ik wacht ook even het antwoord van de wethouder af maar naar ons inziens is datgene wat nu betaald moet worden voor 100 jaar, dat het meer dan voldoende is om de exploitatie te dekken. Dat was hem voorzitter.

De voorzitter: Dank, de heer Schalken zag ik nog.

De heer Schalken: Ja voorzitter dank u wel. Eigenlijk een aanvulling op de reactie van het CDA ook richting de VVD we hebben het over een flink bedrag. Bedoel dat vinden wij vanuit Beter Voor Dordt ook, maar om met dit bedrag het onderhoud voor 100 jaar af te kopen, dat vinden we echt heel bijzonder. Ik bedoel als ik naar een simpel voorbeeld kijk en volgens mij heb ik dat al ergens genoemd. 35 jaar geleden kocht ik mijn eerste appartementje voor 40.000 gulden, nu 35 jaar verder staat hetzelfde appartementje te koop voor 195.000 euro. Nou inderdaad, nee maar daarmee wil ik aangeven dat het toch wel heel erg makkelijk is. Om het dan zo voor die 100 jaar vast te leggen en zou het zoals de heer Van Dam Timmers net ook al het amendement aankondigde het 50 jaar en daarna weer de mogelijkheid verlengen? Dan heb je ook op die, na die 50 jaar heb je weer de mogelijkheid om het dan qua exploitatie ook weer nou ja beter en zorgvuldiger te doen. Dan de makkelijke rekensom als de VVD nu maakt.

De voorzitter: De heer Van der Net.

De heer Van der Net: Voorzitter, ik hoor allerlei beweringen, maar geen enkele berekening dat dit de exploitatie niet zou kunnen dekken. En natuurlijk heeft de heer Schalken wat dat betreft gelijk dat we nooit weten wat er in de toekomst gebeurt met betrekking tot inflatie. Maar aan de andere kant ja, dan kunnen we op dat punt nooit afspraken maken. Maar nogmaals wij zijn van mening dat die exploitatie met dit bedrag, want nogmaals het gaat alleen maar om de plek van het graf, het grafrecht en de rest is inderdaad voor de exploitatie. En dat is naar onze inziens meer dan voldoende. Maar misschien verwijst ik naar de voorzitter naar de heer Schalken dat we misschien even de wethouder ook hierover moeten horen.

De voorzitter: Dank u wel, dan gaan we naar GroenLinks. De heer Burakçin.

De heer Burakçin: Ja voorzitter dank u wel Ja voorzitter om te beginnen wil ik eigenlijk mijn ja toch beginnen om mijn complimenten uit te spreken aan deze wethouder, die heeft een prima participatietraject gevolgd om te komen tot dit besluit. Ja. Er leeft namelijk een gewoon een brede wens van groep inwoners uit Dordrecht om zo lang mogelijk begraven te willen worden. In principe voor eeuwigheid overboord onbepaalde tijd. Maar in ieder geval tijdens de bespreking is gebleken dat dit voor deze raad een brug te ver is. En vandaar voorzitter zijn wij in ieder geval met diverse partijen met een amendement gekomen. Om recht te doen aan de ene kant de groep, de doelgroep, zeg maar die zo lang mogelijk begraven wil worden. En aan de andere kant ook te voldoen aan de wens van de raad om ja toch de kosten in de hand te houden en voor de langere termijn ruimtegebrek in de hand te houden dus voorzitter ja. Daarom ook deze motie die wij dus in gezamenlijkheid hebben ingediend.

De voorzitter: Hartelijk dank. De heer Schalken.

De heer Schalken: Ja voorzitter graag ook richting de heer Burakçin van GroenLinks. De vraag van vindt u nu echt en we hebben het inderdaad over een flink bedrag, maar dat met dat bedrag echt het onderhoud en de exploitatie voor die 100 jaar daarmee gedekt kan worden.

De heer Burakçin: Ja voorzitter dit vraagstuk hebben wij hebben we uitvoerig met elkaar besproken. En natuurlijk kunnen we de toekomst niet voorspellen. Maar wat ons betreft hebben we ook een maatschappelijke verantwoordelijkheid. We weten gewoon dat er dat dat we in onze stad 10 procent van onze stad uit een bepaalde groep bestaat die deze wens hebben. Dan vind ik gewoon dat we ook die die wens serieus moeten nemen en ook daar serieus mee aan de slag moeten. Nou goed zoals de heer Van der Net dat ook net verwoorden. Ja het is natuurlijk ook een flink bedrag dat die men moet gaan betalen, dus ja de vraag is natuurlijk hoever je daarmee komt. Maar het is in ieder geval een flink bedrag die hiermee gemoed gaat om toch wel enige kosten te kunnen dekken.

De voorzitter: De heer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Ja, dank voorzitter. Ik denk als ik zo hoor ook de of de heer gunde... Nou de heer Burakçin van GroenLinks. Excuses. Ik heb vannacht drie uur geslapen, dus valt echt tegen om op te letten dat maar zegt inderdaad duidelijkheid. Het is een groot bedrag en dat neemt ook niemand weg. Maar dan vraag ik me nog steeds af. U kwam in eerste instantie natuurlijk met een wens voor onbepaalde tijd. En dan vraag ik me af nu is om bepaalde tijd dan in 100 jaar veranderd voor een heel beperkte groep. Want het aantal plekken daar heeft u heeft over 10 procent van Dordrecht. Stel die willen daar begraven worden dan zitten we binnen een paar jaar al vol, theoretisch gezien. Als zij hier begraven ook daadwerkelijk willen worden en dan vraag ik me af voldoet dit nou echt aan die wens? Of is het ja maar toch maar een heel klein onderdeel daarvan hebben stemmen we zo meteen voor iets wat eigenlijk ook niet voldoet aan de wens.

De heer Burakçin: Ja voorzitter volgens mij heb ik het net al aangegeven. De wens is inderdaad voor onbepaalde tijd zo lang mogelijk begraven te willen worden. En met 100 jaar kom je toch wel dicht in de buurt van die wens. Het gaat er namelijk omdat je in de huidige regeling als het gaat bijvoorbeeld over 30 jaar of 50 jaar, dan loop je nog de risico als ja goed toch een rechthebbende in één keer wegvalt dat je dat je geruimd wordt. En met deze regel betaal je een keer een bepaald bedrag en daarmee doe je zeg maar ook de regel lasten en de kosten voor een nabestaande doe je daarmee, dat doe je daarmee voorkomen dat daar later gesteggel over komt. Dus ik denk dat je hiermee toch wel echt wel redelijk in de buurt komt van een grote groep Dordtenaren die deze wensen hebben.

De voorzitter: De heer Schalken, interruptie.

De heer Schalken: Ja voorzitter de woorden van de heer Burakçin die baren mij eigenlijk nog meer zorgen met betrekking tot dit voorstel. Want als we het hebben over een grote groep mensen en we hebben al 200 plekken waarschijnlijk en we willen ook een betrouwbare overheid zijn. Dan lopen we de kans dat we over twee of drie jaar we moeten gaan zeggen sorry voor de toekomstige mensen, we gaan dit teruggedraaien.

Zouden we toch ook niet moeten willen, kunnen we het beter aan de voorkant niet beloven.

De heer Burakçin: Ja voorzitter. Dat is natuurlijk echt onzin we hebben momenteel al de mogelijkheid om te begraven te kunnen worden. Zeg maar. Er is een islamitische grafvakken en volgens mij hebben we daar ook iets van 15 of 20 jaar over gedaan voordat die vol raakte, dus ik ben echt niet bang met de kosten waar we momenteel te maken hebben. Als je dat voor 100 jaar zou willen doen, dan betaal je iets van 15, 16.000 euro. En we weten natuurlijk de doelgroep waar we mee te maken hebben, die in de laagste categorie zit aan inkomsten. Dus voorzitter ik ben er echt niet bang voor dat we over 10 of 20 jaar die 200 plekken waar we dus over spreken dat die volraken. En daarnaast voorzitter volgens mij hebben we alle touwtjes in eigen handen. Volgens mij kunnen we gewoon zelf bepalen. De wethouder die heeft zelf aangegeven. We gaan aankijken als de dat grafakker voor de helft vol raakt. Dan gaan we zelf bekijken van jongens. Het gaat te snel dus dan gaan we de heffing verandering verordening weer veranderen. Dat kan gewoon. Dat kunnen we gewoon doen. En voor de langere termijn voorzitter voor de 100 jaar je komt iedere keer weer aan de tekentafel en dan kunnen we bijvoorbeeld zeggen jongens ja. Er is op dit moment geen ruimte dus we gaan we gaan een en ander wijzigen.

De heer Schalken: Ja voorzitter. Deze reactie. Die roepen mij in ieder geval vanuit onze kant weer de vraag op inderdaad hoe betrouwbaar wij als overheid willen zijn. Omdat u aangeeft, dan gaan we het over een paar jaar met weer her overwegen aanpassen. Volgens mij moeten we dat niet willen.

De voorzitter: De heer Burakçin mag eerst reageren.

De heer Burakçin: volgens mij val ik in een herhaling ja natuurlijk kijk. Er zijn ook andere mogelijkheden om bijvoorbeeld volgens de islamitische rechten of wat dan ook gebruiken begraven te worden. Die kan bijvoorbeeld een grond aangaan kopen. Maar als je het hebt over ruimtegebrek voorzitter dan is dat natuurlijk ook wel iets waar we rekening moeten houden. En ik hoop als er als een aanvraag ingediend worden dat in ieder geval de groep zeg maar die dat indient dat hij de steun van jullie kan krijgen omdat misschien een bijzondere begraafplaats op te richten.

De voorzitter: Dank u wel dan nog een interruptie van de heer Safranti. ik ga over een heleboel, maar niet over de kachel. Het is een gebouw wat al sinds 1383 hier staat en het is niet optimaal voor wat betreft geluid en klimaat, geloof ik. Maar we doen ons best. De heer Safranti gaat uw gang.

De heer Safranti: Nee die het klimaat, daar moeten we echt iets aan gaan doen. Voorzitter ja serieus. Dat meen ik echt dat we dan met jassen hier nog moeten zitten straks en dat hebben we ook gisteravond moeten doen trouwens. Maar ik had eigenlijk geen interruptie richting mijnheer Burakçin maar eigenlijk zit ik een beetje te koken op de vragen die worden gesteld. Ik weet niet of dat kan dat ik dat nog mag gaan doen of mag ik...

De voorzitter: U mag een vraag stellen of een opmerking maken in de richting van mijnheer Burakçin.

De heer Safranti: Begin nou niet richting mijnheer Burakçin daar gaat dus eigenlijk om want er zijn twee...

De voorzitter: Maar even tegen wie dan, want het is zijn termijn. Nee oké. Misschien kan u die even bewaren tot uw eigen termijn. Als er verder geen interrupties zijn richting GroenLinks ga ik naar Beter Voor Dordt. Die zijn er wel. Mevrouw Pichel gaat uw gang.

Mevrouw Pichel: Ja dank u wel. Ik heb wel een vraag aan de heer Burakçin ik heb gemerkt dat hij zich heel erg heeft verdiept in alle informatie. Ik hoor ook vanuit de raad eigenlijk een soort bezwaar over dat 100 jaar ja ruimtegebrek mogelijk zou kunnen opleveren. Maar ik las ook dat 50 jaar ook gewoon een optie tot verlenging heeft en wellicht met al onderzoek wat de heer Burakçin heeft gedaan, kan hij uitleggen wat het verschil is om gewoon voor 100 jaar te gaan, of 50 jaar met optie tot nog een verlenging van 50 jaar in het kader van ruimtegebrek.

De heer Burakçin: Het verschil tussen 50 jaar en 100 jaar in het kader van ruimtegebrek.

Mevrouw Pichel: Nou ja voorzitter even. Mij is de vraag duidelijk wil ik even bij via de voorzitter aan de heer Burakçin vragen want dan wil ik hem wel verhelderen hoor.

De voorzitter: Maar is de vraag duidelijk.

De heer Burakçin: Nou stellen me de vraag nog een keer dan.

Mevrouw Pichel: Een argument wat werd net werd genoemd om zeg maar niet voor de 100 jaar te gaan maar voor 50 jaar, was ruimtegebrek. Maar we zien ook dat 50 jaar ook gewoon verlengd mag worden voor weer 50 jaar en wat zou dan het verschil zijn in kader van ruimtegebrek in plaats van gewoon te kiezen voor 100 jaar?

De heer Burakçin: Ja. Voorzitter bedankt voor deze vraag. Allereerst is mijn vraag goed dat wordt zo meteen mijn vraag richting CDA of überhaupt 50 jaar plus 50 jaar mogelijk is volgens de wet. Dat het dat dat maar dat eventjes terzijde... Ja voorzitter het gaat er namelijk om kijk de moslims die willen zo lang mogelijk begraven worden. En als je bijvoorbeeld over 50 jaar tot 50 jaar bijvoorbeeld afkoopt, dan zadel je hier namelijk de nabestaanden op met een hoop gesteggeld, dan krijg je een hoop gesteggel over de kosten. Je hebt u heeft gezien met wat voor kosten wij te maken hebben om bijvoorbeeld voor om überhaupt die verlenging te gaan doen. Dus dan breng je in principe ook de nabestaanden in diskrediet van wie gaat het allemaal betalen en wordt het überhaupt uitbetaald? En ook dus als je voor 100 jaar doet, beperk je de kans dat dan heb je misschien wel iets minder binding met zo'n familielid. Een foto ook dan is het natuurlijk die emotioneel lading wordt misschien wel iets minder binnen die 100 jaar, als die 50 jaar. Dus die 100 jaar is wel ja wel degelijk van belang voor veel moslims om te voorkomen dat je de nabestaande opzadelt met allerlei gesteggel.

De voorzitter: Dank. Dan ga ik nu naar Beter Voor Dordt, de heer Schalken gaat uw gang.

De heer Schalken: Ja voorzitter misschien nog kort een aanvulling, want er is al, ik ben al aardig wat aan het woord geweest. En we hebben mede het amendement ingediend wat de heer Van Dam Timmers heeft ingebracht ja. Het amendement heeft te maken met het feit dat wij vanuit Beter Voor Dordt vinden dat een dat grafrechten voor onbepaalde tijd geen goed idee zijn. Vanwege die beperkte ruimte, zoals het ook al in het amendement staat, maar ook vanwege de exploitatie en de financiële borging van onderhoud voor de toekomst. En ja wat ons betreft had het heel mooi geweest om dat weer met 50 jaar te kunnen verlengen. Maar we begrepen ook al dat dat formeel niet mag. Maar het kan dus wel met 20 jaar verlengd worden en dan kan het daarna ook weer verlengd worden, dus wat dat betreft zou het ook een prima optie zijn voor mensen die langdurig willen dat een graf blijft bestaan.

De voorzitter: Bij de interruptie de heer Safranti.

De heer Safranti: Dank u wel voorzitter. Kijk, ik ben netjes aan het luisteren wat collega's hier in thuis aan het vertellen zijn. Het gaat constant over een verlenging en het idee gaat niet om het verlengen of anders de kosten. De wens van de islamitische achterban in dit geval dan, is de onbepaalde tijd en daar heeft de wethouder keurig naar geluisterd. Daar kom ik ook zo even tijdens mijn woordvoering op terug. Maar we moeten dus duidelijk hebben dat het niet om die 15, 20, 50, 100 jaar daar gaat het eigenlijk niet om de kosten. Daar hebben we het helemaal niet over. Het gaat om het idee als een moslim en dat hebben we natuurlijk ook met de Joodse gemeenschap, als iemand overlijdt dat hij dan weet waar die ligt en waar die blijft liggen. En er kwam net een vraag ook over. Ja maar hebben we dan genoeg plekken? Ja die hebben we want ook onder onze onderzoeken hebben geleid dat er, want we hebben heel veel werkbezoeken door het land gedaan en daar is uitgekomen dat de trend op dit moment meer cremen is dan begraven worden en dat natuurbegraafplaatsen in trek zijn. Dan begraven worden. Wil ik even duidelijk maken...

De voorzitter: Is dat een vraag ook in de richting van de heer Schalken?

De heer Schalken: Nou voorzitter als ik daarop kan reageren dan wil de heer Safranti iets anders duidelijk maken dan dat wij willen meegeven. Wij willen vooral meegeven dat wij het onverstandig vinden om ons zo lang vast te leggen, met betrekking tot de grafrechten. En het afkopen van 100 jaar voor best inderdaad een flink bedrag is wat ons betreft voor de exploitatie op de lange termijn geen goede borging. En daarbij wat de heer Safranti aangeeft. Het gaat om onbepaalde tijd. Ja. Wij vinden juist vanwege het feit dat we toekomstige generaties met betrekking tot ruimtegebrek daar niet mee willen opzadelen, maar ook met betrekking tot de financiële borging van het onderhoud dat we dat er een prima voorstel ligt omdat met 50 jaar te doen wat weer verlengd kan worden.

De voorzitter: De heer Safranti dan zou ik zeggen val niet in herhaling...

De heer Safranti: Nog even duidelijk maken dat er dus geen ruimtegebrek is. En dat hebben we dus niet alleen hier in Essenhof gehoord, maar ook elders in het land en diverse steden. En qua kosten ik hoor nu dat dat de kosten te duur zijn. Nou één ding voor de helft voor de helft van het bedrag wat wij dus hier noemen, worden mensen door heel Nederland begraven. Eeuwig dan en niet eens voor 100 jaar.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de VSP en voordat ik dat doe misschien goed om even een technische update te geven over de verwarmingssituatie van dit gebouw. Er is een lekkage in de ketel en die wordt als het goed is vandaag verholpen. Maar bijvullen heeft nu geen zin. Dus het blijft nog even koud, maar er wordt aan gewerkt in ieder geval. Dus er is geen structureel probleem. Maar dus kruip even dicht tegen uw buurman of buurvrouw aan, verwarm elkaar met mooie woorden. En dan geef ik graag nu het woord beste mensen het woord is aan de VSP fractie. De heer In 't Veld.

De heer In 't Veld: Dank u wel voorzitter de VSP begrijpt en respecteert zeg maar de wens voor grafrechten voor onbepaalde tijd. Echter inderdaad zoals het al vaker nu vanmiddag gezegd is, zit er een kostenplaatje aan vast. En als we dan kijken zeg maar naar de twee moties, die amendementen die ingediend zijn. Dan neigen wij zeg maar in het meegaan met het CDA voor wat betreft de 50 jaar met de mogelijkheid tot verlenging. Het hele grote verschil met 100 jaar ja tuurlijk scheelt 50 jaar, maar met verlengen kun je ook een eind komen. En inderdaad de kosten overweging die al eerder is genoemd denken wij ook van dan is het beter er om op 50 jaar af te bakenen in eerste instantie en dan vervolgens weer opnieuw te kijken.

De heer Safranti: Een vraag richting de VSP. 50 jaar en dan verlenging, hoe ziet je dat in toekomst, hoe gaat dat in praktijk uitzien en wie zou dan het moeten verlengen?

De heer In 't Veld: Ja, dat is niet anders als voor iedereen gebruikelijk is, zeg maar op een gegeven moment als die looptijd is afgelopen. Ja, dan kan het verlengd worden. En dan zullen inderdaad dan zeg maar de erfgenamen, nabestaanden of andere belanghebbenden zullen dat moeten doen. Ik bedoel dat is voor iedereen hetzelfde.

De heer Safranti: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Safranti.

De heer Safranti: Ik begrijp hem helemaal, ik begrijp het helemaal. Alleen ik wil nog een keer hier duidelijk maken, dat het dus bij de islamitische achterban of de gemeenschap puur een plek is waar ze dan willen liggen net als Joodse gemeenschap en 50 jaar en daarna laten verlengen. En mocht het niet zo zijn, worden ze dan geruimd. Maar hoe moet ik dat dan zien?

De heer In 't Veld: Ik bereid met de vraag van de heer Safranti. Wat me wel verbaasd is... Maar inderdaad dat er geen onderzoek is gevraagd zeg maar naar islamitische begraafplaats. In plaats van zeg maar inderdaad bij verlengingen te zoeken enzovoort. Want je hebt een Joodse begraafplaats, je hebt een katholieke begraafplaats. Dus het verbaast me enigszins maar dat er vanuit de hoek van GroenLinks, DENK en Op Ons Eiland geen vragen komen voor een onderzoek naar een islamitische begraafplaats zodat je inderdaad zeg maar dan ja dan heb je de mogelijkheid om voor onbepaalde tijd te kunnen begraven.

De heer Safranti: Die is die vraag is degelijk geweest misschien dat mijnheer dat niet weet. Maar die vraag is anderhalf jaar terug geweest, ook vanuit de wethouder is die vraag geweest ook richting ons, misschien ook wel richting de andere partijen en vanuit die hoedanigheid. Maar dan kom ik zo even tijdens mijn woordvoering erop maar die is dus wel geweest.

De voorzitter: Oké dank u wel. Dat was uw inbreng mijnheer In 't Veld?

De heer In 't Veld: Dat die vraag in het verleden is gesteld. Dat dat kan. Dat zegt mij even niets, maar dat maakt niet uit. Maar dat betekent niet zomaar dat die vraag niet opnieuw gesteld zou kunnen worden en bijvoorbeeld een initiatiefvoorstel had gekund. Dan even verder dan voor ons. Maar inderdaad zo met de exploitatiekosten na 50 jaar kan het opnieuw bezien worden. En ik denk dat je dan zeg maar een realistisch beeld krijgt van de kosten en de dekking die ertegenover komt te staan. Dus samenvattend wij zullen het amendement van het CDA steunen. Tot zo ver.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan ga ik naar de ChristenUnie/SGP, de heer De Heer.

De heer De Heer: Ja voorzitter, dank u wel. De ruimte in de stad is beperkt ook op onze begraafplaatsen, maar we willen ook tegemoet komen aan wensen uit de stad waar wel ruimte voor bestaat. Het gesprek van de commissie was wel wat verwarrend, maar uiteindelijk liggen er nu eigenlijk drie opties voor onbepaalde tijd. 100 jaar of 50 jaar verlenging. Onbepaalde tijd vinden we onverstandig, want je kunt moeilijk eenmalig de rekening betalen, terwijl de omgeving van zo'n graf misschien honderden jaren moet worden onderhouden. 50 of 100 jaar zijn in de basis hetzelfde, want als je 50 jaar verlengt met 50 en ik hoor u rekenen, dan ben je er ook. Maar omdat het een serieuze wens vanuit een deel van onze stad is om dit zo lang mogelijk te faciliteren, kunnen wij ook wel leven met het amendement voor 100 jaar. Mits we van de wethouder dan ook horen dat die prijs ook wel enigszins in de buurt komt van de te dekken kosten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, hartelijk dank. Dan gaan we naar de CDA fractie mijnheer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Dank voorzitter. Waar normaal gesproken het aanpassen van de tarieven en beheers verordening van de Essenhof als hamerstuk door de gemeenteraad gaan, is dat vandaag niet het geval. Helaas. En dat is omdat er een voorstel in staat waarin we grafrechten voor onbepaalde tijd zouden uitgeven. Daar kunnen wij niet mee instemmen, omdat wij op dit moment van mening zijn dat er onvoldoende capaciteit is op de begraafplaats de Essenhof voor de toekomst om dit te kunnen beloven. Daarnaast is met de uitgifte voor onbepaalde tijd onvoldoende rekening gehouden met de kosten van het onderhoud in de verre toekomst.

De voorzitter: De heer Safranti.

De heer Safranti: Sorry, ik blijf maar vragen. Maar we hebben natuurlijk Essenhof als begraafplaats en dat is ooit gerealiseerd, maar we hebben ambitie om natuurlijk straks te groeien. Ook naar 140.000. Dus dan moeten we natuurlijk ook rekening mee houden dat wij een andere hof nog nodig hebben. Hoe kijkt u daar?

De heer Van Dam Timmers: Dank voorzitter. Dit is natuurlijk een vraag die een klein beetje buiten de scope van deze vergadering eigenlijk in feite gaat. Maar ik kan me goed voorstellen dat een islamitische gemeenschap bijvoorbeeld zegt wij kopen een stuk land en wij gaan een begraafplaats, particuliere begraafplaats oprichten waarin we grafrechten voor eeuwig uitgeven en we bekostigen dat met elkaar. Dat hebben Joodse en katholieke gemeenschappen eerder ook gedaan.

En ik denk dat dat een vorm is waarbij je langjarig iets verzekert en niet de gemeenteraad over 100 jaar opzadelt met een probleem waar wij vandaag niet voor of waar wij dan vandaag voor hebben gekozen. Dat vind ik niet eigenlijk. Verstandig beleid richting de toekomst van onze kinderen.

De voorzitter: Gaat u verder of was dit uw betoog Mijnheer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Dank voorzitter, dan ga ik nog graag een stukje verder. Ik had het over de uitgifte van grafrechten voor onbepaalde tijd en dat we daarbij onvoldoende rekening houden met de kosten van onderhoud in de verre toekomst. En we mogen dat vraagstuk dus niet opzadelen aan de toekomst van onze kinderen. Wel begrijpen we de oorsprong van deze wens vanuit de islamitische levensovertuiging. Die graag een graf voor eeuwig of onbepaalde tijd zouden willen hebben. En in die zin vinden we het voorstel wel sympathiek, maar toch alles overwegende moeten we als gemeenteraadsleden keuzes maken. En in deze keuzes moeten we kijken ook naar wat wij als gemeente ook in de verre toekomst kunnen waarmaken en wij denken dat we niet kunnen waarmaken dat we een graf voor onbepaalde tijd kunnen verzekeren en dan moeten we dat dus ook niet beloven. Want als we betrouwbare politiek willen geven, dan moeten we ook beloftes doen die we uiteindelijk kunnen waarmaken. En zoals ik net ook zei het staat de Islamitische gemeenschap natuurlijk vrij om zelf een begraafplaats op te richten op particuliere grond. Daarom nou zou ik iedereen willen oproepen om voor ons amendement te stemmen, waarin we voor 50 jaar die mogelijkheid maken. We schrappen de onbepaalde tijd en het staat mensen vrij om dat blijvend te verlengen.

De voorzitter: Interruptie van mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Voorzitter ik hoor de heer Van Dam Timmers zich zorgen maken over de exploitatiekosten. En allemaal dat soort dingen bij als er sprake is van onbepaalde tijd. Wat ik me nou afvraag, he? Het college komt met dit voorstel wat is dat dan, zijn die dan zo onoplettend?

De heer Van Dam Timmers: Dank voorzitter vind ik een leuke vraag die mevrouw Koene hier stelt en dat is een hele goede vraag. We hebben een commissievergadering vorige week gehad volgens mij was u daar niet bij...

Mevrouw Koene: Nee voorzitter, ik kan me niet in 36 stukken verdelen.

De heer Van Dam Timmers: Nee maar dat dat is ook helemaal niet erg. Het is ook geen verwijt. Ik bedoel meer... Ik wilde even uitleggen hoe de situatie bij die commissievergadering ging. We hadden het onder andere over het aantal plaatsen waar dit overging en was het? In eerste instantie was dat 300, dat werd later 200. Er was onduidelijkheid over de exploitatie kosten over 100 jaar. Ook gezien de inflatie. Dus ja het, heel eerlijk gezegd. Het voorstel voor onbepaalde tijd gaf mij als individueel raadslid en later in bespreking met onze fractie gaf ons niet voldoende borging, we kregen we niet voldoende informatie om ons te overtuigen dat dit het goede voorstel was. En als raadslid en als fractie ja kun je niet voor stemmen voor een voorstel waarin we onvoldoende verzekerd zijn dat we het goede kiezen voor de toekomst van onze kinderen en voor Dordrecht en daarom hebben we een amendement gemaakt.

Mevrouw Koene: Ja voorzitter, dat begrijp ik. Ik begrijp alleen niet waar de zorg vandaan komt als een college dit gewoon naar eer en geweten zo indient.

De heer Van Dam Timmers: Ja dank voorzitter. Omdat het onvoldoende onderbouwd is.

De voorzitter: Dank dan ga ik naar mevrouw Schnabel, namens de Partij van de Arbeid. Toch nog een interruptie van de heer Burakçin.

De heer Burakçin: Dank voorzitter. Maar u hebt het niet gezien. Nee. Voorzitter toch nog heel kort eventjes terug over de zorgen van het CDA als het gaat over de kosten. Ik heb de raadsformatiebrief teruggelezen in van 2019 van het college. Die heeft toen een uitvaart prognose laten opmaken. Voor 2019, 2013, 2030 en daarin staat letterlijk dat er dus forse exploitatietekorten te zien zijn, zijn mede door de sterke afname van onder andere de begravingen. En dus dat betekent gewoon en er staat ook letterlijk bij van dat die trend dus nog steeds aan het toenemen is. Nou stel wordt het dus voorgesteld hè met 100 jaar waarbij dus flinke kosten mee gemoeid zijn, dat zijn toch wel flinke kosten of tenminste. Ja zeg maar bedragen die de gemeente daarmee binnenkrijgt dat moet u toch wel aanspreken. Hoe kijkt u daarnaar.

De heer Van Dam Timmers: Dank voorzitter. Kijk de begraafplaats is een dienst die we natuurlijk als gemeente eigenlijk gemeentelijke begraafplaatsen die we daarin maken. Dat is natuurlijk geen kostenplaatje of een model van de gemeente om geld te verdienen. Waar het om gaat is dat we dat ook voor verder als we verder kijken dan een paar jaar, goed organiseren en ja dat het nu dan op korte termijn misschien iets meer geld oplevert. Maar dan vervolgens geen capaciteit meer op de iets langere termijn. Ja. Dan loop je weer tegen hetzelfde probleem aan. Kortom als je dan voor 50 jaar kiest dan heb je na 50 jaar met alle inflatie die we dan weer hebben, dat de generatie van dat moment ook weer voor de kosten opdraait die we op dat moment hebben. En dat lijkt mij richting de toekomst juist verstandig beleid dat je wie dan leeft in 2000, Waar hebben we het over 2073 zeg maar op 50 jaar dat dat mensen dan opnieuw zouden kunnen verlengen, tegen de kosten die dan gelden. En dat is volgens mij verstandig beleid richting toekomst en niet voor omdat voor onbepaalde tijd voorstellen zoals het originele voorstel of voor 100 jaar zoals het amendement. 100 jaar is een stuk beter dan onbepaalde tijd qua voorstel, maar wij denken nog steeds dat 50 jaar eigenlijk iets beter is.

De heer Burakçin: Ja toch nog even een nog vraag hoor want hier snap ik echt helemaal niks meer van. Aan de ene kant zegt de heer Van Dam Timmers dat die zich zorgen maakt om de kosten van de Essenhof. En aan de andere kant zegt hij van ja het is een het is eigenlijk een is eigenlijk niet iets om geld te gaan verdienen. Dus dat dat begrijp ik eerlijk gezegd niet zo goed. En heeft het ook praat over ook over maatschappelijke zaken. Nou als wij bijvoorbeeld zeggen joh we hebben een maatschappelijke verantwoordelijkheid. Er is een brede wens van een bepaalde groep. En daar gaat u niet in mee. Dat begrijp ik niet.

De voorzitter: Misschien nog een korte toelichting opnieuw maar u heeft het net wel vrij duidelijk uitgelegd.

De heer Van Dam Timmers: Ja, ik denk dat mijn uitleg inderdaad duidelijk genoeg is op zich. Kijk, waar het om gaat is dat wij denken dat het heel langjarig aanbieden, dat het gewoon geen verstandig beleid is. Voor de gemeente. Het staat de gemeenschap natuurlijk vrij om dat langer te willen en dat zelf te organiseren of het op een gemeentelijke begraafplaats te verlengen op het moment dat dan dat aan de orde is. En dat vinden wij een heel ver beleid richting de toekomst. En ik begrijp dat daar soms andere wensen in zijn. Maar ja je kan niet overal aan voldoen helaas ook al zou je dat graag willen.

De voorzitter: Oké dank. Dan is er nog een interruptie van de heer Gündogdu. Gaat uw gang.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dank u wel. Ik ben even benieuwd of de heer Jan van Dam Timmers zich bewust is van wat hij nu aangeeft. U kent ook het fenomeen onrendabele top in deze stad. Dat is gemeenschapsgeld uitgeven aan projecten of een bepaalde ontwikkeling in de stad. Waarvan je weet dat die nooit zullen renderen. De wens van de stad die is leidend in deze. De wens van onze bevolking is lijdend in deze. Maar financieel weten we dat dat nooit gaat renderen. Ik kan u dus op een briefkaartje aangeven dat er nog veel meer van dit soort vraagstukken op uw tafel zullen komen. Is dat dan de houding wat u nu aanneemt met betrekking tot financiën standaard de uitdaging van of de houding van het CDA, oor de komende financiële vraagstukken.

De voorzitter: Nog even voor de helderheid, Jan is onderdeel van de voornaam en niet van de achternaam. Gaat uw gang.

De heer Van Dam Timmers: Dank voorzitter ook voor deze verheldering. Ja. Het is niet zo heel ingewikkeld. Ik heet gewoon van Dam en mijn vrouw heet Timmers en we heten samen van Dam Timmers en dat hebben we zo afgesproken voor om dat nog een keer recht te zetten. Ik begrijp de vraag die de heer Gündogdu stelt als het gaat over onrendabele top. Dat is natuurlijk altijd een moeilijk vraagstuk. En wij als gemeenteraadsleden bepalen uiteindelijk hoe we ons geld uitgeven. Elke euro is een euro die je ook anders kan uitgeven. En het klopt dat je die afweging dus verschillend kan maken. En wij denken op dit vraagstuk, op dit moment kijkend naar zowel capaciteit als daar de financiële borging op de lange termijn dat 50 jaar verstandiger is dan 100 jaar of dan onbepaalde tijd. Nou. Het voorstellen van dit amendement heeft al geleid dat heel veel andere fracties ook dachten dat onbepaalde tijd in ieder geval niet wenselijk was. Dus dat is in beide amendementen is dat eigenlijk al opgenomen. Dus in die zin zitten we al een heel eind op de goeie richting. En wij denken dat 50 dan nog iets beter is dan 100 jaar, maar dat is allemaal geen halszaak, maar wij denken dat dat beter is gezien ook de financiën van de toekomst.

De voorzitter: Dank. Even er liggen drie smaken voor onbepaalde tijd, 50 of 100. We kunnen daar eindeloos over met elkaar van gedachten wisselen. En dat kunnen we ja inderdaad eeuwigdurend kunnen we dat doen, dat moeten we misschien maar niet doen. Dus ik stel voor dat ieder inbreng gewoon natuurlijk nog gegeven kan worden maar wel met enige beperking in de zin van herhalingen. Gaat uw gang Partij van de Arbeid. Mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel voorzitter. Wij zijn in principe voor onbepaalde tijd, omdat het voor ons over een fundamentele kwestie gaat eigenlijk. Deze mensen die die dit willen die nou ja dat is voor hun een fundamentele keuze om voor onbepaalde tijd begraven te worden. We horen dan ook graag van het college en van de wethouder naar nog verdere verdedigingen op dit punt. En dat is het voor nu.

De voorzitter: Hartelijk dank, dan gaan we naar de Partij voor de Dieren.

De heer Groenewege: Dank u wel voorzitter. We zitten hier vanuit een wens van groepen inwoners om eeuwigdurende grafcrust mogelijk te maken. De Partij voor de Dieren snapt die wens, maar we denken dat het grafrecht voor onbepaalde tijd niet tegemoet komt aan die wens, maar wel de samenleving met een probleem opzadelt. Ik zal dat nader toelichten, laten we kijken naar de huidige situatie. Grafrecht voor bepaalde tijd eigenlijk een soort abonnementsmodel waarbij je je abonnement moet vernieuwen als de termijn afloopt. En als je vernieuwt bijvoorbeeld voor 10 jaar, dan moet je ook een financiële bijdrage leveren voor het beheer van het graf en de begraafplaats voor die nieuwe periode. Zolang je nabestaanden je grafrecht blijven vernieuwen, blijft jouw grafcrust gegarandeerd, desnoods tot in de eeuwigheid. Dat is nu al mogelijk. Dan het grafrecht voor onbepaalde tijd. Het voorstel dus, het raadsvoorstel. Sommige mensen lijken te denken dat dat grafrecht tot het einde der tijden doorloopt, maar dat is niet het geval. Er moet altijd een rechthebbende zijn die het grafrecht beheert en die rechthebbende mag zelf niet onder de grond liggen. Als die komt te overlijden moet het grafrecht door een nieuwe rechthebbende worden overgenomen. Gebeurt dat niet, dan wordt het graf geruimd. Grafrecht voor onbepaalde tijd biedt dus geen garantie op eeuwigdurende grafcrust. Wat dat betreft geen voordeel dus, maar wel een nadeel voor de samenleving. Want als, want voor zo'n graf komt nooit een nieuwe geïndexeerde financiële bijdrage voor het grafrecht. Zelfs niet als het honderden jaren in stand moet worden gehouden. Die kosten worden dus afgewenteld op de toekomstige samenleving. En die factor vindt de Partij voor de Dieren zwaar wegen. Nou liggen er twee amendementen voor, eentje om het grafrecht voor onbepaalde tijd te schrappen en eentje om het te vervangen door grafrecht voor bepaalde tijd voor een termijn van 100 jaar. Die eerste is de Partij voor de Dieren in ieder geval al voor vanwege de argumenten die ik net heb genoemd. Die tweede, daar kunnen we ook in meegaan want als we kijken naar de financiële bijdrage die ertegenover staat voor die termijn van 100 jaar, betaal je ook 10 keer zoveel als voor de termijn voor 10 jaar en dat vinden wij een redelijke verhouding op dit moment. Bovendien weet je dan waarvoor je kiest als je voor dat grafrecht kiest.

De voorzitter: Dank u wel hartelijk dank. Na een lange reis is de heer portier dan toch gearriveerd, ondanks treinverkeer dat tegenzat. Hartelijk welkom. Fijn dat u er bent. Ik ga naar DENK, de heer Safranti gaat uw gang.

De heer Safranti: Dank u wel voorzitter. Nou ja voorzitter, ik wil ook niet alles gaan herhalen. Ik zal in grote lijn nog wel even een en ander benoemen zoals u kan begrijpen ja vertegenwoordigen wij ook een groter deel van deze gemeenschap. En daar zijn wij afgelopen anderhalf jaar zo'n beetje bezig geweest met de wethouder maar ook met het ambtelijk apparaat. En daar is enorm veel energie ingestopt en werk verricht en aan en als ik dit allemaal dan zo hoor in het huis dan denk ik ja jammer dat daar dan niet op voldoende gehoor aan wordt gegeven.

We hebben in totaal vijf werkbezoeken afgelegd binnen de Essenhof en daar is juist tegen ons gezegd, wees niet bang voor toekomst qua plek waar we dan eventueel tekort zullen komen. Want dat wordt dan nu wel hier gesuggereerd, want de trend is nu natuurbegraafplaats anders cremieren. Dus wij houden zeker in de toekomst nog plekken over en dat was alles, dat dat is dus elke keer tegen ons ook vertelt. Ook hebben we alle betrokken partijen bij elkaar geroepen want wij kunnen natuurlijk hier van alles gaan roepen hoe of onbepaalde tijd nou heilig is ja of nee. Maar dit is geen wens direct van DENK of van GroenLinks of van Partij van de Arbeid of wie dan ook maar dit is een wens van ruim 12 procent van onze gemeenschap en daar zaten dus alle betrokken partijen bij, waar ook de wethouder en zelfs een heilige. Dus een imam die zat erbij om te horen wat dat nou precies inhield een onbepaalde tijd en waarom en welke rituelen? Dus dat is heel goed doorzocht en onderzocht vind ik.

De voorzitter: Gaat uw gang mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Ik zou graag even een verhelderende vraag willen stellen aan de heer Safranti. U geeft aan dat er allerlei onderzoeken zijn gedaan. Heeft de heer Safranti misschien een antwoord op de vraag van deze groep, deze groep mensen over hoeveel procent hebben we het dan en van dat percentage hoeveel zou dat werkelijk een beroep willen doen op die 50 of 100 jaar of gaan zij wellicht ja zich ergens anders laten begraven. Heeft u daar heeft staan die daar inzicht.

De heer Safranti: Inzicht rondom de doelgroep, die kan ik wel benoemen. Maar de wens dat mensen hier nu willen begraven worden, dat weet ik niet. Waarom niet, omdat we nog steeds de eerste generatie hier hebben of dat nou Turken en Marokkanen zijn, of welk generatie dan ook. Die hebben nog de behoefte om nog in hun eigen land begraven te worden, willen worden. Maar ik heb nog natuurlijk kinderen en die zullen ook kinderen krijgen en die zullen met de loop van tijd en dat horen we nu door het hele land, dat de trend is dat ze hier begraven willen worden. Maar exacte cijfers dat kan ik u nu op dit moment. Ja dat weet ik gewoon niet. Misschien dat de wethouder dat wel kenbaar kan maken.

De voorzitter: Oké. Dank u wel. Uw tijd zit er ook op. Ik zie nog een interruptie van de heer Schalken.

De heer Schalken: Ja. Voorzitter nog een korte interruptie op het verhaal van de heer Safranti. De heer Safranti geeft aan het gaat om iets van 10 procent van de bevolking. Dat zijn 12.000 inwoners stel dat van die 12.000 inwoners 10 procent dat zijn 12 100 mensen in de loop van de jaren en dan voor gaan kiezen om gebruik te maken van het grafrecht voor 100 jaar. Dan betekent dat naar ons idee dat we heel snel een vraagstuk hebben in Dordrecht.

De voorzitter: Vindt u dat ook?

De heer Safranti: Dat vind ik ook en maar die vraag nogmaals die vraag bestudeer je natuurlijk ook met de mensen in de praktijk. Van hoe gaat dat dan straks uitzien als er een stroom komt nu dat dat mensen daar natuurlijk gebruik van willen maken. En daarom is er elke keer tegen ons gezegd en ons gegarandeerd van ja we daar niet bang voor, want er is genoeg plek.

De voorzitter: Dank u wel. Gaat uw gang. Heer van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Dank u wel. De heer Safranti die heeft het steeds over een trend en nou weet ik dat een trend gaat een paar seizoenen mee. Het is een tijdje maar u of de heer Safranti en de andere indieners die willen graag voor 100 jaar, maar 100 jaar geleden mocht de vrouwen in Amerika en ik legaal een broek dragen. Dus om aan te geven dat tijden veranderen en het over trends hebben. Ik vind het nogal wat om als gemeenteraad te bepalen, iets te bepalen voor 100 jaar. En hoe kijkt u daar, hoe kijkt de heer Safranti u daar tegenaan dat trends ook veranderen.

De heer Safranti: Heel duidelijk. De trend die dus op dit moment is, wil niet zeggen dat dat over twee jaar nog steeds zo moeten zijn. Kijk, ik zal een voorbeeld geven van een dorp waar ik vandaan kom. En dan kan ik ook aangeven dat onbepaalde tijd niet heilig is in dit geval. Waarom en dat hebben we ook laten onderzoeken of dat ook vanuit het geloof zo mag zijn, het dorp waar we vandaan komen daar had je een begraafplaats. Maar op den duur met de ramp, maar met de tijd mee is daar een heel andere bestemming gekomen. Wat gebeurt er dan zo'n begraafplaats? Die wordt dus of een weg of een andere bestemming. Dus zo heilig is het dan ook weer niet. In de zin van als staan straks hier in Dordrecht in het Essenhof een andere bestemming moet komen of de komende natuurramp dan is, dan hoort u mij niet roepen van nee maar wacht even. Hier hebben wij een begraafplaats en die moet ook zo blijven, dus als u begrijpt wat ik daarmee bedoel. Het kan zijn dat het een oorlog is. Waternoed alles oké.

De voorzitter: Dank u wel. Ik stel voor dat we naar de volgende fractie...

De heer Safranti: Voorzitter nog even... Ik wilde hierbij echt de wethouder nog nogmaals bedanken voor al zijn inzet in de afgelopen periode. Want hij heeft echt gehoor geven aan de brede achterban.

De voorzitter: Mooi. Dank u wel. Dan gaan we naar Gewoon Dordt, mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Ja. Dank voorzitter. Mijn internet ligt eruit ben ik bang, dus kan niet alles zien wat ik wil zeggen. Voorzitter ik snap het eigenlijk niet meer zo goed. Er is een voorstel vanuit het college waarin gesproken wordt over onbepaalde tijd waarvan ik dan denk nou daar zullen ze wel over nagedacht hebben. Dan ligt er een amendement om dat niet te doen en eentje om op 100 jaar te zetten. Ja ik weet het eigenlijk even niet zo goed, dus ik blijf luisteren en ik vertrouw erop dat de wethouder dadelijk met de lumineuze ideeën komt, waardoor ik mening kan vormen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Gündogdu Op ons Eiland.

De heer Gündogdu: Voorzitter, zonder in een herhaling te vallen. Compliment voor mijn collega's die een warm pleidooi hebben gehouden voor allerm minst 100 jaar. Even zeg maar de gemeenteraad meenemen waarom deze wens bij een deel van de gemeenschap bestaat. Welke religie je ook aanhoudt. Voorzitter vanuit mijn eigen praktijk weet ik ook dat. Als je familie en vrienden hebt in je omgeving en je komt te overlijden, dan de allerm inste wens hebt dat af en toe een bezoek aan je graf wel heel mooi zou zijn. Althans, daar ga ik vanuit dat heel veel mensen dat ook hebben. Maar feitelijke situatie op dit moment is dat de kinderen, de kleinkinderen moet gaan afreizen naar verre oorden, waar zij absoluut geen binding meer hebben.

Die wens wordt vertaald door een deel van de gemeenschap om hier in Dordrecht begraven te willen worden. En het is een beperkt aantal graven. Mee eens. Het zijn er 200 en dat betekent ook dat aan die gemeenschap de vraag of de opdracht meegegeven moet worden om te kijken, om in deze behoefte te voorzien middels zijn eigen initiatief. Daar ben ik het volledig mee eens. Maar in ieder geval het is aan ons de gemeenteraad om zeker ook dit in ons achterhoofd te houden. Ik heb ook zelf een religieuze achtergrond en ik wil een graf voor onbepaalde tijd, maar ik zou daar graag ook een stukje zekerheid van over willen hebben. Ik ben een rasechte Dordtenaar en is in mijn dat die dat besluit heb ik wel genomen. Niet in het geboortedorp van mijn voorouders begraven willen worden, want daar heb ik helemaal geen binding mee. Dus dat is ook wel even een invalshoek vanuit een ander zijde.

De voorzitter: Dank dan ga ik naar de SP fractie. De heer Portier.

De heer Portier: Ja voorzitter. Ik kan er kort over zijn. Kijk aan de ene kant zouden we graag aan de wens tegemoet komen voor onbeperkt grafrecht aan de andere kant... Het gaat misschien om een grafrecht voor onbepaalde tijd maar niet voor een onbepaald aantal mensen want de ruimte is gewoon beperkt. Dus in de praktijk is het toch een beperking aan het aan het grafrecht of nou in de tijd is, of in de ruimte en het aantal mensen dat je kan faciliteren. Dus wat ons betreft is het amendement zeg maar om tot 100 jaar over te gaan een redelijk compromis hebben, waar wij dat ook nog een keer verlengd kan worden als ze nog steeds kinderen kleinkinderen of achterkleinkinderen zijn die dat op prijs stellen. Dus zolang er generaties zijn die bepaalde mensen willen blijven gedenken kan het verlengd worden dus wat ons betreft is dit gewoon een redelijk compromis en zullen we voor dat amendement stemmen.

De voorzitter: Dan ga ik naar Forum Voor Democratie, mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Forum voor democratie is voorstander om iedereen het leven te laten leiden zoals hij dat wil, dat is wat vrije wil is en daar kunnen we geen afbreuk aan doen. En als iemand het leven op aarde zo lang mogelijk in ere wil houden, dan behoort dat ook tot die keuze. Uiteraard met inachtneming van de haalbaarheid, aangezien het college ook al een voorstel had voor onbepaalde tijd dan gaan wij er ook vanuit dat er gewoon gekeken is naar die haalbaarheid. En nu zijn er twee voorstellen 50 of 100 jaar en onze vraag aan de wethouder is wat is het verschil tussen die 50 en 100 jaar in het kader van kosten en ruimte en die haalbaarheid? Dat, die duidelijkheid zou ik graag willen ontvangen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar Fractie van Waardhuizen maar aan mevrouw Waardhuizen.

Mevrouw Van Waardhuizen: Ja voorzitter dank. Ik zal het kort houden. Vooropgesteld. We snappen dat er een toegenomen vraag en wens is in Dordrecht naar begraafplaatsen met langdurige grafrust. Wat ons betreft is de periode van 100 jaar echter ook nog redelijk ruim. We kunnen ons in grote lijnen vinden bij de woordvoering van het CDA, maar zien ook graag de reactie van de wethouder tegemoet. Dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan gaan we tot slot naar fractie van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Dank u wel voorzitter. Alle termijnen kunnen al tot in de eeuwigheid worden verlengd en ik vind dat het iets goeds is. Juist iets goeds is dat er ieder onder zoveel tijd moet worden nagedacht over verlengen of niet, want we zijn uiteindelijk een eiland en ruimte is beperkt. We zijn er dan ook geen voorstander van om grafrechten voor onbepaalde tijd aan te bieden op ons eiland. Daarom steunen we ook het amendement van het CDA.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan hebben we daarmee de eerste termijn van de raad gehad. Ga ik naar het college, wethouder Merx heeft het woord.

De heer Merx: Ja voorzitter dank u wel. Een mooie discussie mag ik zeggen. Waar alle aspecten van het voorstel aan bod zijn gekomen en waar ook alle elementen ter sprake zijn gebracht. Ook een roep om zekerheid, één zekerheid waar ik zo dadelijk even op in zal gaan als het gaat om financiële zekerheid. Hoe in hoeverre is het geborgd dat we over 100 jaar nog met die 17.000 euro want daar gaat het over, ruim nog uitkomen. Ik zal u even meenemen in de reden waarom het college dit voorstel heeft gedaan. En dat is geen economische reden geweest. We zijn hier niet in gaan zitten vanuit het motto het moet tot in lengte van jaren kostendekkend zijn. Mijnheer Gündogdu voorzitter sloeg de spijker op zijn kop, we hebben in deze stad veel meer zaken die een onrendabele top hebben. Ik heb het maar even over bijvoorbeeld sociale woningbouw, stoppen we ook niet mee. Als we zeggen die onrendabele top kunnen we niet betalen. Dat geldt hier in feite ook zo. Natuurlijk is die 17.000 euro zeker niet voor onbepaalde tijd voldoende om tot in de eeuwigheid de kosten te blijven drukken. Dat is dat daar dat wij hoeft je geen wiskunde voor gestudeerd te hebben, ook geen economie. Ook voor 100 jaar is het een twijfelachtig of je met die 17.000 euro uitkomt. Sterker nog, ik verwacht dat eerlijk gezegd niet. Maar dat was niet de route die wij gekozen hebben om tot het voorstel te komen. De route die wij gekozen hebben is omdat ik gesproken heb met vertegenwoordigers uit in dit geval de islamitische gemeenschap en ook weer de heer Gündogdu. Maar ook de heer Safranti ook. Die zijn burens precies. Als u deze mensen in de ogen kijkt, met deze mensen spreekt, dan hoort u deze wens en dat zijn niet een paar mensen in Dordrecht die in principe hier in ieder geval de mogelijkheid willen hebben. Gaan ze er allemaal gebruik van maken? Kom ik zo op terug. Maar die mogelijkheid is de reden geweest waarom wij met dit voorstel zijn gekomen. Ik hoorde de voorzitter...

De heer Schalken: Ja voorzitter even kort want ik snap ook heel erg goed wat de heer Merx aangeeft. Maar u noemde net een voorbeeld over de sociale huurwoningen. Die worden volgens mij ieder jaar ook geïndexeerd en nu zeg ik niet dat er een voorstel voorgelegd moet worden om die grafrechten ieder jaar te her-indexeren. Maar het is wel iets wat niet te vergelijken is.

De heer Merx: Dat is maar de vraag, ik waag dat te betwijfelen of dat helemaal wel of niet te vergelijken is. Het gaat om het idee van de onrendabele top en die hebben we hier ook op zitten. Kan ik heel klip en klaar over zijn. Dus met die 17.000 euro ruim gaat u het niet tot in de eeuwigheid redden echt niet, kan het niet garanderen kan zelfs garanderen dat niet zo is. Dus vandaar dat we met dit voorstel komen omdat we een belangrijk deel van onze Dordtse inwoners in ieder geval die mogelijkheid willen bieden. Maar ik kan niet in de toekomst kijken. Ik kan wel. Ik kan ook dus ook niet zeggen wanneer is het vol. Ik denk dat het niet zo'n vaart zal lopen. Ik neem u even mee in het verleden, want ik kan wel in het verleden kijken.

En dat is dat tot 2015 hadden we alleen grafrechten ook op het Islamitische deel wat er nu ook is voor 30 jaar. En daarna vanaf 2015 werd ook de mogelijkheid voor 15 jaar mogelijk gemaakt. En sinds die tijd want dus tot 2015 konden mensen alleen maar kiezen voor 30 jaar dus daar werd voor gekozen. Daarna werd de mogelijkheid voor 15 jaar en later nog meer variaties daarop daarna kozen veel islamitische mensen voor de 15 jaar. Dus als je kijkt naar het verleden en dat expliciet naar de toekomst dan verwacht ik niet dat vanaf morgen mensen in de rij staan bij wijze van spreken. Het zal niet zo zijn letterlijk, maar dat iedereen voor 100 jaar of onbepaalde tijd of 50 jaar wel zal worden willen begraven. Want zoals de heer Burakçin al zei, de prijs is vrij hoog is overigens wel vergelijkbaar met andere gemeenten.

De voorzitter: Mijnheer Schalken.

De heer Schalken: Ja. Voorzitter. Ik kreeg net van mijn collega nog een heel eenvoudige berekening als we het hebben over 12 procent van de Dordtse bevolking die islamitisch zou zijn, dan zijn dat ruim 14500 mensen, als daarvan ongeveer 10 op de 1000 op een gegeven moment overlijden dat zouden dat er 145 per jaar zijn als daar 10 procent ervoor zou kiezen om gebruik te maken van deze nieuwe regeling, dan zijn dat 15 mensen per jaar en met 200 plekken zijn we dan met 13 jaar zijn we vol.

De heer Merx: Ja ja. En als uw berekening onjuist is, dat is een zoveelste als, dan klopt het niet. Dus ja ik heb, ik kan niet zo heel veel met als. Ik kan alleen kijken naar het gemeen, naar het verleden. En nou ja maar garantie voor toekomst hebben niet en ik wil daar nog even daarop ingaan en natuurlijk u vraagt naar een garantie dat iedereen die hier in Dordrecht recht begraven worden, wil worden voor 100 jaar of 50 jaar of om bepaalde tijd dat daar een garantie. Nee natuurlijk niet. Uiteindelijk als het ooit een keer vol is, is het vol en moeten we nee gaan verkopen zoals we nu ook nee verkopen voor mensen die nu komen vragen naar onbepaalde tijd.

De heer Schalken: Ja maar voorzitter dan toch nog even kort. We kennen dit college als dat ze solide beleid willen voeren. En als we dan zo met deze nou ja naar ons idee eigenlijk vage zekerheden, toch met dit voorstel in moeten gaan, dan vinden wij dat onzorgvuldig.

De heer Merx: Ja dat is dan uw mening. Voorzitter, ik kan me niet in de laatste vijf minuten dat ik hier aan het woord ben geweest vier minuten bedenken dat ik vaag ben geweest. Want ik heb u gezegd waar met die 17.000 euro voor onbepaalde tijd of voor 100 jaar gaan wij het niet redden. Dat is helemaal niet vaag. Dat is volgens mij glashelder. Ik heb gezegd dat als het vol is dan is het vol en dan moeten we nee gaan verkopen net zoals we nu nee verkopen, aan mensen die nu zouden begraven willen worden voor onbepaalde tijd. Dat is niet vaag, dat is glashelder. Dus ik weet eerlijk gezegd niet waar u heen wil. En dat slaat ook op. Het is een paar keer gebruik gebruikt betrouwbare overheid. Op een moment dat iemand begraven wordt. Mevrouw Stolk en die heeft een gezegd ik wil graag, althans. Nabestaanden hebben dan gezegd voor 50, 100 of onbepaalde tijd, dan is dat zo met die restrictie dat onbepaalde tijd is in die zin onbepaald totdat het bestemmingsplan wordt gewijzigd en we daar iets anders gaan willen. Bijvoorbeeld daar woningbouw. Dus in die zin is het is, is de overheid uitermate betrouwbaar en ook betrouwbaar in de zin dat vol is vol.

De voorzitter: Mijnheer Van Dam Timmers, interruptie.

De heer Van Dam Timmers: Ja voorzitter en er wordt vol is vol gezegd vind ik altijd bijzonder, want je kunt natuurlijk altijd meer ruimte maken. Maar goed een ander aspect het gaat over die onbepaalde tijd. We hebben ons daar ook wat in verdiept en ook ik heb daar ook met de heer Groenewege onder andere over gehad, dat gaat wel op bepaalde tijd als er nog een rechthebbende is en daarmee is onbepaalde tijd. Stel je bent zelf of als echtpaar vrij geïsoleerd en je bent alleenstaand, dan is onbepaalde tijd kan ook heel kort zijn in die zin. Omdat als de laatste rechthebbende is overleden dan eindigt die onbepaalde tijd en dat is toch best wel een gekke belofte die je dan doet hij dan als gemeente. Dus je belooft mensen een soort van onbepaalde tijd. Maar eigenlijk is het niet zo en dat vind ik... Als het over betrouwbare overheid hebben vind ik dus onbepaalde tijd het woord alleen al is een vorm van onbetrouwbaarheid omdat het onduidelijk is. En zelfs in de commissievergadering kwamen we er maar heel moeizaam uit wat uiteindelijk dan precies onbepaald was. Dus dat alleen al is toch misschien een reden om dat niet wenselijk te vinden. Hoe kijkt de wethouder daarna?

De heer Merx: Nou ja. Volgens mij hebben we uiteindelijk ook in de commissie geconcludeerd dat die onbepaalde tijd A die is in die zin onbepaald is niet eeuwig en onbepaald omdat het bijvoorbeeld de wijziging van het bestemmingsplan. Nou zoals ik juist heb gezegd, zegt ook die rechten hebben daar heeft u een punt. Dat kan als iemand op een gegeven moment overlijdt en vergeet de rechthebbenschap op de begraafplaats over de dragen. Daar staat gewoon in de beheerservordering en dat worden de mensen dan ook wel uitgelegd tegen die tijd dat dat aan de orde is. Zorg ervoor dat je op tijd een rechthebbende hebt die het van je overneemt. Het kan ook zijn dat bijvoorbeeld de Islamitische gemeenschap of een ander gemeenschap die zegt wij behartigen de belangen voor iedereen die voor 100 jaar of 50 jaar voor onbepaalde tijd wil worden begraven. Wij richten een stichting op en die stichting wordt bijvoorbeeld de rechthebbende voor die voor die lui en die stichting. Ja die blijft zo lang leven dat die stichting er is en dat zijn dan vaak wat meer deskundige mensen die de zaken beter in de gaten houden. Dus er zijn oplossingen om het te regelen. En dat wij de wetgever iets heeft genoemd voor onbepaalde tijd en dat daar voorwaarden aan zijn. Dat u dan vervolgens zegt ja maar die wetgever is hartstikke onbetrouwbaar en daarmee de overheid onbetrouwbaar. Ja. Die woorden neem ik niet voor mijn rekening.

De voorzitter: Eerste interruptie van de heer Van der Spoel en dan de heer Groenewege.

De heer Schalken: Voorzitter. Als ik mag nog heel even hierop te reageren want dit was een interruptie... Dat die woorden neem ik niet voor mijn rekening. Ik geef even de indruk die het geeft aan de hand van de commissiebespreking, dat is eigenlijk het belangrijkste daarbij. En volgens mij gaat het erom wat je belooft dat je dat probeert waar te maken. En ik en dat is precies het bezwaar wat hier komt dat we vrezen dat we dat als gemeentes niet kunnen waarmaken. En dan zou je beter zo'n stichting kunnen adviseren om een private of een privé begraafplaats op te richten, want dan heb je wel de zekerheid bij een stichting en dan ligt hij niet bij de gemeente Dordrecht.

De heer Merx: Ja goed dat dat dat kan ook een stichting kan bijvoorbeeld ook plek kunnen kopen en door echt en daar grafrechten op kunnen realiseren. In dit geval gaat het over de Essenhof dat hebben we in ieder geval in eigen hand en daar kunnen we dingen proberen te regelen zoals we dat nu hebben voorgesteld. Ik kan me overigens prima leven met het voorstel van GroenLinks om dat voor 100 jaar te doen. Dat maakt de termijn korter.

En als u meer zekerheid wil hebben over financiën, dan adviseer ik u voor iedereen de termijn zo kort mogelijk te maken. Dan heb je maximale zekerheid dat je dat je...

De voorzitter: Dank, snappen we. Dan de heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Dank u wel voorzitter. Wat ik mij afvraag nadat de wethouder spreekt over het oprichten van een stichting, is het ook mogelijk om als nabestaande een stichting op te richten die ervoor zorgt dat er over 50 jaar dan een verlenging plaatsvindt.

De heer Merx: Ja, dat is mogelijk.

De heer Van der Spoel: Voorzitter mag ik de wethouder dan ook nog vragen of dat dan niet gewoon een oplossing is voor mensen die heel langdurig willen blijven... Ja klinkt een beetje blijven liggen, wilde ik zeggen.

De heer Merx: Maar ja dat is mogelijk. Het enige is dat dat niet tegemoet komt aan een van de bezwaren die breed gedeeld wordt in de raad. Dat in de eeuwigheid je dan wel zit met de kosten en hoe langer je geen geld kan krijgen om het zo maar te zeggen hoe verder je in het rood gaat als het ware. Dan krijgt die onrendabele top die wordt in de eeuwigheid groot.

De voorzitter: En de stichting moet ook altijd een bestuur hebben. Dat is ook nog een kwestie. Goed. We gaan naar de heer Groenewege en dan naar de heer Portier gaat uw gang.

De heer Groenewege: Ja even aanhakend wat de heer Van der Spoel zegt. Want volgens mij is dat de kern van waar we het vandaag over hebben. Volgens mij is mijn indruk wil de wethouder iets mogelijk maken wat al mogelijk is, namelijk het steeds blijven verlengen van het grafrecht. Alleen wat het voordeel is voor mensen die eeuwigdurende grafurst zoeken van het grafrecht voor onbepaalde tijd is dat ze maar één keer een rekening gepresenteerd krijgen. En die rekening als die termijn is afgelopen waarmee men de kosten kunnen betalen, komt die rekening bij ons terecht bij de gemeente, bij de gemeenschap als geheel. Dat is het verschil. Kan de wethouder bevestigen dat wat hij wil mogelijk maken nu al mogelijk is? en dat het enige verschil erin zit, het de kosten die nabestaanden maken voor het in stand houden van het graf.

De heer Merx: In de huidige beheer beheerverordening is, zoals hij nu geldig is, is de onbepaalde termijn of voor 50 of 100 jaar niet opgenomen. Dus en als je bedoelt van ja maar als je voor 10 jaar doet en je gaat daarna elke keer met 20 jaar verlengen heen dan heb je ook kun je tot in de eeuwigheid doen. Ja. Die mogelijkheid is er.

De voorzitter: Dank dan de heer Portier.

De heer Portier: Ja voorzitter, ik wil ook nog een beetje iets zeggen over die kosten voor dat onbepaalde tijd. Want sluit een beetje aan bij wat de heer Groenewege al zegt komt er niet op neer. Een recht is iets wat eigenlijk voor iedereen moet gelden. Maar eigenlijk is dit een recht tussen aanhalingstekens dat alleen geld voor mensen die een hele smak geld in één klap op tafel kunnen leggen en die daarmee verzekeren dat de gemeenschap in de toekomst, zal ik maar zeggen, voor de kosten van het onderhoud van het graf op moet draaien. Is dat echt iets wat we moeten willen?

De heer Merx: Ja, dat is een retorische vraag. Ik neem aan dat u zelf het antwoord heeft.

De heer Portier: Nou ja ik vind het van in principe is eeuwigdurend tussen aanhalingstekens, zolang het nabestaanden zijn al mogelijk. Dat verandert niet als je onbepaalde tijd invoert, het enige wat met onbepaalde tijd invoert is dat je voor mensen met heel veel geld het mogelijk maakt om zo'n graf aan te gaan waarmee de kosten in de toekomst op de gemeenschap worden afgewend.

De heer Merx: Ja het is me net hoe je het wil framen natuurlijk. Kijk ik zie het als voor een belangrijk deel van onze gemeenschap de mogelijkheid creëren om voor onbepaalde tijd en zo uw raad het wil voor 100 jaar of 50 jaar of misschien wel helemaal niet begraven te worden en dat is wat wij hier graag willen creëren.

De voorzitter: Dank. Heeft u nog andere inbreng vanuit uw termijn?

De heer Merx: Nee. Volgens mij heb ik alles benoemd wat er aan de orde is geweest. Ik zie twee amendementen. Daar moet ik nog even op inhoudelijk op reageren. Ik weet niet voorzitter of het amendement van het CDA is aangepast want daar stond in verlengen met 50 jaar. Dat is wetstechnisch gewoon niet mogelijk. Dat kan tot maximaal 20 jaar.

De heer Van Dam Timmers: Voorzitter. Het amendement wat we hebben ingediend gaat over een verlenging van 20 jaar, omdat dat inderdaad wettelijk het geval is. Al eerder gezinspeeld op of de 50 jaar niet mogelijk was, maar dat blijkt wettelijk op dit moment niet zo te zijn. Dus dan doen we dat ook niet zo en dat hebben we netjes besproken met elkaar. Dus dan is het een termijn van 50 jaar die iedere keer verlengd kan worden met 20 jaar.

De heer Merx: Helder. Nee dan is dat in ieder geval dat probleem, mocht er een probleem zijn ieder geval weg. En voor de rest laat ik het oordeel raad, waarbij de 100 jaar naar het college dat komt dicht bij de onbepaalde tijd wel de voorkeur geniet. Maar het is het is aan u.

De voorzitter: Dank. Dan hebben we daarmee ook de eerste termijn van het college gehad. Is er nog behoefte aan de tweede termijn? De heer Groenewege.

De heer Groenewege: Geen tweede termijn, maar punt van orde over de volgorde van stemmingen.

De voorzitter: Daar heb ik over nagedacht. Wilt u die weten? De uitkomst? Mijn voorstel is om amendement A1 van CDA, Beter Voor Dordt als eerste in stemming te brengen. Het gaat over 50 jaar, het amendement A2 gaat over 100 jaar je zou in eerste instantie denken 100 jaar is verstrekkender dan 50, maar 50 jaar ligt verder af van het voorstel wat voorligt. Een amendement is een wijziging op dat voorstel. Dus daarmee zou ik zeggen dat amendement A1 van CDA en Beter Voor Dordt het meest verstrekkende amendement is. Ja dus ik zou ik de volgorde willen aanhouden van indiening dus A1 als eerste A2 als tweede en dan het voorstel. Kijk rond of er behoefte is aan stemverklaringen op amendement A1. Mijnheer Van Dam Timmers u bent voor uw eigen amendement schat ik zo in.

De heer Van Dam Timmers: Ja voorzitter we zijn voor ons eigen amendement en ik hoop dat veel mensen dat ook zijn, dank.

De voorzitter: Anderen. De heer De Heer.

De heer De Heer: Mijnheer voorzitter ik mis het even. Maar gaat het over een stemverklaring?

De voorzitter: Het gaat over stemverklaring bij amendement A1, een amendement van CDA en Beter Voor Dordt.

De heer De Heer: Ja heel kort. We hebben sympathie uitgesproken voor 100 jaar met een slag om de arm dat het enigszins kostendekkend moet worden. Horen nu dat dat niet het geval is. Om die reden bewegen we ook richting het amendement van het CDA voor 50 jaar, met nog steeds de mogelijkheid om te verlengen met 20 jaar, zolang dat gewenst is. Zodat we ook op termijn niet financieel uit de pas gaan lopen. Dank u wel.

De voorzitter: Anderen nog op amendement A1? Stemverklaringen, zo niet dan gaan we stemmen. Als u voor amendement A1 bent plus als u daartegen bent min. Het amendement is aangenomen, 20 stemmen voor en 17 stemmen tegen. Tegen waren de heer Katif van Beter Voor Dordt, DENK, Forum Voor Democratie, Gewoon Dordt, GroenLinks, Op Ons Eiland, Partij van de Arbeid en de VVD en de overige fracties voor. Daarmee is amendement A1 aangenomen ja. Dan kijk ik even naar de heer Van der Net wat hij met amendement A2 doet.

De heer Van der Net: Ik vraag me ik heb om een beetje in mezelf een discussie zitten voeren van hoe of wat? Maar als dit amendement is aangenomen. Dat betekent dus dat het voorstel inderdaad is geamendeerd en dat de onbepaalde tijd eruit is en dat het tot 50 jaar is. Als we dus nu dit amendement weer in stemming brengen dan betekent dat dat daar 100 jaar aan wordt toegevoegd toch?

De voorzitter: Zo simpel is het dan toch.

De heer Van der Net: Zo zou je het ook kunnen zien? Het zit dicht bij het oorspronkelijke voorstel dus dan denk ik gewoon toch in stemming brengen dan als ik het zo zie.

De voorzitter: Zo zou je het ook kunnen uitleggen laten we dat doen. Amendement A2 zijn er nog stemverklaringen op A2? Niemand dan gaan we stemmen op A2 voor is plus tegen is min. Oké amendement A2 is aangenomen. Met 19 stemmen voor en 18 stemmen tegen. Tegen was de heer Katif van Beter... Sorry zeg ik verkeerd, tegen waren de heren Schalken en Wringer van Beter Voor Dordt, CDA, ChristenUnie, SGP, SP, Van der Spoel, van Waardhuizen en VSP en de overgebleven leden voor en daarmee is amendement A2 aangenomen. Goed dan gaan we beste mensen, dan gaan we stemmen op het voorstel zelf. Dat is dus het geamendeerde voorstel. Mijnheer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Ja toch een klein punt van orde ook, want dan moet het wel even duidelijk zijn hoe we waar we dan nu precies voor stemmen. We stemmen dus nu eigenlijk voor dat beide amendementen zijn aangenomen en daarom doen wij recht aan beide situaties en daarbij ja is dus inderdaad het meest verstrekkende aangenomen.

De voorzitter: De minst verstrekkende ook. Ja dus wat nu voorligt eigenlijk zoals de uitleg van de heer Van de Net is 50 en daar is 100 aan toegevoegd in meerderheid van de raad. Ja, daar kan ik ook niks aan veranderen. Dat heeft u zelf gedaan. En onbepaalde tijd is er afgehaald. Onbepaalde tijd is eraf en die 100 jaar is er aan toegevoegd. Dus dat is het voorstel. Wat voorlicht waar we over stemmen. Graag stilte in de zaal. Mijnheer Van der Net.

De heer Van der Net: Even voor de duidelijkheid inderdaad. Ja. Maar toen was het een beetje roerig hier. Het is nu gewoon het amendement 100 jaar en daar gaan we over stemmen nu.

De voorzitter: Nee we hebben over het amendement gestemd, we hebben al gestemd over beide amendementen. Beide amendementen zijn aangenomen. Dat betekent dat onbepaalde tijd ervan vanaf is gehaald en dat die 100 jaar eraan toe is gevoegd. Juist oké maar goed 50.

De heer Van der Net: Voorzitter mag ik. Die was er al want in het voorstel stond de 50 er al in en daarna onbepaald...

De voorzitter: In het voorstel stond al 50, maar daar is de onbepaalde tijd van afgehaald door het amendement van CDA en vervolgens is er 100 aan toegevoegd.

De heer Van der Net: Juist ja want dat amendement A2 is ook aangenomen.

Onbekende spreker: Voorzitter. Het wordt een hele technische procedure. Als ik mag. Maar het tweede amendement zei volgens mij iets te vervangen wat er niet meer was, dus dan kun je het ook niet vervangen.

De voorzitter: Goed. Ik schors de vergadering voor vijf minuten. De vergadering is heropend. Ik blijf van mening dat amendement A1 het meest verstrekkende amendement ten opzichte van het voorstel. Want 50 jaar en 100 jaar dan zeg je dan zie je dat 50 jaar verder afstaat van onbepaalde tijd dan 100 jaar. Daarom hebben we amendement A1 als eerste in stemming gebracht daarmee is de onbepaalde tijd uit het voorstel weggehaald doordat dat amendement is aangenomen. Vervolgens heb ik gevraagd wat doen we met amendement A2. Toen zei de heer Van der Net ik wil die toch in stemming brengen, want we hebben nog een kans om de 100 jaar eraan toe te voegen. Daar heeft u over gestemd en vervolgens is die 100 jaar eraan toegevoegd door middel van amendement A2, want dat is in meerderheid aangenomen. Dus het betekent dat we nu gaan stemmen over het voorstel waar de onbepaalde tijd eruit is gehaald en de 100 jaar eraan toegevoegd is. Dus dat is het voorstel wat voorligt. En daar wil ik u van vragen. Wilt u daar nog een stemverklaring opgeven? Ja of nee. De heer Schalken.

De heer Schalken: Voorzitter. Het belangrijkste wat in de commissievergadering ook besproken is het schrappen van de onbepaalde tijd is nu in ieder geval geëffectueerd. Dus dat is uit het voorstel wat Beter Voor Dordt betreft hadden we het gehouden bij 50 jaar, maar omdat tegemoetgekomen aan het belangrijkste de onbepaalde tijd eruit te halen, zullen we niet tegen dit voorstel stemmen.

De voorzitter: Dank u wel, andere stemverklaringen. De heer Van Dam Timmer.

De heer Van Dam Timmer: Voorzitter wij sluiten ons aan bij de stemverklaring van Beter Voor Dordt.

De voorzitter: Dank u wel andere stemverklaringen heer De Heer.

De heer De Heer: Voorzitter, wij sluiten ons ook aan bij de stemverklaring van Beter voor Dordt.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: VSP sluit zich ook aan bij de stemverklaring van Beter voor Dordt.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Safranti.

De heer Safranti: Dank u wel voorzitter. Ik wil aangeven dat wij teleurgesteld zijn. Alleen dat we aan de andere kant wel mee kunnen stemmen met de huidige vorm van voorstellen.

De voorzitter: Anderen nog mijnheer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Wij sluiten ons ook aan bij de woordvoering van Beter voor Dordt.

De voorzitter: Anderen nog? Dat is niet het geval. Dan gaan we nu stemmen op het geamendeerde voorstel voor is plus tegen is min. Voorstel is aangenomen 36 voor en een tegen was mevrouw Schnabel van Partij van de Arbeid en de overige leden voor. En volgens mij en volgens mij was dat niet uw bedoeling, maar dat kunnen we niet meer terugdraaien. Ja. Die stemming is niet meer terug te draaien. Maar ik zie aan uw hoofd dat u een foutje hebt gemaakt mevrouw Schnabel. Is niks meer aan te doen. Nee, dank. Voor alle helderheid. Mevrouw Schnabel had graag voor willen stemmen en heeft per ongeluk bij abuis tegengestemd. Het de uitslag blijft 36 een.

24. Vaststellen Begroting 2024

Toelichting: Dit agendapunt wordt gezamenlijk besproken met agendapunten 25 en 26. Eerste termijn raad en college (formeel indienen eventuele moties en amendementen):
- Spreektijd raad: 7 minuten per fractie (exclusief interrupties).
- Spreektijd college: 5 minuten, wethouder Financiën: 10 minuten
Tweede termijn raad en college: spreektijd 5 minuten

25. Vaststellen Meicirculaire 2023 en de begroting 2023 dienovereenkomstig te wijzigen

26. Vaststellen Tweede Bestuursrapportage 2023

HAMERSTUKKEN

27. Toepassen Wet Voorkeursrecht gemeenten (ex artikelen 2 en 5 Wvg) op plangebied Weeskinderendijk Oost/woningen Weeskinderendijk Vlietwegzijde te Dordrecht (Spoorzone)

De voorzitter: Dan gaan we naar het volgende onderwerp. Kan me niet aan de indruk onttrekken dat een aantal mensen op de tribune daar ook voor is gekomen. Onderwerp agendapunt 27, Toepassen Wet Voorkeursrecht gemeenten ex artikelen 2 en 5 wet voorkeursgebied gemeenten op plangebied Weeskinderendijk Oost/woningen Weeskinderendijk woning Weeskinderendijk, Vlietwegzijde te Dordrecht Spoorzone. Tijdens de commissie van vorige week is uitgebreid stilgestaan bij dit onderwerp een achttal betrokkenen heeft ook ingesproken en vervolgens is oordeelsvormend over het voorstel gesproken. Commissie heeft geconcludeerd dat het stuk als hamerstuk door kon naar de raad waarbij de VSP en de SP hebben aangegeven mogelijk met een motie te komen. Er is inderdaad een motie in concept gedeeld en daarmee is het nu een bespreekstuk geworden en hierbij spreken we alleen over die motie. Dan geef ik graag de indieners van die motie graag de gelegenheid om die kort toe te lichten in twee minuten en dan kijk even wie ik het woord mag geven. Mevrouw Stolk.

De voorzitter: Dan gaan we naar het volgende onderwerp. Kan me niet aan de indruk onttrekken dat een aantal mensen op de tribune daar ook voor is gekomen. Onderwerp agendapunt 27, Toepassen Wet Voorkeursrecht gemeenten ex artikelen 2 en 5 wet voorkeursgebied gemeenten op plangebied Weeskinderendijk Oost/woningen Weeskinderendijk woning Weeskinderendijk, Vlietwegzijde te Dordrecht Spoorzone. Tijdens de commissie van vorige week is uitgebreid stilgestaan bij dit onderwerp een achttal betrokkenen heeft ook ingesproken en vervolgens is oordeelsvormend over het voorstel gesproken. Commissie heeft geconcludeerd dat het stuk als hamerstuk door kon naar de raad waarbij de VSP en de SP hebben aangegeven mogelijk met een motie te komen. Er is inderdaad een motie in concept gedeeld en daarmee is het nu een bespreekstuk geworden en hierbij spreken we alleen over die motie. Dan geef ik graag de indieners van die motie graag de gelegenheid om die kort toe te lichten in twee minuten en dan kijk even wie ik het woord mag geven. Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Ja. Voorzitter dank en ook dank aan de mensen op de publieke tribune die al best wel wat uurtjes hebben zitten wachten ook op de heer Portier, die wat verlaat was. Maar fijn dat de heer Portier daar ook is voorzitter. Wij hebben inderdaad een motie in gaan we indienen met heel veel partijen, waarbij best wel trots op zijn. Voorzitter en die motie heet wees behulpzaam en ruimhartig voor de bewoners van de Weeskinderendijk. De VSP maar ook vrijwel alle partijen in deze raad vinden dat de bewoners van de 44 woningen aan de Weeskinderendijk extra ondersteuning verdienen. Het vestigen van het voorkeursrecht Wvg is met de bijbehorende voorgeschiedenis nu niet bepaald vlekkeloos verlopen en de toekomst kent voor de bewoners heel veel onzekerheden. De bewoners dreigen hun buurtschap en verbondenheid met elkaar te verliezen. Tel hierbij op de mogelijke zoektocht naar andere woonruimte in een tijd van krapte op de woningmarkt en de financiële consequenties van een mogelijke verhuizing. U heeft kunnen zien, horen en begrijpen dat de bewoners mentaal en emotioneel behoorlijk aangeslagen zijn. Het voorliggende raadsvoorstel inmiddels de Wvg het volkenrecht te vestigen, betekent dat het college haar belangen probeert te beschermen.

Dit is wel begrijpelijk, maar dat betekent volgens ons dat de belangen van de bewoners meer invulling verdienen. Dit met als doel een evenwichtiger balans te bereiken tussen de belangen van de gemeente Dordrecht en de bewoners. Vandaar deze motie en die ga ik nu indienen voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel dat is dan motie M4. Dan wil ik die graag in bespreking geven en geef ik als eerste het woord aan de VVD fractie. De heer Noldus gaat uw gang.

De heer Noldus: Ja voorzitter, dank u wel. Wij begrijpen de zorgen van de aantal partijen en ook de belangen van de positie van de huidige inwoners. In de commissie hebben we hier al veel over gezegd. En ook door de sprekers is er ook veel gezegd over de communicatie in het proces en de wethouder heeft daar een duidelijke toezegging opgedaan en daar vertrouwen wij voor dat stuk dan ook dan ook op. Voor de rest hebben wij ook aangegeven dat wij als liberale niets per se op de banken staan te juichen voor aanpast aantasting van het persoonlijk eigendomsrecht. Verder dan inhoudelijk op de zorgen of op de motie en daar zitten volgens ons betreft twee zorgen in deze motie in de uitgangspunten erin. En ten eerste is de uitvoer bereid want voorzitter, ondanks de intentie van de opstellers die we die we zien en horen om extra zekerheid te bieden, biedt deze motie naar ons idee eigenlijk geen extra zekerheid. Enkel een stukje schijnzekerheid. En heel eerlijk voorzitter. Dat vinden we eigenlijk best gevaarlijk, want verwachtingen wekken die mogelijk niet na te komen zijn. Kent namelijk geen winnaars.

De voorzitter: Ja mevrouw Stolk gaat uw gang, een interruptie.

Mevrouw Stolk: Ja voorzitter dat verbaast me eigenlijk een beetje van de VVD, want het proces is niet vlekkeloos verlopen. Het moest met stoom en kokend water nu natuurlijk. Vandaag stond dat op de agenda omdat er een fatale beslistermijn aan zit, waar zit dan bij u de pijn en de angst dat het niet uitvoerbaar is?

De heer Noldus: Voorzitter daar dan kom ik zo verder in mijn woordvoering op terug. Maar het gaat onder andere over het eerste punt van het dictum. Onder andere waar dat waar het in zit? Want de vraag die we dan hebben aan de indieners zoals gemeente de huidige bewoners vooraan kunnen geven bij het verkrijgen van nieuwe, al dan niet gelijkwaardige koopwoningen. We kunnen ons alles voorstellen. En dat horen we ook wel in de toelichting bij het ondersteunen van mensen die willen overgaan tot voorzien om te zien welke mogelijkheden er zijn in ieders persoonlijke situatie.

De voorzitter: Dank interruptie van de heer Van der Kruijff.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter in het dictum staat niet dat de bewoners met voorrang een woning moeten krijgen, er staat dat ze met voorrang geholpen moeten worden. Het zit op de intentie van het helpen. Het staat echt anders als dat u nu zegt

De heer Noldus: Ja voorzitter dat dat dat weet ik dat heb ik ook gelezen en met voorrang helpen, dat vind ik ook een gevaarlijke in die zin. Kijk het helpen ja wat is eigen... We kunnen van alles voorstellen bij mensen die ondersteunt worden maar met voorrang helpen ja daar geldt toch een valse verwachting die daar geschept wordt en dat vinden wij gevaarlijk. Om die verwachting te scheppen op zo'n gevoelig onderwerp juist al waar mensen eerder teleurgesteld zijn.

Dus het is, daar kom ik zo meteen nog op terug. Niet alleen vroeg in het proces, want we kunnen een deel van de motie echt wel onderschrijven, daar kom ik zo nog wel even op terug. Maar we zijn echt bang dat met de tekst van de motie zoals ie er nu ligt je de teleurstellingen later in het proces nu aan het organiseren bent.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Als je de Wvg toegaat passen op deze woningen dat is een heel zwaar instrument. Dat is eigenlijk een beetje een voorloper van onteigening. Zo zien wij dat. Waarom kunt u niet meegaan in het helpen van deze bewoners met voorrang, omdat je hun huis en hun thuis afneemt. Vindt u dan niet dat het college de tering naar de nering moet zetten om deze bewoners weer een dak boven hun hoofd te geven?

De heer Noldus: Ja voorsteden ben ik benieuwd als wedervraag. Want welke extra zekerheid brengt deze motie dan en hoe is het helpen? Hoe helpt dat nou echt deze bewoners? Welke verwachting kunnen ze daar dan bij hebben? Dat halen we er niet goed uit. Tegelijkertijd u zegt het is een voorschot op onteigening nou, het is een middel waarbij je je weer tegen speculant hebt. Het in de commissie natuurlijk over gehad, maar het of het komt tot onteigening. Daar gaan we als raad nog over. We zitten echt te vroeg in het proces er komt nog een heel ontwikkelplan, bestemmingsplan Weeskinderdijk wordt nog gemaakt, is in de maak, wordt nog gepubliceerd. Daar komt nog inspraak op, zienswijze op. En dan gaan wij als raad met elkaar een besluit over nemen en dan gaat het ook over of en in welke fase deze woningen geraakt worden in die planontwikkeling en pas dan en dat dat zie je ook bij de bij het andere stuk in de Weeskinderdijk. Dan ga je een wellicht ander proces in. Maar de motie die trekt wat ons betreft te veel het vestigen van een Wvg op deze woningen naar een onteigeningsprocedure toe. En dat lezen wij ja toch wel in de motie tussen de regels door te veel terug.

Mevrouw Stolk: Ja. Voorzitter als ik daar nog even op mag reageren... U zegt eigenlijk. Als ik u goed beluister dat die onteigening en dan laat ik hem anders zeggen als je die Wvg toepast op deze woningen, dan leg je eigenlijk het leven drie jaar stil van deze mensen. Met de toepassing van die Wvg. Mensen leven in onzekerheid. U heeft zelf ook de emoties gezien bij de bewoners. Nou ik kan u vertellen. Ik heb er echt een nacht niet van kunnen slapen en misschien nog wel meer dan dat, dat we daar ook echt mee in ons maag zitten. En ik verwacht ook echt van de Dordtse VVD dat zij ook daar alles aan doen en dit college ook er alles aan doen om alles als die mensen echt weg moeten ook met voorrang gaan helpen. En ondersteunen en of dat dan met voorrang of actief of hè? Dat kan je met allerlei dingen interpreteren. Maar ik verwacht echt van de Dordtse VVD dat zij er alles aan doen om deze bewoners te helpen, want anders kan je dat Dordtse er voortaan beter gewoon aflaten en gewoon zeggen het is gewoon de VVD.

De heer Noldus: Nou voorzitter namens de Dordtse VVD. Kan ik zeggen dat, kijk waar mevrouw Stolk en ik kring kunnen vinden is dat het vestigen van zo'n WVG dat je dat niet lichtzinnig kan inzetten en je moet je wel overwogen goede grond met die juiste verwachtingen en op het juiste moment ook doen. En dat is ook hoe wij deze motie dan ook wegen en desondanks de goede intenties hebben we daar er op een aantal punten bedenkingen bij. Dat zegt niet dat er niks in de motie staat waar wij ons niet te kunnen vinden. Ik kom daar zo meteen nog wel eventjes op. Maar ja goed. Het eerste punt van het dictum waar het oproept. We zijn ook benieuwd naar de beweging van het college.

Hoe we daar een goeie invulling aan kunnen geven. Want niet al deze bewoners hebben een soortgelijke achtergrond of behoefte of toekomst. Dus we snappen dat je daar allerlei verschillende manieren invulling aan kunt geven. Maar hoe die nu geformuleerd is met het met voorrang helpen naar een gelijkwaardige woning. We zijn echt bang dat daar in de toekomst teleurstellingen en ongeluk op ontstaan.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Nog even een reactie daarop als we deze mensen dus niet gaan helpen met het zoeken naar een andere woning. Wij zijn überhaupt laat ik dat vooropstellen tegen de WVG. Maar laat ik vooropstellen er zijn geen woningen, er worden geen woningen gebouwd. De VVD is voor dure woningen van boven de drie-en-een-halve ton. Hoe kijkt u er dan tegenaan hoe we deze mensen gaan huisvesten? Gaan we die dan een zakje geld meegeven als die Wvg erop zit want die huizen waardering wordt gaat naar beneden en vervolgens zegt de VVD of u gaat naar buiten de stad of want we hebben geen huizen als u ze niet een plekje bijvoorbeeld geeft op het Maasterras. Nou bestel dan maar vast het leger des Heils of laat ze een plekje onder de brug vast reserveren.

De heer Noldus: Ja voorzitter kijk met deze lezing en uitleg kunnen natuurlijk nog wel even verder hè. Want ik maak mevrouw. Stolp maakte een beetje een karikatuur van hoe het loopt en ook wat onze positie daarin is. Dat vind ik erg jammer. En dat doet ook denk ik niet echt recht niet aan het onderwerp, niet aan de positie van de bewoners, maar ook niet aan uw eigen voorstel. Dus daar nou zou ik graag wel afstand van nemen. Kijk er zijn in Dordrecht woningen. We komen straks in de begroting vanavond, morgenavond weet ik wanneer dat gaat worden ook echt nog wel terug over waarvan volgens de Dordtse VVD de nadruk moet komen te liggen. Dat is voor een ander onderwerp, zou ik zeggen. We moeten als raad echt nog een besluit nemen over het Maasterras en de impact die dat gaat hebben. Dat is ook het moment dat je gaat kijken wat daar de impact is op de bestaande woningen. Onteigening is een is een besluit, ook per kroon genomen waar heel weinig ik hoorde 36 gevallen per jaar van zijn, als iets wat heel ver nog van ons weg staat. Als we nu heel actief gaan sturen richting het opkopen van die woningen, dan doen we iets wat we zelf ook helemaal geen behoefte en baat bij hebben. Want we moeten nog die ontwikkeling ingaan het enige wat we nu doen is ons moeten weren tegen speculanten en dat zou ook voor een deel bewoners nou als het goed is rust kunnen geven. En ik vind denk echt dat we daarbij kunnen ondersteunen op verschillende fronten. Uw motie gaat vraagt om een aantal zaken. Nogmaals ik ben halverwege mijn woordvoering komt er zo meteen nog wel even op terug. Maar op dit punt zitten onder andere echt een zorg van de Dordtse VVD dan. We hopen dat dit debat of misschien ergens de reactie van het college die weg kan nemen of dat er een andere invulling daarvan kan komen.

De voorzitter: Ik wil iedereen vragen die interrumpeert en ook het antwoord daarop toch echt korter te houden, want dat is de bedoeling van een interruptie. Het zijn geen, moeten geen driekwart of hele woordvoeringen worden. De heer Schalken.

De heer Schalken: Ja voorzitter kort dank u wel. In reactie op de woorden van de heer Noldus van de VVD. Gezien het onhandige voortraject.

Laat ik het dan maar even zo netjes formuleren richting de mensen waar het omgaat en het feit dat de heer Noldus van de VVD nu aangeeft dat hij toch wel wat moeite heeft met de bewoording van het dictum van deze motie. Vindt de heer Noldus dus niet juist vanwege dat onhandige voortraject dat we het college wellicht wel even het mes op de keel moeten zetten om echt tot het uiterste gaan om deze mensen tegemoet te komen.

De heer Noldus: Daarvoor stel ik denk want ik ben nog niet helemaal klaar en ik zeg niet helemaal de onhandige formulering van dictum. Ik had het specifiek over het eerste punt van het dictum, want wat ik ook zei, is dat er een aantal punten in het dictum zijn die we best kunnen steunen waar we best kunnen invoelen. En dat zit onder andere op het tweede en derde punt van dictum daar kunnen we ons best wat bij voorstellen, zeker gezien het voortraject. Hoe dat gelopen is. En hebben we in de commissie ook denk ik lang over gehad heeft de wethouder ook het nodige over toegelicht en toegezegd ook richting de bewoners. Dus het is niet zo dat wij de volledige strekking van het dictum niet onderschrijven of de gevoeligheid van het geheel niet zien.

De voorzitter: Ik zag eerst de heer Portier, gaat uw gang.

De heer Portier: Voorzitter een korte vraag aan de heer Noldus. U zegt van het is belangrijk om dit vooruit te vestigen hè om het gevaar van speculatie tegen te gaan. Maar als wij niet van plan zijn om deze woningen te onteigenen en daarna te slopen dan is het toch helemaal geen sprake van gevaar van speculatie.

De heer Noldus: De heer portier weet denk ik al wat we in de zomer volgend jaar gaan besluiten, want dan gaan we het bestemmingsplan met elkaar vaststellen. Er zitten echt nog wel een paar grote knopen in hoe dat eruit kan gaan zien. We hebben de discussie in de commissie meermaals gehad, dus ik wil echt... Dat besluit komt pas volgend jaar de heer Portier.

De voorzitter: Wie had nog meer een interruptie gevraagd? Mevrouw Pichel gaat uw gang.

Mevrouw Pichel: Dank u voorzitter. De heer Noldus gaf net aan dat hij het voorstel om te helpen gevaarlijk vindt. Kan de heer Noldus het toelichten wat hij er precies gevaarlijk aan vindt en welke risico's hij ziet?

De heer Noldus: Ja voorzitter ik vind niet het voorstel om te helpen gevaarlijk. Want dat is wat ik ook te zeggen. Er zijn een aantal punten die gevraagd worden waar ik me best in kan vinden. Maar de suggestie die gewekt wordt dat we de huidige bewoners met voorrang kunnen helpen bij het verkrijgen van een nieuwe al dan niet gelijkwaardige woning. Dat vind ik wel een claim waar we met elkaar voorzichtig op moeten zijn. Het lijkt mij lastig om daar maar dat is ook dan ook maar één vraag aan het college hoe daar dan invulling aan te geven? Want een verwachting is zo gewekt. Het lijkt mij lastig om mensen die op zoek naar een koopwoning daar op die manier bij te helpen waarbij we ons wel alles kunnen voorstellen. Dat bijvoorbeeld die empathisch persoon die bij het derde punt gevraagd wordt, bewoners op individuele basis kan helpen bij welke kansen mogelijkheden er zijn voor ze om ergens anders naartoe door te stromen. Of dat nou kopen of huren is.

De voorzitter: Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank u wel voorzitter. Mijn vraag aan de heer Noldus is als het college het lastig vindt om deze mensen te helpen of ervoor te zorgen dat er iets komt. Hoe lastig denkt de heer Noldus dat het dan is voor deze mensen die dat in het vooruitzicht hebben.

De heer Noldus: Voorzitter zo ja dan gaat het toch ook om kijk als ze gevraagd wordt om een gelijkwaardige koopwoning. We hebben natuurlijk niet een enorme portefeuille woningen als gemeente die we te koop hebben staan op dit moment die daarin passen. Dus je zou toch op een bepaalde manier kunnen ondersteunen bij zo'n vraag. Maar als je mensen zegt we gaan met voorrang helpen naar een gelijkwaardige woning. Nou dat vind ik nogal een statement. Ik ben benieuwd nog naar bewering van het van het college maar ik denk dat zou moeten oproepen tot iets wat uiteindelijk past in het proces en ook daadwerkelijk haalbaar is.

De voorzitter: Eerst heer van der Spoel en dan mevrouw Stolk, gaat uw gang.

De heer Van der Spoel: Dank u wel voorzitter. Ik luister naar het verhaal van de VVD en wij zijn als gemeente aan het voorsorteren. En het voorsorteren van ons als gemeente zorgt ervoor dat er een hele grote groep mensen 44 bewoners volop ja worden geconfronteerd met angst en onzekerheid. Waar gaat dit naartoe dan moeten wij toch als gemeente in staat zijn om voor die 44 mensen wat te kunnen betekenen en dat doen wij inmiddels deze motie. En ik zou het echt beschamend vinden dat als wij in een gebied waar we als gemeente... Waar projectontwikkelaars geld gaan verdienen niet in staat zouden kunnen zijn om deze mensen middels deze motie op deze manier te kunnen helpen en in ieder geval een klein beetje onzekerheid weg te nemen. Ik ben echt verbaasd over de houding van de VVD en ik zou heel graag hier een reactie op willen van de VVD.

De heer Noldus: Ja voorzitter die geef ik dan graag en dat heb ik misschien eerder niet goed uitgedrukt en ook in de commissie. Ik weet niet of de heer Van der Spoel daar was maar uitgedrukt dat we echt wel zien en nogmaals ik herhalen dat een aantal punten deze motie kunnen we ons echt wel in vinden. Tegelijkertijd zien we en dan val ik een beetje in herhaling dat we een van de punten het eerste punt van het dictum waar de opgeroepen wordt, voorzien wij wel risico hoe daar nou op een goeie manier invulling aan te geven. En dat betekent niet dat het standpunt van de VVD is dat we hier niks moeten doen. Of dat hier niet een situatie is waar we wat mee kunnen of moeten richting deze bewoners. En kijk het vestigen van een Wvg is geen lichtzinnige maatregel. Daar ben ik ook mee begonnen. Maar het is ook niet alsof ze nou daarmee overgeleverd zijn aan alleen het eerste beste bod van de gemeente natuurlijk. Er zit een hele procedure achter hoe die waardebeoordeling tot stand komt. En nogmaals alles op zijn merites en moment. We denken echt dat met het bestemmingsplan Maasterras in een later moment dat dat het moment is om goed te kijken hoe die impact op deze situatie gaat zijn en wat er ook de toekomst gaat zijn.

De voorzitter: Dank. Dan mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter heeft het over het risico van de gemeente, maar hoe kijkt het de VVD aan naar het risico van deze bewoners?

De heer Noldus: Ja voorzitter. Dat is betreft zegt niet dat ik het betrek op het risico van de gemeente. Ik heb het over het risico van teleurstelling van verwachtingen niet na kunnen komen en dat is niet het risico van de gemeente. Dat is het risico voor iedereen die de verwachting heeft, inclusief de bewoners.

Mevrouw Stolk: Ja maar voorzitter je gaat deze bewoners die ga je zeggen je moet je huis uit. Daar zit daar zijn huizen en ik kom daar dadelijk nog even op terug aan mijn woordvoering. Er zijn daar huizen waar ze nu een hypotheek op hebben, die mensen krijgen nooit nergens een hypotheek meer. Wij vragen best helemaal niet veel in deze motie, dus ik snap niet waarin het krampachtige zit van de Dordtse wat mij betreft echt de VVD gewoon is.

De heer Noldus: Daar heb ik toch een paar keer probeert uit te drukken, want we snappen best... En iedere situatie is daarin ook anders. Snap ik echt dat er individuele gevallen zijn en die ook andere mogelijkheden hebben. Er is het stuk van wat ik net ook zei over die onafhankelijke ondersteuning. Dat zou wat ons best ook iemand kunnen zijn die meekijkt naar de mogelijkheden op de woningmarkt. En dat zou voor niet voor iedereen eenzelfde richting zijn, want er zijn allerlei verschillende situaties en gevallen daar denkbaar. Is een nou nogmaals een deel van de motie daar kunnen we ons best in vinden. Dat zou je misschien na de afgelopen 10 minuten niet zeggen maar die van mensen kunnen ons echt in vinden en we hopen dat nou dat ook de indieners misschien kan kunnen we door indieners is of door het college gerustgesteld worden. Dat er misschien wel helemaal niet zo'n risico is op nou teleurstellingen die voorkomen wordt op de tekst zoals die voorligt. Maar dan horen we dat later dit debat horen dat we dat graag.

De voorzitter: Bijzonder van dit debat is dat de motie al een meerderheid heeft. Dus we kunnen er natuurlijk ook eindeloos over praten maar ik geef even het signaal mee.

Mevrouw Stolk: Ja maar ik snap niet zo goed wat die teleurstelling dan is. Dat betekent dus dat de Dordtse VVD eigenlijk bang is dat er geen woningen zijn als deze mensen hun woning verkopen aan de gemeente, dat er dan geen woning is voor die mensen hier in Dordrecht. Wat gaat de Dordtse VVD daar dan wel meedoen met deze mensen?

De heer Noldus: Nee voorzitter dan toch wedervraag want ik heb net ook gezegd wat gaat de indieners van de motie... Wat vindt de VSP dan? Hoe moeten we dan invulling geven aan als ik lees dat als gemeente de huidige bewoners voorrang geven bij het verkrijgen van een nieuwe al dan niet gelijkwaardige koopwoning. Daar ben ik wel benieuwd wat dat dan voor de VSP moet zijn, want dan kunnen we het ook wegen. Wat ons betreft staat daar dat dat we ze voorrang geven bij een koopwoning en die koopwoningen hebben we niet. Maar als u dat anders bedoelt. Ja dan hoor ik dat graag en misschien kunnen we het met elkaar anders opschrijven. Maar daar zit voor ons echt een grote zorg.

De voorzitter: Mijnheer Van der Kruijff.

De heer Van der Kruijff: Dan toch een vraag want ik hoor de heer Noldus zeggen als die andere woning er al is maar vindt u dan als die andere woningen er niet is. En die bewoners en dus ook niet kunnen vinden dat ze dan te zijner tijd, want ik ben nu eens dan moeten we later beslissen. Te zijner tijd in vooruitzicht moeten stellen van zoek het maar uit of dat we dan toch moeten helpen een andere woning te vinden.

De heer Noldus: Nee. Ik denk dat je daarin best kan helpen ondersteunen, kijken wat de mogelijkheden zijn. Zoeken, nogmaals iedere individu zal daar iedere huiseigenaar zal er andere vervolgbehoefte hebben. Dus die snappen we heel goed. Maar we denken dat zoals die nu geformuleerd is, zien wij daar wel de nodige risico's in. En daar zou ik het nu bij willen laten voorzitter.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, maar dan toch één ding. Ik hoorde de heer Noldus net antwoorden. Ja ik vind inderdaad dat ze dan wel misschien moeten helpen zoeken. Nou dat staat precies in de motie. Dan zijn we het gewoon eens.

De voorzitter: Misschien zit het, misschien zit het de gevoeligheid in het woordje met voorrang. Maar goed dat is dat, concludeer ik een beetje als ik dit debat zo aan hoor.

De heer Noldus: Ja nou voor dat denk ik wellicht ook we hebben daar ook zo'n gehad over andere teksten misschien dat we daar nog komen met elkaar maar dat dat die verwachting. Ik heb het ook vooral over de verwachting die gewekt wordt naar nogmaals dat zijn de risico's die we daarin zien. En nogmaals voorzitter ik ga nog even kort verder met mijn woordvoering

De voorzitter: U hebt nog 57 seconden.

De heer Noldus: Nou dan gaan we dat redden. Het tweede en derde punt van het dictum gaf ik net al aan. Dan kunnen we ons best redelijk in vinden. En naast het feit dat het eigenlijk nogmaals vroeg in het proces is omdat we ook nu niet al actief tot die koop van die woningen overgaan. Verder zijn we benieuwd naar precedentwerking. Wellicht dat het college daar wat over kan zeggen. Ook naar de andere lopende en toekomstige Wvg procedures in de toekomst.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Even over de precedentwerking en de Wvg's die er nu zijn. Heeft u enig idee? Hoeveel Wvg's er op dit moment zijn daarvoor?

De heer Noldus: Nou voorzitter dat zijn er niet veel. Dat zijn er een aantal op wat gronden nog minder op woningen het zijn er relatief beperkt aantal. Aan de Weeskinderendijk en aan de andere kant volgens mij een stuk of 11 geweest als ik het goed zeg maar het zijn er niet veel. Tegelijkertijd ik zei het net ook de onteigeningen in dit land zijn volgens mij liggen ook 36 in dit land, dus dat zijn er ook niet veel.

Mevrouw Stolk: Nou voorzitter dan denk ik dat de heer Noldus zich niet zo druk hoeft te maken met de precedentwerking. Want het is alleen de Weeskinderendijk Oost en misschien de Weeskinderendijk die nu voorligt. En wij hebben twee woningen op de Troelstraweg. Dat is alles. Dus als dat het is dat we voor deze inwoners niks kunnen vinden. Nou dan hoeft u zich niet zoveel zorgen te maken.

De voorzitter: Ja daar zit ie, mijnheer Stam gaat uw gang.

De heer Stam: Ja, dank u wel voorzitter. Misschien kan ik de heer Noldus een beetje op weg helpen met het woord voorrang. Als we onderscheid maken tussen huurwoningen en koopwoningen kunnen we een aantal voorrangspostie op de op de sociale woningmarkt en waar mensen uit sloopwoningen en andere doelgroepen voorrang krijgen op de markt. En als je het woord voorrang nu goed aankleedt, dan zeg je eigenlijk van wat mij betreft had die motie nog een stapje verder kunnen gaan door te zeggen van je mag je mag ook werken met een aankoopmakelaar. En als je als je die die hulp zo interpreteer dan zou je dus iemand kunnen aanwijzen die bij makelaars op voorrang woningen die daar te koop worden aangeboden, voordat ze op Funda terecht komen. Daar een overzicht van maken bij die mensen langsgaat en zegt van dit zijn woningen die passen binnen de financiële kaders of gelijksoortige woning die jullie hebben. Jullie hebben daar dan kunnen daar nu een eerste keus in maken en als dat niet bevalt ja. Dan gaan ze de markt op. Dus hulp wil niet altijd zeggen dat je het 100 procent oplost. Maar wat wij met deze motie willen bereiken, is dat wel een soort proces op gang kom, waarbij die mensen eigenlijk een eerste keus krijgen op het woningaanbod. Want als je ze nu niet helpt ja dan gaan een heleboel mensen eigenlijk verzuipen en we hebben onze mond altijd vol over de gewone man, maar laten we die op deze manier helpen. Bedoel Wvg snap ik helemaal. Wij staan er iets anders in als de VSP. Wij willen die concurrentie op de markt ook niet aangaan. Maar als je dat dan doet, dat vind ik ook wel dat je morele verplichting hebt ten opzichte van die mensen om ze te helpen bij het vinden van een geschikte woning. Hoe kijkt u daar tegen aan?

De heer Noldus: Nou ja voor de laatste vraag kon ik niet helemaal goed horen, maar in de in de basis te reageren ik vind het goed dat de heer Stam nu aangeeft. Die is iets explicieter in wat de verwachting is voor fractie van Waardhuizen voor de invulling. Tegelijkertijd ik heb er best wel het gevoel bij dat je daar kunt ondersteunen, heb ik ook eerder gezegd. Wat is de behoefte, wat zijn de mogelijkheden en waar liggen dan ook de kansen op de woningmarkt? Tegelijkertijd als we het hebben over een aankoopmakelaar, ik heb nog nooit een aankoopmakelaar gehad die een soort exclusief voorrecht had om iets te kunnen opkopen, want dan moeten ook de verkopers van de woning maar meteen in meegaan. En goed voordat we daar een heel technische discussie over hebben. Maar zit wel een beetje de nou de valse verwachting waar we zo bang voor zijn, zit in dit soort uitgesproken woorden.

De heer Stam: Voorzitter dan wellicht als toevoeging in alles en is een eerste keer. We helpen diverse doelgroepen met allerlei mensen die ondersteunen, we hebben social makelaars, we hebben andere mensen die helpen voorrangspostie. Dus misschien moeten we een soort gemeentelijk tussenpersoon aanwijzen die die contacten gaat verzorgen tussen makelaars en deze bewoners. En ik vul hem in door hem te noemen aankoopmakelaar.

De heer Noldus: Ja voorzitter ik zei het ook al zijn individuele gevallen die andere behoefte hebben. De heer Stam nam in het eerste stuk van zijn vraag eigenlijk de inleiding daarop ook een voorschot op ook stuk sociale huur. De huis huidige huisvestordering visite voorziet daar niet in behalve mensen die nu sociale huren hebben. Dus ja dat zou best een richting zijn, dus hebben we niet naar de weging van het college waar het college een invulling aan kan geven of dat ook voor de koopmarkt is, waar we als gemeente geen rol hebben.

Niet de makelaars aansturen en ook niet het eerste recht op koop hebben voor de rest van de woningmarkt. Dat is natuurlijk niet zo. En anders zien we de motie van fractie van Waardhuizen voor begroting straks wel terug omdat wel in te gaan stellen. Maar dat is niet iets wat we als instrument tot onze beschikking hebben.

De heer Stam: Voorzitter laatste reactie daarop dan moeten we misschien die Wvg toch maar schrappen en de markt zijn werk laten en die man ook een veel hoger bod laten krijgen op hun huizen als dat we als gemeente kunnen en willen betalen.

De voorzitter: Daar zie ik geen reactie meer op. Dan is er nog een interruptie van de heer Van der Kruijff en daarna stel ik voor. Ja en nog een en nog een en u heeft al een keer of vier het woord gehad.

Mevrouw Stolk: Ja, voorzitter, dat kan me niet schelen, het is nogal niet een belangrijk onderwerp. Als mijnheer Kruijff aan het woord is dan heeft hij een half uur de tijd en nu moeten wij het beperken.

De voorzitter: Mevrouw Stolk even voor de duidelijkheid. Ik vind het prima als na de heer Van de Kruijff u en de heer Gündogdu nog een interruptie plegen, maar daarna is het wel wat mij betreft klaar. En dat zeg ik omdat het anders een eindeloos gebed zonder eind wordt. En u gaat de heer Noldus toch niet overtuigen, is mijn voorgevoel. Bovendien heeft u mij aangesteld om de orde in deze vergadering toch een beetje te bewaken. En dat probeer ik volgens de regels te doen die u zelf heeft bedacht. Dus de heer Van de Kruijff. Gaat uw gang.

De heer Van der Kruijff: Ja. Voorzitter jaar de discussie verzandde inderdaad een beetje in hoe je het precies moet doen. Wat ons betreft is het ook expres dat er in het dictum nog open wordt gelaten hoe je het moet gaan doen en wanneer je het moet gaan doen, maar wel dat je dat moet gaan doen. Maar ik wilde de heer Noldus er toch wel op wijzen als je denkt hoe moet dat allemaal, dat hij al wel bij de begrotingsbehandeling straks een motie geloof ik heeft aangekondigd over een doorstroommakelaar. Misschien dat dat woord hem helpt in zijn gedachte.

De heer Noldus: Ja daar gaan we het vanavond over hebben met elkaar over de doorstroommakelaar. Nou ja dat dat of die dat zou kunnen doen. Dat is denk ik wel een andere invulling dan. Dat kan meekijken naar woningen. Maar of dat de voorrang op een woning kan toezeggen, dan val ik een beetje in herhaling. Voorzitter. Maar wellicht komen we zeg ik dan ook effe tegen de rest. Het zit op een aantal tekstuele aspecten, ook voor ons waar redelijk de nadruk op ligt. Wellicht komen we na de eerste termijn van het college op een tekst die ook voor de Dordtse VVD te dragen is. Ik heb gezegd welke aspecten van de motie we ons in kunnen vinden. Ik heb het aangegeven over de timing en het proces waar we inzitten. Ja. Ik snap dat er redelijk wat nadruk ligt op de punten waar wij onze vraagtekens bij stellen, maar ik zou ook willen zeggen dat we niet niks inhoudelijks erkennen of niet het belang van de bewoners hier kennen.

De voorzitter: Mevrouw Stolk ik weet dat u nog een interruptie wil plaatsen. Maar mijnheer Noldus was nog antwoord aan het geven op de heer Van de Kruijff, gaat uw gang.

Mevrouw Stolk: Voorzitter. Ik ga even ademhalen. Als je de verwachtingen niet kan waarmaken, mag je dan deze mensen in deze positie brengen?

De heer Noldus: Nou kijk, voorzitter het invoeren van Wvg en dan val ik een beetje een herhaling ook met de commissie is niet een lichtzinnig middel. Dat doe je om bepaalde redenen. Er zitten allerlei instrumenten, borgen, processen over waarin alle rechten van alle betrokkenen vastgelegd zijn. Niemand heeft ook de plicht om te verkopen. Dat is een beetje klinkt een beetje cru. Tegelijkertijd vraag ik en dat was ook mijn vraag aan het begin wat voor extra zekerheid biedt deze motie dan en daar heb ik ook nog geen duidelijk antwoord al op gehad. Anders dan we gaan ondersteunen en helpen en nogmaals dat dat snappen we. Met welke extra zekerheid biedt deze motie dan om mensen naar een gelijkwaardige woning te helpen? En die suggestie wordt wel gewekt. Dan vallen we in herhaling met de eerdere punten, maar daarna hebben we onze zorg. Of dat voldoende afgedekt is.

De voorzitter: Herhaling roept altijd een beetje allergie op. De heer Gündogdu gaat uw gang.

De heer Gündogdu: Voorzitter, 22 november hebben we Kamerverkiezingen en de slogan voor die verkiezingen van de VVD is: de VVD is de partij die doet wat nodig is om Nederland vrij, veilig en welvarend te maken. Nou dat is heel mooi. En de onderbouwing vooral bij dat woordje veilig voorzitter. Er zitten heel wat mensen hier op de publieke tribune die een stukje veiligheid van u willen. U bent de grootste partij in Nederland en uw partij is ook nog de grootste in de Dordtse gemeenteraad. Zij maken zich ernstig zorgen over hun bestaanszekerheid als het gaat om wonen. En er is in ieder geval vanuit VSP en consorten, onder andere ook van ons een motie opgesteld waarin we enige veiligheid proberen te geven richting al deze mensen. Ik hoor u eigenlijk daar helemaal niks over zeggen. Wat is nou want dat is de roep van al deze mensen die veiligheid dat u allerminst wil meegeven aan het college om daar rekening mee te houden?

De heer Noldus: Kijk als ik daar niks van het meegegeven daar dan heb ik denk ik echt niet goed uitgedrukt het afgelopen half uur. Laat ik het dan bij mezelf houden. Kijk. Uiteraard voorzien we dat de mensen hier echt iets verdienen en dat het lastig is om naar de volgende woning te gaan. Wetende waar je nu zit, de stand van de woningmarkt, de prijzen van de huizen, de rentestanden. Daar hebben we allemaal een rekenschap van. Tegelijkertijd zeggen we ook een deel van die motie erkennen we onderschrijven, we kunnen ons best in vinden. Maar juist in het stuk van nou ik weet niet precies hoe u het net zei. Met een stukje zekerheid sorry nee een stukje zekerheid. Wat u daarmee wil meegeven? Ja. Daarvan hebben wij wel de vraag of dat echte zekerheid is die er ook is en daarmee zeggen we niet dat we niks willen doen, niks voelen en dat het geen impact heeft, niks van dat alles. Maar we willen wel weten dat wat hier wordt voorgesteld als we dadelijk op een goeie manier invulling aan geven. Dat is een zorg die we adresseren. Daar hebben we nu een tijd met elkaar over. Dat wordt om ons allerlei ja standpunten die toegedicht, dat begrijp ik. Het is hier een politieke arena, maar doet niet echt recht aan de oprechte zorg die we hebben bij de motie die nu voorligt.

De voorzitter: Oké, dank u wel. U heeft nog 34 seconden, dan kunt u termijn ongestoord afmaken.

De heer Noldus: Voor het goede nieuws is eigenlijk dat we dit belangrijkste punt van ondertussen wel hebben gehad in alle in alle interrupties. Want wat ons betreft motie gaat iets te vroeg in het proces. We begrijpen echt de positie van ook de bewoners en we snappen ook echt de intentie van de motie. Maar nogmaals we vragen ons af of het in die zin haalbaar is. Ik wacht even de eerste termijn van de andere partijen af. En zullen ook het college even afwachten wat hierop op haalbaar is.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan gaan we naar GroenLinks. Wie mag ik het woord geven? De heer Den Hartog gaat uw gang.

De heer Den Hartog: Dank u voorzitter. Ja. In de commissievergadering over de Wvg in Weeskinderdijk werd duidelijk dat er iets moet gebeuren om de bewoners van de betreffende woningen te ondersteunen. GroenLinks Dordrecht snapt de zorgen van de bewoners. Het gaat niet alleen maar om hun huis, het gaat om hun thuis. En dan wil je weten waar je aan toe bent. Moet ik mijn huis verkopen krijg ik daar een normale goede prijs voor, is er voor dezelfde prijs ongeveer een vergelijkbare woning te vinden? En wat betekenen al die moeilijke technische woorden in de communicatie, allemaal terechte vragen. GroenLinks Dordrecht vinden ook dat de bewoners geholpen moeten worden. En ik heb net even met verbazing eigenlijk naar de vorige discussie gekeken die een volgens mij hoog welles nietes gehalte had. De vraag moet zijn hoe kunnen we die bewoners het beste helpen en de indieners van de...

Mevrouw Stolk: Ja voorzitter. Mooie woorden. En ik ben ook blij dat GroenLinks Dordrecht zich zorgen maakt om deze bewoners. Maar hoe denkt GroenLinks deze bewoners dan wel te helpen, want er wordt niks gebouwd. Deze categorie koopwoningen zit toch een beetje in het lagere segment. Hoe gaat GroenLinks Dordrecht deze bewoners dan helpen aan een andere woning?

De heer Den Hartog: Ja voorzitter, ik was inderdaad bezig om dat te gaan vertellen, dus wat mij betreft ga ik door met woordvoering waarin dat naar voren komt. De vraag is dus van op welke manier zijn de bewoners het beste geholpen? Ik schat in dat eigenlijk alle partijen dezelfde intenties hebben, deze bewoners moeten geholpen worden. De indieners van de motie vinden dat natuurlijk dat het op de voorliggende manier is. En als we het hebben over het tweede en het derde bullits die daarin staan, dan kan GroenLinks daar sowieso helemaal in meegaan. Dus in zoverre is er een grote overlap.

De heer Portier: Voorzitter. Ik sla even aan op de woorden van de heer Den Hartog over dat de bewoners ook schrik hebben van wat er nu gebeurt vanwege de moeilijke woorden die gebezigd worden. Denkt u nu echt dat de mensen hier niet begrijpen wat er aan de hand is en wat zeg maar het voorstel wat nu gedaan wordt inhoudt?

De heer Den Hartog: Dank u voorzitter. Nee, dat denk ik helemaal niet. Het enige wat ik doe is wat de bewoners in de commissievergadering zelf hebben gezegd, dat ze soms moeite hadden met de bewoordingen en dat ze daarvoor hulp nodig hadden om dat te begrijpen. Dat wilde ik verwoorden. Dat hebben ze inmiddels gedaan, dus ze begrijpen heel goed waar het voor staat. Dus dat wilde ik alleen even benadrukken. Hun eigen woorden. Goed zoals ik al zij het tweede en het derde bullit. Nou dat daar kunnen we het helemaal mee zijn. Maar ook wij hebben net als de VVD toch wel wat, ja wat bedenkingen bij het dictum van het eerste bullit en wij hebben ook onze vraagtekens over de uitvoerbaarheid.

Ga je uiteindelijk bewoners blij maken als er een motie wordt aangenomen die wellicht niet uitvoerbaar zijn. Daar wil ik ook nadrukkelijk even het woord horen van het college. Onze inschatting is dat het actief helpen dat dat nou ja, dat dat zeer lastig wordt om te realiseren. Dus dan kun je die motie wel aannemen als ie vervolgens niet uitgevoerd kan worden, dan kun je het volgende politieke theater kun je voorspellen. De motie wordt niet uitgevoerd. Ze willen zo graag de bewoners daadwerkelijk helpen.

De voorzitter: Ik heb u gehoord mevrouw Stolk. U hebt altijd de neiging om drie keer voorzitter te zeggen, maar ik hoor u na een keer ook.

Mevrouw Stolk: Dan zeg ik het voor de vierde keer.

De voorzitter: Dat klopt, maar dat komt omdat er nog geen punt was gezet. Dat doe ik bij u, ook als u wordt geïnterrumpeerd. Dus iemand mag zijn zin afmaken. Mevrouw Stolk, gaat uw gang.

Mevrouw Stolk: Voorzitter GroenLinks ken ik als een hele linkse sociale partij. Wat valt me dat ongelooflijk tegen dat er nu gezegd wordt hij is niet uitvoerbaar. Eigenlijk zou u op de tafel moeten springen en zeggen je zorgt maar dat hij uitvoerbaar is. Waarvoor doet u dat niet?

De heer Den Hartog: Ja voorzitter, dat heb ik dus niet gezegd, dus ik wil mevrouw Stolk vooral ja vragen om in te gaan op de woorden die ik wel gebruik. We hebben gezegd, we hebben vragen bij de uitvoerbaarheid die we ook bij het college neer willen leggen. Van wat is van het eerste bullit? Wat is daar nou daadwerkelijk in de praktijk te realiseren? Want en dat was misschien het gedeelte van mijn zin waar wat u misschien niet mee hebt gekregen. Misschien ook wel hoor. We kopen er niks voor de bewoners, de bewonder voorop kopen er helemaal niks voor wanneer er een motie wordt aangenomen die niet uitgevoerd kan worden. Wij willen graag een motie steunen waarbij die te realiseren is, waarbij de bewoners dus echt geholpen worden. En nogmaals dat tweede bullit de marktconforme waarde en dan mag je best ook kijken naar ontwikkelingen op die huizenmarkt en zeker ook die onafhankelijke empathische persoon dat is overduidelijk. Die moeten er sowieso wat ons betreft komen, dus...

De voorzitter: De heer Portier interrumpeert gaat uw gang.

De heer Portier: Voorzitter, GroenLinks ken ik niet als zo'n linkse partij maar dat terzijde. Ik wil even een suggestie doen van hoe bullit één uitgevoerd zou kunnen worden. Dat gaat een heel gebied ontwikkeld worden er komen enkele duizenden woningen, waarvan sommige ook betaalbare zouden zijn moeten we nog zien. Maar goed. Waarom niet zeggen van we bouwen eerst de nieuwe woningen en de gelijkwaardige woningen qua oppervlakte en ook grondgebonden et cetera, die bieden we als eerste aan de mensen die nu hier verdreven worden. En ja en daarvoor moet je nou van tevoren natuurlijk al afspraken maken met de projectontwikkelaars die aangezocht gaan worden. De aankoopmakelaar daar ben je mee te laat. Dus de suggestie die net gedaan wordt. Misschien kunt u iets zeggen over die suggestie en als tweede als dit echt onmogelijk is om deze bewoners gelijkwaardige woningen aan te bieden. Moet je dit hele traject dan wel opgaan? Dat is mijn vraag aan u.

De heer Den Hartog: Dank u voor de vragen. Ik denk dat we daar als raad zelf bij zijn. Zoals net al genoemd, we gaan nog over de uiteindelijke invulling van het gebied. Ik meen dat voor dit gebied in de afgelopen decennia wel eens vaker plannen zijn gemaakt, dus we moeten zeker niet denken dat we nu een glazen bol hebben dat we precies weten wat er gaat gebeuren. Die slag om de arm wil ik zeker zo houden. U kent GroenLinks waarschijnlijk als die linkse partij die zich altijd inzet voor voldoende sociale woningen. Ook nu hebben wij ons ervoor hardgemaakt die 30 procent hier in dit gebied zouden die zeker gerealiseerd kunnen worden. Maar ik zeg wel kunnen worden natuurlijk, want we moeten eerst nog de plannen zien. Wij als GroenLinks gaan ons daar heel hard voor maken.

De voorzitter: Dank de heer Portier en ik zou toch willen proberen met elkaar een klein beetje de verkiezingsstrijd die landelijk gevoerd wordt uit deze raad te houden.

De heer Portier: Aanvullend als u zich hard gaat maken. Het college natuurlijk maken of breken als je zich echt hard voor gaat maken en daar komen gelijkwaardige woningen die ook betaalbaar zijn voor deze mensen, dan is de motie toch uitvoerbaar?

De heer Den Hartog: Nou ja dat daarvan heb ik net gezegd wij hebben daar onze bedenkingen bij, dat gaat onder andere over dat dat actief helpen bij het vinden van een woning. Ik nou ja goed ik wil dat dus zoals ik zo even al zei ook graag horen van de wethouder, van ja wat is daar dan het plan bij? Gaan wij allemaal huizen kopen als gemeente die we dan doorverkopen? Er is net een precedentwerking genoemd. Nou ja het zijn allemaal vragen die spelen en ik denk dat we niet lichtvaardig hierover moeten beslissen, met wederom. En dan kom ik weer terug op wat ik eerder heb gezegd. Wat wij graag willen, is dat die bewoners echt geholpen worden en niet met een dode mus.

De voorzitter: Oké, dank u wel. Dan stel ik voor dat u verder gaat met uw betoog of was dit het de heer Den Hartog. Zijn er nog andere interrupties. Nee dat is niet het geval. Dan gaan we naar Beter voor Dordt. Het woord is aan de heer Wringer. Gaat u gang.

De heer Wringer: Ja, dank voorzitter. Nou er is al veel gezegd. We hebben goed geluisterd naar de insprekers in de commissie, waar veel emotie bij kwam kijken. Dank je. Door het precies door het wanbeleid van dit college zitten nu 44 huiseigenaren in de onzekerheid over hun toekomst en hun thuis. Het college heeft onvoldoende rekening gehouden met de geschiedenis van deze woningen en de gevoelens van de bewoners. Beter Voor Dordt roept dan de wethouder ook op om met elke eigenaar individueel in gesprek te gaan om afspraken te maken voor een nieuw thuis te vinden en deze financieel ruim te compenseren. Daarnaast ook oog te houden van een emotionele en mentale gezondheid. Het is niet niks als dat hier gebeurt. Dit proces verdient zeker geen schoonheidsprijs en hopelijk gebeurt het op deze manier nooit meer en we ondersteunen de ingediende motie. En dat ik hou het kort.

De voorzitter: Bij interruptie. Mevrouw Koene gaat u gang.

Mevrouw Koene: Mag ik een vraag stellen aan de heer Wringer? Vanaf wanneer lopen deze voorgenomen plannen? Vanuit welke periode zeg maar.

De heer Wringer: Dat zou ik niet weten maar er zit natuurlijk een geschiedenis dat deze huizen eerst...

Mevrouw Koene: Voorzitter, ik ken de geschiedenis. Daar gaat het niet om, het gaat erom dat Beter Voor Dordt gewoon in de coalitie zat toen deze plannen geïnitieerd werden...

De heer Wringer: Ja. En dit is een nieuw college dus daar hadden ze rekening mee moeten houden.

De voorzitter: Dank. Dan gaan we nu naar de overkant. Daar zit mevrouw Stolk klaar van de VSP.

Mevrouw Stolk: Dank u, voorzitter. Er is al veel gezegd uit de eerder gehouden commissievergaderingen over dit onderwerp is het de VSP duidelijk geworden dat er een meerderheid is voor het toepassen van het Wvg op het plangebied Weeskinderendijk. Het belang van de gemeente Dordrecht om een dergelijk zwaar middel in te zetten om speculatie te voorkomen is begrijpelijk, maar de nadelige gevolgen voor de bewoners van de 44 woningen op de Weeskinderendijk zijn desastreus te noemen. Wat overkomt deze inwoners van de Weeskinderendijk door een dergelijk besluit? Tenminste drie jaar zullen zij in onzekerheid moeten omgaan met gedachte dat zij hun huis, hun thuis en hun eigendom moeten opgeven voor de naar de mening van de VSP overdreven en te ver doorgevoerde bouwplannen. Het gevoel van deze bewoners overgeleverd te zijn aan de willekeur van de gemeente Dordrecht moet een nachtmerrie zijn. Kunnen de oudere bewoners nog wel een nieuwe hypotheek krijgen van de bank en zijn er wel betaalbare en geschikte woningen voorradig om deze bewoners tijdig een onderkomen te geven in Dordrecht? Met 15.000 woningzoekenden in Dordrecht en met een tekort aan sociale betaalbare woningen is het antwoord eigenlijk nee. Een zware verantwoordelijkheid, behalve voor de gemeente Dordrecht om de belangen van deze bewoners te waarborgen. Om deze bewoners van de Weeskinderendijk enige zekerheid te geven en te verschaffen, heeft de VSP met steun van veel partijen in deze raad een motie ingediend die ook de belangen van deze zwaar getroffen groep bewoners regelt. Het is belangrijk voor de betreffende bewoners op het moment van het toepassen van het Wvg op hun woningen, de zekerheid te krijgen dat ook hun belangen worden gewaarborgd en onderschreven worden door deze gemeenteraad. Het zou een enorme warme handreiking zijn van de raad Dordrecht als de coalitiepartijen van deze motie zouden stemmen om aan te geven dat dergelijke, moeilijke beslissingen ook hen ter harte gaan. Tot zover voorzitter.

De voorzitter: Hartelijk dank, we gaan we naar de ChristenUnie/SGP fractie mijnheer De Feijter gaat uw gang.

De heer Feijter: Dank u wel voorzitter. Wij begrijpen de indieners van de motie heel goed. Ik zat vorige week ook bij de commissievergadering. En de verhalen van de bewoners van de Weeskinderendijk, die maakt echt indruk ja. Wij zijn ook wat dat betreft blij met reflectie die de wethouder direct ook had op het stukje communicatie. Daar hebben we wat ons betreft echt steken laten vallen. Als een bewoner van Weeskinderendijk zelf tijd moet gaan stoppen in het uitleggen van gemeentelijke brieven aan bureaus, dan kunnen wij ons niet aan de notie onttrekken dat het uren waren die een ambtenaar gemaakt had. Of had moeten maken. We vinden de onduidelijkheid waar bewoners nu in gestort worden ook echt vervelend. Daarom moet de wet volgens recht gemeente ook niet lichtzinnig worden ingezet. Maar dit is nu eenmaal wel het proces waarin we op dit punt zitten.

Daarin mag je wel verwachten dat de gemeente samen oplopend met deze bewoners en zo goed mogelijk wijst op hun rechten, hen begeleidt en helder communiceert. Eind december hoopt het college een ontwerpbestemming plan vast te stellen en die naar de stad sturen. En dan volgt er nog een hoop ja inkleuren eigenlijk van dit plan. Niet in de laatste plekken ook nog gesprekken met Rijkswaterstaat en Zwijndrecht onder andere. Uiteindelijk kan met al die informatie een besluit genomen worden over dit gebied door ons als gemeenteraad en daarom is wat ChristenUnie/SGP betreft het eerste punt uit het dictum van de motie op dit moment echt voorbarig. Verder zijn wij wat betreft de motie bezorgd over de uitvoerbaarheid. Ook kun je met voorrang deze bewoners richting een woning helpen of is dit zoals de heer Noldus ook al zei een vorm van schijnzekerheid.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter de heer De Feijter geeft aan dat het eerste dictum te voorbarig is. In het eerste dictum eerste punt van het dictum staat ook de bewoners van de Weeskinderendijk Oost die moeten wijken voor het realiseren woningbouw te helpen met voorrang. Inderdaad daar staat dus die moeten wijken, en dat is inderdaad vandaag nog niet bekend. Maar je stelt wel in het vooruitzicht dat als dat gebeurt dat je ze gaat helpen. Daar is toch niks voorbarigs aan? Dat is toch goed omdat nu dat signaal af te geven. Wat vindt u daar voorbarig aan?

De heer Feijter: Nou omdat ik dat tweede punt eigenlijk niet erin teruglees, ik zie vooral die moeten wijken voor te realiseren woningbouw en ja dat is op dit moment helemaal nog niet aan de orde. Zoals ik al zij het ontwerpbestemming plan moet nog vastgesteld worden, dan gaan er nog heel veel gesprekken volgen. Niets mis met de stad maar ook door ons als raad. En dan uiteindelijk krijgen we alle informatie en dan nemen we een besluit over dit gebied. Dus op dit moment hoeft er nog niemand te wijken en dat excuus dat dat is een hoop onzekerheid en onduidelijkheid waar bewoners ingestort worden. Daar ben ik me echt terdege ervan bewust. En daarom moet dat wat ons betreft ook zo kort mogelijk duren. En zeker kijk, stel dat het uiteindelijk de conclusie is van het uiteindelijke bestemmingsplan. Tuurlijk. Dan moeten die bewoners zo goed mogelijk geholpen worden. En dan willen we ook echt zoeken naar hoe we dat zo goed mogelijk kunnen doen, maar daarin geen schijnzekerheid bieden.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter. Maar als ik nou zeg tegen de heer De Feijter dat je die regel ook andersom kunt lezen, namelijk zolang niet blijkt dat die bewoners moeten wijken, hoeft je dus ook niet te helpen met het vinden van een andere woning. Want dat staat er.

De heer Feijter: Nou ja dat is op dit moment niet hoe ik de motie lees. Maar goed ik hoor graag ook nog een reflectie van ja nou ja dat dat is ja oprecht niet wat dat ik eruit ophaal en ik ben al heel benieuwd hoe het college lees. Want die hebben hem uiteindelijk uit te voeren.

De voorzitter: Ik zag nog een interruptie van mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank u wel voorzitter. Mijn vraag is wil de heer De Feijter zeggen in het antwoord dat hij geeft aan de heer Kruijff dat er dus. Dat het dus aannemelijk is dat wellicht de plannen helemaal niet doorgaan en dat alle voorbereidingen die er liggen en alle tijd en moeite die er is in gestoken met alle besluiten die zijn genomen, ook vanuit de vorige raadsperiode. Dat dat misschien niet eens plaats gaat vinden en dat dat een reden is om deze mensen geen zekerheid te bieden.

De heer Feijter: Nee, dat is zeker niet wat ik wil zeggen. Die kans is natuurlijk echt wel aanwezig. Tegelijkertijd is dat gewoon... Niet het moment, is het niet het moment in een proces waar we nu in zitten. Het is zo'n hele puzzel natuurlijk, als raad hebben we een visie voor dit gebied. Uiteindelijk ga je puzzelen van hoe willen we dat dan precies gaan inrichten? Uiteindelijk blijkt daaruit van dit gebied zou daar wel eens goed betrokken bij kunnen worden. Nou daar wordt een ontwerpenbestemmingsplan over gemaakt. Vervolgens gaan we nog in gesprek en uiteindelijk al die informatie gaan we daar integraal hekel aan om dat woord veel te gebruiken. Maar gaan we daar integraal een besluit overnemen als gemeenteraad. Dus is het op dit moment gewoon echt niet aan de orde en er is zeker een kans en die kans ik acht wel reëel. Dat durf ik echt wel te zeggen, dat het wel aan de orde gaat zijn maar dan is dit gewoon niet het juiste moment.

De heer Van der Spoel: Dank u wel. Ik hoor deze woordvoering van de ChristenUnie/SGP zo aan en ik vind dit exemplarisch van voor politici die de problemen wel kennen met het hoofd, maar niet met het hart. En ik hoor letterlijk de uitspraak van deze onzekere situatie moet zo kort mogelijk duren. Wanneer je hiermee wordt geconfronteerd, dan is er een stressperiode van een week is al ongelooflijk lang als je die onzekerheid hebt. Twee weken, een lange maand, een half jaar. Wat vindt de ChristenUnie/SGP een schappelijke periode voor deze stressperiode?

De heer Feijter: Nou voorzitter, ik ben het helemaal eens met de heer Van der Spoel dat elke periode te lang is. We hebben hier een aantal bewoners. Ik heb er ook een aantal zien zitten op de tribune, die hebben een flinke deuk in vertrouwen in de gemeente opgelopen en terecht ook wat ChristenUnie/SGP betreft. Wat wij eigenlijk onze mening scheelt helemaal niet met de indieners van deze motie. Ik heb ook helemaal nog niet gezegd of wij wel of geen steun gaan verlenen aan deze motie. Wat ik wel wil, is dat we in ieder geval niet een motie aannemen vervolgens dat deze bewoners naar huis toe gaan met het idee van nou ja heel vervelend Wvg maar we hebben in ieder geval dit nog, dat over een paar weken blijkt van nou, het is helemaal niet uitvoerbaar. Dat zou ik echt een onrecht vinden tegenover die bewoners, dus we verschillen helemaal niet zo van mening. Ik wil gewoon heel graag horen van het college. Hoe zit het met voor de uitvoerbaarheid van deze motie zoals die in deze vorm voor ligt?

De voorzitter: Wel nog een interruptie van de heer Safranti.

De heer Safranti: Voorzitter. Ik schrik hier gewoon van. Waarom? ChristenUnie/SGP die zit al heel lang in het college en elke keer ook vertrouwd vertrouwt partij. Maar dat ze dan niet achter een motie die dan aangenomen wordt kunnen staan. Dat begrijp ik dan niet. Dat ze dan zeggen van nou ja als de burgers naar huis gaan en dan weten we niet of we het kunnen waarmaken. Daarom zitten we toch hier jongens.

De heer Feijter: Ja. Voorzitter. Een motie is een oproep. Juridisch gezien heeft het helemaal niks te zeggen wat dat betreft, een amendement wel. Daartegen verwachten we vervolgens dat het college het uitvoert. Dat moeten wel realistische verwachtingen zijn. We hebben nou eenmaal, we leven in een rechtsstaat. Daarin hebben we wetten en regels aangenomen. Landelijk. Een lokale wethouder kan niet opeens zeggen we lappen die aan de laars en we gaan zo maar wat anders doen. Ik zou dat echt, ik vind dat echt onrecht doen aan de bewoners die hier ook op de tribune zitten.

Mevrouw Stolk: Ja voorzitter nou ik ben blij met de woorden van de heer... Nee niet... De heer De Feijter maar nou ik weet de feiten. Dan hoeven wij voortaan geen moties meer in te dienen. Dat scheelt ons een hoop werk. Een hoop discussie en aan de andere kant zegt u eigenlijk van al is die motie niet uitvoerbaar, mensen op de publieke tribune uw huis wordt afgenomen. Zoek het uit.

De heer Feijter: Ik ja sorry, ik vind het echt kwalijk voorzitter. We zitten hier allemaal met dezelfde intentie, ik denk dat ik durf echt mijn hand er voor in het vuur te steken dat elk raadslid wat hier zit de pijn voelde, ook bij de vorige commissievergadering waarbij de bewoners hebben ingesproken. We voelen echt die pijn en we willen juist meehelpen denken, meewerken aan die oplossing en daarom denken we juist dat het goed is om te kijken van wat kunnen we nou daadwerkelijk bieden? De wethouder de heer Burger heeft ook een toezegging gedaan om nog een sessie te beleggen waarin we wat dieper ingaan over wat er is mogelijk met ruimhartige compensatie. Wat ons betreft ook om te kijken hoe kan je deze bewoners zo goed mogelijk onafhankelijk begeleiden? Nou ja, het lijkt me niet. Ik vind het niet chique om daar dan langs te gaan wat dat betreft en ik vind het ook echt geen recht doen aan de bewoners.

Mevrouw Schnabel: Voorzitter dank u wel. Dat is waarschijnlijk nu een jaar geleden geweest heeft de SGP ChristenUnie motie ingediend over creatieve oplossingen op de woningmarkt. En op dit moment geeft eigenlijk de SGP/ChristenUnie aan dat de visie boven menselijke belangen gaat. En ik vraag me dan af hoe ziet u dan die motie met creatieve oplossing? Want je zou juist in dit geval moeten zeggen we gaan nu voor een creatieve oplossing omdat we vinden dat deze mensen niet in de kou kunnen staan.

De heer Feijter: Ja waarvan akte en zolang die creatieve ja, zolang die creatieve optie dan ook daadwerkelijk uitvoerbaar is. Ja. Ik ga mijn woordvoering die ik in de commissie afgelopen week heb gedaan niet nog een keer opnieuw doen. Wij delen echt die zorgen en wij willen echt meewerken aan die oplossing. We hebben daar ook onze ideeën over. Ik heb al in de commissie ook eerder aangekaart, bepaalde delen rondom communicatie onafhankelijke procesbegeleider en ja ik weet niet wat er mogelijk is in hoeverre met het voorrang zoeken naar een vergelijkbare woning. Dat gaan we zo meteen horen van de wethouder. Ja, daar laat ik het eventjes bij, anders ga ik mezelf ook herhalen.

De voorzitter: Gaat u verder of was u al klaar.

De heer Feijter: Ja dat even kijken hoor. Nou ja die die laatste vraag dus inderdaad van kun je met voorrang deze bewoners richting een vergelijkbare woning helpen. Nou wat ik heb gezegd wat ons betreft zouden de bewoners en we zouden ze een nog groter onrecht aandoen als we een belofte voorhouden die we niet uit kunnen voeren. Dus we wachten daarover de college reactie af. En ook met betrekking tot precedentwerking. Dank u wel.

De voorzitter: Dank. Dan gaan we naar de CDA fractie, de heer Van der Kruijff.

De heer Van der Kruijff: Ja, dank u wel. Voorzitter. De bewoners van de Weeskinderendijk zijn geconfronteerd met het vooruitzicht dat ze hun huizen uit moeten, dat die huizen moeten wijken voor woningbouw ontwikkeling aan het Maasterras. Dat is besloten we vandaag weliswaar nog niet, maar het toepassen van de Wet Voorkeursrecht Gemeente gebeurt natuurlijk niet voor niets.

En dat is op de voorlichtingsavond ook zo aan de bewoners verteld. Hier komen appartementen, hier komt een busbaan. Ga maar vast op Funda kijken? En van dat vooruitzicht dat je op je mij je huis moet wijken voor nieuwe ontwikkelplannen. Ja. Dat bestemmingsplan moet inderdaad nog worden vastgesteld, het concept volgende maand. Daarvan zijn bewoners begrijpelijkerwijs erg uit hun doen en dat is voor hen een berg waar ze niet overheen kijken. Voorzitter ik heb de afgelopen week met meerdere bewoners meerdere malen een diepgaand gesprek gehad en dat was behoorlijk aangrijpend. En dat heeft het CDA doen inzien dat wij als raad concreet moeten uitspreken dat wij hen niet aan hun lot overlaten en dat wij hen willen helpen in deze situatie. En dat heeft voor ons geleid tot het mee indienen van deze motie om voor een om voor hen iemand aan te stellen die onafhankelijk is en empathisch is en die hen helpt in voor deze hen zo aangrijpende ontwikkeling. En als het inderdaad zijnertijd, zo blijkt te zijn dat hun huizen moeten wijken, dat we dan ruimhartig moeten zijn voor hen en ook hen actief en een jaar met voorrang moeten helpen bij het vinden van een nieuwe woning. En dat wil niet zeggen dat bewoners daar geen eigen verantwoordelijkheid in hebben, maar het is toch alleszins redelijk en getuigd van behoorlijk bestuur als je bewoners die de dupe worden van op zich vanuit het algemeen belang best gezien verantwoorde besluiten, maar als je hen helpt bij het oplossen van nadelige consequenties die dat voor hen heeft. Voorzitter tenslotte moet me van het hart dat ik me niet comfortabel voel bij onze coalitiegenoot op dit punt, dat vooral de VVD ons als coalitiegenoten afgelopen dagen maar bleef bestoken en tot op het laatst onder druk heeft gezet. En dat ging steviger dan we vinden het gevaarlijk en het is wat voorbarig en misschien niet uitvoerbaar zoals het hier vandaag in de raad klinkt. Waarom wij bewoners...

De voorzitter: Interruptie van de heer Noldus.

De heer Noldus: Ik vind het nodig om hierop te reageren, want we hebben afgelopen weekend best veel contact gehad. Dat onderschrijf ik. En dat vooral het idee om tot een tekst te komen waar wij ook denken dat er ook uitvoerbaar, die uitvoerbaar is en nou goed dat dat brengt me een beetje op hetzelfde punt. Want de heer Van de Kruijff die spreekt nogmaals over het met voorrang helpen. En ik ben toch wel benieuwd hoe het CDA daaraan invulling aan wenst te zien. Want nogmaals we hebben hier veel over gesproken. Ik heb niet het idee dat er druk is geweest. We hebben vooral gekeken in welke teksten zijn er nou te maken met elkaar die recht doen aan de het vraagstuk wat ligt, wat ook recht doet aan hetgeen ingevuld kan worden. Een goed als daar dan op andere manier mee omgegaan wordt of geïnterpreteerd wordt, is dat heel vervelend. Maar ik vind dat wel gek omdat hier nu nou zoals als dusdanig neer te leggen.

De voorzitter: Mijnheer Van de Kruijff.

De heer Van der Kruijff Voorzitter. Ik heb geen namen genoemd en ik heb uw naam niet genoemd, ik heb gewoon de VVD genoemd en dat zijn er meerdere geweest die bij diverse gelegenheden tot een half uur voor aanvang van deze gemeenteraad die dat gedaan hebben. En ik ga geen namen noemen. Maar het gebeurt wel.

De voorzitter: Maar zullen we proberen weer even tot het onderwerp te komen.

Mevrouw Stolk: Ja voorzitter ik wil hier toch nog even... Ik wil mijnheer Van de Kruijff hier evenwel in ondersteunen, want ook ik ben de afgelopen twee dagen bestookt met mails en ik vind het echt van laffe achterkamertjespolitiek spelen om ... Wij hebben een motie gemaakt en de VVD is degene geweest, die in alle fractiekamers is geweest om te zeggen, jullie moeten die motie of we kunnen die motie niet uitvoeren, jullie moeten die motie niet mee indienen. Ik vind dat vuile, vieze achterkamertjespolitiek.

De heer Noldus: Voorzitter, ik heb hier ik heb hier openlijk in deze vergadering, mijn zorg uitgesproken over de formulering van het dictum, zoals die geformuleerd is hè. Dus wat wordt hier nu gevraagd? Ben ik heel eerlijk. Ik hoor hier van vier verschillende partijen die deze motie indienen, allemaal een verschillende interpretatie, van wat zij lezen in het dictum. Over hoe dan met voorrang en hoe de ondersteuning eruit moeten zien hè. Dat is waar wij naar op zoek zijn. Welke verwachting ligt er bij de indieners van deze motie? En ik kan u vertellen, die is niet eenduidig onder de indieners. Dat zou voor mij ook een belangrijke zorg zijn. Wordt dadelijk wel wellicht, een motie aangenomen? Nou, volgens mij, zijn er binnen deze tekst tien verschillende gedachten, hoe dit zou moeten zijn. En daar hebben we geprobeerd, om tot een beter interpreteerbaar stuk tekst te komen. Dan weten we het ook, waar we het over hebben. Dat is waar we het over gehad hebben.

De voorzitter: Dank. Ik stel voor, dat we zo meteen over vijf minuten gaan schorsen, want daar lijkt iedereen wel aan toe.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter.

De voorzitter: Nee, ik ben nog heel even bezig.

De heer Van der Kruijff: Mag ik mijn termijn nog afmaken, voorzitter?

De voorzitter: Ik ben nog heel even bezig. Ik stel voor, dat we zo meteen over vijf minuten gaan schorsen, want daar is iedereen volgens mij wel aan toe. Ik stel ook voor, dat we proberen met elkaar, het debat een beetje netjes te houden. En ons tot de inhoud te beperken, van de zaken die voorliggen en wat er achter de schermen gebeurt. Ik kan me niet aan de indruk onttrekken, dat er bij alle onderwerpen die hier de revue passeren, achter de schermen wordt gesproken door oppositie, door coalitie onderling. Dat gaat gewoon zo. En als u zich daarin bedreigd voelt, dan hoor ik het graag. Maar dan hoor ik dat liever niet in het debat, daar hoor ik graag vooral de inhoud voorop staan.

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De voorzitter: Ja, mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Ik wil daar toch even op reageren. Want u zegt van ja, weet je, ik hoor dat dan niet graag in het debat. Maar het debat wordt hier gevoerd.

De voorzitter: Zeker, maar wel over de inhoud.

Mevrouw Stolk: En als wij constant of als ik hoor van fracties, dat ik terug hoor ja, ze zijn hier geweest en of we die motie niet mee in willen dienen, dat vind ik laf. Dat je met een motie naar een andere ...

De voorzitter: Oké, maar ik heb net, mevrouw Stolk, ik heb u gehoord. Ik heb u gehoord, dat u dat laf vindt. Dat, maar dat weten we nu.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, mag ik even uitpraten?

De voorzitter: Nee, dat mag niet.

Mevrouw Stolk: Waarom niet?

De voorzitter: Omdat ik dat zeg. Punt. Ik ben voorzitter. Ik heb al eerder aan u uitgelegd, dat ik hier geacht word de orde van de vergadering te bewaken. We hebben het over een onderwerp, we doen de mensen op de tribune, de mensen thuis en elkaar geen recht, als we met dit soort ...

Mevrouw Stolk: Dus u ontnemt mij nu het woord?

De voorzitter: Nou, wel als u dat blijft voeren, ja.

Mevrouw Stolk: Nee, u ontnemt nu mij het woord.

De voorzitter: Nee, ik heb, ik doe net een ordevoorstel, voor de rest van het verloop van deze vergadering. Als u daar zich niet in kunt vinden, dat kan. Maar ik ga toch nu gewoon aan de heer Van der Kruijff vragen, of hij zijn betoog kan afmaken en zich daarbij kan beperken, tot de inhoud van het voorstel, dat voorligt. De heer Van der Kruijff, gaat u verder.

De heer Noldus: Voorzitter. Voorzitter.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, ik had het woord, begreep ik van u. Dus ik ga maar verder.

De heer Noldus: Ja, voorzitter, we hadden nog een inhoudelijke vraag gesteld. Ik van, dus ik ga maar verder. Voorstel hadden nog een inhoudelijke vraag gesteld.

De heer Van der Kruijff: Ja, ik zal daarop ingaan, mijnheer Noldus. U had gevraagd, wat betekent dan met voorrang helpen? Het dictum van de motie vult inderdaad, een heel aantal dingen niet in. Dat is niet toevallig, dat is met opzet. Omdat we het college ook de ruimte willen geven in de uitvoering, een invulling te geven, die past bij deze strekking. Bij de strekking met voorrang betekent, dat bewoners niet achteraan in de rij staan, als er wat moet gebeuren. Maar mogen rekenen op enige snelheid en actie. En helpen betekent, dat je ze terzijde staat, niet dat je alles overneemt. Voorzitter, ik zal mijn woordvoering afmaken. Ik heb niet gezegd overigens, dat ik me bedreigd voelt.

Ik heb gezegd, dat ik me oncomfortabel voel en dat komt, omdat er anders wantrouwen uitspreekt naar de bewoners, die ook mogelijk misbruik van deze regeling zouden kunnen maken. En vanuit wantrouwen vertrekken, is niet een bestuursstijl, die het CDA voorstaat en ook niet verwacht van dit college en ook niet van deze coalitie. Ja, als je bewoners helpt, ik zal mijn zin afmaken, dan ben ik bij de punt voorzitter. Ja, als je bewoners helpt, vergt dat ook een eigen inspanning en verantwoordelijkheid, van deze bewoners en het CDA wenst daarop te vertrouwen.

De voorzitter: Dank. Heer Noldus bij interruptie.

De heer Noldus: Ja, voorzitter op dit punt, meer specifiek omdat de heer Van der Kruijff net de VVD noemt. Dit is niet iets, wat ik vanuit de VVD herken, dus daar neem ik in die zin, dan ook afstand van.

De voorzitter: Oké, dank. Dan hebben we daarmee de termijn van het CDA gehad. Ik zie dat het één voor zes is. Ik denk dat het verstandig is, om nu de vergadering te schorsen. We zien elkaar om acht uur en dan gaan we verder met de inbreng van PvdA. Vergadering is geschorst. Geachte leden van de raad, mensen op de publieke tribune, mensen die thuis meekijken, van harte welkom terug. De vergadering is heropend. We waren bezig met de motie over het toepassen Wet voorkeursrecht gemeenten Weeskinderdijk. We waren bij de eerste termijn van de raad en de partij die nu het woord krijgt voor de bijdrage, is PvdA. Het woord is aan mevrouw Schnabel, ga uw gang.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel, voorzitter. Ja, er is al heel veel over gezegd. Ook enigszins met verbazing en ook verbijstering wel, geluisterd naar zo'n open motie eigenlijk, waar we nog met elkaar over kunnen doorpraten. Dat daar vooral met name naar het eerste punt, van wordt gezegd, dat dat niet mogelijk is voor sommige partijen. SP gaf net ook of de heer Portier gaf net ook al aan, moeten we dit wel willen, als er geen oplossing is voor deze mensen? We vinden het ja, bizar, dat we juist deze mensen nu niet gaan helpen, omdat we vinden, dat daar nog niet de tijd voor is. En wat net ook al werd aangegeven, de stress kan zo groot zijn. Daar moet nu een oplossing voor gevonden worden en deze mensen moeten inderdaad, geholpen worden door ons. En ja, nou ja, daar wil ik het even bij laten.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan ga ik naar de Partij voor de Dieren.

De heer Venderbos-Lambinon: Voorzitter, bij ambitieuze woningbouwplannen is het vaak onvermijdelijk, dat er woningen gesloopt moeten gaan worden. Zeker als de grond schaars is, zoals in onze gemeente. Voor de plannen van het Maasterras is dit niet anders. Om te voorkomen dat de vierenvestig woningen aan de Weeskinderdijk-Oost in handen vallen van speculanten, heeft de gemeente ervoor gekozen, om gebruik te maken van de Wet voorkeursrecht gemeenten. Gezien de bouwambitie is het een te rechtvaardigen keuze. Echter, de bewoners voelen zich door de gemeente onder druk gezet en in de steek gelaten. Als gemeente hebben wij een zorgplicht aan onze inwoners toe en we moeten nu al de intentie uitspreken, om de bewoners te helpen en te ondersteunen, in deze voor hen ontzettend vervelende en ondoorzichtige situatie.

Hoe anders zijn de rechten van huurders bij sloop of renovatie van hun woning? Zij hebben recht op een herhuisvesting in een vergelijkbare woning, een verhuiskostenregeling en ondersteuning bij het vinden van een nieuwe woning. De Partij voor de Dieren is van mening, dat de bewoners van de Weeskinderendijk-Oost op een gelijkwaardige manier, ondersteund moeten worden. Daarmee moeten wij niet wachten, tot het bestemmingsplan in werking treedt. We zitten nog lange tijd in onzekerheid. Hoe zouden wij het zelf vinden, als we in deze situatie zouden zitten, om ons thuis te verliezen en elders opnieuw van een huis een thuis te moeten maken? De gemeente heeft een verantwoordelijkheid, om deze onzekerheid zo kort mogelijk te laten duren en de bewoners te begeleiden en ondersteunen, naar een nieuwe woning. De Partij voor de Dieren dient de motie Wees behulpzaam en ruimhartig voor de bewoners van de Weeskinderendijk, dan ook mee in. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar DENK, de heer Safranti.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, deze bewoners zijn al heel lang aan hun lot overgelaten. Misschien wel aan een lijntje gehouden. Als we jaren terugkijken, dan merken we dat allemaal wel op. Wat ons betreft, moeten we geen minuut langer wachten en deze burgers zo snel mogelijk helpen. Daarom hebben we de motie mede ingediend en zijn wij eens, met de woorden van mevrouw Stolk van de VSP en eerder gestelde vraag van mevrouw Koene van Gewoon Dordt. Daarbij wil ik het laten.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar Gewoon Dordt. Mevrouw Koene, ga uw gang.

Mevrouw Koene: Dank, voorzitter. Voorzitter, dit is best natuurlijk een lastig verhaal. Mijn collega Kleinpaste, die heeft mij een beetje op de hoogte gebracht, van wat er in de commissie is besproken. Ik heb van hem begrepen eigenlijk, dat door de wethouder een aantal toezeggingen zijn gedaan. Waar je zeg maar als je vertrouwen hebt in het college, best wel mee uit de voeten zou kunnen. Dus ik vind het jammer, wat er allemaal gebeurt. En ook zeg maar de emotie hè. Want er is, een hoop emotie zit erbij. Dat snap ik ook wel, want het is natuurlijk wel je huis waar het omgaat. En we hebben ook op onze website gezet zo van, daar zouden wij ook voor knokken. Tegelijkertijd is het ook niet geheel onverwachts, dat we in dat gebied iets willen gaan doen. Even concreet, vanuit de motie denk ik, dat met name het vragen om iemand, die als aanspreekpunt kan gelden voor de bewoners daar ...

De heer Van der Kruijff: Voorzitter.

Mevrouw Koene: Nou, ik wil graag even mijn zin afmaken, dat we dat een goed idee vinden. En dat dat denk ik, ook wel iets zou kunnen zijn, ja, waar ook mee aangegeven kan worden van, wij nemen als gemeente deze mensen serieus.

De voorzitter: Bij interruptie, de heer Van der Kruijff, ga uw gang.

De heer Van der Kruijff: Ja, voorzitter. Mevrouw Koene zei, de bewoners hadden dit toch kunnen zien aankomen. Het is echter zo, dat tot niet zo heel lang geleden zeg maar, voor de Mecanoo-plannen en die zijn er nog niet zo heel lang, deze straat, deze Weeskinderendijk buiten de scoop van de ontwikkeling van het Maasterras lag. Bij de stadslabs, waar ook een aantal bewoners in geparticipeerd hebben, zat dit ook nog buiten de scoop. Dus mensen die vier jaar geleden hier een huis gekocht hebben, waren echt terecht in de veronderstelling, dat dit niet in het gebied lag. Dus het is nog niet zo lang voor ze bekend.

Mevrouw Koene: Nou, voorzitter, dat ontken ik niet. Maar volgens mij is het zo, dat we met elkaar best in staat zijn en de wethouder voorop, om te gaan kijken hoe we deze situatie, nu het beste aan kunnen gaan pakken. Ik meen, dat mijnheer De Feijter ook al had aangegeven, dat communicatie niet het sterkste punt is geweest, van het college op dit gebied. Dat blijkt hier ook wel uit hè. Dus dat niet op, de mensen niet genoeg op de hoogte waren, van wat er zou gaan gebeuren. Maar dat er iets in dat gebied zou gaan gebeuren, dat is, dat heeft ook te maken gehad destijds, met de aankoopprijs bijvoorbeeld van de panden. Ik wil het daar niet helemaal mee wegwuiven. Maar goed, belangrijk is dus en dat is volgens mij ook toegezegd door de wethouder, dat er een goede hè, hoe noem je dat, een ruimhartige marktconforme waarde voor de huizen kan worden betaald. Volgens mij is dat al toegezegd en ja, met betrekking tot voorganger enzovoort. Ja, ik ben gewoon ook heel nieuwsgierig, wat de wethouder op dit punt heeft te zeggen. Want echt, ik heb echt van de heer Kleinpaste begrepen, dat het in de commissievergadering best allemaal op een goede manier verlopen is. Sterker nog, mijnheer Van der Kruijff, ik heb begrepen, dat er ook door u is gezegd eigenlijk, aan de hand van de discussie, dat het, dat u daar helemaal geen moties voor nodig had. Dat u er vertrouwen in had, dat het goed zou komen. Ik denk dat inmiddels zo is, door gesprekken die de heer Van der Kruijff gevoerd zal hebben, dat dat veranderd is. Natuurlijk, dat is prima hè, dat dat kan natuurlijk altijd. Maar het geeft wel aan, dat er ook bij de heer Van der Kruijff dus al best wel een beetje ja, toch ook wel een soort wetenschap was, dat de wethouder ervoor zou gaan zorgen, dat het ook in orde zou komen ten aanzien van de bewoners.

De voorzitter: Dan is er een interruptie van de heer Schalken.

De heer Schalken-Den Hartog: Ja, voorzitter, dank u wel. Richting mevrouw Koene van Gewoon Dordt. U geeft aan, dat u er inderdaad vanuit gaat, dat een ruimhartige aankoopregeling of zoals u het noemde, dat dat belangrijk en vanzelfsprekend is. Maar kunt u zich ook voorstellen, dat het in deze situatie gezien ook de huidige woningmarkt, volstrekt niet voldoende is, om voor die mensen daarmee dan ook weer een gelijkwaardig huis, terug te kunnen kopen of huren.

Mevrouw Koene: Nou, voorzitter, even via u. De heer Schalken stelt mij een vraag, waar ik niet één-twee-drie antwoord op kan geven, want ik zit niet in de makelaardij. Dus moet ik erop vertrouwen, dat hoe de gemeente met dit soort dingen omgaat, hoe het college, maar ook de ambtelijke organisatie hiermee omgaat.

Met name zeg maar, met wat wij vanuit de raad hierop meegeven, hoe belangrijk we het vinden, dat er voor de bewoners gekeken wordt, hoe dit het beste opgelost kan worden. Ja, voor mij is dat voldoende.

De voorzitter: De heer Schalken. Ik hoorde nog iemand net, die een vraag wilde stellen. Mevrouw Pichel, ga uw gang.

Mevrouw Pichel: Dank u wel, voorzitter. Het klopt en wat mevrouw Koene zegt over, dat tijdens de laatste vergadering door de wethouder, een toezegging is gedaan. Zijn verschillende dingen gezegd en verschillende toezeggingen gedaan. Als ik dan even spreek voor mijn partij of mij persoonlijk, dan zou ik daar ook best wel vanuit kunnen gaan, dat die intentie er is en dat ik dat vertrouwen, ook kan uitspreken. Alleen, met wat er mis is gegaan en ook voor deze bewoners, bent u dan ook van mening, dat deze bewoners er ook maar gewoon vanuit moet moeten gaan, dat het wel goed komt? Ongeacht, dat wij wellicht het vertrouwen zouden kunnen hebben of de intentie kunnen aannemen. Kunt u het met me eens zijn, dat dat voor deze bewoners wel anders is? Aangezien zij ook wel het een en ander hebben meegemaakt.

Mevrouw Koene: Ja, ik moet er even over nadenken, voorzitter. Het was een hele lange vraag. Dus ik weet eigenlijk helemaal niet zo goed, wat u nou precies concreet van mij wil, mevrouw Pichel. Kan u misschien de vraag nog even ...

Mevrouw Pichel: Natuurlijk kan ik dat.

De voorzitter: Ga uw gang.

Mevrouw Pichel: Nou, wat inderdaad mijn vraag is, is het klopt, dat de wethouder toezeggingen heeft gedaan. Dat zou voor wellicht mijn partij of andere partijen, ook voldoende zijn. Maar kunt u het zich voorstellen, dat voor deze huiseigenaren, het wellicht niet voldoende is? Met name ook gezien, wat zij hebben meegemaakt deze periode. En dat een toezegging van de wethouder, dat het wel goed komt, dat dat niet voldoende is. Met name ook de gedachte, dat wellicht wanneer dit gaat spelen over een paar jaar, deze wethouders er misschien ook niet eens meer zijn.

Mevrouw Koene: Ja, nee, maar ik snap nu wat mevrouw Pichel zegt, voorzitter. En dat is denk ik ook waarom ik zei, eerder al, dat ik het belangrijk zou vinden, dat er iemand komt bij wie de bewoners terecht kunnen. Dus dat is één bullit van de motie, die er dan voor gaat zorgen zeg maar, dat die communicatie op gang komt, tussen het college en de bewoners. Ik denk ook, dat de bewoners misschien ook wel een heel klein beetje vertrouwen kunnen hebben in de wethouder. Maar misschien dat ik dan de wethouder teveel positie geef. Dat, geen idee. Bedoel, ik heb geen aandelen in de Burggraaf BV dus. Ik heb echt wel het idee, dat we het serieus moeten nemen hè. Dat zei ik daarnet ook al. Het is niet zomaar iets, maar ik denk wel, dat we ook wel verder moeten. En in die zin, vindt Gewoon Dordt het toch belangrijk, om die WVG erop te leggen.

De voorzitter: Goed, dank u wel. Dan gaan we naar de overkant. Op ons Eiland, de heer Gündogdu, ga uw gang.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dank u wel. Zonder in herhaling te vallen, van al die wijze woorden die onze collega's hebben uitgesproken, om deze bewoners empathisch tegemoet te komen, voorzitter. Ik heb diverse keren vanavond of vanmiddag en vanavond gehoord, we gaan de bewoners echt helpen. Nou, daar gaan wij zonder meer vanuit. Maar waaruit bestaat dat hulp überhaupt? Dat is die grote onzekerheid waar wij als raad, maar ook zeker de mensen, die vanavond aanwezig zijn op de publieke tribune, te maken mee hebben. Voorzitter, immers, zij zitten in een zeer onzekere situatie en dat betekent ook, direct ingreep op de bestaanszekerheid. Een bestaanszekerheid is een waardevol ding, die wij vanuit de gemeente zeker ook moeten kunnen garanderen, naar deze bewoners. Eenvoudigweg omdat zij een woning hebben, waar ze straks van, nu al van weten, dat het moet verkocht worden. Waar gaan ze naartoe? En dat is die empathische vraag die vanuit deze bewoners, richting deze gemeenteraad wordt gesteld van, denk met ons mee en plaatst u zich alsjeblieft ook, u in ons plaats. Voorzitter, dit is overigens niet de eerste keer, want al deze woningen zijn althans een deel daarvan, zijn een aantal jaar geleden gekocht door de gemeente. Met de wens, om dat ooit eens te ontwikkelen en vervolgens is dat niet doorgaan. Vervolgens staan we weer aan de vooravond, om deze woningen weer op te kopen. En er moet wel een goed verhaal zijn, richting deze bewoners, waarom dit ten eerste zo is ontwikkeld. En ten tweede is ook, dat empathisch vermogen, hoe dat de gemeente vorm wil geven. Daar denken wij graag in mee, voorzitter en we verwachten dus ook, straks een goed verhaal richting, vanuit het college richting de raad.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Portier, namens de SP.

De heer Portier: Voorzitter, ik zal om te beginnen, ingaan op het gedachtestreepje één hè? Of het eerste punt, van wat gevraagd wordt in de motie. Dat is namelijk om bewoners tegemoet te komen. Om ze met enige voorrang en actief te helpen, bij het vinden van een gelijkwaardige woning. Waar de partijen ChristenUnie-SGP, VVD en GroenLinks gezegd hebben, dit is gewoon onmogelijk. Dit is niet realistisch. Hier kunnen we niet aan beginnen. We vragen het onmogelijke van het college. Ja, op moment, dat je natuurlijk jarenlang een beleid voert hè van het afbreken van betaalbare woningen, alleen maar dure woningen neerzetten, et cetera. Dan wordt het inderdaad heel lastig hè, om mensen te helpen aan een goedkope vervangende woning hè. Als je hun bestaande woning hè, waar ze met veel plezier gelukkig zijn en in wonen, af gaat breken. Laten we ons geen rad voor ogen draaien hè. Het voorstel wat gedaan wordt hè, voor het vestigen van het Voorkeursrecht, is een eerste stap op weg naar sloop en onteigening hè. Of onteigening en sloop, in die volgorde. Ik denk, dat we een keer af moeten in deze gemeente hè van, dat we gebieden die we willen herontwikkelen, dat we die als een blanco gebied op de kaart zien, waar helemaal niks is hé. Maar waar we dus wat er is, rücksichtslos aan de kant kunnen vegen hè. Inclusief de mensen, die daar wonen. Op het moment, dat je zelfs niet een optie of een uitzicht kan bieden op enige hulp hè, bij het vinden van een andere plek, moet je gewoon überhaupt aan deze ontwikkelingen niet te beginnen. En ik weet, dat we het alleen over de motie gaan hebben hè. Maar dit is ook al iets van, bedenk of je überhaupt wel voor het hele voorstel wil gaan stemmen.

Maar goed, als je al over zou willen gaan, als je al over zou willen gaan tot onteigening en tot sloop, waarvoor deze ja, voorstel hè tot Voorkeursrecht een eerste stap is hè, dan moet je mensen een alternatief bieden. Dat betekent naar mijn idee hè van, oké, we gaan dit gebied helemaal opnieuw ontwikkelen. Er zouden weer ook betaalbare, wat dat dan ook moge betekenen, woningen komen. Oké, bouw dan eerst die woningen en bied dan in de eerste plaats, en regel dat met de projectontwikkelaars, de mensen een vervangende woning aan in dit gebied. Als je dat niet kan doen, moet je hier gewoon niet aan beginnen. En hou dan ook rekening met, dat je op moet vangen hè, dat nu bijvoorbeeld hè zeg maar volgens de Wet Voorkeursrecht gemeenten, wordt de marktwaarde van de woning vergoed worden. Ja, ik weet wel, hoe dat gaat. Straks komt er een taxateur, die zegt van nou, deze keuken is wat gedateerd en de badkamer is niet meer bij de tijd, enzovoorts hè. Dus je woning is laten we zeggen, tweehonderdvijftigduizend euro waard. Maar als mensen daarna naar een nieuwe woning willen, van een gelijke oppervlak, misschien met ook een tuintje erbij, dan is het van ja, maar deze kost vierhonderd, vijfhonderdduizend euro. Maar zelfs als je een gelijkwaardige woning aan zou kunnen bieden voor een gelijke prijs, dan zegt er misschien een hypotheek eigenaar van ja, tien jaar geleden kon u een hypotheek krijgen van tweehonderdvijftigduizend euro, maar in de huidige situatie niet meer. Hoe gaan we dat voor mensen opvangen? En als je op al deze vragen geen antwoord kan geven, bedenk dan of je hier überhaupt aan moet beginnen. Maar als je daar toch aan wil beginnen, bedenk dan hoe je de klappen voor de bewoners opvangt. Dank u wel.

De voorzitter: Dank. Dan gaan we naar ...

Mevrouw Koene: Voorzitter?

De voorzitter: Bij interruptie, mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Ja, ik heb even nog een vraag aan de heer Portier. Kan hij zich ook voorstellen, dat tenminste, ik weet dat niet hè. Bedoel, want ik heb daar geen huis dus. Maar hij heeft het nu over een prijs van bijvoorbeeld tweehonderdvijftigduizend euro. Heeft de heer Portier ook een idee, voor welke prijs die huizen gekocht zijn?

De heer Portier: Het maakt mij niet uit, voor wat die huizen gekocht zijn. Het zijn huizen, waar mensen nu met plezier in wonen en graag in willen blijven wonen. En op moment, dat je dat afneemt, moet je kijken naar de prijs van, wat is de vervangende woning hè, die zij zouden moeten neerleggen.

Mevrouw Koene: Ja, nee, zeker, voorzitter. Dat ben ik met de heer Portier eens. Alleen, als de wethouder aangeeft, dat er een marktconforme waarde wordt gegeven, dan is het toch zo, dat dat dan gebeurt?

De heer Portier: Wat ik u duidelijk probeerde te maken, mevrouw Koene, is, dat een marktconforme waarde geen oplossing biedt of zal bieden, voor de meeste van die bewoners.

En waar ik dan ook nog wel even op wil wijzen is, dat zelfs die marktconforme waarde, die geen oplossing biedt voor de bewoners, dat als we dat voor vierenzeftig huizen neer moeten gaan leggen, dat dat gelijk ons al tien miljoen of twaalf miljoen of zestien miljoen hè, in die orde van grootte in ieder geval, gaat kosten. Wat betekent, dat we de eerste bedragen voor de ontwikkeling van het gebied, voor de ontwikkeling van betaalbare woningen, al kwijt zijn nog voordat, we vierenzeftig betaalbare woningen gaan slopen. Die we dan weer vervolgens, weer terug moeten gaan bouwen.

De voorzitter: Dank. Ik hoor bij verschillende partijen in dit debat, op verschillende momenten, wat emotie. Maar ik wil toch iedereen verzoeken, om via de voorzitter te spreken, want dat hoor ik heel veel mensen niet doen. Dan gaan we naar de overkant. Mevrouw Pichel, Forum voor Democratie.

Mevrouw Pichel: Dank u wel, voorzitter. Ik heb deze gebiedsontwikkeling nooit in de weg willen staan. Sterker nog, ik ben gewoon voorstander van de plannen. Natuurlijk weet ik, dat het voor de gecreëerde woningnood is en dat het hele plan groener is, dan me lief is. Maar ach, samen moeten we er iets van maken. Ook heb ik al vrij vroeg in het proces, iets gezegd over de Weeskinderendijk. Hou rekening met de Weeskinderendijk, ga er op een eervolle manier mee om in het proces. Anders houdt het de ontwikkeling tegen. Dat heb ik meerdere keren bij verschillende collegeleden en in de commissies, aangegeven. Wordt een aantal keren een argument genoemd. Het algemeen belang versus persoonlijk belang. Wanneer we met het algemeen belang bedoelen, dat er een massale stroom van mensen op gang is gebracht, door oorlogsdrijf en onkunde van diverse wereldleiders, waardoor wij extreme toename van de bevolking en dus woningen tekort komen, omdat tegen al die mensenstromen niet op te bouwen is. Dan snap ik niet, dat u durft te spreken van algemeen belang. Het algemeen belang is allang de deur uit en we zijn nu alleen nog maar aan het dweilen met de kraan open. Er is een enorme krapte op de woningmarkt en we zullen als gemeente moeten bouwen. Maar laten we niet doen alsof dat is, omdat we opkomen voor de belangen van Dordtenaren. Zoals het college al vaker heeft gezegd, er is een woningopgave en dat is een direct gevolg van het immigratiebeleid van het kabinet, van de afgelopen decennia. En ik snap echt, dat iedereen dit met de beste bedoelingen wil oplossen. En daarom hou ik ook van jullie. Maar een gevolg van slechte landelijke beleidskeuzes, zou niet het probleem moeten worden, van een groep hardwerkende Dordtenaren. Laat desnoods het Rijk maar compenseren, want we betalen er genoeg aan. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar de Fractie van Waardhuizen, de heer Stam.

De heer Stam: Dank u wel, voorzitter. Ja, wij hebben het vraagstuk echt in twee delen opgeknipt. Het allereerste deel is de WVG en het tweede deel is, het belang van de bewoners. En als ik met dat eerste mag beginnen, wij zien echt wel het belang van het toepassen van die WVG. Omdat je als gemeente zeker niet in de positie wil komen te verkeren, dat woningen opgekocht worden door ontwikkelaars, die je voor drie dubbele prijzen zou moeten terugkopen. En wat ook vertraging is op trajecten. Wij zien natuurlijk ook wel de ontwikkeling, die gemaakt moet worden met betrekking tot bouwplannen.

Dus ook op het Maasterras. We zien echter wel een aantal hiccups en dan kom je op die bewoners. De snelheid die wordt nagestreefd, heeft wel enkele keerzijdes en die raken de bewoners en in veel gevallen, heel hard. Onze gemeente heeft de afgelopen jaren, best wel een wispelturig beleid gevoerd, met betrekking tot zeker die woningen aan de Weeskinderendijk. Eerst opkopen dan terug verkopen en nu weer kopen en dan nu ook nog de WVG doe passen. Wij overwegen nog steeds om in te stemmen met de WVG, maar we willen wel, dat er een keurig nette oplossing wordt gevonden, voor die bewoners. En net in de pauze hebben we nog even gepraat, met een gerelateerde aan een bewoner. Die zei van ja, weet je, er wordt nu ingezet op een makelaar, maar er is natuurlijk wel een heel palet mogelijk aan oplossingen, die je zou kunnen bieden aan bewoners, om ze te ondersteunen. En wij hebben ook in de commissie de woorden gehoord van de wethouder hè, toezeggingen. Dat heeft hij ook met standplaatsen gedaan. Dus dat vertrouwen is er wel, maar controleren is in sommige vallen beter. Dus wij vragen nu voor een definitief standpunt, aan de wethouder van, hoe ziet u dan die hulp, hoe wilt u die inkleden? En hoe gaat u nu zorgen, voor vertrouwen bij die bewoners, dat er een nette goede oplossing komt? Want het is natuurlijk ook altijd nog zo van, op moment dat je, als één partij zegt van, tegen bewoners van, wij gaan een regeling toepassen, dus u bent binnen een bepaalde periode uw huis kwijt. Maar tegelijkertijd zeg je dan dezelfde persoon, we gaan u wel helpen. Ja, ik kan me heel goed voorstellen, dat de mensen dan denken, ja, maar jij zit wel aan die ene kant. Je zegt dat wel, maar hoe ga je dat dan doen? Dus wij vragen nogmaals aan de wethouder van, hoe gaat u die mensen helpen? Hoe ziet u dat idee? Dan kunnen wij ons definitief standpunt bepalen. Dank.

De voorzitter: Dank. Ik zag al enige tijd een interruptie van de heer Portier. Ga uw gang.

De heer Portier: Ja, voorzitter, eenvoudige vraag aan de heer Stam. Begrijp ik goed, dat als de wethouder u nu het, u niet het vertrouwen geeft of het college u niet het vertrouwen geeft, dat de bewoners geholpen gaan worden, dat u alsnog overweegt inderdaad, tegen het voorstel voor de WVG te stemmen?

De heer Stam: Ik heb al aangegeven, dat wij in principe gewoon voor de WVG zijn. Omdat we ook de brede noodzaak in onze stad zien, dat er gewoon extra huizen moeten komen. Maar wat we wel zien of je WVG toepast of niet, want je kan ook normale processen lopen, die woningen moet je opkopen, om die ontwikkeling daar te kunnen maken. En het enigste wat wij vragen via de motie, zorg voor een keurige oplossing voor die bewoners. Daar heb ik net al een aantal voorbeelden bij genoemd. Ik vraag nu enkel en alleen aan de wethouder, als je die oplossing ziet, heeft u nog een breder palet waarmee je die bewoners gerust kan stellen, dat er een nette oplossing komt?

De voorzitter: Dank. Dan gaan we naar de heer Van der Spoel, tot slot. Ga uw gang.

De heer Van der Spoel: Dank u wel, voorzitter en ik kan het kort houden. Want ik begrijp dat het nodig is, om deze WVG toe te passen. Maar ik ben ontzettend blij, dat er een meerderheid is voor de motie, die op initiatief van de VSP is ingediend. Verder sluit ik me ook aan, bij de woordvoering van de VSP en van het CDA. Dankjewel.

De voorzitter: Hartelijk dank. Daarmee hebben we de eerste mijn van de raad gehad. Wil ik overgaan, naar de eerste termijn van het college. Wethouder Burggraaf heeft het woord, ga uw gang.

De heer Burggraaf: Ja, goede pasje. Ja, dank u wel voorzitter. Waar zal ik beginnen? Ik heb toch wel met enige verbazing naar het debat geluisterd. Tegelijkertijd, ook wel herkenbare dingen gehoord. En dat is om te beginnen, dat ik tot nu toe in het hele traject, die we hebben met het Maasterras en de gebiedsontwikkeling daar voor de stad, die natuurlijk al teruggaat naar de vorige periode, ik eigenlijk op een enkele partij na, grote steun heb gezien voor de ontwikkeling, die we met de stad willen maken. En een oprechte overtuiging van eenieder, om te moeten werken aan de stad van de toekomst voor onze Dordtenaren. Dat ze daar een plekje kunnen vinden om te gaan wonen. En voor je stad, die zo'n mooie historische binnenstad hebt. Maar als je dan die binnenrijdt, ja, nu door een soort betonnen woestenij rijdt, maar dat je dan vervolgens ook de kwaliteit krijgt, die onze stad verdient. Een nieuw stukje Dordrecht, met een nieuwe kwaliteit waar we later ook, trots op terug kunnen kijken. En dat is een, ook iets wat ik echt in de stad heel veel gemerkt heb, toen die visie gepresenteerd werd, dat heel veel Dordtenaren in ieder geval mij, maar ik denk velen van u ook, heeft aangesproken. Ik kan me ook nog herinneren, in de buurt die daartegenaan zit, die zeiden, goh, wat een hele mooie plannen liggen daar voor de stad. En wat voor enorme kwaliteit kan het toevoegen. Het maakt ons trots op de stad. Aan de andere kant, hebben we ook een discussie of een commissievergadering gehad afgelopen dinsdag, waar de emotionele verhalen van de bewoners, die nu onverwachts inderdaad ook tot de gebiedsontwikkeling kwamen. Want we hebben natuurlijk verschillende stadslabs gehad in een voorfase, waarin toen nog de verwachting was, dat dat stuk van het gebied niet bij die gebiedsontwikkeling zou zitten, maar nu een ander inzicht is gekomen. Dat waren emotionele verhalen, ook heel begrijpelijk. En dat heeft eenieder geraakt, heb ik daar gemerkt ook in, hoe eenieder daar in de commissie woorden aan heeft gegeven. En daar heb ik ook bij niemand twijfel gezien in de inzet, die de gemeente moet hebben, ook voor haar huidige bewoners en bewoners in dat gebied, om dat zorgvuldig te doen. Ik zei ook, het is een complex proces. Dat merk ik ook in het gesprek, dat het ook vervolgens kijken is in zo'n proces, wanneer zet je welke stap? Dat daar oprecht in de discussie, ook de vragen vandaan komen over en weer. Van ja, maar wat kunnen we nu op dit moment, aan mensen voor zekerheid bieden? Zonder dat we later moeten constateren, hé, we hebben een verwachting geschept, die we niet waar kunnen maken. Dat proef ik in de discussie en dat verhardde een beetje. Ik zou heel graag de ruimte krijgen om even vervolgens, die stappen in het proces nog even te beschrijven. Waar staan we nu, technisch gezien? Dat is in de fase, dat we een visie hadden met allemaal grote investeringen en uitdagingen. Een groot rangeerterrein, die daar weg moet, wat enorm veel geld vraagt, waarvan het Rijk een stukje hebben gekregen. Waarvan we discussies ook met een ProRail en dergelijke, nog moeten voeren. En een concept bestemmingsplan, waar we naartoe werken, waar we dat allemaal inzichtelijk gaan maken. Ook de enorme investeringen, die dat met zich meebrengt. Dat bestemmingsplan, gaan we, hopen we eind van het jaar in het college vaststellen, zodat het daarna met zienswijze naar u als raad kan gaan.

Op dat moment kunt u ook alle feiten, die er liggen gaan wegen van ja, is dit inderdaad de totale gebiedsontwikkeling, die we willen hebben? Welke keuzes worden erin gemaakt en in welk tempo willen we dat doen? Daar kan u dan met alle informatie goed bepalen, welke stappen u daarin moet nemen. En met de vestiging van het gemeentelijk Voorkeursrecht nu, verkrijgt de gemeente een eerste recht van koop. Hiermee voorkomen we, dat de gemeente, voorkomt de gemeente, dat een derde op korte termijn, met een bepaalde verwachting ten opzichte van de woningen, een positie inneemt. We hebben dat al gezien, toen net de VNG werd ingevoerd. Dat net daarna, een week daarna iemand een woning daar wilde kopen. Dat hebben we op een hele nette manier afgewikkeld. Gezorgd, dat zowel de verkoper als de koper, daar niet de financiële gevolgen van zou hoeven ervaren, van dit besluit. Maar ook om te voorkomen, dat nieuwe mensen in het gebied gaan wonen, met andere verwachtingen dan mogelijk u, volgend jaar gaat besluiten in die totale gebiedsontwikkeling, voor dit stukje. Het is dus een passief verwervingsinstrument. Het biedt bescherming gedurende die stapjes in het plan, ontwikkelingsproces. Een proces waar we nu echt nog helemaal, aan het begin van het proces zitten. Het is dus niet een actief aankoopbesluit. Misschien kunt u dat nog herinneren, in 2021 heeft u ook al eerder een, zo'n besluit genomen voor een Voorkeursrecht, voor de gebieden op Weeskinderendijk-Noord. En een jaar later heeft u pas de kredieten verstrekt en gezegd, nou, en nu gaan we over tot actief kopen. Dus als je het even in dat perspectief zet, zitten we een jaar, zitten we nog in de eerste stap van zo'n proces. De huidige WVG vestigen is dus niets meer, dan een stap binnen een natuurlijk proces, van aan- en verkoop. Dus mijn voorgenomen gewenste verkoop door een eigenaar, is dan de gemeente, die als eerste een bod doet en dat is marktconform. Dan kom ik even terug op, nee, ik ga nu in op de punten, die in de motie staan. Als je zegt van nou, wat is dan marktconform? Ja, dat is ook volgens die WVG dan hè. Dus nogmaals, iemand die er nu woont, hoeft zijn woning niet te koop aan te bieden, die kan gewoon nog blijven wonen. Maar stel, dat er iemand is die zegt, goh, ik stond net op het punt om mijn woning te verkopen, dan moeten ze hem eerst aan de gemeente aanbieden. Dan is het een marktconform bod, die uitgaat van de waarde, zoals het gebied er nu is als een normale woonbuurt. Dus niet hè, ik snap, een aantal die zeiden, we maken ons zorgen. Gaat dat, dan niet de waarde omlaag, die je op dat moment moet bieden voor de woning? Omdat nou ja, de, misschien plannen zijn om deel te slopen daarnaast of op een gegeven moment, als er misschien al een keer een woning leegstaat. Nee, dat soort factoren tellen niet mee, bij het vaststellen van marktconforme waarde. Ik begrijp ook heel goed en dat heb ik ook in de commissie gezegd ...

De heer Stam: Voorzitter.

De voorzitter: Ja, de heer Stam, per interruptie.

De heer Stam: Mag ik even een verduidelijkingsvraag stellen, dank u trouwens, voorzitter, aan de wethouder? Als je kijkt naar marktconform, u legt dat nu uit. Maar even een verduidelijkingsvraag. Een aantal mensen, die hebben die woningen gekocht. Die waren eigenlijk in vrij slechte staat en die zijn nu de afgelopen jaren bezig geweest, om die woning te verbeteren. Dan weten we allemaal, hoe een taxatie werkt.

Die wordt gedaan op basis van, heeft u een nieuwe keuken, heeft u een hangtoilet, heeft u dit vervangen. Maar die mensen zijn allemaal nog niet zover, dat alles gebeurd is. Hoe ga je dan zo'n taxatie, ja, marktconform doen? Doe je dat dan op basis van onvolledige verbouwing? Of zeg je dan van, nee, wij kijken realistisch en we gaan de taxatie uitvoeren uitgaande van, dat alles op een niveau zit, wat passend is om een andere woning te kunnen vinden?

De heer Burggraaf: Ja, voorzitter. Het is een realistische taxatie van de woning. En tegelijkertijd, dat is ook wel, wat ik jammer vind van het debat, wat nu ontstaat en wat ik in de commissie, aan u hebt aangeboden. Ik heb ook gezegd van ja, het is nogal technische verhaal over, wat zijn nou precies de WVG-vereisten, die worden gesteld op moment, dat een woning wordt aangeboden en de gemeente overgaat, tot de passieve koop. De volgende fase, ja, gaat weer, gaat meer richting het actief aankopen en dan heb je weer andere randvoorwaarden. Daarom heb ik toen ook gezegd en volgens mij zei de hele commissie, nou, goed idee gaan we doen. Laten we nou even nog een aparte sessie beleggen, waarin we dat eens even goed met elkaar, ook het beleid wat er is, nou ja, doorspreken en dit soort situaties, even goed in detail met elkaar bespreken. Ik vind dat lastig om in een gemeenteraadvergadering te doen en dat aanbod staat nog steeds, om dat ook snel te organiseren, wat mij betreft. Maar dan even terugkomend, op wat in de commissie ook werd aangegeven van ja, de bewoners voelden zich overvallen. We hebben echt geprobeerd zo goed mogelijk, de communicatie te doen. Op moment, dat de informatiebijeenkomsten was, waarbij de hele stad eigenlijk werd meegenomen en de omgeving, in de gebiedsontwikkeling, hebben we gezegd, ja, we willen daarvoor met de bewoners zitten. Want die horen voor het eerst, dat hun deel ook tot die gebiedsontwikkeling hoort. Daar willen we een aparte sessie voor hebben. We hebben de WVG-brief vertaald naar nou ja, geprobeerd te vertalen, naar begrijpelijke taal. En zoals ik in de commissie heb gezegd, heb ik geconstateerd, dat we daarin onvoldoende geslaagd zijn. Heb ik ook toegezegd, daar heel snel alsnog weer, een gespreksavond op te organiseren. Die staat inmiddels, dat is volgende week, maandagavond. Daar ben ik bij en dan gaan we proberen de vragen, die er nog zijn, allemaal te beantwoorden. En te kijken, waar kunnen we verbeteren in het begeleiden en het ondersteunen van bewoners.

De voorzitter: Oké.

De heer Burggraaf: En in die zin, als laatste, voorzitter, omarmt het college ook het aspect waarin wordt gevraagd, nou ja, kijk eens even, of je een onafhankelijk iemand met empathisch vermogen, waar u toe oproept, om de bewoners in die zorgen te kunnen bijstaan. En dat is een systematiek, die we ook bijvoorbeeld bij de WMO-clëntenraad zien. Nou ja, zoiets dergelijks kunnen we naar op zoek gaan en zorgen, dat die ook hiervoor nou ja, er komt, zodat de bewoners daarin ook met hun zorgen terecht kunnen.

De voorzitter: Punt. Dit was een zin die in het Nederlands Taaldictee niet zou misstaan. Mevrouw Stolk, bij interruptie.

Mevrouw Stolk: Ja, voorzitter, dank. Het is een heel technisch verhaal en heer Burggraaf legt dat netjes uit. Volgens mij snappen de meeste raadsleden best wel, hoe de WVG in elkaar zit. Maar wat de inwoners en wat wij niet begrijpen, is dat je een WVG gaat toepassen op huizen. Er ligt een brief bij deze mensen op de deurmat, dat hun huis onder WVG staat. Dat is een voorbode, dat je je huis kwijtraakt. Waar het ons om gaat, als je en dat heeft de heer Portier net, ik kan het niet beter doen dan dat hij het doet, heel goed verwoord, dat die mensen geen perspectief hebben op een andere woning. En wij vinden, dat de gemeente een zorgplicht heeft, over de bestaanszekerheid van deze inwoners. Dus eerst bouwen en dan slopen.

De heer Burggraaf: Ja, voorzitter. Zoals ik probeerde aan te geven heb, is één, hebben we een directe plicht om bewoners zo begrijp, nou ja, in begrijpelijke taal uit te leggen, wat er nu aan WVG is gevestigd, hoe dat werkt, et cetera. Snap ik ook, dat bewoners zich daar nou ja, dat het onder hun huid gaat zitten. Dat heb ik ook gemerkt dinsdag, nadat ik de bewoners zelf nog gesproken heb. Daar willen we in proberen, zoveel als mogelijk te voorzien, om daarin nou ja, ondersteuning te bieden. Daarom nogmaals wat u zegt in uw laatste bullet van de motie, waartoe opgeroepen wordt, dat is iets wat we graag omarmen en doorvoeren. De andere stap is, dat het ook echt vraagt in zo'n proces, om de zorgvuldigheid van de stappen die je zet. En als wij nu zouden zeggen, er is een WVG, dat betekent dat u uw woning nu moet verkopen en dat hij gesloopt wordt en er wat anders komt. Dan is dat echt nog te vroeg. Want we hebben nog geen concept bestemmingsplan, er is nog niet, zijn nog geen zienswijzen op ingediend. En we hebben nog niet met u, in de raad kunnen bespreken, met alle documenten die erbij zitten. En dan zeg maar, mevrouw Pichel zei van ja, kijken jullie bijvoorbeeld ook naar de historie van de, van het gebied en die, het verleden dat erin zit, geef je dat ook een plek in nieuwe ontwikkeling? Er is tot dat detailniveau, is van alles onderzocht en komt bij u op tafel te liggen. Op dat moment gaat u vervolgens als raad kijken, oké, nou, gaan we inderdaad die gebiedsontwikkeling met alle uitdagingen, die in zitten, die enorme investeringen die erin zitten, waar u al flinke reservering voor heeft gedaan. Maar zo meteen pas echt in de detail kan zeggen hè, maar dit zijn alle effecten ervan. Dan pas gaat u het besluit nemen, of je definitief zo'n gebied inderdaad, tot de totale gebiedsontwikkeling wil toevoegen. Of je en in welke fase, op welke termijn je vindt, dat je op die plek ruimte moet maken voor die totale gebiedsontwikkeling. Dus die stap is echt pas over een half jaar ongeveer, driekwart jaar en dan kunt u die weging goed maken. En ik zou u ook echt met klem willen adviseren, om dan pas ook besluiten te nemen over, hoe ga je dan over actieve aankopen aan? Want anders, dan had u nu ook al meteen een krediet moeten verstrekken aan ons, om actief tot aankoop over te gaan. Dat adviseert het college u niet. Want wacht nou even, tot je het totale plaatje hebt en goed kan wegen in het maatschappelijk belang. Ook van de middelen, die u dan moet inzetten, ook allemaal belastinggeld. Nou ja, wat u daarin verantwoord vindt. Ik vraag u alleen hè, dan zeg ik van nou, goed punt voor die onafhankelijk iemand met empathisch vermogen, moeten we zeker doen. Goed punt met betrekking tot een marktconforme waarde. Maar dat is echt een waarborg, die ook in WVG zit. Voor het geval dat iemand zegt van ja, maar ik wil nu verhuizen en ik bied mijn huis aan. En dat laatste aspect zou ik zeggen, ja, houd dat aspect aan.

Ook de discussie die hier gaande is. Ik heb nu zoveel verschillende uitleggen gehoord, over wat dat dan precies betekent in voorrang, actief helpen et cetera. Ja, dat is voor het college echt geen doen, om op basis daarvan te kunnen gaan handelen. Er zitten zoveel verschillende uitleggen, die ik hier in de raad voorbij hoor komen, dat dat voor ons niet werkbaar is. En daarnaast nogmaals, in de volgorde zou ik u adviseren, pak gewoon dat moment, wat we bij de commissie hebben afgesproken met elkaar, om daar nog eens een keer een goeie verdiepende commissie te hebben. En daar dan vervolgens eens te bepalen, oké, nou ja, hoe zit het dan precies met WVG en onder welke voorwaarden gebeuren aankopen dan.

De voorzitter: Eerst de heer Stam, dan de heer Portier.

De heer Stam: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, ik hoor de wethouder. Ik snap ook wat hij zegt, een hele mooie procesmatige schets, van wat er gaat gebeuren. Maar dan is mijn allereerste vraag. Als u dan zegt, wacht u even, bestemmingsplan en dan wordt er meer duidelijk en dan weten we wat over die taxatie. Maar had u dan niet veel beter kunnen wachten, met het sturen van die brief aan die bewoners? Want kijk, wij zitten nu aan de kant van, dat die paniek, die zit aan die kant. U schetst hier heel mooi het proces, maar die paniek zit daar wel. Nu zegt u eigenlijk van ja, komt allemaal nog wel. Maar voorlopig zitten die mensen een beetje in de rats. En dan toch nog even een vraag over die over die taxatiewaarde. Durft u de toezegging te doen van de waarde die, de taxatie, de reële waarde die daar staat, dat u ervan overtuigd bent, dat die mensen met dat geld een gelijkwaardige woning kunnen terugkopen?

De heer Burggraaf: Ja, voorzitter. Voor wat betreft het vestigen van WVG, dat heb ik proberen uit te leggen, helemaal aan het begin. Dat is juist het punt, dat je in het totale plan ontwikkelingsproces, daarin de helderheid scheidt van ja, we gaan in dit, we nemen dit gebied ter hand en we kijken daarnaar. En weet dat nou ja, dat daar op een andere manier naar gekeken wordt, dan één, twee jaar geleden. Dus ook voor nieuwe mensen, die zich daar willen vestigen. Dus daarmee is juist betracht, om die duidelijkheid te geven. Ten tweede beseft ik heel goed, wat voor enorme impact dat maakt. En nogmaals, daar kom ik weer op terug, dat we daar echt nog meer werk hebben te doen. Om daarin nou ja, de, goed te uitleggen aan de bewoners, waar we nu zitten. Dat je niet van stel en sprong zeg maar, weg hoeft uit het huis. Dat we zorgen, dat we transparant in alle volgende stappen die er zijn, want we gaan hier nog heel veel over praten, de komende half jaar, drie kwart jaar, daarin ook de bewoners kunnen begeleiden. En ze weten van hè, waar staat het nu en waar gaat het naartoe? En dan het andere punt van ja, kunt u een reële waarde bieden? Ik kan alleen maar de referentie neerleggen op het Weeskinderdijk, WVG-aankopen die zijn geweest in het eerste deel. Waarbij woningen zijn verkocht en mensen weer een nieuwe plek hebben gevonden. En constateren, dat als je kijkt naar hoeveel woningen, er in een categorie rond de tweehonderdduizend euro in Dordrecht worden verkocht, nog steeds veel woningen te koop of tenminste, de nodige woningen te koop staan. Laat ik het zo zeggen? En tegelijkertijd beseft ik mij heel goed, dat voor de bewoners die daar nu wonen, dat die een enorme bijzondere plek hebben om te wonen nu. Want het is een enorme, rustige straat. De bedrijvigheid die er was, die is er niet meer.

Want daar is natuurlijk ook het nodige opgekocht, is een hele rustige omgeving. Dus ja, wat is dan vervolgens een vergelijkbare woning en woonomgeving? Ja, goed, daar moeten we ook nog later dan, het gesprek met elkaar over hebben.

De voorzitter: Mevrouw Schnabel. Nee, ik had trouwens eerst de heer Portier, het woord beloofd. Mijnheer Portier en dan mevrouw Schnabel. Ga uw gang.

De heer Portier: Voorzitter, ik kom even toch weer terug, op de eerste bullet van het dictum. Want u legt inderdaad uit van, hoe het hele proces gaat. Maar kunt u een perspectief geven voor de bewoners, dat zij een gelijkwaardige woning kunnen krijgen? Mocht het na vaststelling van het bestemmingsplan, tot actief aankoopbeleid slash onteigening komen. Want we kunnen natuurlijk wel een sympathische, empathische, et cetera, bemiddelaar. Maar ja, als die ook niet met oplossingen aan kan komen, omdat die er gewoon niet zijn, dan is even de vraag, hoever komen we daarmee?

De heer Burggraaf: Ja, voorzitter. Ik kan niet anders, dan herhalen wat ik eerder gezegd heb, dat het college adviseert om dit in de goede volgorde te doen en dat gesprek met elkaar nogmaals, hetgeen ook in de commissie dinsdag is aangeboden, nog eens apart te voeren. Over, wat zijn nou die beleidsuitgangspunten van een WVG en de stappen et cetera, onder welke condities. Nou ja, om daar gewoon even goed in de detail, met elkaar een aparte technische sessie te hebben. En ja, daarom zeggen we nu met die eerste bullet en met gegeven het feit ook, dat ik hier vaststel in het gesprek in de raad, dat er nogal veel verschillende uitleggen zijn, wat dat dan voor voorrang is. Met de ene zegt ja, doe dan een makelaar met het recht om eerst te kopen. Ja, is dat technisch überhaupt wel mogelijk om zoiets te doen? Het roept alleen maar vragen op. Terwijl dat ik onderliggend constateer, dat iedereen vindt, dat er zorgvuldig met de bewoners omgegaan moet worden. En bij een volgend stap, daar ook een zorgvuldige invulling aan gegeven moeten worden. Nou, laten we daarvoor op het goede moment, nog eens een keer apart het gesprek over voeren, zou mijn suggestie zijn.

De voorzitter: Heer Portier nog een keer.

De heer Portier: Ja, voorzitter, u heeft het over de verschillende uitleggen van het eerste bullet. Maar zoals de heer Van der Kruijff ook al heeft aangegeven, geeft de motie u de vrijheid, om uw eigen interpretatie hieraan te geven hè. Als het maar natuurlijk een redelijke interpretatie is, van wat hier staat. Ziet u enige interpretatie die u zelf kan maken, waarin voldaan wordt aan dit bullet of ziet u echt van nee, er is geen enkele manier waarop wij ervoor kunnen zorgen, dat de bewoners weer naar een gelijkwaardige woning worden geholpen?

De heer Burggraaf: Ja, voorzitter, ik hoor vrijheid in uitvoering. Dat zou werken op moment, dat u dat ook in een motie, zo die opdracht geeft. Maar u geeft er allerlei zaken bij en dan vraagt u aan mij, ja, interpreteer het, zoals het voor u werkbaar is. Ja, dan moet u toch ook even in de spiegel kijken en denken ja, wat voor opdracht geven wij het college mee. En dan moet dat een heldere zijn en niet eentje, die voor verschillende dingen vatbaar is of nou ja, goed. Als het is van, nee, we hebben er vertrouwen in, dat u zorgvuldig daar uitvoering aan geeft.

En als ik kijk met de wijze waarop we dat tot nu toe doen, heb ik daar ook geen enkele twijfel, dat we dat kunnen. Maar ja, geef dat vertrouwen dan ook. En ga dat dan niet met alle goede bedoelingen, in een motie toch proberen allerlei suggesties te doen. Waar je later dan weer nou ja, discussies over krijgt van ja, maar hadden we dit dan wel of niet bedoeld, is dit dan de goede uitvoering et cetera?

De heer Van der Kruijff: Voorzitter.

De voorzitter: Ik zag eerst mevrouw Schnabel, ga uw gang. En dan mevrouw Pichel en dan de heer Van der Kruijff. Ga uw gang.

Mevrouw Schnabel: Dank. We hoorden net, of ik hoorde net de wethouder zeggen, dat het een vrij rustige buurt is. Dus dat het lastig is, om een goede vergelijkbare plek te vinden. Maar wat wij hebben gehoord, is dat het ook wel vrij verwaarloosd gebied is. Waar bijvoorbeeld de straatverlichting, het niet meer goed doet en waar mensen zich ook onveilig voelen. Ook om 's avonds met kinderen naar huis te gaan. Herkent de wethouder dat?

De heer Burggraaf: Ja, voorzitter, dat herken ik ook. Dat was natuurlijk ook aan de andere kant van de Weeskinderendijk in de zin, dat daar op een gegeven moment natuurlijk ook wat huizen leeg stonden, et cetera. En daar hebben we ook vanuit sociale veiligheid, wel een aantal maatregelen getroffen. Maar dit gaat denk ik, een beetje buiten de orde van de discussie, voorzitter, over hetgeen waar we het nu over hebben. Ik had verder, op zich verder niks toe te voegen, aan hetgeen ik nu heb toegelicht op de motie, dus.

De voorzitter: Ja, maar ik heb nog een paar interrupties. Mevrouw Pichel, ga uw gang.

Mevrouw Pichel: Dank u wel, voorzitter. De wethouder, die geeft net aan, dat het ook gaat om het proces en de volgorde van die stappen. En dat snap ik allemaal. Hij geeft net ook bij de raad aan, ja, dan had de raad mij ook nu maar een budget moeten geven, om dan de huizen op te kopen. Snapt de wethouder dat het erom gaat, dat het, dat de wijze waarop deze mensen de informatie hebben verkregen, dat dat niet goed is gegaan. Dat deze mensen door de wijze waarop het is gegaan, met de beste bedoelingen wellicht, maar goed, het is op een bepaalde manier gegaan, waardoor deze mensen in angst zijn gekomen, waardoor deze mensen zijn gaan verstijven. Deze mensen hebben in de vechthouding moeten gaan, omdat het om hun woning gaat en omdat het om hun leven gaat. En dat dat hetgene is, waar ook deze motie om gaat. En als ik dan vervolgens ook nu, u gaf net aan in het antwoord richting de heer Portier, sorry, de wethouder gaf dat aan, ja, vertrouw mij dan gewoon. Ik zie vervolgens ook nu gewoon bijna acht minuten, een betoog om uw standpunt te verdedigen. En dan denk ik ja, waar zit dat vertrouwen in? Dat vertrouwen zit erin, dat wij dus willen zien, dat dit gesnapt wordt en dat dit gezien wordt en dat dit beetgepakt wordt. Dat is iets wat moeilijk te vatten is. En zeker voor de mensen die hier zitten en ik hoop, dat de wethouder dat kan inzien.

De heer Burggraaf: Ja, voorzitter. Dan ben ik in ieder geval voor dan een deel, niet duidelijk genoeg geweest. Dat is wat ik echt nadrukkelijk heb willen benadrukken. En waarom ik ook zeg, het college omarmt hetgeen u in uw laatste dictum oproept juist hè. Een onafhankelijk iemand, empathisch vermogen, goed met de bewoners in gesprek. Wat ik ook zei, waarom meteen na de dinsdag commissie? We hebben gezegd nou, we gaan nog een gespreksavond organiseren. Die staat maandag, daar ben ik bij. En als het nodig is, maak ik daar nog een keer tijd voor in de agenda. Dus die boodschap is absoluut, die, ja, is gehoord en daar gaan we mee aan de slag en gaan we ons stinkende best doen, om dat goed uit te voeren. Dus, en het andere aspect. Ja, dat is nogmaals een vrij procesmatig verhaal. Maar dat is ook omdat ik u zeg, het is een complex traject, die gewoon verschillende stappen heeft. En het echt vanuit mijn tenen komt, dat ik zeg, daarop wil ik ook richting bewoners, niet gemixte signalen geven. In de zin van, nou, we gaan nu huizen opkopen en bewijze van spreken over een half jaar, met u een discussie hebben over een bestemmingsplan. Waarvan het, de raad gaat zeggen nou, als we nu het hele stapeltje hebben, dan moeten we die gebiedsontwikkeling wel over dit hele stuk doen. Moeten we dit wel doen op deze straat? Ja, alstublieft, laten we die discussie voeren op moment, dat we allemaal die informatie hebben en dat we dan ook de complete afweging maken. Dat is waarom ik zo hamer op proces en dat kan misschien, wat afstandelijk en minder empathisch overkomen. Maar dat is puur ook vanuit die duidelijkheid, die ik vind dat wij ook als college, richting de bewoners in het gebied moeten hebben. Want dat is ook een terecht punt en dat doet pijn. Dat mogen we ook, laat ik maar even zeggen als gemeente, ons aanrekenen, dat in het verleden zo is geweest, dat woningen als kluswoningen zijn verkocht en dat je nu weer zegt, goh, we willen het weer betrekken bij planvorming. In de commissie was het Gewoon Dordt die zei, ja, je had op dat moment als gemeente nooit dat moeten doen, want je had op je klompen kunnen aanvoelen, dat het ooit een goeie plek zou zijn, om een goede ontwikkeling voor de stad te doen. Ja, dat zijn dingen in het verleden, die ik nu niet nog een keer als gemeente wil doen. En dat is ook waarom ik nu zo hamer op, laten we die processen, stappen hierin zorgvuldig nemen. En niet overhaast al nou ja, tot dat soort uitspraken als, we gaan het opkopen, we moeten het gebied hebben, voordat u het complete verhaal hebt en daar ook uw definitieve richting in kan bepalen.

De voorzitter: Mevrouw Pichel nog een keer.

Mevrouw Pichel: Dank u wel, voorzitter. Ja, voorzitter, ik geloof dat ook echt wel van de wethouder. Die oprechtheid, die zie ik ook echt en die intentie, die voel ik ook zeker. Hoe kijkt de wethouder er tegenaan? Hij geeft het zelf aan, dit kan best wel lang duren, we weten niet hoe dit gaat lopen, we weten niet hoe die vervolprocessen er zijn. En van mij mogen al deze wethouders, echt nog wel een termijn gaan zitten, maar dat gaat waarschijnlijk ook niet gebeuren. Dus wat zegt de wethouder, als dit allemaal een paar jaar gaat duren en er straks iemand anders zit? Welke zekerheid kunnen we dan meegeven? En daar gaat het ons ook om.

De heer Burggraaf: Nou ja, de zekerheid, die u doet als raad, door een zorgvuldig proces te doen. En alstublieft, het is ook een, het is niet iets wat het college doet of wat een wethouder doet.

Dit is iets wat u als raad, wat we met zijn allen een traject ingaan en er stappen in zetten. Laten we dat alsjeblijft, ook als een gezamenlijke verantwoordelijkheid blijven voelen, want het is een gebiedsontwikkeling van tien of twintig jaar. Dus er is maar één garantie, dat we de stad iets moois opleveren en dat is, als we met een zo groot mogelijke meerderheid hier in deze raad, daarachter staan. Dat we het gevoel hebben, dat we dat op een zorgvuldige manier doen. En dat ook aan onze voor, opvolgers op die manier het op die zorgvuldige wijze, kunnen voortzetten. Want het is gewoon een gebiedsontwikkeling, die zo groot is, dat het meerdere bestuursperiodes gaat kosten. Dus nogmaals, die zorgvuldigheid in elke stap die je zet, van het proces.

De voorzitter: Dank. Dan de heer Van der Kruijff, eindelijk aan de beurt.

De heer Van der Kruijff: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ook de heer Burggraaf zit al wat langer in de politiek. Die weet, dat bij een motie het uiteindelijk gaat om het dictum, wat er staat. Daar gaat hij ook wel op in. Ik probeer dat maar even samen te vatten. Ik hoor, dat hij het derde punt in het dictum, ik ga maar even van achter naar voren, dat hij het derde punt van het dictum omarmt. Dat gaat om een empathisch iemand, onafhankelijk, die de bewoners terzijde gaat staan en helpen. Dat hij het tweede punt in het dictum vertaalt, als dat hij een actief opkoopbeleid zou moeten gaan doen, dat is niet wat er staat. Er staat gewoon, als de woningen gekocht moeten worden, dat tegen ruimhartige marktconforme waarden te doen. En het is nou eenmaal zo, als je een Wet voorkeursrecht gemeenten vestigt, kan het gebeuren, dat een bewoner zijn woning aan je aanbiedt vanaf nu. Dan is waar deze motie toe oproept, om dat met een ruimhartige marktconforme waarde te doen. En daarna ook nog, als we eventueel in een later stadium komen. Voorzitter, en wat het eerste dictum betreft, daar staat niet toevallig een kader. U noemt dat een onduidelijke ruimte, maar volgens mij is het een heel helder kader. A, het gaat over bewoners, die moeten wijken voor de woningbouw. Dus zolang dat niet duidelijk is, hoeft u dat niet te doen. En zodra duidelijk is, dat bewoners wel moeten wijken, moet u het wel doen. Dat staat er als kader. Wat u wordt gevraagd, is ook helder. Met voorrang, actief helpen, op zoek naar een gelijkwaardige woning. Dat is het kader en dat mag u invullen. Dan verwacht ik ook vanuit het college, op enig moment van u, een uitwerking daarvan. Dat klopt. U hebt vandaag alles en nog wat beluisterd, maar dat mag uw uitwerking zijn binnen dat kader. Dat is wat we vragen.

De heer Burggraaf: Eerste dictum of zeg maar, het laatste dictum zoals u zegt, dat klopt. Tweede dictum ja, is een marktconforme waarde, die passend is bij de fase van het WVG waar we in, nu in zitten. En nogmaals, als die situatie zich voordoet, dan komt er vervolgens ook een kredietaanvraag uw kant op. Want ja, dan moeten we ook daadwerkelijk tot die aankoop overgaan. En het eerste, ja, daar verschillen we in die zin van. Kijk, u zegt, we doen alvast uitspraken over, als we in de volgende fase terecht komen, van het actief aankopen. Ja, en daarvan zeg ik, gun elkaar de tijd om dat te doen op moment, dat je in die fase aankomt. En dat je daar met elkaar, ook een goede inhoudelijke sessie kan hebben, zodat je nogmaals hele goede randvoorwaarden hebt, waar je elkaar ook niet verkeerd in verstaat. Daar vind ik het proces gewoon te delicaat voor. Om daarvan te zeggen van ja, nou ja, dit staat ongeveer zo en u mag het zo interpreteren.

Ja, ik vind, dat we daar met elkaar de verantwoordelijkheid hebben, om dat goed te doorleven. En ook vervolgens, met elkaar die helderheid in te kunnen scheppen, in de fase die er is. Dat vind ik erg ingewikkeld, voor het moment waar we nu nog staan. Dat gaat dus nogmaals over het eerste verzoek, wat in de motie staat.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Van der Kruijff.

De heer Van der Kruijff: En dat is de laatste keer op dit punt hoor. Qua timing verschillen we duidelijk van mening, daar hoeven we het niet verder over te hebben. Dat is dan zo. Maar ik stel wel vast, dat dit kader gewoon helder is. En dat u ook steeds terugvalt op, de timing is verkeerd. Maar dan moet u niet zeggen, dat het kader niet helder is. Want het kader is wat er staat en daarbinnen mag u het invullen. Dat is helder, dat is het dictum. Wat iedereen hier zegt, dat zal. Maar dat staat in de motie, dat is het dictum, dat is wat telt.

De heer Burggraaf: Ja, maar voorzitter, om daar even op in te gaan. Er staat, met voorrang en actief te helpen, bij het vinden van een gelijkwaardige woning. Ja, ik kan u niet nu al zeggen, dat we zoiets waar kunnen maken. Totdat we met elkaar het gesprek hebben gehad, in de volgende fase. Op moment dat je zegt oké, we hebben nu een bestemmingsplan, we gaan dat gebied erbij betrekken en wat is dan vervolgens de uitgangspunten en in welke snelheid et cetera, van je WVG-traject? Maar goed, daar blijven we elkaar denk ik, ja, verschillend in zitten en elkaar niet van overtuigen.

De voorzitter: Dank. Ik zie nog een interruptie, de heer Stam.

De heer Stam: Nog een allerlaatste vraag, voorzitter. Nou beschikken wij als gemeente als ik het goed heb, ook over acht tot tien woningen op de Weeskinderendijk, die volgens mij ook, op het te ontwikkelen gebied vallen. Daar wonen kwetsbare mensen. De eerste vraag was, hebben die inmiddels ook een schrijven gekregen? Dat ze om moeten gaan kijken naar een andere woning, omdat we daar een ontwikkeling gaan maken en daar de logische vraag op is ... Of is de sociaal makelaar al voor die mensen bezig?

De heer Burggraaf: Ik weet niet zo goed, waar de heer Stam, welke woningen hij bedoelt.

De heer Stam: Naar ik weet, hebben wij op de Weeskinderendijk als gemeente, een aantal woningen, waar wij kwetsbare mensen huisvesten.

De heer Burggraaf: Ja, dan heeft u het over de eerste fase van de WVG en de aankoop, waar we het eerder over hebben gehad. En nou ja, goed, daar gaat het niet meer koop hè. Daar gaat het over huursituaties. En ja, daar hebben we zorgvuldige afspraken over. We gaan niet over tot sloop van die woningen, voordat die huizen ook weer vrij zijn en er voor mensen een alternatief is.

De heer Stam: Ja, voorzitter, met uw goed vinden. Dat koop en sloop, snap ik wel. Maar mijn vraag was meer geënt op, worden die mensen nu ondersteund, om een andere plek te vinden?

De heer Burggraaf: Ja, dat gaat over een ander gebied. Ik wil daar best wel op antwoorden, even buiten de vergadering om. Want ik wil dan ook zorgvuldig zijn en niet ... Laat ik het zo zeggen, mijn beeld is niet, dat daar nog problemen zitten of vraagstukken. Maar ik wil ook voorkomen, dat ik nu dingen half zeg. Dus ik stel vo

De voorzitter: Dank. Volgens mij hebben we dan daarmee, ook de eerste termijn van het college gehad. Nog een interruptie van de heer Portier, tot slot. Ga uw gang.

De heer Portier: Ja, voorzitter. Even gewoon een aanvullende vraag, ook over het hele proces. Als we nou bij de vaststelling van het bestemmingsplan, tot de conclusie komen van, we hoeven die woningen daar niet te slopen, die kunnen daar gewoon blijven. Hoe snel is die WVG, dan ook weer van de woningen af?

De heer Burggraaf: Ja, daar gaat u als raad over. Dus op moment, dat u dat besluit, kunt u ook weer besluiten, om een WVG eraf te halen.

De heer Portier: Dank u wel.

De voorzitter: Dank. Dan hebben we daarmee denk ik echt, de eerste termijn van het college gehad. Dank u wel, wethouder Burggraaf. Ik heb een signaal gekregen van u, of van één van u, om even te schorsen. Ik kijk even rond. Voor vijf minuten, is het verzoek. Is dat voldoende of wilt u nog langer schorsen dan vijf minuten?

De heer Noldus: Voorzitter, ik zou er graag tien minuten van maken.

De voorzitter: Tien minuten. Iemand meer? Eenmaal, andermaal, tien minuten schorsing. Neemt u allemaal uw plaatsen weer in, alstublieft. De vergadering is heropend. Kijk even naar de heer Noldus, die om de tien minuten schorsing had verzocht. Wat is de opbrengst?

De heer Noldus: Ja, voorzitter, wij willen graag een tweede termijn doen.

De voorzitter: Tweede termijn. Neem aan, dat iedereen de gelegenheid wil hebben in ieder geval, om die te voeren. Dus ik begin bij de heer Noldus dan, namens de VVD. Ga uw gang.

De heer Noldus: Ja, voorzitter, dank u wel. Want het doet me iets, wat er vanmiddag is gebeurd. Was volgens mij politiek, waar bewoners echt helemaal niets aan hebben. Vanuit VVD zijn we juist bereid, om ver te gaan voor oplossingen, die daadwerkelijk helpen en die we ook na kunnen komen. En nogmaals, de VVD denkt niet lichtzinnig over het vestigen van een WVG. En we willen dan ook iets betekenen voor de bewoners, want zij worden hierbij inderdaad geraakt. En nogmaals, voorzitter, we ondersteunen een deel van de motie, ondanks dat de eerste termijn misschien niet het, die indruk wekte.

We hebben een aantal fracties gevraagd, hoe zij het stuk van de motie lezen en wat zij er precies mee bedoelen. Juist, omdat die precies in de praktijk, zo belangrijk is. Onze werkwijze is altijd om ondanks verschillen, met elkaar te zoeken naar wat samen werkt. En dat is erg complex, met welk motief dan ook, als alleen de afstand wordt vergroot tussen die standpunten, zo niet onmogelijk of extreem moeilijk. En op basis van de gesprekken, die we ook met onder andere VSP hebben gevoerd, over hoe we mensen kunnen helpen en mede op basis daarvan hebben we, een volgende tekst is er uitgekomen. We hebben de, sorry, wij hebben deze aangeboden om deze tekst, aangepaste motie eerder te gebruiken en we doen daarin nu een uiterste poging, om deze als nu, als motie in te dienen. Juist omdat te denken, dat deze op een aantal punten nou, wat scherper is dan hetgeen er ligt. Voorzitter, we hebben onze logo's er niet opgezet, omdat het een aanpassing is van een voorliggende motie. En er in dit geval, geen sprake is van voor of tegen situatie. En om ons uitsluitend te doen is, om een resultaat, dat we willen behalen. Waar we ook daadwerkelijk een verschil kunnen maken, juist in het belang van de inwoners. En we dienen hierbij graag de motie in, samen met ChristenUnie-SGP en GroenLinks. Desgevraagd, zullen we hem uiteraard toelichten. Als het me goed staat, dan dien ik hem nu bij u in.

De voorzitter: Dank. Dat is daarmee motie M-5. En als u inderdaad inlevert, dan zullen we die in het systeem zetten. Kijk even naar GroenLinks, wilt u daar nog het woord over voeren? Mijnheer Den Hartog, ga uw gang.

De heer Den Hartog: Voorzitter, alleen toelichting op de motie of ...

De voorzitter: Nou, tweede termijn. Dus u mag zeggen, wat u wil, als het maar over de moties gaat.

De heer Den Hartog: Tweede termijn, ja. Zeker. Dank u, voorzitter. Vanmiddag heeft GroenLinks gezegd, dat het ons gaat om, het helpen van de bewoners. Daar staan wij voor, daar staan wij achter. We hebben onze bedenkingen geuit, tegen het voorliggende motie van VSP. Daar is denk ik, al voldoende over gezegd, we hebben de wethouder gehoord. Er zijn een aantal verschillende uitleggen, zijn er langsgekomen van die eerste bullet. Dat geeft meteen al het probleem aan, sommige daarvan zijn onuitvoerbaar. Dat is de reden, dat we in gezamenlijkheid dus een motie hebben ingediend, met een tekst die voor een flink deel, overeenkomt met de motie van de VSP. Omdat we daarachter staan. Omdat we denken, dat daarmee de bewoners geholpen zijn. Maar net met een tekstaanpassing, zodat het ook uitvoerbaar en realistisch is. Dank u.

De voorzitter: Dank. En nou heeft de rest nog geen kennis van deze motie. Dus ik denk, dat het verstandig is om even kort u te verzoeken, wel te blijven zitten, maar even te schorsen. Zodat het, de motie in het systeem komt te staan en u er ook kennis van kunt nemen, voordat de andere fracties daarop reageren. Vergadering is heropend. Ik zie dat iedereen weer terug is, dus we kunnen weer verder gaan. Volgens mij waren wij bij Beter voor Dordt gebleven, dus ik geef het woord graag aan de heer Wringer. Ga uw gang.

De heer Wringer: Ja, dank, voorzitter. Het is een lastige situatie. Naar het verhaal geluisterd te hebben van de wethouder, geeft ons niet het gevoel, dat hij het beste voor heeft met de bewoners. Juist daarom is het belangrijk volgens Beter voor Dordt, dat motie M-4 wordt aangenomen. Hierin staat, actief te helpen. Ook zoals het, CDA heeft het, dit uitgelegd, hoe dit geïnterpreteerd kan worden. Dit kan inderdaad op vele manieren geïnterpreteerd worden, wel vierenvestig manieren. Voor iedere eigenaar, een aparte manier. Motie 5 geeft volgens ons geen invulling in een situatie, waarin de bewoners zich nu verkeren. Dank u, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar mevrouw Stolk, VSP.

Mevrouw Stolk: Ja, voorzitter, dank. Er is inderdaad, al heel veel gezegd en wij sluiten ook voor een groot gedeelte aan, bij de woordvoering van de heer Wringer. Voorzitter, de VSP is teleurgesteld, dat de bewoners de komende tijd, in grote onzekerheid blijven. Omdat het college met een technisch verhaal, een toelichting geeft en nauwelijks laat zien, dat ze begrip hebben voor de situatie, waarin de bewoners zijn beland. De bestaanszekerheid van deze mensen staat zwaar onder druk. Je huis is je thuis, niet meer. Daarvoor zullen wij ook de motie die nu voor de bühne ingediend wordt, niet ondersteunen. En wij stemmen ook straks tegen de wet van de WVG.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar de ChristenUnie-SGP-fractie, mijnheer De Feijter.

De heer De Feijter: Dank u wel, voorzitter. Ja, al een hoop over gezegd. Ja, vooral met inachtneming, van wat de wethouder er ook over heeft gezegd en de verschillende interpretaties, die rondzwerven wat betreft motie M-4. Zoals ik bijvoorbeeld de heer Van der Kruijff ook hoorde zeggen, interpretatie van het eerste bulletpoint van het dictum. Zolang bewoners nog niet hoeven te wijken, gaat deze motie eigenlijk nog niet in. Nou ja, dat, wat ons betreft, worden bewoners juist nu ook al geholpen. En niet dan pas.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter.

De heer De Feijter: De motie die wij samen met de Dordtse VVD en GroenLinks indienen, die is juist niet voor de bühne, zeg ik ook richting mevrouw Stolk. We zitten hier allemaal met één visie eigenlijk erop en dat is, de bewoners zo goed mogelijk helpen. En wij denken, dat dat op deze manier, zo goed mogelijk wordt gedaan en niet met een schijnoplossing.

De voorzitter: Bij interruptie, de heer Van der Kruijff.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, de heer De Feijter heeft toch niet goed geluisterd. Ik heb niet gezegd, dat de motie niet ingaat. De motie gaat in, zodra die is aangenomen. Wat ik heb gezegd is, dat het college als je naar het eerste dictum kijkt, nog niet op zoek hoeft, voor mensen naar een gelijkwaardige woning, zolang ze is, niet zeker is, dat ze hun woning uit hoeven. Dat is één deel van het dictum en twee en drie blijft gewoon overeind. Dat gaat nu in.

De voorzitter: Dank. Dan gaan we naar de CDA-fractie zelf, de heer Van der Kruijff. Ga uw gang.

De heer Van der Kruijff: Ja, voorzitter. Ik heb nog even naar de motie gekeken, die door de VVD, GroenLinks en de ChristenUnie-SGP nu is ingediend. Als de wethouder onze motie niet helder en vaag vindt, met wat hij gaat doen, geldt het voor die motie nog meer. Want daar staat alleen, ga helpen en daar staat helemaal niet, hoe precies en hoe dat moet en waar het toe moet leiden, et cetera. Dus ik kan me niet voorstellen, dat de wethouder hier veel blijer van wordt. Even los, dat dat mijn doel is. Tegelijkertijd, vind ik erop achteruit gaan. Waar gezegd wordt, de motie is niet helder, volgens ons is die heel helder. En waar het college zegt, ik kan hem niet uitvoeren, hebben wij toch meer het idee, ik wil hem niet uitvoeren. Maar uiteindelijk bepalen wij dat als raad. Vandaar deze motie en daar blijven we bij.

De voorzitter: Hartelijk dank. PvdA, mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. Wij sluiten ons volledig aan bij de woordvoering van het CDA.

De voorzitter: Dank u wel. Partij voor de Dieren, de heer Venderbos.

De heer Venderbos-Lambinon: Voorzitter, dank u wel. In de motie M-5 staat, dat wanneer bewoners van het gebied voornemens zijn hun woning te verkopen, hen door een onafhankelijk iemand te ondersteunen, enzovoort. Dat betekent, alleen die mensen die dus hun woning willen verkopen, ondersteund worden en een bepaalde zekerheid krijgen. Maar mensen die hun woning, niet willen verkopen op dit moment, nog steeds in dezelfde onzekerheid blijven zitten. En dat is iets, wat wij niet zullen steunen. Dus wij zullen de motie M-5 dan ook niet steunen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar DENK, de heer Safranti.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ik heb in mijn woordvoering ook het nodige gezegd over, dat we zo snel mogelijk, oplossing moeten vinden en geen minuut moeten wachten. Ik sluit me zeker aan bij de woordvoering van het CDA.

De voorzitter: Dank u wel. Gewoon Dordt, mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Voorzitter, naast dat ik dit hele verhaal een hele lelijke discussie vind, ben ik er nog niet helemaal uit, wat wij met de moties doen. Ga ik nu nog over verzinnen.

De voorzitter: Dank u wel. Op ons Eiland, de heer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dank u wel. In ons eerste termijn hebben, heeft Op ons Eiland net als zoveel andere partijen, opgeroepen tot empathie. Meedenken, meeleven met de bewoners van de Weeskinderendijk en omgeving. We zien dat helaas niet terugkomen, in de woordvoering van het college, althans de heer Burggraaf. Wat ons ook opvalt, voorzitter. Er wordt nu een nieuw motie ingediend.

Zijnde, althans in de vorm van een soort toereiking, richting de rest van de raad en ook richting het publiek op de tribune. Met de gedachte van, wij doen met deze motie een stukje tegemoetkoming. Nou, daar zijn we het absoluut niet mee eens. Maar wat ons ook opvalt, de raad probeert in ieder geval stappen te zetten. Of het nou goed of verkeerd is. Waar ik een beetje teleurgesteld ben, in ben, dat ik het college, voltallig college zie zitten. Die hebben ooit eens het besluit genomen, vandaar dat het nu op de agenda van de raad komt. Maar geen moeite neemt, om eens met elkaar in conclaaf te gaan, om ook wat te stappen te zetten richting de raad. En dat wil ik toch even gezegd hebben. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar de SP-fractie, de heer Portier.

De heer Portier: Voorzitter, het essentiële onderdeel van, nu uitzicht op een gelijkwaardig alternatief bieden voor de bewoners hè, wat de essentie vormt van motie M-4, is in motie M-5 niet terug te vinden. Eigenlijk is motie M- wat mij betreft, een beschamend stukje werk hè, wat een soort schaamlap voor de ja, GroenLinks, de VVD en de ChristenUnie-SGP moet opleveren van, we doen net alsof we toch wat sympathie hebben voor de bewoners. Maar uiteindelijk blijven deze volledig in de kou staan. En nou, ik heb er eigenlijk geen woorden voor, maar het zal wel duidelijk zijn, dat we tegen deze motie gaan stemmen.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Pichel, Forum voor Democratie.

Mevrouw Pichel: Dank, voorzitter. Ja, ik vind motie M-5 niet zo'n hele creatieve motie. Ik begrijp hem ook niet zo heel erg goed. Ik heb ook de afgelopen dagen, best wel wat contact gehad met de VVD. En hier hebben, we hebben ook gesproken over de motie en zonder af te doen aan wat er eerder is gezegd, zijn het gewoon hele goede gesprekken geweest, met wellicht verschil in mening over een aantal nou ja, kritieke punten. Dus dat wil ik in ieder geval wel gezegd hebben, dat ik die intentie wel heb gemerkt. En daarom ook niet begrijp, dat er niet gewoon mee kan worden gegaan, in wat er al ligt. Nou, dat gezegd hebbende, zullen wij niet voor motie M-5 stemmen.

De voorzitter: Hartelijk dank. Fractie van Waardhuizen, heer Stam.

De heer Stam: Ja, dank u wel, voorzitter. De aangepaste motie zullen wij niet ondersteunen. Ik moet ook eerlijk bekennen, dat ik hem niet eens gelezen heb. Ik vind het eigenlijk best wel, hoe zal ik het netjes zeggen, stuitend, dat op allerlaatste moment nog zo'n aangepaste motie komt. Terwijl je daar ruimschoots de tijd voor hebt gehad, om overleg te treden en hem aan te passen. En ik zie dit eigenlijk als een laatste wanhoopspoging, om wat goodwill bij de bewoners te kweken. Nou, dat vind ik een zeer slechte beurt en dat ben ik ook niet gewend, van een aantal coalitiepartijen. Dus dat vind ik meer dan jammer. De antwoorden van de wethouder, die hebben wij gehoord en we begrijpen wel, dat zijn intenties goed zijn. Maar we hebben er te weinig houvast in gevonden, richting empathisch vermogen richting de bewoners, dus wij blijven achter onze motie staan, die mede met VSP is ingediend. Wij gaan echter wel akkoord met de WVG voorstel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik tot slot naar heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Dank u wel, voorzitter. Wij sluiten ons volledig aan, bij de woordvoering van Fractie van Waardhuizen. En ik wilde nogmaals bij benadrukken, dat ik het, niet helemaal senang voel, bij de woordvoering van de wethouder. Maar dat ik er wel van overtuigd ben, dat hij dat met de juiste intenties invliegt. Wat nogmaals niet wegneemt, dat wij echt blijven bij de motie, die wij samen met de VSP en anderen hebben ingediend. Ik vind het jammer, dat het op deze wijze is gegaan door VVD, GroenLinks en ChristenUnie-SGP.

De voorzitter: Dank. Dan hebben we daarmee, de tweede termijn van de raad gehad. Kijk ik nog even naar de wethouder, voor een reactie op motie M-5.

De heer Burggraaf: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, goed. Ik zal maar eens even de appreciatie van het college geven, op beide moties. Kijk, bij beide moties herkennen wij, dat de raad eendrachtig is in de opdracht, om zorgvuldig met de bewoners om te gaan. Te zorgen dat we nou ja, duidelijke taal gebruiken en daar zoveel mogelijk helderheid scheppen. En hoor ik, dat u allebei ideeën en beelden heeft, wat vervolgens helpen is in de volgende fase op het moment, dat iemand wat wil verkopen. Maar ja, het kader waarbinnen dat, wanneer bent u dan tevreden, wanneer is dat dan goed? Ja, dat halen we niet uit, eruit, dus ik herhaal maar even het aanbod, wat we eerder ook gedaan hebben. Ik heb even gecheckt, daar zou ook ruimtes voor zijn 28 november om daar in de commissie, nader met elkaar over te spreken. Om eens mee te krijgen, wat u dan van ons verlangt in het verdere proces. Want die helderheid willen wij wel graag als college hebben, om ook onze taak goed te kunnen voorbrengen.

De voorzitter: Dank. Dan hebben we daarmee, ook de tweede termijn van het college gehad. Zijn we toegekomen aan de stemmingen op dit onderwerp. Als eerste stemmen we op het voorstel zelf, voorstel 27 Toepassen Wet voorkeursrecht gemeenten op plangebied Weeskinderendijk Oost/woningen Weeskinderendijk Vlietwegzijde te Dordrecht (Spoorzone). Kijk even rond, of er nog stemverklaringen zijn op het voorstel? De heer Wringer.

De heer Wringer: Ja, dank, voorzitter. Beter voor Dordt zal voor het voorstel stemmen.

De voorzitter: Anderen nog? De heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Wij stemmen hier ook voor, omdat ik van ja, omdat we weten, dat de motie het nu ga halen. Omdat daar een meerderheid voor is.

De voorzitter: Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Wij zullen wel voor het WVG stemmen. Natuurlijk ook ervan uitgaande, dat de motie het zal halen en ook uitgevoerd zal worden.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van der Kruijff.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, dat geldt van ons ook. Omdat we ons beseffen, dat de WVG bedoeld is, om speculatie door speculanten, tegen te gaan. Daar zijn wij het mee eens. Dus om die reden, zullen we daar voor stemmen.

De voorzitter: Ga uw gang, mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. Wij zullen er ook voor stemmen, om de reden, die het CDA inderdaad ook aangeeft.

De voorzitter: Anderen nog? De heer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Voorzitter, vanuit Op ons Eiland, wij zullen ook inderdaad instemmen, met de WVG. Met dien verstande, dat we ervan uitgaan, dat de motie die door x-aantal partijen is ingediend, motie 4, het gaat halen.

De voorzitter: Dank u wel. Dat zullen we bij de stemmingen dan zien. De heer Portier.

De heer Portier: Voorzitter, wij zullen tegenstemmen. Wat ons betreft, als de woningen gewoon blijven staan, dan is de vrees voor speculatie ja, daar hoeft je daar niet zo bang voor te zijn. Dus wat ons betreft, is deze WVG niet nodig. Ik wil wel zeggen, dat ook als deze WVG wordt aangenomen, het wat ons betreft, niet het einde van de strijd is voor het behoud van deze woningen.

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: De VSP zal ook tegen de WVG stemmen en is het, gaat mee met de stemverklaring van de heer Portier.

De voorzitter: Anderen nog? De heer Stam.

De heer Stam: Wij zullen voorstemmen, voorzitter, omdat we overtuigd zijn, van het bredere belang van de woningbouw ontwikkeling. En wij onderkennen ook het belang van de gemeente, ten opzichte van de ontwikkelaars en de opkopers.

De voorzitter: Anderen nog? Niet? Dan gaan we stemmen op het voorstel zelf. Voor is plus, tegen is min. Voorstel is aangenomen, drieëndertig stemmen voor, vijf stemmen tegen. Tegen waren de fracties SP en VSP en de overige fracties voor. Dan gaan we naar motie M-4, ingediend door de VSP, SP, Forum voor Democratie, Beter voor Dordt, Fractie van Waardhuizen, DENK, Fractie Van der Spoel, Partij voor de Dieren, CDA, Op ons Eiland en PvdA. Zijn er nog stemverklaringen bij motie M-4? De heer Noldus.

De heer Noldus: Ja, voorzitter, dank. We vinden het jammer, hoe het debat hier vanmiddag gelopen is en ook de afstemming daarnaartoe. We begrijpen en ondersteunen een aantal belangrijke aspecten uit deze motie, die uiteindelijk iets voor de bewoners moeten betekenen.

Tegelijkertijd zien we ook, dat er mogelijk verwachtingen staan, die moeilijk ingevuld kunnen worden en meerdere interpretaties, van wat er zou moeten gebeuren. Dat maakt, dat we tegen deze motie zullen stemmen. En we zien het, ja, de verdere uitdiepen van hoe het erin moet, hoe dat eruit moet gaan zien, graag terug in de commissie.

De voorzitter: Heer De Feijter.

De heer De Feijter: Dank u wel, voorzitter. Wij sluiten onze aan, bij de stemverklaring van de Dordtse VVD.

De voorzitter: Ga uw gang. De heer Den Hartog.

De heer Den Hartog: Dank u. Wij sluiten ons ook daarbij aan. Daarbij willen we aanvullen, dat wij het betreuren dat sommige partijen de indruk hebben gewekt, alsof we allemaal tegenover elkaar staan. Ik ben ervan overtuigd, dat alle partijen de bewoners zo goed mogelijk willen helpen. Dat daar alleen meningsverschillen over bestaan. Dat is het. Om reeds genoemde redenen, zowel in eerste als tweede termijn, zullen wij tegen motie M-4 stemmen, ondanks dat daar onderdelen in zitten, waar we het wel mee eens zijn. Maar goed, die komen bij M-5 terug.

De voorzitter: Dank u wel. Anderen nog? Niet het geval, gaan we stemmen op M-4. Voor is plus, tegen is min. Motie is aangenomen, eenentwintig stemmen voor, zeventien stemmen tegen. Tegen waren de fracties ChristenUnie-SGP, Gewoon Dordt, GroenLinks en de VVD en de overige fracties voor. Daarmee is M-4 aangenomen. Kijk even naar de indieners van motie M-5, of zie die gestand willen doen? Deze is al aangenomen, mijnheer Noldus.

De heer Noldus: Ja, stemverklaring bij motie 5, toch, vroeg u?

De voorzitter: Nee, ik vraag, of u hem in stand wilt laten. Want deze motie M-4 is al aangenomen en die gaat iets verder.

De heer Noldus: Ja, voorzitter. We willen graag wel in stemming brengen, toch?

De voorzitter: Ja, dat mag. Het is niet gebruikelijk, maar het mag, tuurlijk. Ga uw gang, stemverklaring.

De heer Noldus: Ja, voorzitter. Ja, we brengen toch graag deze in stemming. Ik begrijp een aantal van de reacties, uit de tweede termijn van de partijen. Tegelijkertijd denken we dat, we drukken hiermee uit, welke aspecten uit de motie we wel onderschrijven. Volgens mij iets, wat niet in de termijn helemaal gelukt is, om dat duidelijk te maken naar elkaar toe. Dus we denken, dat we hiermee toch een tekst neerleggen, die naleefbaar is, invulbaar is door het college. Een verwachting heeft, die ook na te komen is en uiteindelijk ook zo ver mogelijk bij de basis of zo dicht mogelijk bij de basis ligt, van motie 4. Om ook te onderschrijven, welke aspecten we daaraan ondersteunen.

De voorzitter: De heer Portier.

De heer Portier: We zullen tegen de motie stemmen. Want wat deze motie behelst, is in woorden heel vriendelijk en toekomstend zijn naar de bewoners en ze in feite, in de kou laten staan. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Dank, voorzitter. Nou, we hebben even, daar een beetje overleg over gehad. We stemmen in met deze motie en dat heeft er met name mee te maken, dat dit het dichtste bijkomt, om steun te geven aan de wethouder. Wij hadden alle twee de moties helemaal niet nodig gevonden. Wij hebben er echt vertrouwen in, dat de wethouder wat hij heeft gezegd, ook dat die daar zijn woord op gaat houden.

De voorzitter: Dank. Andere stemverklaringen nog? Nee. Ja, ga uw gang, mijnheer Van der Kruijff.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, wij zullen tegen deze motie stemmen. Het is natuurlijk raar, als er al een verstrekkendere motie is aangenomen, om tegen een minder verstrekkende motie, voor te gaan stemmen. Dus dat gaan we gewoon niet doen. En ook het punt, dat daarmee duidelijk is, waar drie andere partijen voor staan, dat is wel duidelijk met het indienen voor deze motie. Dus dat zien we ook als weinig reden.

De voorzitter: Ga uw gang, mijnheer Safranti.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. U gaf het zelf ook aan, maar mijnheer Van der Kruijff, die geeft het ook aan. Wij sluiten ons aan, bij de woordvoering van het CDA.

De voorzitter: Anderen nog? Dat is niet het geval. Gaan we stemmen op M-5. Voor is plus, tegen is min. De motie is verworpen. Eenentwintig tegen, zeventien voor. Voor waren de fracties ChristenUnie-SGP, Gewoon Dordt, GroenLinks en de VVD en de overige fracties tegen. Daarmee hebben we dit onderwerp afgesloten.

24. Vaststellen Begroting 2024 – Raadsvoorstel

25. Vaststellen Meicirculaire 2023 en de begroting 2023 dienovereenkomstig te wijzigen – Raadsvoorstel

26. Vaststellen Tweede Bestuursrapportage 2023 – Raadsvoorstel

De voorzitter: En zijn we toe, dames en heren, aan het toetje van vanavond. Ja, de begroting. Begroting 2024. Tevens vaststellen van de Meicirculaire 2023 en de begroting 2023 dienovereenkomstig te wijzigen en het voorstel 26, het vaststellen van de Tweede Bestuursrapportage 2023. Die behandelen we in gezamenlijkheid. Stukken zijn besproken in de Auditcommissie. Twee adviezen van de Auditcommissie zitten bij de stukken, één over de begroting en één over de Meicirculaire. Dank weer voor uw werk, leden van de Auditcommissie. En daarnaast is er een technische sessie geweest, met uitleg over de begroting en heeft u in twee rondes, technische vragen kunnen stellen. De antwoorden hierop, zitten ook bij de stukken.

Vorige week zijn die stukken besproken in de commissies, in twee parallelsessies, waarbij alle begrotingsprogramma's zijn behandeld. Fracties hebben hiervoor moties, amendementen of bespreekstukken kunnen aanleveren. Aan de hand hiervan, zijn de gesprekken in de commissies gevoerd. Vandaag behandelen we de drie genoemde stukken in onze raad. Hierbij krijgt iedere fractie in eerste termijn, zeven minuten de tijd, exclusief interrupties. Wat mij betreft, kort en bondig. Moties en amendementen kunt u indienen bij uw eerste termijn. Daarna krijgt ieder collegelid ook spreektijd, vijf minuten. Met uitzondering van de portefeuillehouder Financiën, die heeft dubbele spreektijd. Voor de tweede termijn geldt een maximale spreektijd van vijf minuten, voor zowel fracties als collegeleden. Dan start ik de eerste termijn bij de VVD. Ik zie dat een aantal raadsleden, weg is gegaan. Ik hoop, dat ze wel terugkomen. Want we hebben een, we zijn met het toetje bezig, een toetje is het lekkerst, dus daar moet iedereen bij zijn. Gaat u vanaf het spreekgestoelte spreken? Kijk even naar de heer Den Heijer.

De heer Schalken-Den Hartog: Voorzitter.

De voorzitter: Ja, de heer Schalken.

De heer Schalken-Den Hartog: Twee vragen. De eerste vraag is, dat er volgens mij in de stukken stond, dat de spreektermijn eerste termijn, zeven minuten was?

De voorzitter: Dat heb ik zojuist gezegd, ja.

De heer Schalken-den Hartog: Oh, ik verstond vijf minuten.

De voorzitter: Bij de tweede termijn, ja.

De heer Schalken-den Hartog: Oh, bij de tweede termijn, sorry. En daarbij is volgens mij, de volgorde van zowel de Kadernota als de begroting, eerst de grootste oppositiepartij en dan grootste coalitiepartij.

De voorzitter: U heeft helemaal gelijk, het staat verkeerd in mijn annotatie. Maar dat is toch mijn eigen verantwoordelijkheid, dus u heeft helemaal gelijk. Dus dan kom ik, ga ik als eerste naar Beter voor Dordt.

De heer Schalken-Den Hartog: Ja, voorzitter en dan vraag ik nog een minuutje, waarschijnlijk. Want we hadden ook een bijdrage op de beamer. Die stond vanmiddag al klaar met die computer en die staat er nu niet meer. Oh, kijk, daar komt hij al. Nou, helemaal goed. Dan kom ik naar voren.

De voorzitter: Ga uw gang. Het woord is aan de heer Schalken.

De heer Schalken-Den Hartog: Voorzitter, ik zou graag willen starten. Nog even niet, denk ik.

De voorzitter: U had het woord, ga uw gang.

De heer Schalken-Den Hartog: Dank u wel, voorzitter. Ja, u had het net over het toetje, maar volgens mij was het eigenlijk bedoeld vandaag, dat dit de hoofdschotel zou zijn. Ja, voorzitter, Begroting 2024. Beter voor Dordt was begin dit jaar vol verwachting van, waar dit college mee zou komen, met betrekking tot de Kadernota en de begroting. Er waren immers, grote en ambitieuze woorden van deze nieuwe coalitie en het college, dat het allemaal anders zou gaan. En ook vooral allemaal, in samenspraak met de raad. Het toverwoord was participatie, met de raad en de stad. Dordrecht op stoom, we gaan doorpakken. Na ruim anderhalf jaar zijn we als raad, vooral druk met startnotities. U snapt waarschijnlijk nu ook, de ludieke actie van het cadeautje, wat vanmiddag om twee uur bij de mensen op tafel lag, gebakken lucht.

Mevrouw Koene: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Ja, nu de heer Schalken dat cadeautje noemt, wil ik daar toch gelijk even op inhaken. Want ik zag het. Ik ben er heel erg van geschrokken eigenlijk, want ik had echt zoiets van, gaan we nou zo met elkaar om in de raad.? Dus dat wil ik eigenlijk even meegeven.

De heer Schalken-Den Hartog: Ja, voorzitter. Volgens mij heb ik antwoord gegeven met het feit, dat wij dit als een ludieke actie hebben gezien. Waarschijnlijk heeft mevrouw Koene en Gewoon Dordt, een ander gevoel voor humor daarbij hebben. Voorzitter ...

Mevrouw Koene: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Ja, gelukkig heb ik wel een ander gevoel voor humor, inderdaad. Maar daar gaat het niet om. Het gaat erom, of we dit als ... Kijk, want we hebben vanmiddag en net ook een hele lelijke discussie gehad, of dit nou dingen zijn, waarmee we hier de kwaliteit van wat we hier doen met elkaar, of we die daardoor beter maken. Dat denken wij dus van niet. Dat heeft op zich niks met humor te maken. Ik heb best wel humor.

De heer Schalken-Den Hartog: Oké, voorzitter. Waarvan akte, van mevrouw Koene. Wat ons betreft, was dit een ludieke actie. Voorzitter, als eerste het feit dat plechtig werd beloofd, om meer samen met de raad op te trekken. Het college zou het anders gaan doen. Het resultaat van 2022 verdween, zonder ook maar enige participatie met de raad, in potjes waar de deksel al op zat. Dordrecht blijft een stad met lokale lasten, een ander punt. Vooralsnog zien we een flinke stijging. Voor 2023 werd de stijging nog gecompenseerd, met een cadeautje van vijfenzeventig euro. Dat is er dit jaar niet. Dus de stijging van komend jaar, bovenop de stijging van dit jaar en dat zonder cadeautje, maakt het voor heel veel inwoners, echt wel even slikken. Voorzitter, vierduizend woningen bouwen deze raadsperiode, een ander punt. En de vergroening en de verduurzaming van onze stad, we zien het nog maar weinig terug. In de binnenstad beperkt het zich, tot een niet echt duurzaam bewegend bos, dat ook niet alleen maar positief wordt ontvangen.

Voorzitter, de begroting op zich, is eigenlijk ook veel gebakken lucht. En dan zeg ik daarbij, op een ludieke manier bedoeld, want als we kijken naar het uiteindelijke resultaat bij de jaarrekening, ziet dat er heel anders uit. Des te meer dus het belang, om ook de hele raad te betrekken, bij het besteden van dit resultaat. En voorzitter, Dordrecht in de top vijf als MKB-vriendelijke grote gemeente. De ambitie komt in de begroting, nergens met zoveel woorden terug. Terugkomend op de resultaten van het jaar, van de Jaarrekening 2022, een verschil van bijna vijfendertig miljoen, betreft de raad. Hiervoor hebben wij een motie, om dit in 2023 anders te doen. De lokale lasten blijven stijgen, Beter voor Dordt vindt, dat die lokale lasten zo laag mogelijk moeten blijven. De afgelopen jaren is de gemiddelde belastingdruk gestegen van vierennegentig naar achtennegentig procent. Via een amendement willen we daar wat aan doen. En voorzitter, ja, we hebben natuurlijk maar zeven minuten en daarin, kan niet alles aan de orde komen. Maar nog een aantal punten. Collega Megan de Groot ...

De heer Groenewege: Voorzitter.

De heer Schalken-Den Hartog: Gaf in de commissie ...

De heer Groenewege: Hier.

De voorzitter: Daar, ja. Ik zit al rond te kijken. De heer Groenewege, ga uw gang.

De heer Groenewege: Ja, over dat amendement Lage lokale lasten. Beter voor Dordt doet nu net, alsof de lokale lasten percentueel naar beneden gaan, door dit amendement. Maar het gaat om een eenmalige gift, van veertig euro per Dordtenaar. Dus dat is toch iets heel anders, dan hoe de heer Schalken het nu voorstelt?

De heer Schalken-Den Hartog: Nou, voorzitter. Wat we willen doen, is dat we willen proberen, om het leed iets minder zwaar te maken. En hetzelfde is, wat het college vorig jaar heeft geprobeerd, met de bijdrage van vijfenzeventig euro. Als we kijken naar de bestedingsruimte, die wij zien, waar we het van kunnen doen, dan kunnen we dat met vijfenzeventig euro helaas niet doen. Dat zou nog veel beter zijn, maar zou dit in ieder geval een minimaal gebaar zijn, wat je zou kunnen maken? En daarmee, u heeft een terecht punt. Blijven, niet blijvend die lokale lasten lager. Inderdaad, het is een nou ja, een kleine oplossing, een kleine tegemoetkoming. En voorzitter ...

De voorzitter: Bij interruptie, de heer Struijk, ga uw gang.

De heer Struijk: Dank u wel, voorzitter. Ja, misschien begrijp ik het niet goed, maar kan de heer Schalken het uitleggen. De lokale lastendruk stijgt naar achtennegentig procent. Kan ik niet helemaal vatten, want dan hou je volgens mij, twee cent van elke euro over.

De heer Schalken-Den Hartog: Ja, voorzitter, het is een beetje technisch. Ik heb me ook laten vertellen vanuit mijn collega's, de lokale lastendruk heeft te maken met de gemiddelde druk, van de lokale lasten over de Nederlandse gemeentes heen.

De afgelopen jaren is die van vierennegentig procent, ten opzichte van de honderd procent, het gemiddelde van de gemeentes, is die gestegen al van vierennegentig procent naar achtennegentig procent. Dus dat wil zeggen, dat die lokale lasten vroeger veel lager dan het gemiddelde, landelijk gemiddeld waren, als dat ze nu zijn. Dus ze kruipen richting het landelijk gemiddelde.

De heer Safranti: Voorzitter.

De voorzitter: Ga uw gang.

De heer Safranti: Ik kan mijnheer Schalken even helpen. In 2023 was dat achtentachtig procent en 2024 is dat achtennegentig procent. Dus, even voor u.

De heer Schalken-Den Hartog: Oké, als de heer Safranti aangeeft, dat het van achtentachtig naar achtennegentig procent is, dan is de stijging nog groter voor onze, het gemiddelde voor onze inwoners. Ja, voorzitter, ik was eigenlijk bij een punt, van mijn collega in de commissie. Mevrouw De Groot, die gaf aan dat we met het Programma Cultuur redelijk tevreden zijn. Maar dat we wel nog steeds, een groot jongerenevenement zoals de vroegere Dancetour, missen. En om ook schoon, heel en veilig te noemen. Vandaag stond het nog in het AD. Andries van Schoonderwoerd, van zestien uit Dubbeldam. Ons skatepark wordt naar zijn beleving, niet meer schoongehouden. Een belangrijke plek voor veel jongeren. Voorzitter, graag een actie van het college. Er is al echt, niet zoveel voor deze groep jongeren.

De voorzitter: Bij interruptie, mevrouw Van Engelen. Terwijl ik een kaasstengel eet.

Mevrouw Van Engelen: Eet smakelijk, voorzitter. Ja, ik ben benieuwd, of de heer Schalken heeft meegekregen, dat er recent in september een groot jongerenevenement is georganiseerd, in onze leegstaande Biesboschhal. Die is toen heel erg efficiënt gebruikt, drie dagen lang en daar was heel veel ruimte voor de jongeren. Dus gelukkig gebeurt er iets. Heeft de heer Schalken dat meegekregen?

De heer Schalken-Den Hartog: Ja, voorzitter, dat heeft de heer Schalken en dat heeft Beter voor Dordt, meegekregen. Ik weet ook dat collega, gezondheid, collega Megan de Groot ook daar is geweest en die zoiets had van nou, is hartstikke leuk. Maar dit is nog geen vergelijking met het grootste evenement, zoals de Dancetour in het verleden was. Voorzitter, ik ga verder. Mevrouw Jager benadrukte het al, op de onderdelen met betrekking tot sociaal domein in de commissie, dat het vooral veel grote woorden zijn. Kortgeleden luisterend naar de presentatie van de Hervormingsagenda Jeugd, was ze net zo verbaasd over wat ze hoorde, als naar ik begreep, mevrouw Kruger van GroenLinks. Hoezo hervormen? Terug in de tijd, volgens mevrouw Jager. Voorzitter, in de commissie, moest de VVD toch even ...

Mevrouw Van Vugt-Roose: Voorzitter.

De voorzitter: Bij interruptie, ga uw gang.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel, voorzitter. Ik kom nog even terug op de potjes met de, de dichte potjes met de deksels. Het is wel in een commissievergadering behandeld en het ging weliswaar erg snel, maar er is wel de kans geweest, om in te grijpen en om daar wat van te vinden. En ja, ik vraag me toch af, hoe dat verhoudt tot wat u nu zegt, dat het gewoon absoluut dicht gebleven is.

De heer Schalken-Den Hartog: Voorzitter, met de grote woorden die het college en deze coalitie had bij de start van deze periode, om meer samen met de raad op te trekken, had Beter voor Dordt in ieder geval verwacht, dat we aan de voorkant werden betrokken. En niet op het moment, dat de potjes al gevuld waren.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Wat het zo, dat dat bedoeld was, was meer in de Beter voor Dordt periode?

De heer Schalken-Den Hartog: Nee, voorzitter, ik heb het nu over het feit, dat dit college heeft aangegeven, dat ze het anders gingen doen en dat zien we niet terug. Voorzitter, in de commissie moest de VVD ook toegeven, dat met de uitbreiding van de handhavers en het gezellige groen, er ook nog wel een tandje bij kan. En voorzitter, kort ook nog de smart camera's. Want wij hopen toch echt, dat die binnenkort geplaatst kunnen worden, om die afvaldumpingen te voorkomen.

De heer Kuhlmann: Voorzitter.

De heer Schalken-Den Hartog: Beter voor Dordt is nog steeds trots, op deze mooie stad.

De voorzitter: De heer Kuhlmann, bij interruptie.

De heer Kuhlmann: Voor wat betreft onze bijdrage, in de commissievergadering. Wij zijn natuurlijk heel ambitieus rondom handhavers en vergoeding. En we hebben zeker ook oog, voor de resultaten waar het college nu aan werkt. Dat is mooi, prima, maar wij hopen ook, dat er nog een tandje bij kan. En dat was volgens mij, ook wat de VVD in de commissie aangaf. Ja, voorzitter. We zien dat investeringen van de afgelopen jaren, de stad geen windeieren heeft gelegd. En daarna staan, daarnaast staan er ook mooie ontwikkelingen in de steigers. Beter voor Dordt wil, dat we als raad, beter op de hoogte blijven van ontwikkelingen. Zodat we beter onze controlerende en kaderstellende taak kunnen vervullen. Voorzitter, om de voortgang in de woningbouw te volgen, willen wij de woningbouw monitor terug. We hebben daar een motie voor. En in het kader van de raad meer betrekken, in positie brengen, zien we dat ook graag een monitor, voor de verduurzaming van woningen. Want ook op dit dossier mag het wat ons betreft, wat concreter en willen we goed kunnen volgen, welke voortgang er wordt gemaakt. Ook een motie op dit punt. Op het gebied van het verduurzamen, kwam collega Wringer op een mooie manier tegen, om het makkelijker opladen van auto's voor elkaar te krijgen. Voorzitter ...

De heer Kuhlmann: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Kuhlmann, bij interruptie.

De heer Kuhlmann: Op dit onderdeel rondom die, uw motie voor kabelgoot tegels en laadarmen. Die ziet er natuurlijk wel sympathiek uit, maar even gewoon een paar praktische punten. Als het gaat om, heb je je auto op de openbare weg. Je hoopt natuurlijk, dat je die naast je huis kan parkeren. Maar goed, soms is het zo, dat de burens een feestje geven en dan zal het, lukt het misschien niet om met die Kabo bij je auto te komen. In uw voorstel, hoort het daarbij, dat er dan ook gereserveerde parkeerplaatsen zijn? Of is het, je hebt geluk, komt misschien vaak goed, maar soms ook niet.

De heer Schalken-Den Hartog: Nee, voorzitter. Het is niet de bedoeling om gerezen, gereserveerde plekken te organiseren. En het gaat ook om een proefperiode, die zover ik van mijn collega begreep, ook in een andere stad op dit moment loopt. Om te kijken of waar je dat op een goede manier, wel kunt toepassen. En op sommige plekken zal het dus wel een oplossing zijn.

De heer Kuhlmann: Helder. Nee, dat maakt het begrijpelijker. Eén andere praktische vraag dan, rond die laadarmen. Zijn er al plekken in Nederland, waar die, waar zoiets wordt toegepast?

De heer Schalken-Den Hartog: Met betrekking tot die kabelgoten en die laadarmen, is daar inderdaad een proefgemeente, zover ik weet. Misschien kan ik daar collega, via de voorzitter, daar iets over laten zeggen.

De heer Wringer: Ja, volgens mij, worden de laadarmen op dit moment getest in Haarlem.

De heer Schalken-Den Hartog: Nou, wellicht ook goed, om daarnaar te kijken. Ik ga verder, voorzitter. Tijdens de Kadernota ...

Mevrouw Schnabel: Voorzitter.

De heer Schalken-Den Hartog: Heeft Beter voor Dordt zich uitgesproken, over de wens voor een nieuw groot internationaal topsportevenement. Collega Katif heeft hier een motie voor voorbereid.

De voorzitter: Dan hebben we een interruptie van mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Ja, ik heb eigenlijk nog een vraag over verduurzaamheidsmonitor, als dat oké is? Wat wij ons afvroegen. Er zijn prestatieafspraken gemaakt met woningbouwcorporaties en als het gaat om particulieren en koopwoning bezitters, is het erg lastig om verduurzaamheidsmaatregelen bij te houden, met name als het gaat over bescheiden maatregelen. Dus de gemeente kan bijvoorbeeld in menskracht, energie en geld, dat beter besteden aan professionele voorlichting en bouwkundig advies aan particulieren. Met name de groep woningeigenaren met bijvoorbeeld een kleine koopwoning. Wij verwachten, dat dat meer oplevert. Hoe ziet Beter voor Dordt dat?

De heer Schalken-Den Hartog: Nou, voorzitter, er worden ambitieuze plannen gemaakt en Beter voor Dordt zou graag, beter kunnen monitoren, wat het uiteindelijk concreet ook oplevert. Hoeveel huizen er worden verduurzaamd in de sociale huursector? Hoeveel huizen ook wellicht met steun of ondersteuning van subsidies, worden verduurzaamd in de koopmarkt? En dat is nu ja, vrij slecht te volgen, wat ons betreft.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Voorzitter, ik vind, dat we als raad niet goed in positie zijn gesteld, dat pas om vijf voor elf, er nog acht moties binnenkwamen van Beter voor Dordt. Hoe kijkt u daarnaar?

De heer Schalken-Den Hartog: Ja, voorzitter. Volgens mij, hebben wij ons best gedaan in de voorbereiding. Zijn we ook beperkt in de tijd en hebben we in ieder geval geprobeerd onze, voordat de raadsvergadering begon, aan u door te sturen. En ik ben ook benieuwd, met welke andere verrassingen andere fracties nog zullen komen. We hebben echt ons best gedaan, voorzitter. Waarschijnlijk zullen we de vergadering, dadelijk ook nog schorsen en morgen verder gaan. Dan kunt u altijd nog nadere vragen stellen en voor de tweede termijn. '...'

De voorzitter: Als u nou gewoon verder gaat met uw betoog, dan kunnen we dat misschien voorkomen.

De heer Schalken-Den Hartog: Nou, wellicht, ik ben benieuwd. Voorzitter, eerder heeft Beter voor Dordt aangegeven ...

De heer Uysal: Voorzitter.

De heer Schalken-Den Hartog: Dat we na het eerste jaar van de ov, kortingsregeling ...

De voorzitter: Ja, sorry hoor. U wordt geïnterrumpeerd. Mijnheer Uysal, ga uw gang.

De heer Uysal: Ja, dank, voorzitter. Ik zie, dat Beter voor Dordt de woningbouw monitor weer terug wil invoeren. Ik vraag me heel erg af, wat Beter voor Dordt daarmee wil beogen. We hadden dat, is dat volgens Beter voor Dordt de oplossing, om het woningtekort op te lossen?

De heer Schalken-Den Hartog: Voorzitter, het gaat er wat Beter voor Dordt betreft om, dat we als raad beter in positie komen. In het verleden was die monitor, werd die volgens mij, vier keer per jaar werd hij verstrekt en waren we toen adequaat op de hoogte gehouden. En om welke reden, de monitor de afgelopen de periode niet is verschenen, dat weet ik niet. Maar wat Beter voor Dordt betreft, kan het ons helpen om ook nou ja, zicht te houden op de vorderingen. Waarbij we als toevoeging ook hebben aangegeven, dat het ook goed is, om de verwachte sloop en de gerealiseerde sloop bij te houden. Zodat je ook goed kunt zien, wat er nu netto ook bijkomt aan woningen.

Want ja, wanneer we woningen slopen en komen er een paar bij, dan kunnen we wel zeggen, we hebben honderd woningen opgeleverd. Maar als er veertig gesloopt zijn, dan hebben we er uiteindelijk, dus maar zestig meer woningen in de stad. Voorzitter, ik ga terug naar het punt, waar ik gebleven was. En dat was het feit, dat Beter voor Dordt eerder heeft aangegeven, dat we na het eerste jaar van de nieuwe ov kortingsregeling, een uitgebreide evaluatie willen ontvangen. Waar we ook in terug kunnen zien, hoe het reisgedrag van de 65-plusser, die nu geen gratis ov meer heeft, is veranderd. We horen graag, wanneer we die evaluatie kunnen krijgen. En met betrekking tot het ov, heeft Beter voor Dordt ook een motie, die naar ons idee iedereen zal aanspreken. Omdat we voor een belangrijke periode, de parkeerdruk, de verkeersdrukte verminderen, de luchtkwaliteit minder belasten en verbeteren en de lokale detailhandel ondersteunen. Voorzitter, eerder noemde ik het betrekken van de raad, bij het resultaat van 2023. Wij hebben hier een motie voor. Om de lokale lastenstijgingen te beperken, hebben we een amendement. Voorzitter, de meeste moties worden ingediend door meerdere partijen, dat ben ik vergeten te zeggen. Ik kom, ik wil afsluiten met twee onderwerpen, die niet onbenoemd mogen blijven. Het vervoer van gevaarlijke stoffen. Beter voor Dordt wil met regelmaat, op de hoogte gehouden worden over de stand van zaken. We hebben het immers over de veiligheid van onze huidige inwoners, maar ook over de toekomstige bewoners van de Stadsas, zoals ze dat noemen. En als laatste Chemours. Los van alle lopende procedures, wil Beter voor Dordt, dat de gemeente samen met Chemours, gaat beginnen met het saneren van de vervuilde grond. Laat aan bewoners zien, dat we de ellende aanpakken en niet afwachten. In België zijn ze ook met zo'n aanpak begonnen. Voorzitter, we hebben hier een motie voor en wij hopen als Beter voor Dordt met deze bijdrage, dat het college en de raad en Dordrecht, dat we dat nog beter maken.

De voorzitter: De heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Op het onderdeel van de motie over Chemours, is natuurlijk, zou natuurlijk een hele sympathieke oplossing zijn, als inderdaad Chemours de vervuiling, daar een start mee maakt omdat te saneren. Aan de andere kant, is denk ik de realiteit dat, er lopen procedures. Dus hoe groot acht de kans, acht Beter voor Dordt de kans, dat Chemours op het aanbod in zal gaan?

De heer Schalken-den Hartog: Ja, voor wij, voorzitter, ik wil eigenlijk verwijzen naar volgens mij, het stadje Zwijndrecht in België. Waar dat ook gebeurt. Daar zijn ze ondanks de lopende procedures, zijn ze toch begonnen met het saneren van grond die, de vervuilde grond.

De heer Kuhlmann: En in die casus in België, wie financiert dat dan?

De heer Schalken-Den Hartog: Ja, voorzitter, daar moet je met elkaar uitkomen. En wat ons betreft, zal dat Chemours zijn.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zag ik nog mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik zat nog even na te kauwen, op die lokale lasten. Het is natuurlijk nooit leuk, om lokale lasten te gaan verhogen, in geen enkele gemeente. Maar de eerlijkheid gebiedt toch gewoon te zeggen, dat we de vijfendertigste zijn van heel Nederland, zeg maar, in hoe laag we zitten? Dus ja, het is niet leuk, maar is het nou echt een probleem?

De heer Schalken-Den Hartog: Nou, voorzitter. Als we de geluiden in de stad horen, is vooral het probleem, dat dit jaar mensen nog een vijfenzeventig euro compensatie, hebben gekregen. Komend jaar is er geen compensatie en komt eigenlijk de stijging van vorig jaar, van dit jaar en die van volgend jaar, komt veel harder aan bij de bewoners.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Ja, dus u zegt, we geven ze nog een keer verhoging, zodat het volgend jaar heel hard aankomt.

De heer Schalken-Den Hartog: Nou ja, met wellicht de hoop, dat we het voor de lange termijn, wel beter met elkaar kunnen regelen.

De voorzitter: Dank u wel. Daarmee hebben we de eerste termijn van Beter voor Dordt gehad. Nee, toch nog een interruptie, de heer Den Hartog.

De heer Den Hartog: Toch nog een interruptie, inderdaad, over Chemours. Ik hoor de heer Schalken inderdaad zeggen van ja, wat ons betreft gaat Chemours dat betalen. Nou, het mag duidelijk zijn, wat GroenLinks betreft, ook. Niettemin, wat is het realiteitsgehalte daarvan? We kunnen nu natuurlijk besluiten van ja, Chemours moet het opruimen en het moet, moet betalen. Dat vinden we allemaal. Wat is de kans, dat Chemours nu denkt van, nou, de raad vindt dat, we hebben weliswaar gerechtelijke procedures nog af te wachten, we gaan daar gevolg aan geven.

De heer Schalken-Den Hartog: Ja, voorzitter. Probeer ook deze keer weer even terug te verwijzen, naar het voorbeeld in Zwijndrecht in België. Daar is de vervuiler ook erin meegegaan, om toch met die aanpak te beginnen.

De voorzitter: Dank u wel. Nog een interruptie van de heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Ja, ik dank Beter voor Dordt voor de interessante presentatie. Beetje, beetje jaren negentig vibes. Maar goed, dat is ook mooi. En over jaren negentig vibes gesproken, de krant. We hebben ook iets gelezen van Beter voor Dordt in de krant, over betrouwbaarheid, het vertrouwen in de politiek. Vind dat we, dat mijnheer Schalken daar ook een punt heeft. Horen we ook veel mensen over, aan de deur. Die bijvoorbeeld zeggen, ik heb mijn stem toevertrouwd aan een partij en later valt die partij weer uit elkaar. En wat is mijn stem dan waard? Waar we bewoners wat minder over horen, is het punt over de potjes, waar u het over heeft. In die potjes is, zes miljoen valt gewoon vrij aan de algemene reserve. En bijna twintig miljoen zit in een potje, om daar betaalbaar, binnenstedelijk mee woningen te bouwen. En bijvoorbeeld, een sociale woningbouwproject van de grond te krijgen. Ik moet eerlijk zeggen, mijnheer Schalken, wij vallen wel een beetje van onze stoel, dat u hier zo kritisch op bent.

Want dan moet u de bewoner wel duidelijkheid geven. Is dit dan bijna een smeekbede, voor bouwen in de polder? Of zegt u nee, dit is gewoon goed bestemd en we gaan aan de slag, met die woningen bouwen binnenstedelijk. Omdat dat hartstikke lastig is en we daar ook met elkaar, voor een opgave staan.

De heer Schalken-Den Hartog: Voorzitter, in reactie op de VVD willen we alleen aangeven, dat we eigenlijk teleurgesteld zijn in het feit, dat we als raad niet aan de voorkant betrokken zijn, bij de bespreking hoe we die potjes gaan vullen, voordat er een deksel op gaat.

De heer Den Heijer: Ja, voorzitter, wij hebben tien jaar lang, met elkaar deze stad bestuurd, mijnheer Schalken. Tien jaar lang heb ik u daar nooit of mijn partij, nooit over gehoord. Echt nooit. En weet je waarom? Omdat wij dit systeem, best wel goed met elkaar geregeld hebben, dit proces. Waar, omdat we met elkaar bijvoorbeeld de Kadernota bespreken. En dat geld, die twintig miljoen, bijna twintig miljoen waar ik het net over heb, daar hebben we met elkaar ook het besluit over genomen. Dat zien we nu door vertaald in de begroting. Ik, misschien had u bij de Kadernota wat anders te doen. Want u had toen ook wat anders te doen. Maar als u had, misschien had opgelet, had u met ons ook dat besluit, misschien bewust genomen. Dan hadden we nu deze krokodillentranen achteraf niet gehad, voorzitter.

De heer Schalken-Den Hartog: Ja, voorzitter, als ik daar nog even op mag reageren. Wat, ik weet niet of mevrouw Koene klaar is met haar ...

De voorzitter: U heeft gewoon het woord, dus gaat u maar door, mijnheer Schalken.

De heer Schalken-Den Hartog: Ja? Ok, dank u wel.

Mevrouw Koene: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Al ga ik de hele tijd hier zo zitten. Bedoel, mijnheer Schalken, ga gerust door.

De heer Schalken-Den Hartog: Fijn, dank u wel. Voorzitter, ik kom terug op het feit, dat bij het aantreden van dit college, zowel de coalitiepartijen als het college heel duidelijk hebben aangegeven, we gaan het anders doen. We gaan de raad aan de voorkant betrekken, we gaan het samen doen. Als we dan zien, hoe wij die potjes gepresenteerd krijgen en we niet aan de voorkant mee zijn genomen, stelt dat ons teleur.

De voorzitter: Tot slot, de heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: En zo kennen we Beter voor Dordt helaas weer een beetje. Toch in dat, in die negativiteit het niet willen zien. Het is, het begint ook een beetje sleets te worden, eerlijk gezegd. Het niet willen zien, wat er daadwerkelijk ook gebeurt. Hoe ongemakkelijk het ook net was, hoe ongemakkelijk het ook was, maar deze coalitie heeft ook op het vorige punt, verdeeld gestemd.

Zoals we dat zo vaak hebben gedaan in deze periode. Ik breng u maar in herinnering, Beter voor Dordt was nou niet echt de partij, die erin uitsprong in de vorige periodes, om dat op een andere manier te doen. Dus ja, of u, het kan niet allebei waar zijn. U heeft of een klein beetje boter op uw hoofd of u heeft gewoon een hele slechte herinnering. En daar hebben wij VVD'ers, allemaal soms wel een beetje last van. Dus op zich, dat zou best kunnen.

De heer Schalken-Den Hartog: Ja, dat zou ook mijn antwoord zijn, via de voorzitter.

De voorzitter: Nou, dan moeten we het daar misschien, maar bij laten. Dank u wel. Dan gaan we naar de VVD. Kijken of ze nieuwe actieve herinneringen kunnen kweken, bij ons allen. De heer Den Heijer, ga uw gang. Nog even voor de helderheid, in de tussentijd dat de heer Den Heijer op weg is, hiernaartoe. Beter voor Dordt heeft amendement A-3 ingediend. Dat is, dat gaat over lage lokale lasten. Motie M-6 gaat over de proef kabelgoottegels en laadarmen. Motie M-7, verduurzamingsmonitor. Motie M-8, gratis bus voor iedereen tijdens de feestdagen. Motie M-9, breng de woningbouwmonitor terug. Motie M-10, internationaal topsportevenement. M-11, Chemours. En M-12, betrek de raad bij gerealiseerd resultaat 2023. En dan tot slot, motie M-13, de proef van de lanternen laadpalen. U heeft hard gewerkt. Dan gaan we nu naar de heer Den Heijer, ga uw gang.

De heer Den Heijer: Ja, dank u, voorzitter. Een woord van dank, voor alle inspanningen, die geleverd zijn om de keuze uit de Kadernota, te vertalen in deze begroting. Maar voordat ik begin, voorzitter. Wat zijn we trots op onze lokale FC hè? Twaalf keer op rij gewonnen, zesde plek in de competitie. En dat de Krommedijk al vaste prik was voor de heer Van der Spoel, mijnheer Kolkilic, Stam en mevrouw Koene, ja, dat wisten we natuurlijk al langer. Maar we zien de laatste tijd ook wel collega's Gorter, Pichel, De Heer, ik heb Katif gezien. Mevrouw Stolk zit tegenwoordig ook op de tribune. En de heer Klerk, die schijnt op dit moment, zelfs nog maar kaartjes te zoeken. En laten we ook vooral het vaste social bericht van onze burgemeester, bij elke resultaat vanaf een gelijkspel, ook niet vergeten. Hij heeft inmiddels zijn handen er vol aan.

De heer Stam: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Stam.

De heer Stam: Dank, dat de heer Den Heijer mij ook meeneemt, als tweeënvijftig jarig lang tribunezitter bij FC Dordrecht.

De voorzitter: Ze hebben alleen niet twaalf keer gewonnen hoor, de heer Den Heijer. Ze hebben twaalf keer niet verloren. Maar gaat u verder.

De heer Den Heijer: Onverslagen, inclusief de beker, voorzitter. En mijnheer Stam, daar heeft u helemaal gelijk in. En ik was hier ook al bang voor. Maar dat stadion begint inmiddels zo vol te raken, dat ik ja, bijna het overzicht verlies. Maar dat ik u vergeet, dat dat doet me pijn.

De heer Stam: Nou ja, voorzitter, ligt nog een heel mooi plan voor een nieuw stadion. Misschien kunt u dat oppakken.

De heer Den Heijer: Daarvan heb ik kennis, mijnheer Stam.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer Den Heijer: Waarom ik hierover begin? Ik zag namelijk online voorbijkomen, het gepeste jongetje maakt nu de blits. Supermooi natuurlijk. En nu toch, succes is pas echt succes, als het blijvend is. En voorzitter, dat slaat wat ons betreft, niet alleen op onze voetbalclub. Want zoals ik al eerder heb gezegd, we komen van ver met Dordt. We waren tot voor kort, een wat saaie, verloederende en grijze krimpstad, met weinig en laagbetaald werk. We maken nu de ontwikkeling door naar een ambitieuze, gezellige ontwikkelstad, waar we hard werken aan de veiligheid, onderhoud en het groen in de wijken en de bouw van veel meer huizen. We hebben ook nog een lange weg te gaan, zeker nu we de tekorten in 2026 zien ontstaan. Daarom juist nu, voorzitter, juist nu realisme, ambitie en bovenal koersvastheid, om de doelen van Agenda 2030 te behalen. Want we zijn inmiddels afgezakt op, naar plek tweeënveertig in de sociaal economische index van de gemeente voor, voor de Atlas van gemeenten. En dat terwijl de verbetering van de sociaal economische positie, juist het belangrijkste doel is en het belangrijkste doel blijft.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Van Vugt, bij interruptie.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel, voorzitter. Ik ben toch benieuwd, hoe de heer Den Heijer kijkt naar, dat we zakken op die sociaal economische ladder? En dat we tegelijk, zo ontzettend blij zijn met deze bloeiende stad. Hoe verhoudt zich dat tot elkaar?

De heer Den Heijer: Dat verhoudt zich tot, tot wat ik ook zojuist schetste. Dat we van ver komen. Zoals we ook in de commissie hebben gememoreerd is, dat Dordrecht in het lijstje stond met Weert. Dordrecht is tot voor kort een krimpstad geweest. Eén van de weinige steden in de Randstad, volgens mij zelfs de enige stad in de Randstad, waar het bewoonde aantal slonk, in plaats van een stijging doormaakte. En wat we toen met elkaar gezegd hebben en dat hebben we met vele partijen gedaan, met Beter voor Dordt, met het CDA en met een heel, hele grote steun met alle partijen, bijna alle partijen in de raad, hebben gezegd, we moeten met elkaar een ontwikkelstad worden. We moeten investeren in die stad. We moeten ook het, de sociale positie van onze inwoners, op een hoge niveau brengen. Ja, en dan moet je wel met elkaar vaststellen, als je dan daalt, ook door weerbarstige omstandigheden, ja, dan is dat wel jammer. Omdat je met elkaar, dat wel wil bewerkstelligen richting 2030. Ik denk, dat 2030 de stad niet af is, dus ook de doelen richting 2040, voorzitter. Dat doen we dus voor, ook voor die zesenvetertighonderd Dordtenaren, die op dit moment met een uitkering langs de kant staan. Zij verdienen de stap naar werk, de uitstroom moet omhoog, het aantal Dordtse banen ook, want iedereen is nodig.

En als je een baan hebt, dan is een eigen huis een belangrijke stap. Dat geeft je een eigen plek in onze stad, hopelijk leuke burens en je bouwt financiële zekerheid op. Dan is het voor die Dordtenaren een hard gelag, dat we in de plannen niet verder komen, dan zeshonderd betaalbare koopwoningen tot 2030. Terwijl we ons vijftienhonderd huizen, ten doel hadden gesteld. Daar moet een flinke schep bovenop. Kan het college daarom aangeven, waar we de resterende negenhonderd betaalbare koopwoningen, terug gaan zien. Ook op het gebied van doorstroming, zien we nog volop kansen. Veel senioren willen wel, maar overzien niet altijd, wat er mogelijk is vanuit hun huidige woning en financiële positie. Het is daarom, er is ook niet altijd iemand, om dit openlijk mee te bespreken. Daarom dienen we een motie in, om dit via een doorstroom makelaar, eventueel te vergemakkelijken. Dan voorzitter, als je volop bezig bent om voor jezelf hè, van jouw leven het beste ervan te maken in Dordrecht, wat voor stad is Dordrecht dan voor jou? En dat is wat ons betreft, voorzitter, in de eerste plaats een stad, die veilig is. Een kerntaak van de overheid, iets waarvoor we deze periode vijf miljoen extra uittrekken. Dat is meer dan de vorige periode, inderdaad, mijnheer Schalken. Goed dat u ons daarop wijst. En dat we daarmee ook geld beschikbaar hebben, om meer handhavers aan te nemen. En onze honger is volgens mij even groot. Afgelopen jaren zien we verbetering. Tussen 2017 en 2022, zestig procent minder inbraken, bijna dertig procent minder geweld, bijna vijfenzeventig procent minder overvallen, tweeëndertig procent minder vernielingen. En toch, voorzitter, toch, cijfers zeggen lang niet alles. Want voor de bewoners van de Trompweg in Wielwijk en de Tesselschadestraat en Oud-Krispijn, die zich dagelijks niet veilig voelen, betekenen die cijfers erg weinig. En voor de jongens in Dordrecht, die recent in elkaar geslagen zijn, omdat ze arm in arm over straat liepen, betekenen die cijfers helemaal niets. Dordrecht moet een veilige plek zijn, ook voor deze Dordtenaren. En blijven. Dat is prioriteit voor mijn partij. En daar zullen we na deze begroting, ook de volgende Kadernota en begroting op toetsen. Vraag, voorzitter. Afgelopen kwartaal zijn er zesentwintig snelheidscontroles geweest, waarbij tot wel vijfenzeventig kilometer per uur, te hard werd gereden. Kan de burgemeester het aantal controles verder opschroeven, om zo de pakkans van dit soort gevaarlijke gekken te vergroten? Voorzitter, die stad is ook een gezellige stad, waar 's avonds meer te doen is dan nu. We kijken reikhalzend uit, naar de nieuwe binnenstads plannen. En mijnheer Schalken, eind van deze maand geen startnotitie, maar echt concrete plannen. Daar heb je ze. En voorzitter, het is ook een stad, waar als je werkt, dat werken ook echt loont hè. Dat je ook rondkomt. En dat betekent, dat we bij de bezuinigingen, elke euro tegen het licht moeten houden. Eerst snijden in eigen vlees, voordat we aan verzwaring van de lastendruk denken. We zien namelijk dat sinds 2018 en daar had mijnheer Schalken wel een punt, de lokale lasten met meer dan tweehonderdvijftig euro zijn gestegen. Dat maakt in deze tijd voor veel gezinnen en ondernemers, niet makkelijker om de eindjes aan elkaar te knopen. En er is een grens, van wat we aan belastingbetalend Dordrecht kunnen vragen. We lezen bovendien, een lager percentage van de CPI in de begroting, ten opzichte van wat we eerder zagen, in de Kadernota. Dus houden we in de richting Kadernota 2024 rekening, met dit negatieve verschil, bij het vaststellen van de hoogte van de OZB. Ook merken we op, dat het aan de uitgavenkant sinds de decentralisaties, zoeken blijft naar balans.

Een voorbeeld, elke euro, elke euro die we uitgeven als stad, daarvan gaat drieënveertig cent naar het sociaal domein en de zorg en amper één cent naar veiligheid en leefbaarheid. Het is maar, dat je het weet. Voorzitter.

De heer Van der Spoel: Voorzitter.

De voorzitter: Heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Dank u wel. Weet de heer Den Heijer deze cijfers ook van andere steden te noemen, vergelijkbare steden van Nederland. Want ik hoor deze percentages, maar is het nou zoveel verschillend, met andere steden?

De heer Den Heijer: Nou, we zien in ieder geval in deze stad, dat we wel aan de grenzen zitten, van wat financieel mogelijk is. En het is ook niet voor niets, dat we een ombuigings- en bezuinigingstraject ingaan, waarin er fors, maar echt fors gekeken moet worden, waar we dingen anders moeten doen en dingen minder moeten gaan doen. Waarin we bij de WMO al zagen, dat het best lastig is om aan mensen uit te leggen, dat het misschien minder wordt. Om toch die voorzieningen, voor iedereen overeind te kunnen houden. En als we kijken naar de ontwikkelingen in andere steden, meen ik me te herinnerend, dat bijvoorbeeld de jeugdzorg vraag toename in Dordrecht relatief hoger is, dan in vergelijkbare gemeentes. Ik weet niet hoe het precies, voor andere ontwikkeling gaat in het sociaal domein. Maar de cijfers spreken voor zich. Bij elke euro gaat drieënveertig cent naar zorg en sociaal.

De voorzitter: Ja, niet iedereen kan tegelijk interrumpen, dan wordt het namelijk een zootje. Mijnheer Van Dam-Timmers heeft als eerste het woord. Ga uw gang.

De heer Van Dam-Timmers: Ja, voorzitter, dank. Ik hoor de heer Den Heijer veel over veiligheid praten. En vervolgens over het sociaal domein en onder andere over de jeugdzorg. Dan ben ik wel benieuwd hè. Ik bedoel, een investering in jeugdzorg, armoedebeleid, dat is toch juist investeren in veiligheid voor de toekomst? Of begrijp ik u verkeerd? Want u lijkt het alleen te hebben, over de harde veiligheid, politieagenten op straat. Maar fatsoenlijk armoedebeleid voorkomt diefstal uiteindelijk. Ontkent de heer Den Heijer dat?

De heer Den Heijer: Nee, u schetst een tegenstelling, die ik niet herken.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zag ik de heer Safranti en daarna de heer De Portier.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Ter aanvulling van mijnheer Jan Timmers.

De voorzitter: De heer Van Dam-Timmers.

De heer Safranti: Oké. De heer van, de heer Jan ... Wat was het nou? Jan van Dam-Timmers. Ja?

De voorzitter: Gewoon de heer Van Dam-Timmers, mag ook.

De heer Safranti: Nou, mijn excuses. Het is een beetje laat geworden, dus vandaar. Maar waar ik eigenlijk naartoe wil. Ik kan mijnheer Den Heijer helemaal volgen, daar gaat het helemaal niet om. Zeker als het om, gaat om veiligheid. Ook prima. Maar als ik hoor, dat drieënveertig cent van één euro zeg maar, naar het sociaal domein gaat, dat is dan natuurlijk niet voor niets. Heeft u daar wel naar gekeken? Waarom juist in Dordrecht, drieënveertig cent naar de, naar het sociaal domein gaat. En ik zou zeggen, in plaats van investeren in de veiligheid, investeren in preventie.

De heer Den Heijer: Ik ben in ieder geval blij, dat DENK een voorstander is, van het verbeteren van onze veiligheid in Dordrecht. En dat kan via vele routes. Ik heb een aantal geschetst. En waar het gaat om, waar u de interesse in heeft, ja, kan ik u toch niet anders op wijzen. Dat heb ik ook bij de Kadernota, bij de heer Van der Spoel gedaan. Dat deze coalitie, dit college historisch veel geld uitgeeft, bijvoorbeeld aan minimabeleid, aan het armoedebelid. Dus ja, het betekent niet, dat als je zegt, het één moet meer, dat per se het ander niet genoeg is hè. Weet je, je ziet nu dat, in het sociaal domein zie je gewoon, dat door die ontwikkeling de boel erg op spanning komt te staan. Ik heb ook aangegeven, dat wij met onze stad sociaal economisch, in een disbalans zitten. Dus dat er ook helaas een grote groep is met smalle schouders. En ik ben degene, ook met u degene, die ook zegt, dat we ook sterke schouders moeten hebben, om de stad te dragen. Maar dat moeten er ook genoeg zijn, om dat te kunnen doen. En de manier, hoe wij nu bijvoorbeeld de Agenda 2030 vormgeven, is ook op een manier, dat we ervoor kunnen zorgen, dat we elke euro die we daarin stoppen in de toekomst, ook weer de sterke schouders oplevert, om voor onze stad bijvoorbeeld het sociaal domein, bijvoorbeeld de goede voorzieningen, waarin we geïnvesteerd hebben, overeind te kunnen houden. En dat is echt de bottom line van Agenda 2030. Daarom is het cruciaal, dat we na twee jaar niet rechtsomkeert maken, maar ook gewoon consequent doorgaan. Goed kijken op de resultaten, daar ben ik het met uw collega's mee eens. Maar we moeten wel doorgaan.

De voorzitter: Mijnheer Portier.

De heer Portier: Ja, voorzitter. Ik wil nog even op die drieënveertig cent voor het sociaal domein ingaan. Want is het niet zo, dat uw partijgenoot in Den Haag dermate gekort hebben hè, op de uitkeringen, op de minima, et cetera, dat we wel gedwongen zijn als gemeente, om daarin bij te springen. Met andere woorden, als we dit probleem willen bestrijden, bent u het niet met mij eens, dat we dan vooral landelijk gezien, niet op uw partij zeg maar, moeten rekenen?

De heer Den Heijer: Ik dacht, dat u mij wilde vragen, voorzitter, om niet op mijn partij, op mijn eigen partij te stemmen.

De heer Portier: Lijkt mij een heel goed idee.

De heer Den Heijer: Nou ja. Mag ik u een wedervraag stellen, voorzitter?

De heer Portier: Uiteraard. Ik ben altijd voor het debat.

De heer Den Heijer: Hoeveel is de bijstandsuitkering voor een gezin het afgelopen jaar omhoog gegaan? En jaarlijks.

De heer Portier: Ja, dat staat natuurlijk ook in verhouding tot de inflatie. Het grote, het punt is gewoon, dat mensen steeds lastiger rond kunnen komen. Dat we daarom bij moeten springen in de uitkering hè, met het minimale beleid. Sterker nog, zelfs de mensen die werken, kunnen al niet meer rondkomen in veel gevallen van het inkomen, dat ze hebben. En dat is toch een beleid, waar uw partij ook als eerste verantwoordelijk voor is.

De heer Den Heijer: Dat een na laatste, ben ik met u eens. Dat werken moet lonen. Heb ik net ook, waar wij lokaal invloed hebben, heb ik daar ook iets over gezegd. Maar ik heb nog steeds van u niet gehoord, met hoeveel euro is de bijstandsuitkering voor een gezin, het afgelopen jaar omhoog gegaan?

De heer Portier: Nou, dat bedrag weet ik niet precies uit mijn hoofd.

De voorzitter: Nou, misschien is het goed om te proberen, Tweede Kamerwerk daar te laten en het weer even, op Dordrecht te focussen.

De heer Den Heijer: Maar, voorzitter, daar maak ik dan toch bezwaar tegen. Omdat, hoe wij onze regelingen inrichten. Dat wordt door de SP gesuggereerd, dat dat door falend Rijksbeleid komt. Daar maak ik op dit punt, toch bezwaar tegen. Omdat het afgelopen jaar, de uitkeringen met tien procent omhoog gegaan zijn en het nu voor de hand ligt, dat die uitkeringen nu tussen de zeven en tien procent weer omhoog gaan. Dat zijn historische besluiten, die er genomen worden door het Rijk. Waar u vanuit uw, nog steeds kritiek op mag hebben. Maar dat verhoudt zich natuurlijk ook uiteindelijk, naar bestedingsvermogen hier lokaal. Welke groep echt, echt in de verdrukking komt en dan wil ik niet alleen op het gebied van woningen, maar ook op het gebied van inkomen, echt een pleidooi voor houden. Dat is de middengroep, dat zijn de mensen die daar net buiten vallen. Dat zijn de mensen die een koophuis hebben, die OZB weer zien stijgen, die uiteindelijk een salaris hebben, waar ze gewoon net niet mee rondkomen. En er zijn gewoon werkende mensen in Dordrecht, die naar de voedselbank moeten, dames en heren. Ja, ik vind dat echt niet kunnen. Dus daar ben ik het met u, van harte over eens.

De voorzitter: De heer Portier.

De heer Portier: Voorzitter, dan als laatste. We hebben regelmatig voorgesteld, lokale lasten anders te verdelen. Waardoor juist die armoedeval, voor de werkende mensen voorkomen wordt. Daar heeft u continu tegengestemd.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer Den Heijer: Moeilijke keuzes, moeilijke politieke keuzes, voorzitter. College heeft op het gebied van WMO, de eerste noodzakelijke stappen gezet en een procesvoorstel richting de Kadernota gedaan. Op dit moment is er nog geen sprake geweest, van participatie op dat gebied, maar richting eind februari, begin maart wel.

Volkomen logisch uiteraard, dat iedereen hierover mee kan praten en mee kan denken. Laat daar geen misverstand over bestaan. Met onze motie vragen we eigenlijk iets, wat we nog nooit eerder hebben gedaan. De beste financiële mensen van onze bedrijven, mee laten kijken op onze begroting. In Chicago leverde dit na honderd dagen, vijftig miljard dollar op, en ook Enschede is hier recent mee gestart. En dames en heren, Dordrecht is geen Chicago, Dordrecht is geen Enschede. Maar onze ondernemers hebben wel ontzettend veel kennis, financiële kennis. Die kennis, bijvoorbeeld op het gebied van bedrijfsvoering, biedt een enorme kans. En laten we die met beide handen aangrijpen. Tot slot, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Van der Meer, ga uw gang.

De heer Van der Meer: Ja, vraag aan de heer Den Heijer. Begrijp ik het nou goed, dat hij vindt, dat wij als gemeente aan het bedrijfsleven moeten vragen, om ons te adviseren over, hoe we moeten gaan bezuinigen en hoe we met de financiën om moeten gaan? Kijk, ik kan me goed voorstellen, dat inzichten over hoe je dingen beter kunt organiseren, processen efficiënter kunt maken. Dat daar input vanuit bedrijfsleven geleverd kan worden, maar ook vanuit andere gemeentes en allerlei instellingen. Maar om na te denken over, hoe we de financiën op orde moeten krijgen, dat lijkt mij toch vooral een politiek proces. Bent u dat niet met mij eens?

De heer Den Heijer: Ik ben het eigenlijk in alles met u eens. Dus daarin zit volgens mij, geen verschil. Het punt wat wij maken is, dat andere steden ook wel eens het bedrijfsleven hebben mee laten kijken op inderdaad processen, op inderdaad bijvoorbeeld de bedrijfsvoering, wat ik gezegd heb. Omdat we ook met elkaar constateren en dat is ook het punt volgens mij, wat Beter voor Dordt maakte, dat we elk jaar bij de jaarrekening resultaat, blijft ook behoorlijk wat over. Misschien kunnen we processen ook efficiënter inrichten, kunnen we met elkaar daar stappen op maken. En volgens mij, zit er helemaal geen gevaar in, om met elkaar zo'n sessie te doen en ook van elkaar te leren hè. Wij spreken als VVD, op heel veel bijeenkomsten ook ondernemers en die komen naar ons toe en die zeggen ja, wat maken jullie toch aparte keuzes. Dat zouden wij in het bedrijfsleven echt anders doen, zouden we echt anders doen. Dan denk ik, nou, dat soort mensen lopen rond in onze stad, die hebben die kennis. Breng ze dan in positie en laat ze ons adviseren. Uiteindelijk ligt de politieke keuze, ben ik met GroenLinks eens, bij ons.

De voorzitter: Mijnheer Stam, bij interruptie.

De heer Stam: Voorzitter. Ja, nou raak ik een beetje de kluts kwijt, want wij hebben bij jaarrekeningen, hebben wij ons wijs laten maken door de wethouder, dat die achtendertig miljoen, dat is allemaal heel goed te verklaren. Want het zijn nagekomen inkomsten. Kan je eigenlijk niet veel meer, horen allemaal in bepaalde potjes thuis. En dan hoor ik u nu zeggen, evenals Beter voor Dordt, daar gaan we eens even goed met elkaar over praten, hoe we dat gaan ja, hoe we dat dan weg gaan zetten, die achtendertig miljoen. Of begrijp ik u nou niet goed?

De heer Den Heijer: Het kost vaak weinig moeite, om elkaar toch wel te begrijpen, mijnheer Stam. En dat geldt in dit geval, volgens mij ook. Want u heeft voor een deel gelijk. Een deel van bijvoorbeeld de Rijksmiddelen die we krijgen, die worden op bepaalde momenten uitgekeerd, waardoor je dus inderdaad in de plus kunt uitkomen. Überhaupt het proces hè met de Kadernota en Jaarrekening, daar is al genoeg over gezegd en daar heeft mijn collega Boom, ook haar standpunten over verkondigd. En als het gaat om wat er overblijft, zien we ook, dat we in de arbeidsmarkt natuurlijk ook handjes tekort komen. Soms zijn, onze ambities zijn heel hoog. Het is de stip op de horizon, maar lukt het ons gewoon niet om die budgetten weg te zetten. Ja, dan kunnen we met elkaar zeggen, dan kunnen we die ambities omlaag gooien. We kunnen ook zeggen, we gaan met elkaar de keuzes maken richting de Kadernota, waarin wij bijvoorbeeld zouden kiezen voor veiligheid, woningbouw, vergroening. De lasten niet te veel omhoog gooien, het liefst helemaal niet. Weet je, dat soort keuzes, liggen er straks hier voor.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer Van der Meer: Voorzitter.

De voorzitter: Heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Ja, ik had nog een kleine vervolgvraag. Namelijk, de heer Den Heijer wil een soort conferentie, met mensen uit het bedrijfsleven, om ons te adviseren. Zou hij ervoor voelen, om daar ook creatieve geesten van andere overheden en instellingen bij te betrekken?

De heer Den Heijer: Nee, daar ben ik absoluut niet op tegen, mijnheer Van der Meer. Ik denk, dat we eigenlijk iedereen in deze stad en daar ga ik ook wel gevoeglijk vanuit, als wij zeggen een participatie project, traject te doen. En keuzes gaan nemen, die echt mensen direct in hun leven gaan voelen en gaan raken. Want het is niet mals, waar we naar gaan zoeken. Dan lijkt het me heel verstandig, om de waaier zo breed mogelijk te maken. Maar, waar ons punt op zit, is toch echt mensen, die ook als werk hebben, die ook echt die financiële kennis hebben in het bedrijfsleven in Dordrecht of de grote bedrijven in onze regio, die ons daar echt op kunnen adviseren. Binnen, wat binnen de Gemeentewet uiteraard mogelijk is, in de kaderstelling.

De voorzitter: Mijnheer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Voorzitter, ik moet toch even van het hart, dat ik een beetje schrik van deze opmerking van de VVD. Want vrij vertaald zegt u eigenlijk, dat wij niet de kennis, knowhow en de ervaring in de, binnen de ambtelijke organisatie hebben, om dat op de tafel van het college en deze raad te zitten. Of begrijp ik dat nu echt heel verkeerd? Want ik maak me echt zorgen over uw uitspraken.

De heer Den Heijer: Heb ik thuis geleerd, dat je dan moet zeggen, goed, dat u die zorgen deelt. Ik ben, ik denk, dat het niet nodig is.

We zitten daar vanavond, misschien doen we dat iets te veel, dat we een tegenstelling zoeken op punten, waar we die tegenstelling helemaal niet is. We kunnen een fantastische, goede organisatie hebben, die ons daarin ondersteunt en die voorstellen voorbereid. En daarnaast is het mogelijk, dat we ons door andere fantastische mensen laten adviseren, op hoe je dat zelfs misschien nog anders of beter kunt doen. Volgens mij hoeft dat geen tegenstelling te zijn. Ik hoop, dat ik daarmee uw zorgen heb weggenomen.

De voorzitter: De heer Gündogdu, geen zorgen of nog steeds zorgen, zie ik. Ga uw gang.

De heer Gündogdu: Ja, zeker, voorzitter. Want hoe gaat de heer Den Heijer dan daarvoor zorgen, dat er dan geen tegengestelde belangen zijn tussen het bedrijfsleven, om mensen vanuit het bedrijfsleven en de ambtelijke organisatie, die een opdracht meekrijgt?

De heer Den Heijer: In de eerste plaats, omdat het om een ideeën uitwisseling gaat, om een advies. Niet om een beslissingsbevoegdheid of mandaat. Als u deze lijn heel strikt zou toepassen, zouden we ook geen participatie met inwoners mogen doen. Omdat die ook belang hebben bij bijvoorbeeld, een rioolheffing, OZB of andere zaken, die hun direct aangaan. Dus ik vind het jammer, dat u die meetlat langs ondernemers strenger legt, dan langs de inwoners. Want dat lijkt me volgens mij, niet nodig.

De voorzitter: Ja, tot slot, de heer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Een laatste reactie, voorzitter. Volgens mij zijn de bewoners en uiteraard ook ondernemers, maar de bewoners zijn toch meer in de meerderheid in deze stad. Die hebben er, wat meer belang bij de financiële ontwikkeling van deze stad, dan de ondernemers, waarvan u denkt, dat u hen beter kunt bedienen. Dus dat is even een opmerking.

De heer Den Heijer: Voorzitter, laat ik het dan nog ingewikkelder maken. Heel veel ondernemers zijn ook inwoner. Dus ja, weet je, dan, dus laten, volgens mij hoeven we deze, is deze discussie vrij semantisch, voorzitter. Dan tot slot. Nou, die zesde plaats van FC Dordrecht. Dat is maar ook een tussenstand. Het wordt nog hard werken en focus houden voor een goede eindklassering. En wat heb je aan een goed jaar, als je daarna weer jaren onderaan staat? Dus, ook wij als stad, zouden niet moeten leunen op één succesjaar. Zeker niet, als dat door de komende generaties wordt betaald. Laten we daarom samen verder blijven bouwen, aan blijvend succes en vooruitgang, aan de toekomst van onze stad. Dank, voorzitter.

De voorzitter: Ik zie nog een interruptie van de heer Stam en de heer Safranti. Ga uw gang.

De heer Stam: Ja, voorzitter. Nou, complimenten voor de creatieve bewoordingen, die de heer Den Heijer kiest hè. Ben wel benieuwd hé. Dan gaan we dus, allerlei specialisten gaan we inhuren, vind hartstikke mooi.

En dan gaat hij waarschijnlijk ook de conclusie trekken, die we al eerder hebben gehoord in deze, van dit college, het Rijk komt niet over de brug. Dus ja, ik, nogmaals. Uw creativiteit vind ik hartstikke mooi, maar ik kan er af en toe, geen touw aan vastknopen. Binnen die achtendertig miljoen, nou, ik heb niks gezien, dat er personeelskosten overblijft. Dus dat verhaal, dat snap ik niet. Ook nog wel een positieve noot. U heeft gezegd, we moeten denken aan die werkende man en blablabla en we hebben een doorstroommakelaar. Nou, dat had u misschien beter twee uur geleden kunnen zeggen, tegen die mensen van de Weeskinderendijk.

De heer Den Heijer: Ik hoorde, ik hoor geen vraag.

De heer Stam: Nee, een compliment en een opmerking.

De voorzitter: De heer Safranti, zag ik nog.

De heer Den Heijer: Die steek ik in mijn achterzak, dankjewel.

De heer Safranti: Ook vanuit mijn kant, een compliment in het kader van creativiteit. Waarom? DENK was altijd van, de inkoppers, buitenspel en doelpunten. En ik hoor nu nog een medestander, dus daar ben ik alleen blij om.

De voorzitter: Dank u wel. Kijk uit hoor, met de complimenten. Want hij loopt zo naast zijn schoenen. Zijn er nog andere interrupties? Dat is niet het ... Wel. Ja, de heer Groenewege.

De heer Groenewege: Nou, ik zit hier al een tijdje, maar ... In de commissie had de VVD een heel mooi punt, over gezellig groen. Dat was eigenlijk best een goed punt. Over dat de hele, dat plantsoenen in de hele stad vol staan met bijvoorbeeld struik kamperfoelie. Het gaat niet dood, zelfs ook al doe je er niks mee. Je moet het één keer per jaar snoeien hè. Dat is wel het voordeel, je hoeft er verder niks aan te doen. Maar het draagt niks bij aan lokale biodiversiteit. En het ziet er eigenlijk ook niet uit. En het punt van de VVD was, vervang dat nou door iets, wat meer sfeer toevoegt en misschien ook wel goed is voor de biodiversiteit. Maar daar hoor ik nu de heer Den Heijer helemaal niet meer over. Dus is de heer Den Heijer opeens wel blij, met die struik kamperfoelie of wat is er veranderd?

De heer Den Heijer: Nou, ik wil graag ook de complimenten aan u door passen, over uw creatieve vraagstelling. Ik heb een opmerking gemaakt over, dat wij verder willen gaan met vergroening in onze wijken. Zoals we ook de wijken veilig willen maken en het onderhoud van de wijken, om een goed niveau willen houden.

De heer Groenewege: Oké. Maar ziet de VVD dan ook, dat dat gebeurt in deze begroting? Is binnen twee jaar al die kamperfoelie vervangen, door iets waar we wel wat aan kunnen ontlene als dat, of gaat dat niet gebeuren?

De heer Den Heijer: Ja, ik wil wel met u aan, dat we de kamperfoelie vanavond, dat we die een motie van wantrouwen geven. Want ik word daar ook ongelukkig van. Wij zien ook veel liever, dat we echt gezellig groen doen. En als je zien, dat we bijvoorbeeld met de meerjarige onderhoudsprogramma, die zeven miljoen, zijn we ook echt op zoek naar, hoe we dat in onze stad kunnen doen, als we ook andere projecten aanpakken. Met die twee miljoen voor bomenonderhoud, zitten we ook op een niveau, wat voor het komende jaar in ieder geval, voldoende is. En als je kijkt naar de plannen die er ook gaan komen, heb ik ook gezegd, dat we hoge verwachtingen hebben van binnenstads plannen. Daar zit onder andere een integraal groenplan bij, zag ik bij de stukken van de van de agendacommissie. Dus ook daarin denk ik, dat we stappen gaan maken de komende tijd.

De voorzitter: Dank u wel. Dan hebben we daarmee uw termijn gehad. Hartelijk dank. Ik zal aan collega Bleker van Enschede doorgeven, dat u hem op één lijn schaarst met Chicago. Daar zal die trots van worden. Dank. Dan gaan we naar de VSP-fractie, mevrouw Stolk. Het woord is aan u.

Mevrouw Stolk: Ja, voorzitter, dank. Ik heb het nog steeds, heel erg koud hier aan deze kant. De kachel doet het nog steeds niet. Voorzitter, de Begroting 2024. Ondanks allerlei alarmerende toekomstperspectieven, nog steeds een klein overschot aan middelen, om Dordrecht financieel gezond te kunnen besturen. De VSP vertrouwt er wel op, dat de boekhoudkundige verrassingen voor 2024, ons bespaard blijven. De verwachting is, dat in de toekomst de Rijksbijdragen voor de gemeenten, gaan afnemen en dat er voor de jaren na 2025, tekorten gaan ontstaan op de gemeentelijke begrotingen. De VNG geeft het advies, om met deze wetenschap in 2024, nog geen rekening te houden. Omdat daar nog van alles kan veranderen, door de verkiezingen en dergelijke. De VSP is het niet helemaal eens met dit advies, maar er staat Dordrecht zelfs niets in de weg, om haar eigen beleid meer aan te passen, aan de actuele situatie. Dit zeker, omdat de gemeente Dordrecht zelf een aantal problemen, toekomstige problemen heeft veroorzaakt. Er is volstrekt onvol... sorry, voorzitter. Er is volstrekt onvoldoende gereserveerd voor vervangen van onderhoud, bijvoorbeeld onderwijshuisvesting, spot, kademuren. Zoals het er nu uit ziet, gaat het vanaf 2026 om een jaarlijks tekort van twintig à dertig miljoen euro. Alle ambities van de coalitie lopen achter, zowel op de bevolkingsgroei als op de woningbouw opgave. De monitor geeft aan dat, ondanks alle inspanningen ten spijt, op vrijwel alle gebieden achterloopt bij het landelijk gemiddelde. Een hoop gespin, maar weinig wol, tot op heden. We dienen dan ook mede met Beter voor Dordt, de motie in over de woningbouw monitor.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Voorzitter.

De voorzitter: Bij interruptie, mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel. Het ging net even over kademuren en scholen, enzovoorts. Dat daar ineens achterstallig onderhoud zou zijn. Ik heb begrepen dat het om regulier onderhoud gaat, maar dat het nu toe steeds uit de, hoe noem je dat, de incidentele middelen moest worden gedekt.

Daar willen we vanaf, we willen dat dat, uit de structurele middelen wordt gedekt. Heeft u een andere oplossing of hoe moet dat dan, volgens u?

Mevrouw Stolk: Voorzitter, ik denk, dat je daar veel eerder rekening mee had moeten houden. Dat hebben we natuurlijk de afgelopen periode, niet gedaan. Dus ja, dat het nu op deze manier gaat, prima. Alleen, we hadden dat natuurlijk gewoon veel eerder moeten doen. Waardoor we straks, miljoenen op onze begroting in 2026 tekortkomen.

De voorzitter: Bij interruptie, de heer, mevrouw Van Vugt nog een keer.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Ja, voorzitter, dank u wel. Wat hadden we eerder moeten doen, het onderhoud? Of uit structurele middelen? Of wat, wat moeten we eerder doen?

Mevrouw Stolk: Ja, voorzitter, dat klopt. Reserveren uit de structurele middelen, wat tot nu toe achterwege is gebleven.

De voorzitter: De heer Struijk.

De heer Struijk: Dank u wel, voorzitter. Ja, dan heb ik een vraag. Heeft de VSP een paar jaar geleden, ook deze vraag al gesteld? Als het toen ook al mis was?

Mevrouw Stolk: Voorzitter, ik denk, dat wij de afgelopen jaren heel kritisch zijn geweest, als partij op de begroting. Wij houden daar ook een constructief beleid in. Het is al diverse keren aangegeven, het is niet de eerste keer, dat we dit zeggen. Voorzitter, als u goed vindt, ga ik door.

De voorzitter: Zeker.

Mevrouw Stolk: Dit college houdt onverkort vast aan de Agenda 2030 en dus naar de inwonersgroei van honderdveertigduizend inwoners, met allerlei voorzieningen. Vergeet hierbij ook niet, dat de gereserveerde Eneco-middelen inmiddels tientallen miljoenen minder waard zijn geworden, als gevolg van inflatie en explosief gestegen kosten voor arbeid, grondstoffen. Dus, hoe realistisch is de Agenda 2030 nog? Dat is een vraag. In de ogen van de VSP, is het voor het huidige, voor de huidige Dordtenaren bijna beledigend, dat er gestreefd wordt naar relatief jongeren, hoger opgeleiden en welvarende inwoners van buiten Dordrecht. En dat terwijl er vijftienduizend woningzoekende Dordtenaren zijn, die gemiddeld zeven tot tien jaar moeten wachten op een betaalbare woning.

De heer Den Heijer: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Den Heijer, bij interruptie.

De heer Den Heijer: Welke specifieke onderdelen van Agenda 2030, stuiten u het meest tegen het hart? Tegen de borst.

Mevrouw Stolk: Dat, nou ja, hart en borst, dat kan allebei. Ja, het zit, ja, ik zou zeggen, u mag ook even komen voelen. Maar laten we dat nu maar niet doen.

De voorzitter: Nou, ik zie de heer ...

Mevrouw Stolk: Maar voorzitter, om een antwoord te geven op de heer Den Heijer. Wat ons het meeste tegen de borst stuit, is gewoon het willens en wetens doorgaan, met de ambitie naar honderdveertigduizend inwoners. Dat stuit ons het meeste tegen de borst. Waarvan het meeste dure woningen zijn, in plaats van sociale woningbouw. Ik moet zeggen, het college heeft gelukkig een beetje een draai gemaakt, door meer sociale woningbouw te gaan bouwen. Maar als je kijkt naar het landelijk gemiddelde, dat er nu bij wijze van spreken vanuit Den Haag gezegd wordt, want ja, dat mag je niet zo vaak gebruiken in deze arena. Maar ik zal hem toch even herhalen, dat er nu ingezet wordt, op vijfenzeventig procent sociale woningen. Dus ja, weet je, het kan altijd een beetje meer, voorzitter.

De voorzitter: De heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Ik was benieuwd, weet mevrouw Stolk, wat de gemeente bijvoorbeeld per sociale huurwoning bijdraagt aan geld, om die te kunnen realiseren. Dus even los van de grondkorting, die deze woningen ook krijgen. Die andere, terwijl als we andere huizen willen bouwen, gewoon de volle mep wordt betaald.

Mevrouw Stolk: Ja, voorzitter. Dat is altijd het mooie van de VVD. Als het gaat om bestaanszekerheid, dan geven ze niet thuis. Maar als het gaat over, wat kost dat nou? Dan trekt de VVD altijd de broekriem aan. Wat ons betreft, kan er niet genoeg geld naar de sociale woningbouw. De woningnood is hier heel hoog en de tekorten zijn enorm. Ik had ook graag gehad, dat u net die vraag had gesteld, voorzitter.

De heer Den Heijer: Ik heb eigenlijk nog wel een vraag, want waar ligt voor u dan het plafond, om bijvoorbeeld meer sociale woningen te realiseren, is dat dertig miljoen, veertig, vijftig?

Mevrouw Stolk: Ja, voorzitter. Weet je, dat is vaak niet in geld uit te drukken. We hebben mensen in onze stad, die zoeken naar een woning. En wat de VVD doet om het maar even daarbij te houden is, die wil bouwen voor de rijkere hier in de stad. Drieëneenhalf tot vier ton. En wat we nodig hebben in deze stad, is sociale woningbouw. Vijftienduizend woningzoekenden, die zeven jaar op een wachtlijst staan. En ook de kinderen, die bij hun ouders moeten blijven wonen, omdat er geen betaalbare woning is. Dat stuit ons tegen de borst. Wij vinden, dat je meer moet bouwen naar de vraag, wat er hier in Dordrecht is. Want zoals de Dordtse VVD, is ook voor de Dordtse inwoners en niet voor de inwoners van buiten Dordrecht. Ik hoor nog een interruptie.

De voorzitter: Ik ook. Mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel, voorzitter. Als CDA vragen we ons toch af, hoe de VSP dat dan voor zich ziet. Want ik hoor nu eigenlijk zeggen of wij horen eigenlijk zeggen, geef dat geld wat er is, nu uit aan de inwoners. Dat is natuurlijk, wat we hier allemaal als raad willen. Dat alles wat we uitgeven, voor de inwoners is. En volgens mij is het dan meer dan ooit nodig, dat die begroting op orde is.

Omdat die grondexploitaties steeds negatiever worden, hebben we dus extra geld nodig, om überhaupt nog sociale woningbouw te kunnen doen.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, dank voor deze vraag. Want daar kom ik dadelijk nog terug in mijn betoog. We hebben driehonderd miljoen nog op de bank staan, aan Eneco-gelden. En daar kunnen we ook zeggen van, pak daar nou een gedeelte van voor sociale woningbouw. Dan ga je bouwen voor de inwoners van je stad.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: We kunnen niet zomaar die Eneco-gelden pakken. Want dan krijgen we op ons dak van de provincie, want dat is gewoon niet toegestaan. Ik denk, dat u dat als ja, jarenlang raadslid, dat u dat eigenlijk ook wel weet.

Mevrouw Stolk: Nee, hoor. Voorzitter, als ik het via u mag doen.

De voorzitter: Liefst wel.

Mevrouw Stolk: Daar gaat de provincie niet over. Wij hier in de gemeenteraad, gaan over het geld. Wij gaan over wat we doen met die driehonderd of wat was het, driehonderdzeventig miljoen aan Eneco-gelden. Daar gaat de provincie niet over. Dat zou helemaal wat wezen. Wij hebben de Eneco-gelden verkocht. Wij hebben de Eneco-gelden verkocht en dat zou dan betekenen, dat wij niet mogen beslissen, wat wij met dat geld gaan doen. Ja, kom op, de wereld op zijn kop.

De voorzitter: Dan de heer Den Heijer. Wat mij betreft, nog even één interruptie en dan gaan we door met mevrouw Stolk. Ga uw gang.

De heer Den Heijer: Ja, ik snap, dat u streng bent, ook op dit late uur. Maar mevrouw Stolk geeft gewoon geen antwoord. Kijk, als je, als we uw lijn volgen, dat wij vijftienduizend sociale woningen zouden moeten bouwen, dan zou dat meer dan een miljard kosten. En voor deze periode weet u, dat de doelstelling twaalfhonderd is, dat is meer dan tachtig miljoen. En als we het hebben over de behoefte, de behoefte die er is onder Dordtenaren, heb ik aan u een vraag. Laatst is Amstelwijk opgeleverd. Hoeveel procent van dat woningbouwproject, wat afschuwelijke huizen bevat, namelijk huizen voor gezinnen. Dat is absoluut niet waar u waar u op zit te wachten, zeker niet in dat segment. Hoeveel procent van die woningen, is verkocht aan Dordtenaren?

Mevrouw Stolk: Ja, voorzitter. Ik heb echt geen idee. Ik, het enige wat wij zeggen is, want u pint me vast op die vijftienduizend woningzoekenden. Ik zeg niet, dat we vijftienduizend sociale huurwoningen moeten bouwen, maar bouw daar in ieder geval een groot gedeelte, van dat geld. Dus dat we de Eneco-gelden gaan herijken, de ambitie van dit college bij gaan stellen en op die manier ook tegemoet kunnen komen, aan de inwoners van onze stad.

De heer Den Heijer: Ja, voorzitter. Dan constateer ik echt, dat een heel groot gedeelte van het Eneco-geld, gaat naar woningbouw. Voorzitter, gaat naar woningbouw. Ik heb wederom geen antwoord gehoord. We zijn veel langs geweest bij Amstelveen. We hebben er ook veel gesprekken over gevoerd. Dat is zeventig procent van die woningen. En als we zien van afgelopen keer, afgelopen tijd aantal woningen dat gerealiseerd is, gaat zestig tot zeventig procent, gaat naar Dordtenaren. Die woningen gaan als warme broodjes over de toonbank, want in die segmenten is er ontzettende woningnood. Dus mevrouw Stolk, u knoopt allerlei zaken aan elkaar, financieel, in segmenten, in doelstellingen. We moeten na twee jaar van Agenda 2030 stoppen. Ja, ik zou bijna zeggen, mevrouw Stolk, zou u hiermee willen stoppen? En laten we gewoon dit traject verder zetten en samen streng toezien, of dit geld inderdaad de ontwikkeling tot stand brengt, wat we met elkaar ook beogen.

Mevrouw Stolk: Ja, voorzitter, ik hoor geen vraag, maar ik stop niet. Dat kan ik u wel vertellen. Want wij zitten hier voor onze eigen partij en wij gaan zelf over onze eigen woordvoering. Dus wij blijven zeggen, dat er te weinig gebouwd wordt. En ik ben het met u eens, tuurlijk heb je ook huizen nodig in het hogere segment, in het middensegment. Maar de vraag is ook in het lagere segment. Daar is veel meer vraag naar, dan in het hogere segment. Nog meer interrupties?

De voorzitter: Ik kan ook wel vast naar bed gaan hoor. Dan maakt u het zelf even af met elkaar. Dat kan.

Mevrouw Stolk: Ja, voorzitter, u staat de interrupties toe. Ik vind het prima hoor. Ik praat het wel vol.

De voorzitter: Nou, ik stel voor, dat u verdergaat met uw betoog. U heeft nog vier minuut drieëntwintig.

Mevrouw Stolk: Ja, goed, dank u wel. Voorzitter, ook de woningbouw ambities van het Rijk, voornamelijk gericht op betaalbare woningen voor iedereen, lijkt zich te verplaatsen van de Randstad naar de provincies, elders in Nederland. Limburg, Overijssel, et cetera. Incidentele Rijksbijdragen voor woningbouw zullen dus ook meer richting die kant op gaan, dan naar de woningbouw initiatieven in de Randstad. Voorzitter, de VSP trekt vanaf nu de grens en wil dat de door de tijd achterhaalde ambities van de Agenda 2030, van tafel gaan. De VSP is hier overigens altijd tegen geweest. Maar de huidige actualiteit, tegenvallende groei in huizen en bewonersaantallen in Dordrecht en de beleidswijzigingen van het Rijk op het woningbouwgebied, maakt de Dordtse Agenda 2030, onrealistisch. De uitgangspunten van de Agenda 2030 moeten worden herijkt. De VSP wil de agenda veel meer richten, op het opheffen van de woningnood in Dordrecht. Betaalbare woningen voor vijftienduizend woningzoekenden. Maak de grondprijzen goedkoper, zodat corporaties snel en goedkoper kunnen bouwen. Er staan nog driehonderd miljoen euro en daar komt hij weer, Eneco-reserves op de balans. Wend een deel van deze Eneco-gelden aan voor het stimuleren van sociale woningbouw en het isoleren van doorwaaiwoningen. En als deze reserves zijn geormerkt, maak ze vrij voor de echte noden van de woningzoekende Dordtenaren.

De voorzitter: Bij interruptie, mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel, voorzitter. En inmiddels hoor ik eigenlijk meer, waar ik gewoon op zou willen ingaan. Die Eneco-gelden. Die, dat staat niet meer allemaal op de bank. Er is al voor de inwoners van alles geïnvesteerd. De programma's voor de jongeren, Glansrijke Toekomst, de vergroening van de stad, het Stadspark. Ja, daar bent u ook niet zo gelukkig mee. Maar ook voor de woningbouw is er geld vrijgemaakt. En wat ik eigenlijk helemaal mis, en daar kunt u misschien wel een reactie op geven, waarom komt u dan niet met moties, met een nieuw plan?

Mevrouw Stolk: Voorzitter, als eerste antwoord op uw eerste vraag. Driehonderd miljoen aan Eneco-gelden, die staan nog gewoon op de bank. Daar kunnen wij nog steeds over beslissen. Dus ik zou mevrouw Van Vugt aanraden, om toch die begroting nog eens een keer goed door te lezen en te kijken, wat we met dat geld kunnen doen. Dan uw tweede vraag. Die ben ik even kwijt, mevrouw Van Vugt.

De voorzitter: Mevrouw Van Vugt, mevrouw Stolk is uw tweede vraag kwijt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Mijn tweede vraag. Waarom komt u niet met een goed voorstel vanavond?

Mevrouw Stolk: Ja, voorzitter. Omdat daar gewoon, gewoonweg geen draagvlak voor is in deze gemeenteraad. Anders hadden wij dat zeker gedaan. We hebben zelfs op sommige punten gedacht, om een tegenbegroting in te dienen. Dat is een, heel veel werk en tegelijkertijd, die inzet die je dan pleegt, komt er dan ook daarna een grote teleurstelling. Dat hebben we natuurlijk de afgelopen jaren natuurlijk, al heel vaak gezien op dit onderwerp. Waarvan wij zeggen, stel die ambities nou bij. Ambitie is goed, investeren is goed, maar trek nou ergens een streep. Want ik vind als je, het is altijd moeilijk voor een bestuurder om te zeggen, we gaan een bepaalde kant op. Om dan te zeggen van ja, weet je, die richting die wij gekozen hebben, zouden we eigenlijk een beetje bij moeten stellen. En dat mis ik van dit college. Als goed bestuurder zou je eigenlijk moeten zeggen, van die ambitie van honderdveertigduizend inwoners, gaan we niet halen. Dat is eigenlijk een doel op zich. Dan wordt er altijd gezegd, dat is iet waar. Maar alle programma's zijn erop gericht, op honderdveertigduizend inwoners. Dus dat is een, is dat een antwoord op uw vraag?

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dat interpreteren wij niet als antwoord, want een goed plan haalt het natuurlijk altijd. Kan op draagvlak rekenen. Een goed plan, kan erop rekenen.

Mevrouw Stolk: Nou, voorzitter. Ik ben blij, dat mevrouw Van Vugt die handreiking doet. En we zullen dan in het vervolg ook zeker het CDA aan hun jasje trekken, om ons daarbij te ondersteunen. Dus dank voor die handreiking, voorzitter.

De voorzitter: Prima. U heeft al eerder succesjes geboekt vanavond, toch? Op dat vlak. Dan gaan we naar de heer Gündogdu.

De heer Gündoğdu: Voorzitter, mijn vraag is gedeeltelijk gesteld door het CDA. Maar ik probeer het toch even goed te begrijpen, mevrouw Stolk. Vanuit die Eneco-middelen zijn bijvoorbeeld ook miljoenen gereserveerd voor het onderwijs. Extra lessen, voor zover kan herinneren. Maar ook voor de binnenstad. Maar wilt u nou ook die labeling, dus die programma's ter discussie stellen of alleen maar dat onderdeel, waarvan u denkt van nou, dat is voor woningbouw gereserveerd. Of gelabeld.

Mevrouw Stolk: Nee, voorzitter. Dat zeggen we niet. Maar goed, dat u die vraag stelt. Want het is inderdaad een belangrijk onderwerp, wat u aansnijdt. Het gaat er ons om, als je kijkt naar de ambitie van dit college hè. Als je bijvoorbeeld ook kijkt naar het Stadspark XXL, daar kan je bijvoorbeeld ook een park van maken, XL of L. Dat hebben we ook al meerdere keren aangegeven. Ga nou gewoon eens met elkaar en de heer Heijkoop, die heeft dat aangegeven. Hij gaat een intensief traject aan met de raad, waar we eventueel kunnen bijsturen of initiatieven kunnen doen. En daar vertrouw ik de wethouder dan ook op, de wethouder Financiën, als het daarom gaat.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de heer Den Heijer nog.

Mevrouw Stolk: Nog een keer?

De heer Den Heijer: Ja, het is, kan misschien door het tijdstip komen, maar ik vind het moeilijk om het soms, u helemaal te volgen. En het eerste punt is de honderdveertigduizend. Daar ja, daar neemt u afstand van. Maar we moeten wel heel veel huizen gaan bouwen. Dus mijn vraag is dan, gaan we huizen bouwen, die dan leeg moeten staan? Of, ik snap niet zo goed, hoe u dat bedoelt. En met de Dordwijkzone, ja, daar wil ik dan wel helderheid over. Dat vraag ik ook namens mijn buurman. Is dat eigenlijk een verkapt bezuinigingsvoorstel, op sport en sportaccommodaties? Want het lijkt me dan wel goed, dat de VSP daar dan helder over is.

Mevrouw Stolk: Ja, voorzitter, ik kan vanavond al heel de avond en de middag, de VVD niet meer volgen. Maar goed, dat is, laat dat even terzijde. Die honderdveertigduizend inwoners, die hebben we nu niet. We zitten nu op, wat is het, honderdnegentien, honderdtwintigduizend inwoners.

De voorzitter: Honderdtweeëntwintigduizend en een beetje.

Mevrouw Stolk: Kijk, de voorzitter, die helpt mij eventjes. Dus de groei naar 2030 naar honderdveertigduizend inwoners is gewoon niet reëel. Want ten eerste, kunnen we die mensen niet huisvesten, want we hebben al vijftienduizend woningzoekenden hier op de lijst staan. En waar gaan we die, als we gaan groeien naar honderdveertigduizend inwoners, waar gaan we die laten? Waar gaat u die laten, mijnheer Den Heijer?

De heer Den Heijer: Nou, in onder andere een van de plannen, waar we van, eerder vanavond met elkaar over te spreken kwamen. Maar ja, ik maak er toch soms een beetje bezwaar tegen, dat u, Dordrecht zet u soms een beetje op sterk water. Een beetje, het is een beetje een sterfhuis. Alles wat ontwikkelt, dat mag niet. Alles wat bouwt aan de toekomst, dat mag niet.

En ik vraag me dan af ja, van die mensen die nu naar een woning zoeken, ook die mensen, die gaan een gezin opbouwen, ook die mensen gaan weer een relatie krijgen, ook die mensen willen een toekomst in deze stad. En dan komt mevrouw Stolk voorbij, die zegt, njet, njet, njet. Ik vind dat gewoon echt wel heel vervelend, dat u dat op die manier zo neerzet.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Ja, voorzitter, de heer Den Heijer maakt er nu een beetje een karikatuur van. Vind ik een beetje zonde. Het doet uw partij ook geen goed, om het zo nu neer te zetten. Teleurstellend vind ik dat eigenlijk. Want wij, u vindt ons heel vaak aan uw zijde. Alleen, het is niet, njet, njet, njet. Wat wij zeggen, is een beetje minder, minder, minder. Dat is het enige, wat wij zeggen. Ja, nou, die bedoel ik niet hoor, dat ... Misschien is het geen goede woordkeuze, maar begrijp me niet verkeerd. U mag dadelijk nog een keer over mijn borst strijken. Dat is het echt niet. Voorzitter, misschien mag ik nu verder gaan. Het is kwart over elf en laten we elkaar niet meer, nog meer de oren gaan wassen, dan dat we al gedaan hebben. Laten we het gewoon netjes afhandelen, vanavond.

De voorzitter: Een oproep tot verbinding van de kant van mevrouw Stolk, die gaan we natuurlijk omarmen. Gaat u verder met uw betoog. U heeft nog twee minuut zevenenvijftig.

De heer Den Heijer: Niet fysiek in ieder geval, voorzitter.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, nou, dat haal ik wel. En als dit college echt voor de huidige Dordtenaren is, verhoog dan niet de lokale lasten met gemiddeld zeven procent. Ook de waterschappen gaan zelfs hun tarieven naar zeven komma één procent verhogen. Vergeet niet, dat al die geweldige reserves op de rekening van de gemeente, eigenlijk geld is van alle Dordtenaren gezamenlijk. De gemeentelijke overheid, de gemeenteraad van Dordrecht mag dat beheren. En met een Dordtse gemeenschap, die op alles achterloopt op het landelijk gemiddelde, zijn dergelijke lastenverhoging ongepast. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we nu naar GroenLinks? Het woord is aan de heer Uysal, ga uw gang.

De heer Uysal: Voorzitter, ik kan het niet laten om te beginnen, met de gebeurtenissen in het Midden Oosten. Deze oorlog duurt nu precies eenendertig dagen. En er gaat geen dag voorbij of we ontvangen het droevige nieuws, dat wederom onschuldige mensen uit het leven zijn gerukt. Tienduizend burgerslachtoffers, dat las ik vandaag. Tienduizend, laat dat even doordringen. Elk slachtoffer is er één te veel. En voorzitter, ik heb niet de illusie, dat ik als lokale politicus een eind kan maken aan deze oorlog. Maar ik geloof wel in de kracht en invloed, van taal in de politiek. Woorden doen ertoe, onze woorden hebben gevolgen. Tegelijkertijd, spelen symbolen ook een belangrijke rol in de politiek. Zo werd enkele weken geleden, de vredesvlag gehesen op ons stadhuis en draag ik vandaag een blauwe stropdas, puur in het teken van vrede.

Want oorlog kent alleen verliezers en vrede alleen winnaars. En laten we allen winnaars zijn. Hoe hard het ook is, om van deze kille realiteit over te stappen naar de begroting, ga ik dat toch doen. Voorzitter, allereerst mijn complimenten aan de leden van het college en de medewerkers van de gemeente, voor het presenteren van een sluitende begroting. Ook een woord van dank aan de griffie, voor de ondersteuning van de raad. Voorzitter, we gaan een spannende tijd tegemoet. Niet alleen vanwege de Tweede Kamerverkiezingen op 22 november, maar ook omdat we niet weten, wat er gaat gebeuren met het financiële ravijn, waar gemeenten vanaf 2026 in dreigen te storten. Als gemeente zijn we voor een groot deel afhankelijk, van de Rijksoverheid. En laat nou net diezelfde Rijksoverheid staan, zijn, die gemeenten laat bungelen en veel financiële onzekerheid creëert. Dat, tegen de achtergrond van de grote maatschappelijke uitdagingen, die voor ons liggen. Uitdagingen, die niet langer vooruitgeschoven kunnen worden. Uitdagingen, die vragen om creativiteit en harde keuzes. En voorzitter, GroenLinks blijft aandringen op bestaanszekerheid voor iedereen, betaalbare woningen en de realisering van een doortastend klimaat- en biodiversiteitsbeleid. Want de leefbaarheid en de toekomstbestendigheid van onze stad hangt af, van ons antwoord op die uitdagingen. In de begroting voor 2024, worden er goede stappen gezet. Met een sluitende begroting, waarin geen afbreuk wordt gedaan, aan de vijf speerpunten van het politiek akkoord. En dat is belangrijk voor GroenLinks, want het politiek akkoord is voor ons een belangrijke opmaat naar een menselijk, eerlijk en duurzaam Dordrecht. Om te beginnen, betaalbaar wonen. Zet een groep millennials bij elkaar en het gaat heel snel, hoe moeilijk het is om tegenwoordig een huis te vinden. We weten, dat de woningmarkt volledig op slot zit en dat starters amper kunnen instromen en andere doelgroepen, waaronder senioren, juist moeilijk kunnen doorstromen. Het riedeltje over de ongunstige economische omstandigheden en de stijgende bouwkosten en rente, die kennen we inmiddels ook al.

De voorzitter: Bij interruptie, de heer Portier.

De heer Portier: Ja voorzitter. De heer Uysal haalde de grote problemen aan hè, voor mensen om een betaalbare woning te vinden. Kan hij dan tevreden zijn met het streven van het college, om in 2031 qua sociale huurwoning, weer op het peil te zijn van 2016? Als we volgens hetzelfde streven van het college, dan achttienduizend meer inwoners hebben dan nu.

De heer Uysal: Voorzitter, we hebben een hele grote opgave, wat betreft het realiseren van sociale huurwoningen. Niet alleen sociale huurwoningen, ook betaalbare koopwoningen. In de vorige periode zijn maar liefst duizend sociale huurwoningen afgebroken en zijn er meer dan tweehonderd sociale huurwoningen, onttrokken aan de voorraad van sociale huurwoningen. Dus de opgave die voor ons nu ligt, is dat we zo snel mogelijk dat tekort oplossen. En ik kom daar in de rest van mijn woordvoering ook op terug. Wij zien daar, at het op dit moment de goede kant opgaat, maar het kan nog beter. We kunnen als gemeente, daar ook het voortouw actiever in nemen. U heeft helemaal gelijk, dat wat betreft de opgave die er staat voor sociale huurwoningen, dat we daar een flinke been nog moeten bijtrekken.

Mevrouw 🗣️: Voorzitter.

De heer Portier: Voorzitter, het bijtrekken van het been. Houdt dat in, dat u een andere doelstelling in het college aan de orde gaat stellen, dan de doelstelling, die er tot nu toe ligt?

De heer Uysal: De doelstelling voor deze periode, dat is de afspraak die we met elkaar gemaakt hebben is, dat dertig procent van de nieuwbouwwoningen, bestaat uit sociale huurwoningen. Voor ons is het de prioriteit, dat we in deze periode die twaalfhonderd sociale huurwoningen realiseren. Dat geniet voor ons, de hoogste prioriteit.

De voorzitter: Mijnheer Portier.

De heer Portier: Voorzitter, de laatste poging. Ik stelde u een vraag over het doel van 2031 en komt met een afleidingsmanoeuvre, door te praten, over wat er deze periode gebeurt. Bent u bereid de doelstelling voor 2031, ja, dan nee, aan de orde te stellen en dus flink te verhogen?

De heer Uysal: Voorzitter, we hebben nu al te maken, met flinke uitdagingen op de woningbouwmarkt. Laten we nou eens eerst ervoor zorgen, dat we de ambitie die we nu gesteld hebben, dat we die gaan halen. We kunnen wel weer met percentages en met getallen spelen en het hele programma weer over de kop gooien, maar ik weet niet of dat zin heeft, voor al die mensen, die staan te wachten op een betaalbare woning. Dus mijn pleidooi hier is, we hebben de afspraak met elkaar gemaakt, om twaalfhonderd sociale huurwoningen te realiseren voor deze periode. Het is onzeker, of we die doelstelling gaan halen. We weten allemaal, waar het aan ligt. Laten we met zijn allen ervoor zorgen, dat we in ieder geval die doelstelling halen in deze periode.

De voorzitter: Mevrouw Stolk, niet meer. Dan gaan we naar PvdA. Ga uw gang, mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel, voorzitter. Naar wat ik begrepen heb, is de ambitie van het college, om vierduizend woningen te bouwen. En dertig procent van die vierduizend woningen, zouden dertienhonderd in plaats van twaalfhonderd sociale woningen moeten zijn. Dus, hoe ziet GroenLinks dat?

De voorzitter: '...' van vierduizend is.

De heer Uysal: Als ik goed reken, dan is dertig procent van vierduizend, dat zijn dan twaalfhonderd sociale huurwoningen. Dus ik begrijp niet zo heel goed, hoe u dan op dertienhonderd en dertig sociale huurwoningen uitkomt. En hetzelfde antwoord geldt ook eigenlijk voor mevrouw Schnabel, die ik net gaf aan de heer Portier. We hebben een ambitie gesteld, om deze periode twaalfhonderd sociale huurwoningen te bouwen en we zien, dat we tegen problemen, tegen uitdagingen aanlopen. Laten we ervoor zorgen, waar die uitdagingen dan liggen, wat het probleem is, waarom we niet aan die doelstelling kunnen komen. In plaats van weer nog verder in de tijd te kijken en nog meer aantallen daaraan toe te voegen.

De voorzitter: De heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Ja, dan kan mevrouw Schnabel het nog wel even narekenen, voorzitter. Het wordt natuurlijk ook een hele klus, om überhaupt die vierduizend woningen te halen. En pleidooi, de vragen die ik niet voor niets aan mevrouw Stolk stelde. Als wij bijvoorbeeld die twaalfhonderd sociale woningen willen bouwen, dan kan dat gewoon een onrendabele top opleveren, van in totaal meer dan tachtig miljoen. En dat moeten we ergens anders, in onze grondexploitatie vinden. Hebben wij een enorme, want ik hoor nu alweer een hele discussie over sociaal. Nou, dat hebben we volgens mij al heel veel gehad. Probeer nu ook uw aandacht te trekken, voor de betaalbare koop. Dan zouden we vijftienhonderd voor programmeren. Vind ik GroenLinks ook aan onze kant en ook met dezelfde interesse aan onze kant, om ook daar gewoon de realisatie of in ieder geval, die plannen op vijftienhonderd te gaan krijgen de komende tijd?

De heer Uysal: Ja, helemaal eens, voorzitter, met het pleidooi van de VVD. Wij hebben ons jarenlang, vooral de vorige periode en ook uiteraard deze periode, keihard voor ingezet om juist die betaalbare koop te realiseren. En het was een initiatief van GroenLinks, om de NHG-grens aan te houden van driehonderdvijfenvijftigduizend euro en die niet verder te laten stijgen. En we zijn nu ook blij, dat dit idee ook is beland, met name bij de VVD. Dus ik denk, dat we de VVD op dit punt kunnen vertrouwen en vandaar, dat wij nu puur willen gaan focussen op de sociale huurwoningen. Ja, voorzitter, dat riedeltje over de ongunstige economische omstandigheden en de stijgende bouwkosten en rente, die kennen we. Het is een feit, dat wij een schreeuwend tekort hebben aan sociale huurwoningen in onze stad. En om die reden heeft GroenLinks ervoor gezorgd, dat dertig procent van alle nieuwbouwwoningen deze periode, in het sociale huursegment vallen. En wij staan ervoor, dat die afspraak wordt nagekomen. Maar voorzitter, in de begroting lezen wij, dat het behalen van deze doelstelling, onzeker is geworden. Daarbij refereert het college vooral, aan marktomstandigheden. En daar heeft mijn fractie grote moeite mee.

De voorzitter: De heer Safranti, bij interruptie.

De heer Safranti: Nou, die laatste zin is voor mij even doorslaggevend. Want inderdaad, mijnheer Uysal, die roept natuurlijk elke keer over de ambitie, van dertig procent sociale huurwoningen. En goed, dat die dan zelf ook even aangeeft. Want ik had misschien even moeten afwachten wat die, om zijn zin af te maken. Maar mijnheer Uysal, twaalfhonderd woningen, die dus gerealiseerd moeten worden aan het eind van dit rit. We lopen nu achter, dat weet u natuurlijk ook en dat geeft u nu zelf, ook een beetje aan. In hoeverre gelooft u er nog in, dat wij die twaalfhonderd gaan redden?

De heer Uysal: Nou ja, ik heb geen glazen bol, dus ik kan het niet weten, of we die doelstelling gaan halen of niet. Maar voor mij is het veel belangrijker, dat wij als gemeente meer inzicht krijgen, waarom projecten vertragen, waarom het niet doorgaat en waarom we eventueel die doelstelling, ook niet gaan halen. Ik kom daar verder in mijn woordvoering op terug. Het ziet er voor nu naar uit, als we naar de harde planvoorraad kijken, dat we zo richting de duizend sociale huurwoningen, dat dat wel realiseerbaar is deze periode. Maar nogmaals, ik wil weten, waarom halen we die twaalfhonderd woningen dan niet?

En zijn we dan ook bereid om naar andere bestaande geplande projecten te kijken, of we daar het aantal sociale huurwoningen, dan kunnen verhogen?

De voorzitter: Ja. Dan gaat u maar door.

De heer Uysal: Ja, mijn fractie heeft er dus moeite mee, dat het college vooral refereert aan marktomstandigheden, waarom we dus eventueel die doelstelling, niet zouden kunnen halen. En april hebben we de Routekaart voor Wonen vastgesteld, waar het college de regierol zou pakken op het gebied van wonen. En daar ziet GroenLinks veel te weinig van terug. Wanneer kiest de gemeente voor de actieve rol, om de eigen ambities te realiseren? En wat gaat het college doen, om een stap te zetten van de woningbouwmarkt, naar echte volkshuisvesting? GroenLinks vindt, dat we alles uit de kast moeten halen, om onze ambitie van twaalfhonderd sociale huurwoningen, waar te maken. En voorzitter, een andere grote uitdaging van deze tijd is, klimaat en de biodiversiteitscrisis.

De heer Van der Spoel: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Voordat GroenLinks verder gaat met het verhaal over biodiversiteit, nog even terug naar die sociale huurwoningen. We moeten alles uit de kast trekken. Heeft GroenLinks een aantal voorbeelden, hoe zij dan alles uit de kast zouden willen trekken? Om deze sociale woningbouw toch voor elkaar te krijgen, dat het er twaalfhonderd worden, deze periode.

De heer Uysal: Zeker, voorzitter. Er zijn een aantal instrumenten waar de gemeente, kan gebruiken, een aantal knoppen, waar de gemeente aan kan draaien. Een heel duidelijk voorbeeld daarvan is, het actief grondbeleid. Vroeger was het zo, dat gemeente heel veel grond in eigen bezit had en dat we echt grote ontwikkellocaties hadden, woningbouwlocaties hadden. Waarbij we dus ook heel veel, betaalbare koopwoningen konden realiseren. En nu is het zo, dat de grondeigenaren, dat de gemeente geen bezit meer heeft van grond. Dat de gemeente te maken heeft, met heel veel verschillende grondeigenaren. Daar zit die complexiteit en daar zit de ingewikkeldheid in. Dus ik zou het college willen oproepen, om weer een actief grondbeleid te gaan invoeren. Om dat te actualiseren en om actief op zoek te gaan, naar grond. Want dat maakt gewoon, een hele stuk makkelijker. Een andere maatregel, die we zouden kunnen nemen is, wat GroenLinks betreft, kunnen we de oppervlakte eis van een gemiddeld zeventig vierkante meter, kunnen we loslaten. We zien op dit moment, dat er veel behoefte is aan kleinere woningen. Dat zou bijvoorbeeld kunnen helpen, van de doorstroom van oudere mensen naar kleinere woningen. Een ander instrument is de doelgroepen verordening. Waarom hebben wij op dit moment, nog steeds geen doelgroepen verordening? Met die doelgroepen verordening kan je vastleggen, kan je opleggen. Ook al bezit je niet de grond, kan je wel opleggen aan marktpartijen, om een x, om een aandeel betaalbare koop of sociale huurwoningen te laten realiseren. Dit zijn een aantal instrumenten, wat de gemeente kan gebruiken. Ik hoorde in de commissie zelfs ook, bouwen op erfpacht langskomen.

Ik wil niet zeggen, dat dit de oplossing is, maar er zijn heel veel verschillende instrumenten, wat de gemeente kan gebruiken. En wij krijgen daar op dit moment, veel te weinig van mee. En er wordt heel veel gerefereerd, aan stijgende bouwkosten en rente en de ongunstige markt op dit moment. Maar we kunnen het ons gewoon niet veroorloven, om achterover te leunen en volgens te zeggen van ja, het duurt allemaal zo lang aan. We wachten wel totdat de markt weer herstelt en dan komt het wel weer goed.

De voorzitter: De heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Voorzitter, nog één vraag aan GroenLinks. Ik hoor de heer Uysal zeggen, wij krijgen daar te weinig van mee. Is GroenLinks dan van mening, dat wij als raad, daardoor minder goed in staat zijn, om samen te sturen met het college?

De heer Uysal: Nou, ik vind, dat wij als gemeente veel beter meegenomen moeten worden in, waarom projecten vertraging oplopen. En waarom het dan zo is, dat we de ambities en doelstellingen, die we gesteld hebben, waarom dat nu in het geding komt? Dus ja, nou ja, daarom pleit ik er ook voor, om dat gewoon actief met de raad te delen.

De heer Van der Spoel: Voorzitter, nog één vraag daarover. Als GroenLinks daar op die manier, zo over denkt. Zij maken ook onderdeel uit van het college. En dit college heeft vanaf het begin af aan gezegd van, we gaan het, dingen vooral samen aanpakken met de raad. Schiet het college dan hierin tekort?

De voorzitter: GroenLinks maakt onderdeel uit van de coalitie. Maar ik snap, wat u bedoelt. Ja, ga uw gang.

De heer Uysal: Nee, dat denk ik niet. Het is niet zo, dat ik denk, dat het college dit bewust doet. Kijk, het belangrijkste is dat nou, Beter voor Dordt kwam al met een motie voor de woningbouwmonitor. Nou, ik vind het niet nodig, dat we dat om de drie maanden gaan doen. Het is wel goed, om daar jaarlijks of halfjaarlijks bij stil te staan, om gewoon meer inzicht te krijgen in de cijfers. En wat nou wel gehaald wordt en wat niet gehaald wordt.

De voorzitter: Mijnheer Schalken.

De heer Schalken-Den Hartog: Ja, voorzitter, dank u wel. Ik hoorde de heer Uysal inderdaad over meer inzicht. Dat de raad mee meegenomen wordt. U bent geen warm voorstander, van die bouwmonitor. Maar wellicht kunnen we u in de loop van dit debat, ervan overtuigen, dat het toch wel een instrument zou zijn wat erg handig is, ook voor de raad. Maar u noemde met een aantal ja, mogelijkheden om die bouw te versnellen. Maar als het heeft over actief grondbeleid, zoals u dat noemde en u gaf nog een ander voorbeeld, heeft u echt het idee, dat dit ons nog gaat helpen om in 2026 die twaalfhonderd sociale huurwoningen te realiseren? Want als je ziet hoe lang de procedures zijn, heb ik daar een heel hard hoofd in.

De heer Uysal: Nou, mijn boodschap is, dat we alles uit de kast moeten trekken. Daarvoor is het nodig, dat we alle maatregelen treffen. Het is niet zo, dat als we een actief grondbeleid gaan voeren, dat het probleem meteen is opgelost en dat we die ambitie ook gaan halen. Maar we moeten gewoon alle, gebruik maken van alle instrumenten, die we ook hebben.

Mevrouw Schnabel: Voorzitter.

De voorzitter: Volgens mij was de heer Van Dam-Timmers eerst.

De heer Van Dam-Timmers: Ja, dank, voorzitter. Ook daarvoor. Ik hoor de heer Uysal van GroenLinks, spreken over woningbouw en alles uit de kast trekken en ons best daarvoor doen. Dat vind ik, dat steunen wij uiteraard. Zeker als het gaat om de sociale woningbouw, die wij een warm hart toedragen. Maar ik hoor hem ook spreken, over het riedeltje van gestegen bouwkosten en ja, tegenvallende exploitatie en dergelijke. Wat ik ingewikkeld daar vind en daar vraag ik reflectie op. U noemt dat een riedeltje, maar dat riedeltje is wel de realiteit. Dat is de realiteit waarom de woningbouw op dit moment is stilgevallen, hoge rentes, hogere bouwkosten. Elke euro die we nu proberen te besteden aan woningbouw, kunnen we nu nou, in sommige gevallen zeventig cent zeg maar, kun je daar nu voor bouwen. Of nog minder, soms maar voor de helft, omdat het dubbel zo duur is geworden. Als u het een riedeltje noemt, onderschat u dan niet gewoon de realiteit?

De heer Uysal: Nee, zeker niet, voorzitter. Waar het mij meer om gaat is, tuurlijk herkennen wij dat ook. Tuurlijk zien wij het ook, dat het op dit moment niet zo heel gunstig verloopt op de markt. Mijn pleidooi is alleen, dat we, mijn pleidooi is alleen, dat we nu moeten gaan kijken, naar creativiteit en naar onorthodoxe middelen. Nou, ik noemde net al een aantal instrumenten, om die haperende nieuwbouw weer vlot te trekken. Het is puur bedoeld om de eigen verantwoordelijkheid hierin ook te nemen. We kunnen het ons gewoon niet veroorloven, om te zeggen van nou ja, het is nu ongunstig, dus we gaan achteroverleunen en we gaan wachten, totdat de markt zich weer herstelt. Waarna vervolgens we weer keihard gaan bouwen. We moeten nu gewoon gaan kijken, wat de mogelijkheden zijn. En ja, dat is misschien ook niet toereikend, maar ik wil dat de gemeente, hier en actieve rol in neemt.

De voorzitter: Mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel, voorzitter. Nou, wij worden heel enthousiast van het feit, dat er met creatieve oplossingen, dat dus GroenLinks meegaat. Klopt dat? Hoe creatief mogelijk zeg maar, buiten de box de oplossingen ook kunnen zijn, om bijvoorbeeld het jongeren huisvestingstekort op te lossen.

De heer Uysal: Ja, met creativiteit was het onder andere dus bijvoorbeeld, de oppervlakte eis van gemiddeld zeventig vierkante meter. Nou, dat kunnen we loslaten. En met betrekking tot jongeren, nou, dat is dus ook actief grondbeleid. Mijn oproep zou aan het college zijn, kijk, ga actief op zoek om grond te verwerven, kijk wat de mogelijkheden zijn.

Daarnaast zou ik voor jongeren heel erg willen pleiten, om leegstaande panden of leegkomende panden bij gebiedsontwikkeling, om daar goed naar te kijken, of we dat dan niet als tijdelijke huisvesting kunnen laten fungeren voor jongeren. En zo zijn er nog meer instrumenten, die je kan inzetten, waarbij je afwijkt van hoe we het tot nu toe, altijd gedaan hebben.

Mevrouw Schnabel: Voorzitter, een kleine vervolgvraag. Oké, nou, dat klinkt fantastisch. Zou u dan bijvoorbeeld ook zijn, tegen het slopen van sociale woningen, huurwoningen, zodat jongeren daar tijdelijk gebruik van kunnen maken?

De heer Uysal: Nee, voorzitter. Dat vind ik een bijzonder slecht idee. Want de woningen die op de nominatie staan voor sloop, dat zijn vaak huizen die in hele, in bijzonder slechte staat verkeren. Dat zou met zich meebrengen, dat jongeren enorm veel kosten hebben aan het einde van de maand voor de energie. Maar nog belangrijker dan dat, is het wel zo, dat we de afspraak hebben gemaakt nu met woningbouwcorporatie, dat als we gaan slopen, dat we dan ook meteen direct weer terug gaan bouwen. Dat gaat vaak gepaard met de verdichting. Dus als er tachtig sociale huurwoningen worden gesloopt, dan worden daar vaak honderdtwintig of vaak veel meer dan die tachtig, ervoor in de plaats teruggebouwd. Dus ik vind dat een heel slecht idee. Dus laten we dat zeker niet gaan doen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan heb ik nog mevrouw Pichel, de heer Stam en de heer Safranti. Dan wil ik eigenlijk vragen, of de heer Uysal een stukje doorgaat, daarna. Mevrouw Pichel, ga uw ...

Mevrouw Pichel: Dank u wel, voorzitter. Eerst even een verhelderingsvraag aan de heer Uysal, voordat ik mijn daadwerkelijke vraag stel. Want hij gaf net aan dat, de vraag van, hoe komt het eigenlijk, dat we het niet gaan redden met de bouw en de sociale huurwoningen. Is het zo, dat u die vraag heeft gesteld en niet echt een antwoord heeft vanaf, van het college? Of, weten we het antwoord op de vraag niet of heeft u het idee, dat u wel het antwoord op die vraag weet? Dat is even mijn verhelderingsvraag.

De heer Uysal: Nou, voorzitter, dat is een constatering. Als wij de begroting lezen, dan zien wij, dat er te veel wordt beredeneerd vanuit de markt. En niet, wat het eigen aandeel van de gemeente hierin zelf is en wat de gemeente zelf heeft geprobeerd, om de nieuwbouw vlot te trekken.

Mevrouw Pichel: Oké, dank u wel. Dan is mijn vraag eigenlijk, wat, de informatie die wij ook ontvangen en de bijeenkomsten, die ook allemaal worden georganiseerd, is dat de bouwbedrijven ook zeggen, dat ze enorm veel moeite hebben, om te voldoen aan de uitvragen die er zijn. Omdat de eisen die worden gesteld aan de bouw tegenwoordig, wat nou ja, niet zozeer vanuit de gemeente komt, maar natuurlijk vanuit het Rijk, dat dat onhaalbaar is en ja, bijna onmogelijk voor de bouwbedrijven, om erop in te schrijven. Zou dat een mogelijke verklaring zijn, dat het moeilijk is om nou ja, de ambitie die wij hebben, te halen?

De heer Uysal: Ja, dat erkennen wij ook. Dat is helemaal niet, dat wij dat tegenspreken. We zien wat de uitdagingen zijn op de woningmarkt, we zien ook waar projectontwikkelaars tegen aanlopen. Maar nogmaals, we kunnen het ons simpelweg gewoon niet veroorloven, door ons erbij neer te leggen, door onze oren naar te laten hangen van, dit zijn dan de problemen op de woningmarkt. En daarom lukt het niet. We zien, dat dat ook moeilijk is. Maar nogmaals, wij zouden heel graag meer inzicht in willen krijgen, wat de gemeente dan wel doet om hun eigen aandeel daarin ...

De voorzitter: Ik wil degenen die interrumpen wel vragen, om niet steeds naar de bekende weg te vragen, want we horen nu veel herhalingen. Heer Stam, ga uw gang.

De heer Stam: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, ik zal proberen, wat anders te vragen. Laat ik me richten op de begroting. Ik heb u al een paar keer horen zeggen van, actieve grondbeleid. Kunt u mij nou aan aanwijzen in die begroting, waar wij binnen onze exploitatie extra ruimte hebben gecreëerd, om die, om dat actievere grondbeleid te gaan voeren? Daarnaast, u zoekt creatieve oplossingen. Dan heb ik misschien wel een beetje gemene vraag. Maar als u nou als GroenLinks moet kiezen, tussen doorgang van woningbouwprojecten of voor vleermuizen, waar kiest u dan voor? En ik vraag dit bewust, omdat er vanuit uw fractie in het verleden regelmatig toch wel is gebeld van, we kunnen daar niks, want er zitten vleermuizen. Als je kijkt naar de woningbouwvraag, die hier nu op tafel ligt, dan is mijn echte vraag van, hoe gaan we hiermee om en hoe kunnen we dit omzeilen, om die woningbouw te kunnen versnellen? En, waar kan ik in de begroting de cijfers vinden, die uw woorden ondersteunen?

De voorzitter: Ik zeg trouwens vast tegen de heer Groenewege, dat hij de heer Stam, nu niet mag interrumpen. Ga uw gang.

De heer Uysal: Nou, voorzitter. Dat is een afweging, die we zelf moeten maken. Wat wij vragen is hier, dat de gemeente, dat het college dus actief op zoek moet gaan naar grond. En als er dan een mogelijkheid is, om een bepaald stuk grond te kopen, leg dat voor aan de gemeenteraad, dan kunnen wij die afweging maken. Wij vinden niet dat, je moet het op de koop kunnen toenemen op het moment, dat je betaalbare koopwoningen of sociale huurwoningen kunnen, als je dat kan realiseren. Dan moet je daar ook wat voor over hebben. Mag dan niet zo, dat mag niet te veel afhangen van het geld, vinden wij. Wat betreft de vleermuizen. Ja, wat dat betreft, hebben wij ons gewoon te houden aan de wet. Dat zijn beschermde diersoorten. Ik zie tegelijkertijd ook, dat de doorlooptijd van bouwvergunningen bijvoorbeeld, heel erg versneld is. Dus die kortere procedures voor vergunningen, dat is al in gang gezet. Dat loopt ook al goed. En wat betreft, diersoorten, beschermde diersoorten, hebben wij ons gewoon, ons aan de wet te houden.

De heer Stam: voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Stam.

De heer Stam: Nog kort. In tegenstelling tot de heer Den Heijer, die dan met creatieve oplossingen komt, merk ik bij u eigenlijk, geen creativiteit met betrekking tot onder andere vleermuizen. Er zijn ook wel andere oplossingen voor, naar mijn idee om die en waar je toch, je bouwplannen mee kan versnellen.

De voorzitter: Was niet echt een vraag, constatering. Dank. Dan hebben we nog de heer Safranti en dan maakt u uw betoog af.

De heer Safranti: Nog één vraag vanuit mijn kant, want die andere is al beantwoord, voorzitter. Voorzitter, ik ben trouwens nog erg enthousiast, over het verhaal van mijnheer Uysal. Vorig jaar zat mijnheer Uysal nog te wijzen en te nou ja, niet te schreeuwen, maar gewoon aan te geven van, nou moeten jullie ophouden over de woningbouw. Nou, nu zijn we een jaar verder en mijnheer Uysal geeft keurig aan van nou ja, we moeten ook maatregelen kunnen nemen en we moeten natuurlijk ook eventueel, aanpassingen doen. Maar afgelopen commissie heb ik de wethouder gehoord, dat het juist heel erg moeilijk gaat nu. Ook qua vergunningen, maar ook qua andere procedures. Hoe kijkt mijnheer Uysal daar nu in?

De heer Uysal: Ja, nou, hoe GroenLinks daar tegenaan kijkt is, klopt. Tijdens het debat over Routekaart Wonen, hebben we het vooral gehad over, welke segmenten willen we de prioriteiten leggen? Die discussie, die hebben we afgehandeld. Wij hebben toen ook gezegd van, onze topprioriteit is op dit moment, sociale huurwoningen. Daar staan wij nog steeds achter. Waar wij ons nu voor inzetten is, dat we die doelstelling halen. Het aantal van twaalfhonderd sociale huurwoningen, dat we dat gewoon halen. Mochten we dat niet halen, dan vragen wij het college af, of zij dan ook bereid zijn, om naar andere projecten te kijken? Zodat we dan wel dat doel halen.

De voorzitter: Gaat u nu verder, met uw betoog.

De heer Uysal: Voorzitter, een andere grote uitdaging van deze tijd is, de klimaat- en de biodiversiteitscrisis. GroenLinks is trots op de ambitie om Dordrecht niet in 2050, maar in 2040 klimaatneutraal te maken. En zo breiden we onze stad voor op de toekomst. Daarvoor zijn de eerste stappen al gezet, met het Mobiliteitsplan, maar de focus ligt op de duurzame vervoersmiddelen. Maar voorzitter, deze opgave is te ingewikkeld om alleen aan de overheid te laten. Naast de leidende rol zal onze gemeente wat GroenLinks betreft, ook de coördinerende en een faciliterende rol moeten oppakken, om samen met onze inwoners en maatschappelijke partners, dit vraagstuk aan te pakken. Een mooi voorbeeld daarvan is de wijkaanpak in Dordrecht-West, waar met instemming, steun en ideeën van bewoners, gewerkt wordt aan de energietransitie. Er werd net ook al gerefereerd aan FC Dordrecht. Dat is tegenwoordig veel meer dan alleen een voetbalclub. Een initiatief als Energiek Dordt, hebben we ook gewoon nodig om onze stad klimaatneutraal te maken. Want wie was daar niet bij? De eerste klimaat neutrale wedstrijd van het betaald voetbal. Voorzitter, de strijd tegen klimaatverandering gaat niet zonder vergroening van onze stad. Meer groen, vergroot niet alleen de kwaliteit van de leefomgeving, maar zorgt ook voor een betere luchtkwaliteit en gezondheid van onze inwoners. De raad heeft de wens uitgesproken, om in het kader van het bomenplan, naar niveau A te willen.

GroenLinks verwacht van het college op zijn minst, dat richting Kadernota 2025 een voorstel ligt, waarin de raad zelf een afweging kan maken, tussen verschillende niveaus, waaronder niveau A. Kan het college dat toezeggen? Tot slot, maar zeker niet het onbelangrijkste, voorzitter, de bestaanszekerheid. De invloed van GroenLinks is ook op dit thema, zichtbaar. Nog nooit, ging er zoveel geld naar armoedebeleid. Door de verruiming van minimaregelingen, bereiken we veel meer inwoners, die het zwaar hebben. En dat is hard nodig, want nooit eerder hebben zoveel mensen moeite, om de eindjes aan elkaar te knopen. Dat leidt tot zeer en zeer schrijdende situaties, met name de bestaanszekerheid van onze inwoners met een krappe beurs. En hoe fijn is het dan, als je familie, vrienden of kennissen je kunnen steunen met een gift? Want een gift, kan ook voor meer financiële rust geven, om te werken aan de toekomst. Maar de huidige regels van de gemeente, vormen hier een belemmering voor. Het leven is duurder geworden en de giftgrens, die we nu hanteren, drijft mensen in de bijstandsuitkering, verder in het nauw. En voorzitter, op verzoek van GroenLinks, zou de wethouder uitzoeken of het mogelijk is, om de giftgrens op te rekken, zodat mensen niet gekort hoeven te worden op hun uitkering. Kan de wethouder inmiddels hierover, een positieve mededeling doen? Afsluitend voorzitter, er is geen uitdaging zo groot, of we kunnen deze of we kunnen deze aan. Maar wel als we bereid zijn om samen te werken, samen voor een hoopvolle toekomst.

De voorzitter: Hartelijk dank. Toch nog een paar interrupties. Eerst de heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Hij glipte er zo een beetje tussendoor, de giftengrens. Nu heb ik eerder met de SP al duidelijk gekregen, dat in de bijstand mensen, tien procent erbij hebben gekregen. Ook voor het komende jaar, zal er ook weer een forse verhoging komen. En nou, dat is ook nodig, omdat de stijgende kosten voor levensonderhoud ook gewoon, ook toenemen. Nou vraag ik me af, heeft u indicaties, dat in Dordrecht de giftengrens dusdanig vaak wordt overschreden, dat zo'n verhoging op dit moment, ook echt noodzakelijk is?

De heer Uysal: Nou, voorzitter, we krijgen wel signalen van inwoners, die zich zorgen maken hierover. Want het leven is duurder geworden. Dat betekent, dat je inwoners meer geld nodig hebben. We hanteren op dit moment nu, twee grenzen. Voor alleenstaande, twaalfhonderd en voor gehuwden zeventienhonderd. Ja, en dat is heel moeilijk voor die mensen, om daarmee rond te komen. En als ze dan de mogelijkheid hebben om financieel en financieel op zich gesteund te worden, dan voelen ze zich vaak toch bezwaard, dat dan ook te accepteren. Dus laten we mensen dan niet verder in de problemen brengen, terwijl ze het al zo moeilijk hebben.

De heer Den Heijer: Nee, ik constateer wel, dat dat Dordrecht daarmee eigenlijk al ruimhartiger beleid voert, dan vele andere gemeentes in Nederland. Met die zeventienhonderd euro. Mijn vraag ziet er meer op, dat mensen die zo'n gift ontvangen en boven de grens komen, die moeten dat melden. Dus is bij u dan concreet naar voren gekomen, dat de mensen dus meer dan die grens ontvangen en het daardoor hebben moeten weigeren?

De heer Uysal: Nou, in omliggende gemeente is die grens veel hoger, onlangs heeft Tilburg die grens van twaalfhonderd naar achttienhonderd euro verhoogd. Dus de hele simpele vraag is, waarom kunnen wij dat dan niet doen? En als wij dan zien, dat onze inwoners daardoor verder in de knel dreigen te komen, het vergt heel weinig van de gemeente, om daar heel coulant mee om te gaan, met de regeling. Dit gaat onze inwoners veel meer rust geven. Veel meer rust, om ook aan de toekomst te werken.

De voorzitter: Mijnheer Den Heijer, tot slot.

De heer Den Heijer: Ja, concluderend, voorzitter, hebben we echt een verschil van inzicht. Want die toekomst is wat ons betreft voor die mensen, niet in bijstand maar aan een baan. En als het gaat om ruimhartig beleid, ja, Tilburg ligt niet om de hoek. Vergelijkbare gemeentes, die hebben gewoon een grens die op twaalfhonderd zit. Wat ik ook wel belangrijk vind, als mensen bijvoorbeeld een tas boodschappen krijgen, dat heeft de wethouder ook al geconcludeerd in de commissie, dan kan dat gewoon. Dus ja, ik zou de heer Uysal eerder aanmoedigen, werk dan mee aan, dat die mensen helemaal geen gift nodig hebben. Ja, aan het eind van de maand, namelijk hun salaris.

De heer Uysal: Ja, voorzitter. De heer Den Heijer doet nu alsof die mensen wel kunnen werken, maar niet willen werken en dat is gewoon, dat is natuurlijk niet zo. En nou wij zien, dat het college hier ook werk van probeert te maken, door middel van het programma Ruimte voor banen. We investeren in onze jeugd en we proberen iedereen op een duurzame manier aan werk toe te leiden, naar werk toe te leiden. Ja, wat ik heel kwalijk vind van de VVD is, dat mensen die het gewoon heel moeilijk hebben, waarom wij dan niet coulant kunnen omgaan met de regels, wat weinig vergt van de gemeente, wat weinig werk qua administratieve zaken, om dat te regelen. Waarom de VVD dan daar zo moeilijk op doet? Dat is gewoon onbegrijpelijk.

De voorzitter: Nou, nog één interruptie dan, omdat u wordt uitgedaagd.

De heer Den Heijer: Omdat de mensen die gewoon een salaris verdienen, die, dat voor die mensen het allemaal het nog veel ingewikkelder soms is, dan hoe wij inmiddels onze bijstand in elkaar geregeld hebben. Dat het met al die verhogingen, tien procent, die bijna tien procent, die er nu weer bijkomt, alle toeslagen die je krijgt, dat die armoedeval zo gigantisch begint te worden, met ook de regelingen die wij nu hebben, dat het inderdaad voor de wethouders die daar verantwoordelijk voor zijn, ook echt steeds moeilijker wordt, om een prikkel te vinden om mensen weer de stap naar werk te laten zetten. Dus volgens mij, hoeft het elkaar niet te bijten. Maar ja, ik heb u ook nog niet heel concreet gehoord over meldingen en de wethouder ook niet, dat mensen, voor die mensen die grens niet afdoende is. Maar ik ben benieuwd, wat die gesprekken van de wethouder heeft opgeleverd.

De heer Uysal: Nou ja, voorzitter. Wij gaven, ik gaf net ook aan aan, dat wij signalen kregen, dat inwoners dit liever verruimd zien worden. Maar ook of we, ongeacht of we die signalen wel of niet hebben gekregen, volgens mij moeten we proberen juist aan de voorkant te voorkomen, dat mensen die tegen die problemen aanlopen.

Waarom moeten we achter de feiten aanlopen, terwijl we nu al aan kunnen zien komen, dat het een probleem gaat vormen? Dus wat ons betreft, kunnen we hier gewoon heel coulant mee omgaan en moet het geen probleem worden.

De voorzitter: Dank u wel. Dan had ik tot slot, nog een interruptie van de heer Katif.

De heer Katif: Ja, voorzitter, dank je wel. Er was een hele belangrijke vraag van de heer Stam. Die is gesteld aan GroenLinks. U hebt het over actief grondbeleid, daar hebben we namelijk een grondbedrijf. Kunt u ons even aangeven en dat nou ja, dan bent u uw cijfers. Want daaruit kunt u ook projecten financieren, heet dat dan. Als je het hebt over, rondabele top, als je het hebt over erfpacht. En wat nog meer zei, u hebt namelijk een post binnen de begroting en die is zoveel. Dat zou ik graag van u willen weten. Een terechte vraag trouwens, van de heer Stam. Wat is dan de post en wat zit in dat, ja, in zo'n post eigenlijk? En als je het niet weet, dan zeg ik het u.

De heer Uysal: Ja, voorzitter. Het gaat om het, dat de gemeente zelf aan zet moet zijn, het voortouw moet nemen om betaalbare woningen te realiseren. En we kunnen nu wel gaan verzanden in allerlei cijfers, maar het bezwaar van GroenLinks ... Ik maak hem even af, ik maak hem even af.

De voorzitter: Nee, maar wacht even. Nee, nee, mijnheer Katif, de heer Uysal was nog antwoord aan het geven op uw eigen interruptie. Dus die moet u dan niet nog gaan interrumperen.

De heer Katif: Doe ik niet, voorzitter. Maar wilde hem even helpen. Dat is eigenlijk, wat ik wil.

De voorzitter: Laten we eerst even, het antwoord van de heer Uysal afwachten.

De heer Uysal: Volgens mij was ik bezig met een antwoord en als ik hulp nodig heb, dan geef ik dat graag aan. Maar het idee is dat de overheid weer aan zet is, om betaalbare woningen te realiseren. En we mogen, het is een grondwettelijke plicht, laat ik het zo zeggen. Het is een wettelijke plicht van de overheid, om iedere inwoner een dak boven het hoofd te bieden. En dan kan het niet zo zijn, dat wij ons te veel laten sturen en ons te veel laten afleiden, door de markt. En dat we alleen maar naar de buitenwereld gaan verkondigen van, het kan niet en het is te duur en de economische situatie laat het niet toe. Ik roep op, dat wij, dat de gemeente hier actief in moet gaan optreden.

De voorzitter: De heer Katif.

De heer Katif: Voorzitter, het is een hele simpele vraag. We hebben namelijk een grondbedrijf. Daar zit ongeveer vierenzeventig miljoen liquide middelen. Hebben we afgelopen jaar vanaf het jaar 2022, vijftien miljoen in het grondbedrijf gestopt. Grondbedrijf is om en nabij de één miljard waard. Daaruit financier je het een en ander. Als je dat nou eens weet, dan kunt u gewoon al die projecten, waar wij mee bezig zijn om de stad te voorzien van die vierduizend en wat nog meer, woningen, ook te realiseren. Dat is, waar ik het over heb.

De heer Uysal: Nou, u hoort ons ook geen bezwaar hebben tegen het grondbedrijf. Het grondbedrijf is een van de instrumenten van de gemeente, om die mogelijk te maken, om betaalbare woningen mogelijk te maken. En wat het nu is, is dat we negatieve grondexploitaties opvangen met het grondbedrijf. Maar we moeten veel verder gaan dan dat. We moeten veel meer gaan doen, alle instrumenten gebruiken die de gemeente tot haar mogelijkheden heeft, om betaalbare woningen en sociale huurwoningen realiseren, te realiseren.

De voorzitter: Dank. Ik zie nog een laatste interruptie van mevrouw Pichel en dan gaan we de bijdrage van GroenLinks, afronden. Ga uw gang.

Mevrouw Pichel: Dank u wel, voorzitter. Ja, ik zou toch heel even een punt willen maken, aan de hand wat de heer Uysal zei over, dat we de problemen bij de markt neerleggen of dat het daarvandaan zou komen. Mijns inziens, het probleem ligt niet zozeer bij de markt, maar het is zo, dat de bouwbedrijven er tegenaan lopen, dat de overheid ervoor zorgt, dat de kosten zo hoog worden voor de bouw vanwege alle maatregelen en regels, die daarvoor zijn ingesteld. Dus het probleem is niet de markt of de marktwerking, hoe we dat ook willen noemen het. Het zijn de regels, die worden opgelegd, wat het bijna onmogelijk maakt, om betaalbaar te bouwen. En hoe kijkt u daar tegenaan?

De heer Uysal: Nou, ja, voorzitter. Nogmaals, we erkennen ook die mogelijkheden of we erkennen ook de uitdagingen, die zich voordoen op de markt en waar de bouwbedrijven, ook tegenaan lopen. Maar het pleidooi van GroenLinks is juist om te kijken, hoe je dus het hoofd kan bieden tegen deze uitdaging op de markt. Om daar gewoon een actieve rol in te nemen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan hebben we daarmee de bijdrage van GroenLinks gehad. Dan wil ik eigenlijk nog één fractie doen en dan voor vandaag afsluiten. Het woord is aan PvdA. Mevrouw Schnabel, ga uw gang.

Mevrouw Schnabel: Ja? Bedankt. Voorzitter, wereldwijd neemt en dat gaf GroenLinks net ook al aan, neemt de onzekerheid en onveiligheid toe. Dat vertaalt zich nationaal maar ook lokaal, naar onze gemeente. De wijze waarop het college aandacht heeft voor en uiting geeft aan haar betrokkenheid, bij de emoties rond de gebeurtenissen in Israël en de Gazastrook en hoe de opvang van vluchtelingen en asielzoekers wordt georganiseerd, heeft onze steun. We vinden, dat de Begroting 2024 er duidelijk uitziet. Ondanks de vele mooie ambities, maken we ons ook zorgen. Het valt ons op, dat in de geformuleerde uitgangspunten, nog weinig aandacht is voor de wijze waarop, de plannen uitgevoerd gaan worden. En het zou goed zijn, als het college aan deze begroting ook implementatieplannen had gehangen, op basis waarvan we dan als raad, de voortgang konden volgen en beoordelen. Dat is des te belangrijker, omdat er volgens het college slechte tijden aankomen. Een aantal partijen gaven dat al eerder aan en de gemeente na 2026, zou moeten bezuinigen. De PvdA wil dat de raad vroegtijdig betrokken wordt, bij de plannen om te bezuinigen. Om die reden kunnen we de motie van onder andere Beter voor Dordt, ook steunen.

We nemen ook al graag of graag, alvast een voorschot op deze discussie, want inflatiestijging van energiekosten en dure boodschappen, veroorzaken voor steeds meer mensen problemen. Het lijkt ons logisch, dat dit college in zijn keuze en ambities, kiest voor bestaanszekerheid. En we vragen aan het college om aan te geven, hoe de kwetsbaarste groepen ook goed en blijvend zullen worden bereikt? Want we horen nog steeds, dat informatie over ondersteuningsmaatregelen voor kwetsbaren, nog lang niet iedereen bereikt. We horen ook graag van het college, hoe zij de raad daarover gaan informeren. Want onze stad hoort voor iedereen, een veilige en mooie plek te zijn. Voorzitter, we vinden dat er meer moet gebeuren voor jongeren. Met veel jongeren gaat het niet goed, dat noemden we ook al eerder. Vooruitzichten zijn slecht en een aantal jongeren dreigen door het ijs te zakken. Het is noodzakelijk hier aandacht aan te besteden. We willen daarom de volgende drie punten bespreken, ten aanzien van onze jongeren. Onder andere het versterken van de financiële positie van jongeren. En de gelegenheid te geven, om te wonen en te ontmoeten in een duurzame leefomgeving. In afgelopen vijf jaar, is het aantal jongeren met schulden verdubbeld. Het aantal jongeren, dat in de schulden komt na hun achttiende verjaardag, stijgt explosief. Ze moeten hun verzekering en toeslagen regelen en gaan of moeten zelfstandig wonen. Deze financiële zelfstandigheid betekent, dat ze onafhankelijk van hun ouders of verzorgers, zelf contracten kunnen afsluiten en geld kunnen lenen. In praktijk zijn veel jongeren nog niet zo zelfredzaam, ze zijn bezig met zich te ontwikkelen en ontdekken en hebben vaak tijdelijk werk en nog geen eigen vermogen opgebouwd. Als je relatie uitgaat, je ouders scheiden of je moet een tijdelijke woning verlaten, of je baan is onzeker of zwaar. Dan ben je kwetsbaar. Er zijn een aantal groepen jongeren, die extra kwetsbaar zijn. Jongeren zonder verblijfsdocumenten, zonder thuis, zonder goed sociaal netwerk, zonder zorgtaken.

De heer Den Heijer: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Ja, sorry dat ik u onderbreek. Maar zijn er ook nog positieve dingen, die in onze stad gebeuren? Of komt dat later in uw betoog?

Mevrouw Schnabel: Nou ja, enerzijds vinden we, dat dit een fundamenteel probleem is en dat dit ook aangekaart moet worden. Natuurlijk zijn er ook positieve dingen. We zeggen niet, dat het met alle jongeren slecht gaat. We zeggen, dat het met een deel van de jongeren slecht gaat. En dat die jongeren door het ijs dreigen te zakken. En wij vinden het belangrijk, om daar dan nu op in te zetten. Is dat de ...

De heer Den Heijer: Ja, ik hoorde u zeggen, dat er heel veel, dat het met heel veel jongeren slecht gaat. Waardoor een soort beeld ontstaat, dat echt alles kommer en kwel is. Maar ik zie, dat u de urgentie wil onderstrepen van bestaanszekerheid. Wil eigenlijk misschien van u weten, wat is voor u bestaanszekerheid? Want dat vind ik ook nog steeds een hele ingewikkelde, namelijk.

Mevrouw Schnabel: Ja, nou ik denk en hoop ... Ik versta niet meer, wat u ...

De voorzitter: Het woord is aan mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Ik denk en hoop, dat we hetzelfde verstaan onder bestaanszekerheid. Dat is namelijk, dat we die mensen ondersteunen, die onze hulp nodig hebben. Op dit moment merken we, dat er heel veel mensen zijn, die niet goed bereikt worden. Als we bijvoorbeeld horen in Dordt-West van energiecoaches die langsgaan in appartementen, waar mensen op een matras op de grond slapen, met een koelkast uit 2014. Dan kunnen we zeggen natuurlijk met elkaar, we moeten ervoor zorgen, dat we die mensen helpen. Dus en ik kan me ook voorstellen, dat de VVD het daarmee eens is, hoop ik. Om verder te gaan, als dat goed is?

De voorzitter: Gaat u verder.

Mevrouw Schnabel: Er zijn dus inderdaad een aantal groepen jongeren, die extra kwetsbaar zijn. Dat zijn jongeren zonder verblijfsdocumenten, zonder thuis, zonder goed sociaal netwerk, met zware zorgtaken zoals mantelzorg en verplichtingen thuis, niet goed machtig zijn in de Nederlandse taal of jongeren met een verstandelijke of fysieke beperking. In Dordrecht steeg in 2022 het aantal vroegtijdig schoolverlaters op het mbo, naar zevenhonderddrie leerlingen en tot aan augustus 2023, hebben we al negenentachtig jongeren met een schuldhulpverleningstraject geholpen. Dat is enerzijds fijn en anderzijds natuurlijk tragisch.

De heer Stam: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Stam.

De heer Stam: Misschien ben ik te snel met mijn vraag. Maar ik kijk reikhalzend uit naar het moment, dat ik hoor van mevrouw Schnabel, wat ze dan van die begroting vindt. Wat ze vindt, dat er gemist, wat ze mist in die begroting en wat ze daar dan zou willen toevoegen. Want ik heb nu het idee, dat ik naar een compleet sociaal verhaal zit te luisteren.

Mevrouw Schnabel: Nou, dank u wel voor de vraag. We zijn zojuist aangekomen bij drie voorstellen.

De voorzitter: Ja, dat geldt wel vaker hoor, vanavond, voor interrupties. Even wachten soms met opstaan. Gaat u verder.

Mevrouw Schnabel: Want wat we inderdaad willen aangeven, voorzitter. We hebben daarom meer focus in het beleid nodig, want hiervoor genoemde jongeren staan aan het begin van hun leven en hebben onze extra ondersteuning nodig. Daar hebben wij dus drie voorstellen voor. Eén, om de financiële positie van jongeren te versterken, hebben we een breed en divers arrangement van schuld- en zorgregelingen nodig. Hiermee helpen we jongeren die in de problemen zijn gekomen, daar zelf weer uit te komen. We hebben de maatschappelijke tegenprestatie uit het Jongeren Perspectief Fonds, de motie die we eerder indienden getild of, uit het Perspectief Fonds getild en als perspectief prestatie toegevoegd, aan de huidige aanpak Jongeren op de Rit.

Zo kan de geselecteerde groep jongeren een maatschappelijke tegenprestatie inzetten, om weer perspectief te vinden. De tweede is wat betreft huisvesting. Er zijn op dit moment zeventienduizend mensen, die woningzoekende zijn. We hebben het aan, al een aantal keer over huisvesting en gehad. De woningnood is hoog en groeit nog steeds en dat geldt zeker voor jongeren. Particuliere woningen zijn onbetaalbaar en de wachtlijsten voor een sociale huurwoning, zijn eindeloos. De nieuwe woningen op het Leerpark zijn veel te duur en tegelijkertijd, piepklein. De bewoners van Thureborgh dreigen straks massa op straat gezet te worden. De woningnood voor jongeren ontwikkelt zich steeds meer tot een ramp en tegelijk dreigen sociale huurwoningen gesloopt te worden, zoals aan de Troelstraweg. We stellen voor om de komende jaren te stoppen, met de sloop van sociale huurwoningen en de huidige bewoners, die willen vertrekken, moeten een alternatief aangeboden krijgen. Maar deze woningen bij leegkomen, willen we geschikt maken voor tijdelijke huur aan jongeren en we willen dat dan tegelijkertijd, voor goed beheer wordt gezorgd. Dat is dus een van de creatieve oplossingen, die we zien als het gaat om jongerenhuisvesting. En wij denken inderdaad ook, dat het slopen of het stoppen met slopen, daar een hele goede oplossing voor zou zijn.

De heer Noldus: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Noldus.

De heer Noldus: Ja, ben best benieuwd, wat dan de PvdA denkt, als ze zien, dat we binnenstedelijk heel veel willen doen en het juist een groot deel van de sociale huur opgave, ook een toevoeging is aan gebieden, waar dat al is. Bent u niet van mening, dat met het stoppen met slopen, u niet alleen bereikt dat we woningen minder verduurzamen, maar dat we ook per saldo uiteindelijk minder sociale huurwoningen overhouden.

Mevrouw Schnabel: Nou, we horen van woningbouwcorporaties zoals Trivire, dat er wel of dat zij tegen hun eigen huurwoningen zeggen of sociale huurwoningen, dat zij daarvan zeggen, die hoeven in principe niet gesloopt te worden. Ze zijn in principe nog goed met wat verduurzamingsmogelijkheden, om door te gaan. Wellicht niet voor mensen, die een echte nieuwe woning zoeken, maar eventueel wel voor studenten. Dus voor twee tot drie studenten, die daar gebruik van kunnen maken. Die woningen kunnen met wat kleine aanpassingen beter gemaakt worden op duurzaam gebied, dus dat zou een oplossing kunnen zijn om de jongerenhuisvesting problematiek aan te pakken.

De heer Noldus: Ja, voorzitter. Toch dan de vraag, waar gaan we dan de andere woningen, die hier ook keihard nodig zijn, die hier veel in deze gebieden zijn, dan plaatsen? Nou ja, daar zal inderdaad dan vervolgens, doorstroming moet plaatsvinden. Maar op dit moment zien we, dat er dus inderdaad een grote ramp voltrekt, dat straks al die jongeren die nu in het Thureborgh wonen, dat die allemaal op straat komen te staan. Dat er geen mogelijkheid voor hun is, om een andere woning te betrekken. En daarom zeggen we, stop dan op dit moment met slopen en kies er dan op dit moment voor, om die woningen tijdelijk aan te passen en daar tijdelijk dus jongeren in te plaatsen.

De voorzitter: Was er nog een interruptie? De heer Groenewege, ga uw gang.

De heer Groenewege: Ja, voorzitter, als het mag. De PvdA zei eerder in haar bijdrage, dat ze wil, dat jongeren wonen in een duurzame leefomgeving. Dat snapt de Partij voor de Dieren. Maar we maken ons er een beetje druk om, dat dit voorstel van de PvdA daar niet aan bijdraagt, maar daar juist afbreuk aan doet. Want zo'n huis is op twee manieren, u zegt zelf in uw motie, zegt mevrouw Schnabel, het gaat om verouderde sociale huurwoningen. Dus dat is al op één aspect niet duurzaam en jongeren komen er tijdelijk in, dus dat is ook op het tijdsaspect, niet duurzaam. Dus hoe draagt dit volgens mevrouw Schnabel bij, aan wonen in een duurzame leefomgeving?

Mevrouw Schnabel: Nou, tijdelijk zou kunnen zijn, twee tot vijf jaar eventueel. En hoe dat bijdraagt, aan een duurzame leefomgeving. Hoe wij zeg maar een duurzame leefomgeving zien, is natuurlijk niet alleen in een duurzame woning, dat is ook in een veilige stad en straat. Maar wat betreft een duurzame woning. Je zou met wat kleine aanpassingen, die woning al veel beter kunnen maken. Tegelijkertijd geeft de woningbouwcorporatie ook aan, zo verslechterd is het nou ook weer niet, dat je er helemaal niet meer in zou kunnen wonen. Maar wellicht is het niet goed genoeg om j, als nieuw gezin naartoe te verhuizen. Dus het is een noodoplossing, omdat ergens ook nood, wet maakt om deze jongeren te huisvesten.

De heer Groenewege: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Groenewege.

De heer Groenewege: Ja, nog een tweede vraag. Want de heer Uysal gaf volgens mij, terecht aan, dat als er verouderde sociale huurwoningen ergens staan en die worden gesloopt, dan worden die vaak gevangen door meer woningen. Bijvoorbeeld als je kijkt naar die vernieuwingsopgave in Nieuw-Krispijn, daar is ook een enorme verdichting gaande. Dus vertraag je niet juist met dit voorstel, die benodigde verdichting en het creëren van meer sociale huurwoningen.?

Mevrouw Schnabel: Nou, wij denken van niet, omdat op het moment, dat je natuurlijk besluit om sociale huurwoningen, die in principe nog wel gebruiksklaar gemaakt kunnen worden voor eventueel jongeren, om die te slopen, je juist vertraging teweegbrengt. Door ze niet slopen en te kijken naar waar de mogelijkheden zitten in die woning, een tijdelijke oplossing te bieden voor jongeren, die anders op straat zouden komen.

De heer Stam: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Stam.

De heer Stam: Ja, we zijn twee minuten verder en ik heb nog steeds geen antwoord gehad, hoe dan de PvdA denkt, dat financieel technisch op te lossen, want daar zitten we hier voor. En de begroting. Ik hoor uw vragen, ik zie daar wel wat problemen. Als je de Troelstra wegpakt, u heeft het over kleine aanpassingen. Wat is dan in uw perceptie, klein?

Dat zijn ook woningen van Woonbron. Woonbron mag alleen op zijn tegen grondgebied bouwen, met een klein plusje. Dus als je niet kan slopen, kan je ook geen nieuwbouw neerzetten. Dan kom je toch juist knel te zitten. Maar dat vind ik meer een discussie, die we dadelijk bij een huisvestingsverordeningen en bij de woningmarkt, moeten bespreken. Maar ik ben vooral benieuwd, hoeveel middelen denkt u dan vrij te maken in de begroting of wilt u reserveren, om dit probleem aan te pakken?

Mevrouw Schnabel: Nou ja, wat betreft middelen reserveren. Daar hoorden we ook graag van de wethouder, hoe de wethouder daartegenaan kijkt. Naar deze noodoplossing, die we eigenlijk als voorstel willen indienen. Voor de rest kunnen we, moeten we ja, moeten we gewoon kijken, hoe we dat met elkaar kunnen aanpakken. Want er is een ramp gaande en daar moeten we op in zien te spelen.

De voorzitter: De heer Stam.

De heer Stam: Ja voorzitter, ik vind dat veel, wat zwak. U komt met een plan, u komt met ideeën. Dan mag ik toch ook van u wel vragen, of u dat heeft doorgerekend en hoe u dat denkt, in de begroting in te passen? Dan zegt u wel ja, daar hoor ik graag het antwoord van de wethouder. Maar die moet opnieuw gaan berekenen. Ik neem aan, dat PvdA dit goed heeft doordacht. En dat wel heel goed weten van nou, als we dit plan willen uitvoeren, hebben we bedrag x nodig om dat te doen, kunnen we dat organiseren of niet? Maar blijkbaar heeft u dat antwoord niet.

Mevrouw Schnabel: Nou, we zouden daar graag verder over willen doorpraten, want er komen heel veel nou ja, extra vragen we natuurlijk bij kijken. Maar we denken wel dat het ja, dat het goed is om dit met elkaar te bespreken en om hiervoor te kiezen.

De voorzitter: Oké, gaat u verder.

De heer Uysal: Voorzitter.

De voorzitter: Over de motie Perspectief prestatie. Ik vraag me af, hoe de PvdA verwacht, dat de maatschappelijke tegenprestatie hieraan gaat bijdragen. Ze geeft net ook in haar eigen woordvoering al aan, dat we het hier hebben over jongeren met complexe problematiek. Wat veel breder gaat dan schuld. Dus in welk opzicht, moet die tegenprestatie dan helpen?

Mevrouw Schnabel: Nou, die tegenprestatie is eigenlijk een manier, om weer terug te keren in de maatschappij. Wat je ziet is dat jongeren ongeveer vijf tot zeven jaar wachten, om aan te geven dat ze in de schulden zitten, dat daar nog best wel veel taboe op rust. En dat het daardoor steeds nou ja, dat daardoor schulden alleen maar complexer worden. Je ziet tegelijkertijd ook, dat jongeren niet veel verdienen, studiefinanciering ontvangen en dat het voor hun daardoor ook moeilijk is, om in het schuldhulpverleningstraject vast te houden aan alles, dat van hun gevraagd wordt. Dus wat wij zien is, dat juist die maatschappelijke tegenprestatie een hele mooie manier is, om in ruil voor het wegnemen van hun schulden, eigenlijk weer terug te keren in de maatschappij.

En dat via werk te doen, vrijwilligerswerk, weer terug naar school of via andere manieren. Maar in de basis eigenlijk die stress en zorg weg te nemen, zodat je opnieuw met eigenlijk, vernieuwd perspectief kunt deelnemen.

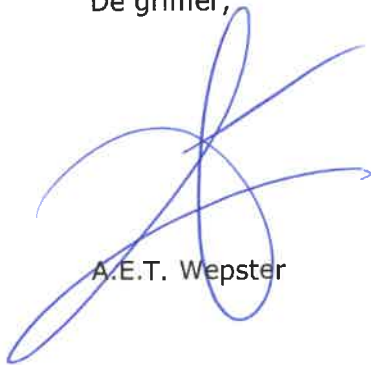
De voorzitter: Goed, gaat u verder.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. En dan punt drie. In de wijken hebben we voor jongeren meer ontmoetingsruimten nodig. Jongeren die zich vervelen, geven ook vaak overlast. Ze hebben zelf verschillende meningen over, hoe ze elkaar willen ontmoeten. Ontmoeting met andere jongen is of jongeren, is belangrijk in de ontwikkeling van jongeren. Daarom vragen we extra aandacht om ontmoetingsplekken, in gesprek met jongeren, jongerenwerkers en bewoners te ontwikkelen en een beheerplan op te stellen. Onderzoek te doen naar de tevredenheid van jongeren, over de voorzieningen in hun wijk en bij het ontwikkelen van de voorzieningenmonitor per wijk, ook de voorzieningen of het gebrek aan voorzieningen voor jongeren, in kaart te brengen. Excuus. En voorzitter, we vinden, dat er in de plannen voor meer leefbaarheid, toch te veel nadruk ligt op repressie, handhaving en ondermijning. We vinden dat handhaving noodzakelijk is, maar we vinden ook, dat er preventief ingezet moet worden op jongerenwerk. En DENK gaf het net ook al aan, we lezen in de begroting de ambitie om in te zetten, op een gezonde Dordtse generatie, met weerbare inwoners die gezond opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving, met een sterke basis. Maar we horen tegelijk, dat handhaving pas bij incidenten ter plaatse is en achteraf jongerenwerk pas ingezet wordt. Dus hoe krijgt dit in de praktijk nu handen en voeten? Ook horen we dat de communicatie tussen handhaving en jongerenwerkers, in de praktijk mankementen vertoont en nog flink verbeterd kan worden. We vragen daarom om een toezegging, ons over de samenwerking tussen handhaving en jongerenwerkers te informeren en geïnformeerd worden over de evaluatie, rondom Meldpunt Straatintimidatie en bijbehorende voorlichting op scholen. En dan zijn er nog een paar zaken, die we hier aan de orde willen stellen, voor onze fractie en die voor onze fractie van belang zijn. We zullen ons leven anders in gaan richten. Dat hebben we net al besproken, toen we het over de Startnotitie Klimaatneutraal hadden. De inspanningen van het college om een einde te maken aan de uitstoot van giftige stoffen door Chemours, steunen we van harte. Maar dat geldt natuurlijk ook voor de verbrandingsovens van HVC en mogelijk andere bedrijven in onze regio. Heeft het college hier een inventarisatie van beschikbaar en kan ze aangeven of en zo ja, welke maatregelen zijn genomen? Dan tot slot. We zijn benieuwd, hoe het gaat met het onderzoek naar het slavernijverleden. Welke onderzoekers zijn aangetrokken? Er is ons toegezegd, dat we in 2024 de eerste resultaten kunnen verwachten. Hoe wordt de raad en stad betrokken, bij de voortgang en de deel slash uitkomsten? En dan nog een allerlaatste opmerking. We horen graag van het college als het gaat over de verduurzaming en de zorgen, die mensen hebben in hun wijk, of ze de verduurzaming zelf wel kunnen bekostigen, hoe ze deze zorg bij mensen wegnemen. En we kijken uit naar een concreet voorstel, waarbij duidelijk is, hoeveel woningen per jaar worden aangepakt. Dat was het.

De voorzitter: Dank u wel. Daar hebben we de termijn van de PvdA mee gehad. Daarmee is het twaalf over twaalf en denk ik, een mooi moment om de vergadering te schorsen. We zien elkaar morgenavond om acht uur weer terug, voor het vervolg. Vergadering is geschorst.

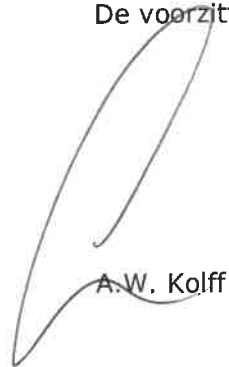
Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 19 december 2023.

De griffier,

A.E.T. Wepster

De voorzitter,

A.W. Kolff